

هوسى

ناول

Ketabton.com

ليکوال: محمد جان يار

کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم	:: هوسی (ناول)
لیکوال	:: محمدا جان یار
خپرونکی	:: د پښتونخوا د پوهنې دېره - پېښور
چاپ شمېر	:: 1000 ټوکه
چاپ نېټه	:: 1385 ل/ 2006 م
چاپ وړ	:: لومړی
چاپ زیار	:: عبدالصیر بیدار
کمپوزر	:: ذبیح شفق

چاپ او کمپیوټر ځای

د دانش خپرندويي ټولني تخنيکي څانگه - پېښور

Tel: +92-91-2564513/E-mail: danish2k2000@yahoo.com

هوسی

ناول

لیکوال:

محمد ا جان یار

خپرنډوی: د پښتونخوا د پوهنې د پره - پېښور

يار له يو بل ناول سره

په پښتو داستاني ادبياتو کې د ناول ليکنې د تاريخي بهير مطالعه خو په زړه پورې ټکي د سړي مخې ته ږدي. لومړنۍ ټکۍ يې دا دي، چې د ژباړې او خپله د ناول ليکنې بهير سره له دې چې اوږد تاريخ لري، خو دغه بهير له پيل راوړسته په سمه پرله پسې توگه او په ټينگار سره دوام نه دی پيدا کړی. ددغه تاريخي بهير له مطالعې څخه راوتلی بل ټکی دا دی، چې زموږ په ولس کې او د ولس د ژوند په بېلابېلو اړخونو کې د پېښو د ډېرښت او د اتلانو او څيرو له ځلېدو سره سره زموږ د ناول ليکنې بهير او زموږ ناول کښونکو له دې څخه لازمه گټه نه ده اخیستې. هغومره چې د ولس ژوند له سترو پېښو له سترو اتلوليو ډک دی او څېرې او پېښې په کې ډېرې په زړه پورې دي. زموږ په ناولونو کې بهي له يو څو بېلگو پرته لازمه ځلانه ده پيدا کړې.

په دې وروستيو کلونو کې زموږ يو شمېر ليکوال دې برخې ته هم پام راوړلی دی. په دغو کلونو کې يو شمېر په زړه پورې ناولونه او منځنۍ کيسې ليکل شوي دي. په دغو کيسو او ناولونو کې د ولس د ژوند بېلابېل اړخونه ځای شوي او داستاني شوي دي. دغه هڅې د ستاينې وړ دي، خو کافي نه دي.

ښاغلی ليکوال او شاعر محمدا جان يار هم په دغو وروستيو څو کلونو کې په دې برخه کې هلې ځلې کړي دي. نوموړی چې تراوسه يې د شعرونو او نظمونو د کښلو لړۍ گرمه ساتلې ده، په راروسته کې يې داستاني ليکنيو ته پوره پاملرنه وراړولې ده.

ښاغلي ليکوال تراوسه پورې څو داستاني ټولگې او د ناولونو او منځنۍ کيسې کښلي دي. په دغو داستان ليکنو کې د تېرو دېرشو اوونيو او خونړيو کلونو پېښو په ښه توگه ځای موندلی دی.

ښاغلي يار دغه نوي ناول هم د همدغو کلونو يوه پېښه رااخلي او داستاني بڼه ورکوي. ما ددې ناول لومړنۍ کښل شوې نسخه ولوستله او گران ليکوال ته مې ددغه اثر په اړه خپل نظر او ځينې مشورې ورکړې، چې د چاپ په وخت کې يې په پام کې وساتي او بيا ځلي کتنه پرې وکړي. هيله لرم زموږ ځوان ليکوال دغه په زړه پورې ادبي ډول ته غور وکړي. دا هغه داستاني ډول دی، چې د يو ملت د ژوند ټولې لوړې ژورې، ټولې ناخوالې، ټول عظمت، ټولې مينې او وينې پکې ځاېدای او ځلېدای شي.

دغې برخې ته د لاسياتې پاملرنې په هيله تاسو د بناغلي يار د دغه ناول لوستلو ته رابولم.

په درنښت

زرين انځور

2005/8/22

جرمني، کولن ښار

لومړی څپرکی

د کوټې کرکی او دروازه بیخي ډنگې ډیوال پرته وه. د لمر وړانګې په کرکی کې راننوتلې وې. هوا دومره پاکه وه، چې زړه گرد هم د لمر په وړانګو کې نه لیدل کېده. ځان مې کرکی ته ښه ورنزدې کړ، د سیند شور او زوږ مې تر غوږ راوړسېد، سرمې له کرکی نه ښه بهر کړ، لاندې سیند په مستې بهېده. یخې یخې څپې له سینده را جګېدلې، د سیند په غاړه د "ولو" د ونو څانګې سیند کې ډوبې شوې وې. په دغه اوږد غرو په سرونو پوره واوره پرته وه، نو ځکه خو سیند په مستې کې و، اوبه خویې دومره یخې وې، چې هلې و لاس په کې چا نشو ښکته کولې. ما به له معمول سره سم له همدغې کرکی نه د شاتوت د زړې ونې په دوه خوښي ښاخ کې د باجونکې ځالي ته پورته پام کاوه. د توري باجونکې ځاله خوله کلونو کلونو په همدغې ښاخ کې پرته وه. ما لاله ځالي نه سترګې نه وې اړولې، چې باجونکه د ځالي تر څنګه په یوه ډکې ناسته وه. پخپله مښوکه کې یې یو اوږد ډکی نیولی و. غوښتل یې چې ډکی پخپله ځاله کې سم کړي. بله باجونکه ورته په یوه بله څانګه ناسته وه، شپېلي یې وهل. دا ځاله د هغوی ډېره پخوانۍ مېنه وه.

رښتیا چې خپله ځاله، خپله مېنه او خپل کور څومره خوږ شى دى! په هر چا انسان دى که حیوان او که پرنده دى، خپل ټاټوبى پرې گران دى. زه له کلي نه پخوا راوتى وم زیات وخت مې ښار کې تېرېده، یوازې به اخرونو کې کلي ته تلم.

زموږ کلی ډېر لوی نه و، خو د ښکلیو منظرو په منځ کې پروت و. دوو خواو ته یې جګ جګ غرونه ولاړ وو. دغه اسمان څو کي غرونه په شنو ځنگلونو پټه و، د څېړې او نښترو ونو د گڼ والي لامله توره شپه جوړه کړې وه. اوږى - ژمى پر دغو غرونو واورې پرتې وې. ناوونه او خوږونه له روڼو او پاکو اوبو ډک بهېږي. په غرونو کې ځای ځای بانډې او کروندې هم شته. ډېرى خلک پکې اوسېږي، د غرو لمنو کې لوى او واړه کلي پراته دي، خو دا کلي د سیند په غاړه پروت دى. کله چې په سیند کې سپلا ب راشي، ډېر کورونه او ځمکې له ځانه سره وړي. بس همدا غرونه او هوا گانې دي، چې ددې سیمې د کلیو خلک یې روغ رمت ساتلي دي.

زما بڼه ياد شي، چې د باندني هېوادونو ځيني سيلانيان زموږ په كلي تېرېدل او نورو درو ته به تلل. ددې ځای په خلکو کې بڼه راشه درشه شته دی. په اخترونو او اشرونو کې له يو بل کره ځي راځي. هسې خو په ټول افغانستان کې همدا کولتور دی، خو په ځانگړي توگه ددې ځای په پښتنو کې دېرې او حجرې په ټنگ ټکور تودې دي او بيا خود ژمي په اوږدو شپو کې د كلي له حجرو نه د ټپو او يکه زار غږ پورته کېږي. سره له دومره غريبۍ هم ټول لکه د ورونيو په شان شپې ورځې تېروي. ادب، حيا د کشر او مشر خپل خپل ځای او درناوی پکې موجود دی. چل ول، ټگي برکي دا خلک نه پېژني، خو يو شوی چي ددې خلکو ژوند يې تباه کړی دی، هغه بې سوادې ده، چې قصور او گناه يې د تېرو رژيمونو په غاړه ده. سره له بې سوادۍ هم، خلک يې په ادب گڼېږي. ته به وايې، چې لوړې زده کړې لري.

زه ډېره موده پس كلي ته راغلی وم. په نورو كليو کې هم وگرځېدم. په ټولو كليو کې د خلکو ترمنځ سخت اتفاق او اتحاد موجود و، ټول لکه وروڼه داسې او سپدل. سره له دومره غريبۍ يو تر بله څارېدل، دا نه وه چې ته څوک يې او زه څوک يم، لکه د يوه کاله د خلکو غوندې يې ژوند کاوه.

ماته هغه ژوند خوند راکاوه، يوه مياشت په رخصتۍ راغلی وم، پوه نه شوم، چې دا يوه مياشت څنگه زر تېره شوه؟

دې ښار ته چې راغلی يم، دا څوومه شپه ده، چې هېڅ خوب نه راځي. زړه مې په كلي کې پاتې دی، هغه شنه باغونه، د كلي چنارونه، په دېرو او وستلونو کې د كلي د خلکو ناسته پاسته، د چېلمانو لڅرې، د كلي د ټوکمارو ترمنځ ټوکې ټکالې، د پسرلي په موسم کې د شنو توتيانو او ازونه، د سپېرو تړو له پاسه د مستو زړکو چرچکې، په شنو فصلونو کې گرځېدل، راگرځېدل، گودرونو ته د كليود نجونو کتارونه، هر ماښام په شنو ونو کې د مرغيو شور او او ازونه، د چم گاونډ گڼه گونډه، ودونه، اخترونه، ټالونه او سمنکونه يو شي، چې هېڅ له ياده مې نه وځي او هغه دا دی، چې:

د هغه برکي ترڅنگه به چې په لوړ گړنگ کجيران ناست و او پاس به هوا کې د زانو کاږه واړه کتارونه تېرېدل، د ښکاريانو ساتل شويو زړکو به په پنجره کې څنگه بڼې او په زړه پورې چرچکې وهلې.

کرار کرار رانه د ښار مصروفيتونو د خپل كلي يادونه واخيستل. بوختياوې مې زياتې شوې، د كلي يادونه مې هېر شول، خو بيا هم سړي هر شې هېرولی شي ولې د خپل کور او كلي د خاپوړو کوڅې نه شي هېرولی.

زموږ په کلي کې ايله بېله درې _ څلور تنه مامورين او تنخوا خواره موجود وو، نورو ټولو پخپله ځمکه کې له پخوا نه بزگري کوله. زه د معمول سره سم خپلې دندې ته تلم. د مامورينو تنخواگانې کمې وې، ټولو اقتصادي ستونزې درلودلې، خو چا د هغې وخت د رژيم له ډاره څه نه شو ويلی.

بيا هم هر چا ستونزو ته غاړه ايښې وه. چرته په مياشت کې به هم کوم مامور غوښه، بنوروا نه شوه خوړلی. د افغانستان په بېلابېلو ولايتونو کې د خلکو د ژوند بېلابېلې طريقې وې. په هېواد کې د اقتصادي او اجتماعي پرمختياو خو هډو فکر چا سره نه و. يوازې په گرد افغانستان کې ښه امنيت موجود و. هېچا سره د سر او مال خطر نه وه. بېگانه و خوزموږ ملک ته کاره هم نشو کتلای. د خوښۍ او آرامۍ فضا خوره وه. د هر کلي په جومات کې به د جمعي تر لمانځه وروسته دوعا کېده او ويل کېده به چې:

زموږ د پاچا تخت و بخت دې خدای برقرار لرې، تاسو ته ښه معلومه ده، چې هېچا به د پاچا په هکله بده خبره نه کوله، د هر چا په ژبه دا ويل کېدل:

الله دې زموږ د اسلام پاچا ته ډېر عمر ورکړي.

دولتي مامورينو هم په ښکاره څه نشو ويلی، ولې زرو نه يې د وخت له ناخوالو نه په تنگ راغلي وو. مامور سهار به چې کله کلي ته راغی، موږ ته به يې د ښار کيسې کولې. ده ويل نوی مامور شوی وم، د ورځپانې لپاره به مې هره ورځ د خپروولو وړ مواد تيارول، تل به مې د کار په ځای کې پخپل مېز سر تیت کړی و، څه به مې ليکل.

يوه ورځ د کار په خونه کې سخت مصروف وم، چې د دفتر ملازم راغی، ويلې مامور صاحب څوک دې غواړي. خوله مې له نسوارو ډکه وه، په ليکنه بوخت وم، سر مې راجگ کړو، چې وړاندې په دروازه کې يوه جينۍ راننوتله. ښکلې جينۍ په ښکلې درېشۍ کې راروانه وه.

زرمې نسوار تو کړل، له مېزنه وړياخېدم او د هغې مخې ته ورغلم، چې نزدې راغله او سترگې مې پرې ولگېدې، ښاپست او ښکلا ته يې هک پک پاتې شوم. حېران شوم، چې دا ښکلې او فېشنې پېغله او سهاره ته؟ زه د کلي سړی او دا د ښار ښاپېری؟ ما وې دا ب څوک وي؟ مخامخ وروان وم، ويلې مامور سهار تاسې ياست؟ ما وی هو بي بي زه يم راځه مهرباني وکړه راځه.

هغې راته سترگو سترگو ته کتل، وې ويل
منه سهار صاحب، ښه شو چې دا ستا کار ځای مې وموند.

زه لا شکمن شوم، ما وې لکه چې کومه جاسوسه يې درپسې کړې ده، خدای دې خیر پېښ کړي، کومه گناه خطا رانه شوې نه وي، نور څه خونه وو، صرف ځینې لیکنې مې داسې کړې وې، چې پر نظام د انتقاد بوی ترې پورته کېده او هم مې په یوه نیمه لیکنه کې د وخت له ناخوالو نه سر ټکاوه. اگر چې ډېرو به د رژیم په خلاف ځینې مقالې او طنزیه لیکنې په اخبارونو کې خپرولې، خو په زړه کې مې ډېر څه تېرېدل. هغه زما د مېز تر څنګه په څو کې کښېناسته، د سترگو لاندې مې وڅارله، ما وې که کومه خپلوانه او شناخته ده او که څنګه؟ د شعبي خدمتګار ته مې وویل:

والکه چنار ګله! هن دا پیسې واخله چای راوړه. له دوکانه درسره شیر پېره هم راوړه. زه خپل مېز ته کښېناستم، جینې ته مې په احتیاط او ادب سره مخ ورواړاوه، ورته ومې ویل: بخښنه غواړم که خپل ځان راته راوپېژني؟ هغه موسکې شوه سرې نرۍ شونډې يې بېرته کړې، تورې اوږدې سترګې يې راواړولې، وې ویل:

زما نوم هوسی دی. د ادبیاتو د پوهنځي د څلورم کال محصله يم. خپل وربل يې په چپ خوا وارتاوه کړه، سترګې يې مړې غونډې پورته واړولې، وې ویل: له پخوانه راسره دا هیله وه، چې له تاسې سره له نزدې نه وګورم. د ژوندون په مجله کې مې یوه ورځ ستا یوه مقاله لوستلې وه، ټولو پرې بڼې تبصرې کولې. ستا راډیو داستانونه هر چا اورېدلي دي، ما هم د هرې جمعې په شپه ستا راډیويي داستانونه اورېدلي او تعقیب کړي دي، غوښتل مې چې یو ځل دې له نزدې نه وګورم. سهار صیب! له ډېره وخته راهیسې ستاسې راډیويي داستانونه د جمعې په شپه اورم، ستاسې لیکنې، لنډې کیسې او مقالې مې هم لوستي دي. خو وارې مې له ځانه سره پرېکړه کړې ده، چې تاسې له نزدې نه ووينم، له بڼه مرغه چې دان مې ستاسې سره د لیدو نصیب وشو، له ډېرو پوښتنو وروسته مې دلته پیدا کړې.

ما وې هو ولا څه وکړو وظیفه ده، سبا يې راځو، ټوله ورځ بس همدا کار دی، په دې مېز مې سرتیټ وي ان چې مازدیګر شي بیا کور ته روان شم. په دې وخت کې د شعبي خدمتګار چای راوړ. ما د چای پیاله ډکه کړه او د هغې مخې ته مې پر مېز ورته کېښوده. د چای څښلو هیله مې ترې وکړه. ویل مننه. ما هم د چای پیاله ځانته ډکه کړه.

په زړه کې مې په دالېره شېبه کې ډېر څه تېر شول، چېرېان خو په دې وم چې دا بڼکلی چېنی او سهاره ته نسوار پک. بیا مې چې فکر وکاوه، ما وی خو خالي لیدو ته دې راغلي ده، نو ته اوس څه زړه بڼکته پورته کوې. بیا مې زړه رالوی کړو او داسې پوښتنه مې ترې وکړه:

بخښنه غواړم که تاسې ځان راته راوپېژنئ او هم راته ووايئ، چې اصلي مطلب دې څه دی؟

ویل یې:

مخکې مې درته وویل، چې زما نوم هوسی دی، د کابل پوهنتون ادبیاتو پوهنځي کې د څلورم کال محصله یم.

نور مې ترې د پوښتنې جرات نه درلود، خو هغې وویل:

کور مې په وزیر اکبر خان مېنه کې دی اصلاً د جنوبي یو. زموږ ټوله کورنۍ د جمعې په شپه خامخا ستاسې راډیویي داستانونه اوري.

هغې د چای نه غږپ وکړو، زه ورته بڼه په ځیر شوم، خدای راستي چې په غږي کې یې اوبه بڼکارېدې. زه له وړو کتوبه شرمېندو کی وم، بڼځو ته مې نشو کتلاي، خو بیا مې زړه رالوی کړو، په غټو او روڼو مې وروکتل. هغې چې سترگې راواړولې، ما وې گنې زړه یې رانه ووېست، څه بل شان بڼا بست رب ورکړی و. په مری کې مې لارې وچې شوې، هغه هم راباندې پوه شوه. ما چې بیا وروکتل، هغې زما په سترگو کې خپلې سترگې بڼځې کړې. زه وشرمېدم د هغې د سترگو جنگ کې پاتې راغلم. یوه شېبه مونږه دواړه غلي پاتې شو، په زړه کې مې تېر شول ما وې هسې نه چې درباندي پوه شي او شکایت درنه وکړي. هغې وویل:

بڼښنه غواړم چې له کاره دې ونه باسم. له خپلې پیالې یې گوت وکړ، په شعبه کې یې هرې الماری ته یو ځل وروکتل، بیا یې زما مېز او ماته په ځیر کاته.

ما غوښتل، چې دویمه پیاله چای ورواچوم، ویلې بس دی. سهار صاحب ډېره ډېره مننه اوس همدومره. لږ څه پېژندگلوي مو سره وشوه. سبا ته به که وخت ولري کوم ځای به سره وعده کېږدو، غواړم پوره درسره وپېژنم څنگه؟ ډېره بڼه ده بي بي سبا ته به زه په څلورو بجو درته لاندې د مطبوعې مخې ته ولاړیم. که دې غوښتل او وخت دې درلود سره وبه گورو. ویل یې: سمه ده. اوس به ستا په اجازت سره درنه رخصت شم. ما وې بڼه ده مهرباني وکړه.

زه ورسره ان تردروازې لاړم، مخ یې راستون کړو وې ویل:

بس نور مه راځه ډېر تشکر، د مېلمه پالنې نه دې ويې خندل. د مينې ډکه خدا يې وکړه، ما هم ورسره خوله چينگه کړه. خدای په اماني مې ورسره وکړه او لاړه. بيرته چې راستون شوم، د سروينبتان مې نېغ ودرېدل. دستي مې يوه ټونگه نسوار خولې ته وارتول. په فکر کې ډوب لاړم، ما وې بنه د کونډې زويه يو فقير ملنگ ليکوال په غير له دې ماموريته نور هېڅ نه لرې، په کلي کې دې يو زور کور او زړه بوډی مور درپاتې ده، غريبي خوله وړوکتوبه د هر شي له جرته وېستلی يې.

د خوارې کونډې زويه، خپلې روتي ژويه

په منډه له مېزه پورته شوم او په دېوال پورې ځوړندې هندارې ته ودرېدم. پخپلو وينتانو مې گوتې متې ووهلې، څه تمه مې ځانته پيدا شوه. زړه کې مې وويل:

سهاره له چانه کم نه يې! خو په جېب کې دې قيران جان (غيران) نه بود پرې. بيا مې څو گامه په کوټه کې واخيستل، سگرت مې ولگاوه، هغه مې فکر ته راغله نوم مې هوسې دی، د ادبياتو د پوهنځي محصله يم، چې داد کافر لور څومره بېکلی ده؟ سرې نرۍ شونډې، سپين غاښونه، تورې اوږدې سترگې، دنگه ونه، صراحي غاړه، تورې اوږدې زلفې يا ربه چې څومره بېاېست دې ورکړې دی. بيا مېز ته کښېناستم، له ځان سره مې ووي: د چوڼچني زړه دې دی دا څه کوي؟ غريب سړی او برگ يې سپی، پردی جینی. پسې دې زړه لاړ.

ما به هره غرمه د ډوډۍ په سر له خپلو همکارانو سره ټوکې ټکالي کولې، خو په دې غرمه مې سپرې مړه وه. انډيوالاتو راته وويل:

سهاره نن غلی يې ټوکې نه کوي څنگه چرتي يې؟ ما ځان ترېنه تېراوه. مازديگر چې کور ته لاړم د ډوډۍ تياری او ديگ ميگ مې له لاسه نه کېده. بس همدا به مې په فکر کې راکوژېدل. الکه سهاره دا جینی درسره څه لري؟ استخباراتو وظيفه ورکړې ده او که څنگه؟ نه... کېدای شي خوارشې مينه درسره ولري. مينه نه بابا زما غريبي او له هغې سره مينه؟

په دې شپه خوب نه راتلو، سهار خپلې دندې ته لاړم. په دې فکر وم چې هغه په څلورو بجو راځي او ستا په جېب کې غيران نشته، له يوه مامور نه مې سل روپۍ پور کړې. ما وې نه ويل کېږي، چې د ضرورت په وخت کې ورته خجالت نه شم او په دې ورځ مې بايد نيمگړی داستان راډيو ته پوره کړی وای.

خو فکر او قلم مې ودرېدل، نور راکې د ليکلو توان نه و، په همدې ورځ په دا څو شېبو کې به زړه ته ډېر ډېر څه راغلل. کله به مې فکر ته راغله، چې کېدای شي دا جینی د کوم بل مطلب لپاره چا موظفه کړې وي، بيا به مې وويل سهاره ته نو څه کوم لوړ مقام لري يا د حکومت ضد سړی يې ته څه شی يې؟ چې دا نه يې نو څه بدل فکرونه کوي.

کېدای شي مینه در سره ولري. له ځان سره به مې و خندل. ما سره مینه؟

خو لنډه دا چې په همدې سوچونو او فکرونو کې څلور بجې شوې، رخصتي شوه. زړه نازړه مې حاضري امضاء کړه، له نورو مامورینو نه وروستی شوم، په کرار کرار له مطبوعې نه ووتلم. د خپل لین بس سرویس چلوونکي ته مې وویل: ما وې زه نن چېرې کار لرم، نن تاسې سره نشم تلای. ټول مامورین کورونو ته ولاړل. زه د مطبوعې مخې ته یوازې پاتې شوم. په سرک وړاندې لارم او د هغې د رتلو انتظار مې کاوه. لږه شپبه پس یو تور بنکلی موټر مې مخې ته ودرېد، هغه له موټره رابنکته شوه. په خدا یې وویل:

سهار صاحب لکه چې ډېر انتظار پاتې شوې. بښنه غواړم له پوهنتون څخه په همدومره وخت کې سړی رارسېږي. هله راځه مهرباني وکړه. موټر ته به وڅېږو.

زما په خوله کې لارې وچې شوې وې، ځکه چې د پردی لور سره په داسې ګ موټر کې او بیا چېرته؟ زه لږ زړه نازړه وم، هغه و موسېده وې ویل:

تاسې مهرباني وکړئ په موټر کې به خبرې سره وکړو.

لومړی ځل مې و، چې په دغسې موټر کې کښېناستم. له حیا نه په وروسته سیتې کې کښېناستم، ما وی چې څوک مې ونه ویني. هغې بیا له نازه یو اوڅکی کوږ کړو موسکی. شوه، وې ویل:

سهار صاحب مخکې به ناست وای، ما وې خیر دی همدلته به کښېنم. هغې راته مخ راواړاوه، وې ویل:

سهار صاحب ستا په زړه کې څه تېر نشي داسې ځای ته به لار شو، چې دواړه سره ښه یو بل وپېژنو او نورې خبرې به هلته کوو. زړه دې مه بنکته پورته کوه. ما وې نه نه بي بي پروانه لري ستا خوښه زما خوښه ده. هغې وویل:

ښه نو ووايه، چې د کرغې ډنډ ته ولا شو او که کوم هوټل ته؟

په دویمه خبره مې نېغ ټوپ وکړو، ځکه چې زما جیب کې یوازې یو سل ګون پروت و. هغې زر خبره و نیوله ویلې د کرغې ډنډ ته به لار شو. ما وې ښه ده. موټر ته یې حرکت ورکړو. په لاره یې رانه دا پوښتنه وکړه:

سهار صاحب څو کلن یې؟

ما وې 25 کلن یم.

هغې وې:

بیخي ځوان بنکاري، ما وې مننه بي بي څه ځواني ده، خو بس تېرېږي.

د پولیتخنیک په مخه چې تېرېدلو وې ویل:

واده خوبه دې کړې يې؟

ما وې: نه واده مې نه دی کړې. بي بي جان ما لا په سير کې پوښې هم نه ده رپشلي. هغې په کړت کړت وخنډل. ويلې هرڅه به خدای وکړي، دنيا په اميد خوړل کېږي. کرغې ته چې ورسگدو، ويلې د سپوږمۍ هوټل ته به ورشو، لومړی به يوه ناشته وکړو او بيا به د ډنډ په غاړه چکرو ووهو. د سپوږمۍ د هوټل نوم مې له هغې د خولې نه واورېد. غرشې چې موټر يې د سپوږمۍ هوټل مخې ته ودرولو. موټر ودرېد او مور دواړه هوټل ته ننوتلو.

هغه مخکې او زه ورپسې وم، د هوټل په گوښه ځای کې په مېز سره کښېناستو. د رستورانټ کارگر راغی ويلې څه خورئ؟ هغې راته وويل:

سهار صاحب څه شې خورې؟ ما وې ته چې څه خورې هغه به زه هم وخورم. هغې لږ وخنډل، وې ويل: ماهي به راوغواړو. د هوټل والا ته يې وويل: دوه خوراکه ماهي راپه. هغه ماته مخامخ کښېناسته، نزدې دمه مې هېڅ تمه نه وه او نه پوهېدمه، چې دا به ماته څه وايي او څه مطلب به لري؟ ما هېڅ هغې ته مخامخ نه ورکتل، ما وې چې په زړه کې يې څه ورونه گرځي. ځان مې غلی نيولی و، د ماهي په خوند هم پوه نشوم. ولې چې چېب مې خالي و او د هغې د بنا بست تر تاثير لاندې وم. هغه ډېره خوشاله ښکارېده، ډوډۍ يې خوړله او ماته به يې کتل، خو ما ورته مخامخ نه کتل. د هغې بېرون ته پام شو، له وخت نه مې په استفاده سره زرو وکتل، تورې غټې اوږدې سترگې، سپين مخ، سرې نرۍ شونډې، جگه غړۍ، سپين غاښونه، د زني د سر شين خال او تور کاکل خو يې نيمايي سپين مخ پټ کړی و.

هغې چې مخ راواړوه او سترگې يې راسره مخامخ و جنگولې، بس همدغه شېبه کې مې زړه بيخي بل ډول شو، ما وې گنې زړه يې رانه بوت و وپست. په ډوډۍ پسې يې سمدستي چای راوغوښت، بيا يې په يو خاص نزاکت سره وويل:

سهار صاحب! ته به چېران پاتې يې چې دې جينۍ تر دې ځای څنگه او د څه مطلب لپاره راوستی يم؟ ما وروکتل هغه په داسې حال کې، چې سترگې يې په يوه ډډه کې رااړولې وې، زلفو يې نيمايي مخ نيولی و. ما ورته په ځواب کې وويل:

نه بي بي خوته راپسې راغلې او په موټر کې دې راوستم، نو هغې داسې وويل:

سهار صاحب! زه به اوس د سره د مطلب خبرې وکړم.

زه په څوکۍ کې راټول شوم، ما وې الله خير کړې څه مطلب به لري؟

هغه په مېز دواړه څنگلې ولگولې وې وويل:

د خپل ځان په باب درته وایم، چې ته داسې فکرونه کړې، چې گنې دا جینۍ کومه بدکاره ده، د خپلې ساعت تېرۍ لپاره یې زه راوستی يم. ما درته ستا په دفتر کې وویل، چې زه هوسۍ نومېږم، د پلار نوم مې سورگل دی. د ظاهر په وخت کې رئیس و او د شاهي کورنۍ سره نږدې اړیکې لري. ددې داود خان په وخت کې یې تفاوت وکړو. مور مې هم تقریباً بودی، ده، وروڼه نه لرم، دوه خوښې مې واده شوي دي. یو کور مو په وزیر اکبر خان مېنه کې او بل کور مو په څلورمه کارته کې دی. پلار مې د ډېرو شتو او پیسو خاوند دی، یو تره مې د جرمني تجارت کوي، د کاکا زامن مې په تحصیل بوخت دي، زه هم د ادبیاتو د پوهنځي د څلورم ټولگي محصله يم.

سهار صیب ستا راډیويي داستانونه مې له پخوا نه تعقیب کړي او اورېدلي دي. زه ستا له راډیويي داستانونو سره سخته علاقه لرم. زموږ کورنۍ هم ستا له جمعې د شپې راډیويي داستانونو سره خاصه علاقه لري. په یوه مجله کې مې ستا یوه مقاله ولوستله، ډېره مې خوښه شوه او هم مې پکې ستا عکس ولید. په هماغه ساعت مې زړه کې تېر شول، چې ما وی کله به دې له نزدې نه وگورم او دا دی اوس چې مې ولیدې او له نزدې مې درسره ملاقات وشو، لا به دې ښه پسې نور هم وپېژنم. دا خو لومړۍ ورځ ده، که د دواړو سره ولگېده وروسته به بیلا بېله پسې معرفي شو بیا به نورې خبرې کوو، څنگه خوښه دې ده؟ د هغې خبرو راته پوره جرأت راکړی و، ما وی ولې نه په زړه کې مې تېره شوه، چې جینۍ درباندي گرمه راغلي ده، بل کومه خبره نشته دی. څه توکل په خدای دی، چې وړاندې څه کېږي؟

وی ویل: مهرباني وکړه که ته هم راته ځان پوره پوره راوپېژني؟

ما ځان په چوکۍ کې رانېغ کړو او داسې مې ورته وویل:

نوم مې هارون، سهار مې تخلص دی. د پلار نوم مې حیدر خان دی، په قوم مومند يم. کله چې د خوشال خان لېسې نه فارغ شوم، په کانکور کې ادبیاتو پوهنځي ته کامیاب شوم. د ژورنالېزم له څانگې نه فارغ شوم او بیا په مطبعه کې مقرر شوم. پلار مې مړ دی، یوه وړو کې خور او یوه بودی. مور مې په کلي کې اوسېږي. خالي یوه کوټه لرو، محکمه مولېږه ده، د اقتصادي ستونزو سره مخامخ یو. کله کله په رخصتیاو او د اختر په ورځو کې کلي ته د مور لیدو ته ځم، بس همدا مې پېژندگلوي ده بي بي!

هغې لومړۍ نړۍ موسکا وکړه او وی ویل:

سهار صاحب غریبي پروا نه لري، د افغانستان ډېر خلک غریب دي، خدای به دې ټولې ستونزېگ هواري کړي، هېڅ فکر مه کوه، په مخکې دې ډېر اوږد ژوند پروت دی.

ما وې هو سمدده، دنيا په اميد خوړل کېږي. هغې وويل: هو که نصيب دې ښه و، ډېر زړه به دې ژوند جوړ شي. زړه کې وې په دې تنخوا به مې څه ژوند جوړ شي؟ توکل په خداى دى بې بې!

پرې پوه شوم، چې هغه درته ښه نيت لري او د راتلونکي ژوند په باب درسره مينه او يوځاى کېدل غواړي. هغې وخنډل وې ويل: سهار صاحب کوژدن خو به دې نه وي کړې؟ ما ورته وويل: نه بې بې ما خو لا په سير کې پونى هم نه ده ريشلې، تراوسه مې لا پنځه ويستم کال روان دى.

هغې په خداى کې وويل: خداى دې ښکلي په نصيب کړه، په يوه ډډه يې راته د سترگو لاندې کتل ويل يې: راځه که دې خوبه ويې په هوټل کې همدومره بس دي، بېرون به د اوبو د ډنډ په غاړه چکرو ووهو. ما وې ښه ده. له مېزه راپاڅېدو او د پيسو دخل خوا ته روان شو. د پيسو د ورکولو ځاى ته چې کله ورنژدې شو، زه مخکې شوم او د خوراک مصرف پيسې مې له جيبه راوايستلې. په دې وخت کې هغې راغږ کړو: پيسې به زه ورکوم ته به جيب ته لاس نه تېروي، ترڅو چې هغه تر دخل رارسېده، ما پيسې ورکړې وې. هغې راته يوازې دومره وويل: زه کله په تا پيسې ورکوم. له هوټله راووتلو، وړاندې د اوبو په غاړه د گلونو او شنو منظرو په منح کې دواړه روان شو.

په ټوله شاوخوا کې څوک نه ښکارېدل، هلته ليرې د اوبو په منح کې په يوه وړوکې کښتۍ کې دوه کسان ناست وو، د اوبو غاړې ته د وتلو په حال کې و.

لمر په غرغړه و، د دوو ناچوگانو منح کې په يوه شنه جلگه مور دواړه سره کښېناستو، د هوسۍ درېښي بيخي نوې او تنگه وه، ما خپله کورتۍ ووستله او هيله مې ترې وکړه. ما وې بې مهرباني وکړه په دې کړتۍ کښېنه، چې درېښي دې چټله نشي. هغې راته په يوه مهربانه او د مينې ډک نظر وکتل ويل يې: نه نه سهار صاحب داسې کارونه مه کوه، خپه کېږم.

د اوبو په غاړه په شين چمن کې کښېناستو، شاوخوا ته د گلونو بېل بېل ډولونه ليدل کېدل. د گلابو او نورو گلونو خوشبويي په تېره بيا د سپنځلې د ونې نه ښکلې خوشبويي راتله. دلبرواتن په څنگ کې د يوه لوړ چينار په جگ ښاخ دوه کوچگان ناست وو، پورته مې چې وريام کړ، کاکو کاکو نارې يې وهلې. هوسۍ ته وويل: بې بې جان ته گوره پاس چينار ته. هغې چې چينار ته پورته وريام کړ، بيا يې زرماته وويل: ولې موږ گنې تردوى کم يو څه؟

کت و یې خندل. بیا یې د وړبل وینستان له سترگو وارول وې ویل: دا ټول او هرڅه بڼکلي دي، له دې خبره سره یې زما د کړتۍ په جیب کې لاس نښکته کړو، خو ما پرې ځان پوه نه کړو (زړه کې مې وگرځېد، چې والکه ته خو غریب سړی یې دا جینی او ستا ورسره په داسې ځایونو کې گرځېدل په ژور فکر کې ډوب شوم). هغې لاس راوړد کړو، په اوږه یې راته کېښود څنگه په چورت کې لارې؟ مخ مې ورواړاوه، سترگې یې زما په سترگو کې بڼخې شوې، همدغه شپبه زمونږ دواړو د زړونو ورکولو شپې وې. زما خوله وچه وچه کېده، د هوسۍ سترگې له توروالي نه سرې واوښتې. دواړه سره پوه شو، خود ویلو څه مو په توان کې نه و. زه خو کلیوال سړی وم، بڼڅو ته مې سم نشو کتلای او هوسۍ هم څومره چې بیا و، خو په دغه شپه یې څه نشو ویلې، غلې وه.

یوه شپه وروسته مې ورته وویل: هوسۍ جانې یوه خبره درته کوم، چې زمونږه جامعه وروسته پاتې ده، مطلب ته په موټر کې ماته مه راځه، زما مشوره دا ده چې په تېلفون کې به یوځای وعده کوو او سره گورو به څنگه خوښه دې نه ده؟ ولې نه ته چې څنگه وایې همغسې به کوو. هغې خپل ساعت ته وکتل ویلې راځه سهار صیب چې څو، ناوخته دی. موټر ته وختو او د بیا په لوري مو حرکت وکړ. پل باغ عمومي ته چې ورسېدو، هغې وویل زما او ستاد وعدې ځای همدلته شو. سبا ته به همدې ځای کې ستا انتظار کوم. ما وې، سمه ده.

هغه لاره، زه هم په سرویس کې خپل کور ته لاړم. د شپې مې نیمگړې مضمون پوره کړ، ما وې چې حق الزحمه مې حواله شي.

د مضمون لیکلو نه چې فارغ شوم، ما بنام تېرو، خبرونو ته مې غوږ ونیو. په بیا کې د هغې وخت په خلاف مظاهره شوې وه. ټول د کابل پوهنتون مظاهري ته وتلي وو. د شپې خبرو نه مې واوږېدل، بیا مې د چایلپاره چای جوش په منقل کېښود. زه د خپلې کوتې په منځ کې د یوه وړوکی مېز تر څنگه کېښناستم، راډیو لا لگیا وه سندرې یې غږولې. د هوسۍ په چرت کې لاړم (د ورځې کوم حالت چې زمونږ ترمنځ تېر شوی و، هر یو مې سترگو سترگو ته کېده او هغه مې په زړه کې اوښته راوښته، په زړه کې به مې خپله غریبي او د هغې مستي لره بره کېده) ناڅاپه مې د کورنۍ جیب ته لاس تېر کړو، چې څه ډېرو پیسو باندې مې لاس ولگېده. زر مې له جیبه راوايستې حېران شومه، چې دا دومره پیسې له کومه شوې؟

دستي په دستي (سمدستي) مې وشمېرلې پوره لس زره افغانۍ وې. ما وې خدايه دومره روپۍ مې کله خو شمارلي نه دي دا د کومه شوې؟ لږه شپه غلی پاتې شوم، خیال مې چې ووايه او بڼه فکر مې له ځان سره وکړو، پوه شوم چې دا پیسې هوسۍ په هغه وخت کې زما جیب کې ایښي دي، کله چې یې د قرغې ډنډ په غاړه لاس زما د کورنۍ په جیب کې ومانده.

په هغه وخت کې چې دا پیسې راته په جیب کې ایښي دي. ددې پیسو سره بیا په سوچ کې
ډوب شومه.

لږه شپه پس په کوټه کې سوی بوی او لوگی پیدا شو، دومره دا بوی او لوگی زیات شو،
چې گنې ما وې ساه مې ووتله. له کوټې نه چې ووتلم، په اشپزخانه کې لمبه پورته شوه. پوه
شوم، چې چای جوش وسوځېد. د اوبو ډک سطل مې پرې ورواړاوه، منقل مې مړ کړو، د
کور کړکۍ مې خلاصې کړې، ترڅو لوگی راوڅي. له لږې شپې لپاره بیرون ته ووتلم. د کور
شاوخوا گاونډیان مې له لوگی نه پتنگ شوي وو. هغوی هم بهرته راووتل، ما ورته د لوگی
جریان ووايه، ټولوراپورې خندل. ویلې ته خو ډېر احتیاط کوې ولې داسې وشول؟ ما به
ورته څه ویلي وای؟ یو ساعت وروسته دوباره کور ته ننوتلم، پیسې مې جیب کې کېښودې،
له ځان سره مې وویل سبا به دا پیسې واپس هوسی. ته ورکوم اخر ماته شرم دی، چې د هغې
په پیسو ځان سړی کړم. همداسې به کوم، هو همداسې...

سبا ته چې کار ته لاړم، څه مې لیکل چې په دې کې ټیلفون راغی، غوړې مې چې پورته
کړه، هوسی وه. ویلې هسې احوال مې دې واخیستلو، چې څنگه یې؟ د شپې د چای جوش
کیسه مې په ټیلفون کې ورته وکړه، ویې خندل ښه ډېر یې و خندل ویلې خدای دې خیر
درېښ کړي دا خولا اول دمنی سردی. په پای کې یې وویل چې رخصت شوي، همغه ځای ته
راځه.

دغه ورځ اوږده شوه، اوږده څله وه خو په ما اوږده شوه. ما وې چې کله به رخصتي کېږي،
چې دا پیسې یې بېرته ورکړم.

څلور بجې چې رخصتي شوه، ټول مامورین په سرویسونو کې خپلو کورونو ته ولاړل. زه
په دغه ورځ په هغه سرویس کې پورته شوم، کم چې مامورین یې په جادهء میوند تر سینمای
پامیره وړل. له سینمای پامیره په پښو تر پل باغ عمومي ولاړم. کله چې ټاکلي ځای ته
وروسېدم، هغه راته ولاړه وه او زما انتظار یې کاوه. په دې ورځ یې ډېره ښکلې درېشي په
ځان کې وه، تر موټره موږ دواړه پیاده روان شو. باور وکړئ، چې زه شرمېدم، چې د دومره
ښکلې او لوکسې جینۍ سره زه روان وم، چې هر چا به هغې ته ورکتل او له ځانه سره ښکېده.
موټر ته چې ورسېدو، هغې راته د موټر دواړه خلاصه کړه، ویلې مهرباني وکړه سهار
صیب! دلته په مخکې سیت کې کېښنه. د موټر په مخکې سیت کې د هوسی تر څنگه
کېښناستم، زړه کې مې وگرځېدل (سهاره بچو لکه چې ورځ دې روانه شوه) هغه موټر روان
کړو، له ما یې پوښتنه وکړه ویلې څنگه یې څه تکلیف خو به نه لرې؟ ما وې تشکر یې بی ښه
یم تاسې څنگه یې؟

ويل په دوعا دې يم. په دې کې تر دهمزنګ ورسېدو، هوسۍ لږ مخ راواړاوه او په خندا کې يې وويل: زما ساده باده سهاره له ځانه خبر نه يې چې چېرې دې وږم؟ تنبستوم دې. خت خت ويې خندل. زما له خولې نه ورته ووتل: ما خپل ځان درېښلې دى، هر چېرې مې چې وږې اختيار لرې. مور لا په دې خبرو کې و، چې د دارالامان بن ته ورسېدو. موټر يې پارک کړو، ويلې راځه چې دې بن ته ننوزو (زړه کې مې وويل چې نن يې دې بن ته راوستې لکه چې درباندي ښه گرمه ده، همدا دې وخت دى د کونډې زويه) په بن کې پورته وختو، د گلونو په منځ کې د گلاب د گل ونه سمه غوړېدلې ولاړه وه. هوسۍ د گلاب د گل څانگه راوښوه، ماته يې کړه: سهار صيب گوره هغې د گلونو په منځ کې ځان پټ کړو زه ورته اغېر ودرېدم.

د گلونو منځ کې يې گل گلاب او شنې څانگې راتپتې کړې، خپل منځ يې پکې رابنکاره کړو، ما چې وروکتل، سرو شونډې يې د گلاب د گل پانې شرمولې. ما چې دا دويمه ورځ نوکې جرات پيدا کړې و، ورغړې مې کړو هوسۍ قسم په خداى چې د گل گلاب نه دې هم شونډې ښاېسته دي. ما وې راځه دغې د گلونو په تېل کې به دواړه کښېنو. دا ښه د ناستې ځاى دى. هغې بيا وربل پورته په يوه خوا وارتاوه او موسکېده ويلې په سترگو هغه راسره څنگ په څنگ کښېناسته، شاوخوا هېڅوک نه وو. د هوسۍ دا عادت و، چې هميشه به ماته مخ کښېناستله.

ما لومړى جېب ته لاس کړو، پيسې مې ورته راوايستلې ورته مې وويلې: له تانه ډېره مننه ده دا پيسې دې واخله. خير دى مينه غريبي نه غواړي. يوه هيله درنه لرم او هغه دا چې که چېرته مگي له دې غريبي سره قبلوې، خوښه ده او که نه نوزه ستا وخت نه نيسم. په دې خبره هغه سره واوښته، پاڅېده او ماته مخامخ کښېناسته وې ويل: سهار صاحب زه کومه ناپوهه او بې سواده کوڅه گشته جينۍ نه يم. په ما پسې د دنگو ماڼيو څښتنان پوښتنې ته راځي، ډېر ځوانان لازما په تمه ناست دي. ډېر راته د موټرو او قصرونو لاپې وهي، خوزه حسن او مينه پېژنم، انسانيت ته سخت احترام لرم. ظاهري شان او شوکت نه مې بدي راځي. که درته ووايم، چې د شاهي کورنۍ ځوانان راپسې دي له پلاره مې غواړي، باور به دې رانشي. ډېر شتمن زلميان په دې هڅه کې دي، چې له ما سره صرف خبري وکړي. زه پوهنتون کې ډېره په عذاب يم، تل د خپلو همصنفيانو سره په ډله کې گرځم او ته پوهېږې، چې له ډاره تمانچه گرځوم، وايم چې څوک مې ونه تنبستوي. تراوسه پورې پرما د چالاس هم لگېدلى نه دى. سهار صاحب خو همدا سبب دى، چې ډېره پياده او يا په نورو موټرو کې نه گرځم، تل په خپل موټر کې گرځم، پلار مې همدا ټينگښت کوي. خوزه ستا په غياب کې ستا په ژوند او په تا مېنه شوې يم، ټوکې به راسره نه کوې، دغه پيسې جېب ته کړه.

خان يې لږ مرور غوندي ونيو، ما بيا ورته كړه: هوسۍ هيله درخه كوم دا پيسې واخله، ولي خجالت راكوي. هغې راته په تنده لهجه وويل: سهار صاحب مسخرې مه كوه، زه دې لا نه يم پېژندلې، زما او ستا د ليدلو او كتلو خوڅه ډېر وخت په مخ كې پروت دى، د يوې ورځې كار به نه سره كوو.

زما لاس يې تيل واهه بيا يې وويل: دا څه پيسې دي، د پيسو خبره دومره ارزښت نه لري. خبرې د زړونو دي، د ژوند او مينې خبرې ماته ارزښت لري، نوره ستا خوښه چې ته څه فكر كوي؟

زه پوه شوم، چې هوسۍ راسره وړاندې راتلونكې شپې ورځې يو ځاى تېرول غواړي. ما هم نور چرت پكې ونه واهه، پيسې مې جيب ته ښكته كړې، د لږې شپې لپاره هغه چوپ پاتې شوه، زرمې مخ ورواړاوه ما وې هوسۍ زما په خبرو خو به نه يې خپه شوې؟
نه نه... هسې سوچ واخيستم، چې ته به زما په هكله څه فكر كوي؟

په دې ځاى كې مې د گرانې كلیمه ياده كړه، ما وې گرانې پام چې زړه كې دې څه ونه گرځي، ماته دې هره ادا او انساني كركتير يوه دنيا ده. ستا د سترگو هر رپ مې اوبه كوي، حسن او مينې دې رانه جرأت وړى دى، ما به خالي كال بوت نه پرېږدي، زه درسره مينه لرم. دا بني او دا ښكلي منظره به زما او ستا د مينې شاهدي كوي. لاس دې راكړه، چې يو ځل بيا د مينې ټينگه وعده سره وكړو. هغې لومړى لاس او بيا رغاړې وته، ټوله مې په غېږ كې ټينگه ونيوله، هېڅ نه پوهېدم ټول ځان مې خولې خولې شوى وى. يوه لنډه شېبه د مينې په خوږو كې سره ډوب شو. بيا مو چې يو بل ته سره وكتل، مخ يې لكه د سره گلاب غوندي اوبنتى و. سترگې يې مړاوي راواړولې، د وړبل تيل يې نيمايي مخ رانه پټ كړو، بل ډول شوې وه، په مورډواړو د مينې فساد شوى و، يو د بل په كتونه مړېدو، ترډېره پورې په همدغه حالت كې سره پاتې وو، زما خو بيخي ژبه په خوله كې وچه شوې وه. مونږ هېڅ پوه شوي نه وو، چې د ما بنام خره راباندې لگېدلې وه. هوسۍ ته مې وويل: ناوخته دى نور به ځو. هغې چې بيا خپل وړبل ته ټك وركړو، په چپه خوا يې تورې زلفې خورې وړې واوبنتې، تورې سترگې يې سرې اوبنتې وې، د اننگو په سريې د خولو څاڅكي لكه د زمرو دو غمي ځلېدل. په غلي غږ يې وويل: وخت لا ډېر دى، يوه شېبه به نور هم كښېنو. هورنستيا سهار صاحب! سبا به پنځه بجې د نوي ښار مغازو ته ورځو، دواړه به نوي درېشۍ ځانته واخلو. څنگه خوښه دې ده؟

ما وې ولې نه! ته چې څنگه وايې، هغسې به كوو. لږه شېبه مو د زړه خواله نوره هم وكړه او بيا له هغې ځايه د كور په لور راروان شو.

په موټر کې چې کښېناستو، تقریباً خړه لگېده. هغې موټر ته لټه ورکړه تر دهمزنگه یې موټر بیخي الوځاوه. په پل ارتن ورتېر شو، په جاده میوند کې ووتلو، زموږ تر کوره په لږ وخت کې ورسېدو. ما وې راځه هوسۍ جانې موږ کره به لار شو، موټر د سره دی ناوخته به ځي. هغه په خندا شوه وې ویل ډیره به ښه وای خو...! لاس یې راوړد کړو، مخه ښه مې ورسره وکړه او هغه لاره. زه کور ته لارم کتل مې چې هرڅه مې گډ وډ پراته و. لومړی مې له نل نه سطل راډک کړو، بیا مې ځانته ډوډۍ تیاره کړه، له چای او ډوډۍ نه وروسته مې غوښتل، چې نیمگړی داستان راډیو ته تیار کړم. په مېز چې کښېناستم، قلم مې لاس کې کاغذ مې مخې ته پروت کړ او ورته گورم لکه څنگه به چې مخکې په مېز د لیکلو لپاره کښېناستم، سمدستي به مې چې لیکل، خو اوس مې قلم ټکنی شوی و. زړه مې بل چېرې حېران پاتې شوم. سوچ واخیستم (دا جینی به گنې ما سره تراخړه پاتې شي؟) سهاره د ژوند غریبي دې په قلم چلېدل، لکه چې د ژوند څرخ دې په بله تاو شو، هرڅومره مې چې خواري وکړه، باور وکړه چې په دغه شپه مې هېڅ هم ونشوای لیکلای، بیخي لکه چې هرڅه رانه چا اخیستي وي، بې حسه غوندې ناست وم. ما باید د هېواد ورځپاڼې ته هم ټاکلی مضمون لیکلی وای، تر نیمې شپې پورې مې چې هرڅو خواري وکړه، څه گټه یې نه درلوده. کله به مې چې خپل کور او خپلې ډوډۍ مور ته او هم د ژوند نورې ستونزې به چې ریاډې شوې، یو دم به مې له ځان سره وویل: والکه دا پېښې پرېږده، تاته گوره او ددغې معتبرې جینی سره ژوند کول. دا زما د کلي خلک به څه وایي؟ تر نیمې شپې مې دا سوچونه کول، تر چرگ بانگه مې سترگې ورنغلې. سبایي چې مې مخ و مینځلو په ائینه کې مې وکتل، رنگ مې زېر تښتېدلی و.

سهار چې کارته لارم، رئیس وروغوښتلم ویلې سهاره اخبار ته دې مضمون نه دی لیکلی. د خپل مضمون ځای دې تش پرینې دی.

ما ورته بهانه وکړه، ما وې رئیس صاحب لږ ناروغه وم.

هغه ویل خیر دی، په دغه برخه کې یو بل څه ورواچاوه.

له نورو ورځو نه مې له کاره سره علاقه کمېده له یوې ورځې نه بلې ته بې علاقې کېدم. په ټوله ورځ به مې د هوسۍ د راتلو شپې شماری، په دې ورځ مې لا وختي ځان د وعدې ځای ته ورسولی و. هغه مازدیگر په پېنځه بجو ټاکلي ځای ته راغله او د نوي ښار پر لوري یې گاډی روان کړو. په ډېرو مغازو کې وگرځېدو، په یوه کې مو درېشي واخیستلې وروسته بیا یوه رستوران ته وختلو. له دمې او چای څگگښلو نه وروسته د باغ بالا چکر ته لاړو. هلته ښه ډېرو وگرځېدو د نا جوگانو د لاندې کښېناستو.

په همدغه ترتيب سره زموږ د دواړو مينه له يوې ورځې نه بلې ته زيات بدلنه شپې ورځې تېرېدلې، زه نور هغه سهار نه وم، چې به هره ورځ د مطبوعې په بېلابېلو څانگو به گرځېدم، په مجلو او اخبارونو کې مې ليکنې کمې شوې. راډيو داستانونه مې هم په تپه ودرېدل، له هرې فرهنگي څانگې نه به راته تېلفون کېدلو، ويلې به يې: سهار صاحب ليکنې دې ولې کمې کړي دي؟

ما ورته بله بهانه نشوه کولای، په غېږ له دې چې ويلې به مې: ناروغي راپېښه شوې ده، ځکه مې ليکنې کمې شوي دي.

زه خوبه هره مشاعره او ادبي بانډار کې کوربه وم، مگر ټوله ذهني قوه او مطالعه مې يوازې د هوسۍ په مينه پورې غوټه شوه، نور ژوند راته خوند نه راکاوه.

که دي خندلي راته نه وای

غريب سړی وم خپل روزگار به مې کاونه

کله کله به راته هوسۍ ويلې: درباندي پوه يمه چې د ليکنو او مطالعې نه دې لاس اخیستی دی، زه خوبې له هغې ستا يم، خپل پخوانی روزگار او ژوند دې په عادي توگه پرمخ روان کړه. زه هم درسره دانشم منلای، ژوند په مينه پورې تړلی دی، ژوند او مينه بېل نه دي، ته بايد دوباره خپلې ليکنې تازه کړې. خدای شاهد دی، ډېر يې تشويقولم، تل په يې ويلې سهاره د ليکوالۍ نه لاس وانخلي، زه ستا ليکوالۍ له تا سره ملگري کړې يم، پام کوه چې ځان دې له خپله مسلکه وروسته پاتې نه کړې. بيا به وروسته ارمان کوي او وخت به درنه تېروي. هغې هم پخپلو درسونو کې کوبښن کاوه، ټولو استادانو ورته ويلې وو، چې له فارغېدو وروسته به خامخا د اسيستانت په توگه په پوهنتون کې پاتې کېدې شې، خو هوسۍ د نورو تحصيلاتو خيال کاوه او ماته به يې دا ويلې، چې کله به وي چې دواړه د لوړو زده کړو لپاره خارج ته لاړ شو. دا يې ارمان او هيله وه، زه ځان ته متوجې شوم، ما د هغې خبرو ته غوږ ونیو او دوباره خپلې دندې ته متوجې شوم. له خپلې ليکوالۍ او وظيفې سره مې ځان عيار او برابر کړو، له پخوانه به مې لاسه مضمين، داستانونه او ادبي ټوټې ليکلې. کله ناکله به مې ښه تکړه مقاله يوې نيمې مجلې کې چاپېدله ډېرو راته وويل: ته لکه د کونړ درياب داسي گ يې په اوږي موج نه وهې، په ژمي کې دې چرونه فريادونه کوي. مور ته به مې ښې ډېرې بيبي لېږلې. کله به د څو ورځو لپاره په رخصتۍ د مور ليدو ته کلي ته ورتلم. دا ځلي پس له اوږدې مودې نه وروسته کلي ته ولاړم.

مور مې راته ډېر وژړل او پوره اوبنکې يې تويې کړې او دا يې هم راته وويل: بچۍ زه بوډۍ شوې يم، خپه کېرم زرز مې ليدو ته راځه ته خوزما يوه رڼه اوبنکه يې، زړه مې درپسې وران دی، بچي بې له تانه راباندې ژوند گران تېرېږي. هغه خپل عادي حالت ته راغله، خواته مې رانزدې شوه ويلې: هور بنستيا زويه په دې ورځو کې مې زړه دی، چې په کلي کې درته کوژدن وکړم. په دې خبره يې زړه خولې کې ورو لوبدم.

مورې پام چې په دې هکله چاته ونه وايي، زه چې له خيره بل ځل په رخصتۍ راغلم، بيا به درته ووايم. تر هغې به خیر دی نور هم تکليف تېر کړه، بل ځل په خیر زرز راځم. خامخا به دي په خیر سره ستا نرور پيدا شي، په مخکې به دې گرځي، له کارونو او ځينو تکليفونو نه په خلاصه شي. ما خو هېڅ فکر نه کاوه، چې گنې مونږ ته به څوک خوراو لور را کړي، ځکه چې د خدای په دا ارته دنيا کې ايکي دا يوه کوته لرو، نور هېڅ نه لرو، خلک خو په مال او دولت پسې گرځي. په دې وطن کې لياقت او اهليت نه پکارېږي، يوازې پيسې چلېږي. خو توکل زموږ په خدای دی، هرڅه به سم شي. تا دې راته الله ژوندی لري. مور مې په دې خبره خوشاله شوه، په زوره زوره يې وخنډلې، ما يې لاسونه ورمچي کړل. په دې وخت کې د کلي ځينې کسان زما همزولي زما ستري مشي ته راغلل، زموږ کوته يوه وه، خو لويه وه. مخې ته يې غولۍ (منډاو) او انگړ ودان شوي وو، څو کتونه پکې پراته وو. په دا ځل د کلي ټول خلک زما ستري مشي ته راغلل. پخوا به چې کلي ته لاړم، کور ته به څوک نه راتلل. يوازې په جومات کې به خلکو راته ستري مشي ويلې. ځينو کسانو راته ويلې ستا راډيو يې داستانونه اورو، ټول خلک يې خوښوي. ځانته به مې تمه پيدا شوه. هلته په کلي کې پوه شوم، چې دا خلک که سواد نه لري، د پېښو او ژوند په ټولو کيسو خبر دي. رښتيا چې هر چا راسره ښه سلوک کاوه، زما له وروکتوبه عادت و، چې سبا يې او مازديگر به جومات ته تلم، چې لاتراوسه مې همغه عادت درلود او د خدای عبادت مې کاوه. په دې هم د خلکو خوښېدم. په دې رخصتۍ کې مې دوه هفتې تېرې کړې. حال دا چې هوسۍ راته د پنځه ورځو اجازت را کړې و. مخکې به مې پوره يوه مياشت تېروله، کله مې چې دوه اونۍ ووتلې، له مور مې اجازت راواخيستلو نور خپلوان مې هم مونږه کره راغلي وو، زموږ نژدې خپلوانو به زما له مور سره مرسته کوله. خپلوان مونږ سره په چم گاونډ کې ډېره وو. د مور ټول مشکلات مې حل و، ماما به مې تل مور خپل کور ته بيوله. له ټولو څخه مې رخصت راواخيست او بېرته ښار ته راغلم. ما ښام تېرو، چې خپل کور ته ورسېدم. شپه تېره شوه او سبا يې خپلې دندې ته لاړم. په کار بوخت وم، د څو ورځو کار مې راته پروت و. لگيا وم ليکنې مې کولي چې د ټيلفون زنگ راغی، غوږې مې چې پورته کړه، ما ويې بلې. ويل هوسۍ يم.

سهار صاحب راغلی یې؟ ما وې هو. څنگه یې کور ته خیریت دی، هغې په تلیفون راسره
گډه بره وکړه. وې ویل: ته پوهېږې، چې زه بلکل ناروغه شوې یم، رنگ مې زېر او بنستی دی، د
ازمویني ورځې مې دي، هېڅ تیاري مې نه ده نیولې.

ما وې هوسۍ د کور او کلي کارونه وو، له بل پلوه مې مور را پسې خپه شوې وه. که زر
ترې راتلای نوره هم لا پسې خپه کېدل. بښنه غواړم شپې مې لږې ډېرې تېرې شوې. دا دی
اوس درته راغلی یم. ویلې زړه مې چوي، څنگه وکړم نن هم پوهنځي ته نه ومه تللې. ټوله ورځ
په کور کې راته موسیقي غږېدل. نن به زه په پوره څلور بجې مطبوعې ته درشم ډېره بڼه ده خو
موټر دې مطبوعې نه وړاندې ودره. د خدا بپه امان.

د تلیفون غوږې مې چې کېښوده، رئیس وروغوښتم ویلې پاتې کارونه درسره کور ته
یوسه، چې سبا ته یې خلاص کړې. ما وې بڼه ده رئیس صاحب ته ورته تشویش مه کوه، سبا
ته به انشاء الله ټول کارونه سم وي.

نیمگړې لیکنې مې له ځان سره په څلورو بجو راواخیستې او په یوه دوسیه کې مې
کېښودې، ما وې چې د شپې له خوا به پرې کار وکړم.

په څلورو بجو مې دوسیه له ځان سره واخیستله او له مطبوعې نه ووتلم. وړاندې مې چې
پام وکړو، د هوسۍ موټر ولاړو. په چټکو گامونو وروړوان شوم، ما وې هغه به راته ډېره
منتظره پاتې شوې وي، چې ورنزدې شوم هغه له موټره راکوزه شوه، بڼکلی درېشي یې په
ځان کې وه. په پنځو سوو گامونو کې چې کله ورنزدې شوم، هغه زما په لور راوانه شوه. غږ
مې پرې وکړو: هوسۍ زه درځمه ته ځان مه په عذابوه. زه نور هم ورگړندی شوم، کله چې سره
نزدې ورغلو، پام چې مې ورته وکړو، د هغې له سترگو او بڼکو دارې وهلې، ما وې آخ دا
ولې ژاړې؟

له خولې نه یې غږ نه خوت یوازې دواړه لاسونه یې رانه تاو کړل او په سلگو سلگو یې
وژړل. ما وې هوسۍ څه شوي؟ ولې دومره ژاړې؟ د ژړا په حالت کې موټر ته ورپورته شوه،
زه هم موټر کې ورسره کېښناستم، موټر یې د مطبوعې اړخ ته ودرولی و، په ژرغوني اوازیې
ووویل: ما خو درته پنځه شپې ویلې ویا، زه خودې له ژونده ویستلې یم، ناسته ولاړه هېڅ
خوند نه راکوي.

ما وې بڼه نو دا خبره ده!

هغه لږه شېبه غلې ناسته وه، موټر یې نه چالاه. پوه شوم چې رانه خوابدې ده، خواته یې
ورنزدې شوم، د زني نه مې ونیوله: هوسۍ بخښنه غواړم، زه مجبوروم، چې خوشې مې
ځنډ کړی وای. خیر دې مړې رانه مه خپه کېږه. مخ یې راواړاوه، موسکۍ شوه، وې ویل:

سهاره چېرې به درنه خپه نه شم، خو حېرانه پاتې يم، چې په ما څه شوي دي؟ مور مې راته څو ځلي په کور کې وويل: څه درباندي شوي هوسۍ لورې، چې دارنگ دې الوتې بنسکاري. په دې ورځو کې دې بل شان وينمه؟ زه ورته څه ووايم، چې ولې؟
هوسۍ جانې! په مينه کې دا خبرې شته دي، دومره يې اسانه مه گڼه.
مينه خود انسان سترگې پټوي او غوږونه يې کنوي.

څه چې کومه خوالار شو، دلته د مطبوعې مخه ده، هسې نه چې څوک مو وويني. هغې په عادي ډول د ناز خندا وکړه، ويلې د تورې زويه راځه، چې نن پغمان ته لار شو. ما وې ډېره بنه ده، څو به هغې مو تر روان کړو او د مو تر تپ کې يې د وحيد صابري (لاليه گاډي وانه) سندره چالان کړه. په لږه شپه کې يې مو تر کوټه سنګي ته ورساوه. د ميرويس ميدان له دوکانونو نه مو خوراكي شيان له ځان سره راواخيستل او بيا پغمان ته روان شو. راساً د تپې بڼه لارو، د تپې بڼې د گلونو بنسکلاگانو ته ورغلو.

هر رنگ گلان غوړېدلي وو، په يو بنسکلي ځای کې د گلانو په منځ کې کښېناستو، په بڼې کې خلک گرځېدل، موربه چانه ليدو. کله چې موربه کښناستو، سمدستي هوسۍ راته وويل: سهاره د خپل سفر او کور کلي کيسه راته وکړه. لومړی دا ووايه چې مور دې څنگه وه؟ روغتيا يې بنه وه؟ او رښتيا د خپل کور او خپلوانو په باب راته پوره پوره ووايه.

ما ورته د کور او کلي، د خپلې مور د حال احوال په باب خبرې وکړې، څه چې په کلي کې تېر شوي وو، ټوله کيسه مې ورته وکړه. دې راته وويل: مور دې بنار ته نه راولې؟ ما وې نه مور مې بودی، ده، پخپل کور او کلي کې خوشاله ده. ورور يې او نور خپلوان يې پوره خيال ساتي. هورښتيا هوسۍ دا ځلې مې مور راته د کوژدنې خبره وکړه، ويلې کلي کې درته چېرې لاس پورته کوم.

اخ نو تا څه ورته وويل؟

هغه راته متوجې شوه ويلې ووايه سهاره رښتيا رښتيا وايه، دا چې ډېر وځنډېدې، لکه چې همدا خبره وه.

نه نه! په دغه باب هېڅ نه دي شوي. ما ورته وويل: مورې بل ځل چې راغلم بيا به خبرې سره وکړو، تر هغې به زما د کوژدنې خبره هېچا سره نه کوي. هغه دوباره خپل عادي حالت ته راغله، لاس يې کڅورې ته ورتېر کړو، خوراكي شيان يې راواخيستل او زما په مخکې يې کېښودل.

لومړی موربه مېوه وخوره. هوسۍ راته وويل: سهار صاحب د راتلونکي په باب څه فکر کوي؟ ما ورته په ځواب کې وويل: زه اوس هېڅ فکر نشم کولی، ځکه چې...!

څنگه دې ځکه چې وويل؟

زه لږ غلی پاتې شوم، هغې همدغه خبره بیا راغبرگه کړه، ما بیا په نیولي غږ ورته وويل:
حېران یم هېڅ نشم ویلی.

هغې رانه خبره ونيوله وې ويل: سهار صاحب زه پوهېږم، چې ته څه وایې؟ نن درسره خو
برېښې او غوڅې خبرې کول غواړم، څنگه دې خوبه ده؟

ما وې ښه ده مهرباني وکړه! (په زړه کې مې تېر شول، لکه چې نن دې هرڅه په ډاگه
کېږي) ویلي ما درسره په لومړۍ لیدنه کې دا ویلي وو، چې زه یوازې ستا د لیکنو سره مینه
نه لرم، بلکې له تا سره هم مینه کول غواړم. تا باندي پوهېدمه، چې خپله غریبي دې راته
مخې مخې ته کوله. ما درته ویلي و، چې مینه غریبي نه غواړي. اوس نوزه او ته یو پر بل
پوهېدلي یو، زموږ ټول رازونه یو بل ته څرگند دي، خو یوازې او هغه دا چې تا زما مور و
پلار او کورنۍ نه ده لیدلې، یو ځل به درباندي خپله کورنۍ وینم، په داسې حال کې چې
هغوی درباندي هېڅ پوه هم نشي. په زړه کې خوشاله شوم، ما وې سهاره لکه چې هوسۍ سره
دې واده کېږي، خو ولې بیا هم خپلې بې وسۍ په چرت کې لارم. لکه نه دې کور شته، نه دې
پیسې، دا خود معتبر سړي لورده راتلونکې گوزاره به دې څنگه شي؟ هوسۍ په څنگل
ووهم، ویلي بیا څنگه پخپلو چرتونو کې ډوب شوي؟ ما وې نه نه... هسې...!

زه به داسې زمینه برابره کړم، چې زما مور او پلار وپېژني، خو که چېرې هغوی په مونږه
پوه شي ما به سخته تهدید کړي. پلار مې د زړه کولتور سړی دی، هغه دا خبرې کله مني.
مور مې هم دغسې درواخله، خو یوه خبره ده، چې هغوی په ما پوره باور لري. زه ورباندي
ډېره زیاته گرانه یم، چې هر څومره پیسې و غواړم، راکوي یې. دا مو تر یې راته اخیستی دی.
همدا راته وایي، چې یو ښکلی کور درته جوړوم. د پیسو او شتو کمی نه لري، خدای شته
چې ډېرې پیسې ترې زه مصرفوم. خدای دې راته ژوندي لري، نو ځکه مې درته دا خبره یاده
کړه، چې دواړه په راتلونکې څه فکر وکړو.

هوسۍ زه څه ویلی شم، یوازې دومره ویلی شم چې مینه درسره لرم او دا مینه به مې له تا
سره تراخه پاتې وي، نور نو په تا پورې اړه لري. زه خونه پیسې لرم او نه داسې څه، چې دا د
نن درانه رواجونه په ځای کړای شم، یوازې همدا سهار یم او بس.

هغه موسکۍ شوه، خړپ شو په ولې یې ووهلم، ویلي همدومره مې درنه غوښتل، نور به
کېږي. تر مازدیگر ناوخته پورې په تپې بڼې کې وگرځېدو، کور ته ناوخته ولاړو.

نیمگړي کارونه مې د شپې سرته ورسول. هوسۍ چې کورته روانېده، ولې زه او ته به دوه ورځې نور نشو لیدلی. زه ازموینه لرم، په تېلفون به سره خبر اخلو، ما وې سمه ده یو له بله مو سره مخه ښه وکړه.

ما خپل پاتې کارونه په دغو دوه ورځو سم کړل. په درېمه ورځ چې له کاره رخصت شوم، د مطبوعې مخې ته ښکته شوم. وړاندې مې ولید، چې د هوسۍ گډای ولاړ دی. د گډای خوا ته ور روان شوم. کله چې ښه ورنزدې شوم، هغه له موټره رابښکته نشوه، خالي د موټر دروازه یې راته خلاصه کړه، ویلې راځه سهار صاحب! په موټر کې چې ورسره کښېناستم، سمدستي یې راته وویل: خپه نشې له موټره ځکه ښکته نشوم، چې څوک مې ونه ویني. بل هغه دوه ځوانان راته ولاړ دي، څه خو یې راته نه دي ویلي، خو ځانونه راته بوخ بوخ کوي. ما ورته وخنډل او بیا مې ورته داسې وویل:

ستا حسن ته هېڅوک د ټینګې نه دی، چې رښتیا راباندې وایي، ډېرې ځوانۍ درته اوبه کېږي. په دې خبره یې موټر په ترات سره روان کړو. هغه دوه ځوانان همغسې دېواله ته حېران پاتې شول. تر ډېره مونږ خنډل او موټر روان و. موټر چې د میوند واټ خولې ته ورسېده، په دې وخت کې یې راته وویل: کومې خواته ځو؟ ما وې ستا خوښه! هغې سمدستي وویل: راځه نن به د چهلستون بڼ ته لاړ شو. ما وې سمه ده ځو به.

په جاده کې یې موټر لږ څه گړندی کړ، ما وې هوسۍ جانې خیال ساته د خلکو گڼه گڼه زیاته ده، خدای مه کړه کومه پېښه ونه شي. ویلې ستا خبره پرځای ده. د کابل په ښار کې یوازې دا د میوند واټ سپرک لږ څه پراخه دی، موټر پکې گړندی تېرېدی شي، نور د ښار سپرکونه بیخي تنگ دي.

د هوسۍ دا عادت و، چې تل به یې په ډکه خوله خندا کوله. زه به یې په خبرو راوستلم. زه یې نه پرېښودم، چې غلې او چوپ پاتې شم. زما عادت و، چې ډېر نه گړېدم، چې چا به راگړولی نه وم، له خولې مې غږ نه خوت، خو هوسۍ په خبرو راوستم. په دې ورځ کله چې د کابل گذرگاه ته ورسېدو، د بابر د بڼ په دروازه مو سترگې ولگېدې. ما وې یوه ورځ به د بابر بڼ ته هم راځو. هغې ویل که غواړې چې اوس ورتا و شو. ما وې نه نه نن چهلستون ته ځو. په همدې خبرو خبرو کې د چهلستون د بڼ دروازې ته ورسېدو. له موټره ښکته شو او دننه مو غوښتل، چې ننوځو. بڼ ته د ورننولو په وخت کې ډېر خلک د بڼ دننه روان وو، هر چا به هوسۍ ته ورکتل. ډېر ځوانان به هوسۍ خواته څنګ وخت کېدل، خو هغې به پرې خیال هم نه راوړو. ډېر به د هوسۍ ښایست او ښکلا ته پرزې ویلې، ما به ځان تېراوه، هغې هم چرت نه خراباوه.

یوازې به یې ما سره خبرې کولې، چې ډېره به په عذاب شوه، دومره به یې وویل: بې تریبه
از خود خوار و مادر ندارید؟ نوره یې په قیصه کې نه وه.

ځینو به ماته وویل نوش جانست. زه به چېران ورته پاتې وم، په همدې حالت کې مونږ د
چهلستون بڼې دروازې ته ورننوتلو او دننه مو د ورتلو قصد درلود، چې ان لومړی د
چهلستون قصر (ودانۍ) وگورو او بیا وړاندې د گلانو خوا ته لاړ شو.

د خلکو بیرو بازيات و، خو کله چې مونږه د چهلستون په دروازه وردننه شو، ددغې بڼې
جگ جگ چنارونه، رنگارنگ گلان، د گیلانو میوې، د چهلستون د مانۍ بڼکلا ته به
خومره سیلانیان راتلل. باور وکړئ د خلکو بیرو بار به دومره زیات و، چې د تېرېدو شان
پکې نه و. مونږ د خلکو له تېر نه ځان ووېست، شاته راپسې دوه تنه زلمیان وو او هوسی ته
یې ازار ورکاوه. موږ په کرار کرار تلو، هغه یوه تن حیا او شرم غورزولی و، له انسانیت نه
نور ووت، په ماله ډېره قهره نه خوله راماته وه. ناڅاپي مې پرې وروډانگل، له پښو نه مې
ونیو او سرته مې پورته کړو، په ځمکه مې راخټا کړو. چپ لاس یې په ځمکه ونښتو ځوان
یوازې وویل: الله مردم دستم شکست. نور نو هغه له ځایه ونه خوځېد، هغه بل راباندې له
پاسه پروت و، زه یې په سر باندې په بوکس ووهلم، سر مې گنگس شو. هوسی هغه په
سترگو کې په سوک وواهه، زه یې پرېښودم، او پاڅېد. خلک راغونډ شو، یو پولیس
راغی، ما ټول جریان هغوی ته ووايه ټولو پرې لعنت وایه. پولیس هغوی له ځانه سره بوتل.
لاس چې یې مات و، هغه لاس یې کولې ویلې: نمی مانم اش دست مرا شکستانده است.
پولیس، چې د هلک لاس ولید، رښتیا چې غوټ مات شوی و. د هلک بدن لږزه کوله،
پولیس ماته مخ راواړاوه، ویلې دده خو لاس مات دی. په دې وخت کې هوسی پولیس ته
ووویل: هن دا کاغذ د پولیسو مامور ته ورکړه.

هوسی په سپین کاغذ کې پیسې ایښې وې، د پولیس په جیب کې یې کاغذ کېښود،
پولیس نور څه ونه ویل، هغه دواړه یې له ځان سره بوتل.

خدا پرې هغه یو عجیبه وخت و، له یوه پولیس نه به ټول کلی ډارېده. په دغسې پېښو کې
به د پولیس غوا لنگه وه. مونږه چې د پېښې له ځایه روان شو، په چټکۍ سره مو تر موټره
ځان ورساوه. زما کمیښ خپرې شوی و، سر مې هم درد کاوه. هوسی هم زېره تښتېدلې وه،
موټر یې روان کړو، له قهره یې وویل: دا ټولنه د ژوند کولو نه ده، خو څه وکړو زموږ ناکام
دی، نو بیا به یې ماته راوکاته ویل به یې څنگه په تکلیف خونه یې؟ ما به ورته په خدا کې
ووویل: هوسی هیڅ خبره نشته، ته مو تر په احتیاط چلوه، ستا خبره په ځای ده، دلته گوزاره
گرانه ده.

دا خولا بنار دی، د افغانستان پایتخت دی، په اطراف او کلیو کې خو هډو مینه کول گناه ده. مینه هلته د مرگ سره لوبې دي. هویوشی چې په کلیو کې شته دی، هغه دا دی چې داسې بې حیایي او بد اخلاقي لکه چې دلته ده، هلته نه شته. هوسی. موټر د یوه رستورانته مخې ته ودرولو، ویلي راځه چې دغه رستورانته کې چای وڅښو.

موټر یې پارک کړو، موټر دواړه یوه رستورانته ته پورته شو. ساه نیولی په مېز کېښناستو. په رستورانته کې دومره گڼه گڼه نه وه، څو تنه د پاڅه عمر سړي او څو ځوانان جلا جلا سره ناست وو. درې تنه انجونې هم د خپل فامیل سره په یوه مېز ناستې وې. هوسی. رانزدې شوه، سړي راتپت کړو ویلي سردې درد کوي؟ نه دومره نه خو لومړی یې درد کاوه، مگر اوس درد نه کوي. هوسی چې رنگ یې زېر او بنستی و، خپه او ستړي ښکارېده. په ورو او تپت غړي وویل: ددې ټولني هرڅه ویجاړ دي، دلته ژوند ډېر گران دی. هوسی. خیر دی مه خپه کېږه. بلا پسې که، هرڅه چې و تېر شو. په ډېرو شيانو باید سترگې پټې شي، هېر یې کړه. د رستورانته شاگرد چای راوړو، چای مو څښلې چې هوسی په خندا کې وویل: هغه یو خومې په دا خوله لگاوه، یو سوک مې په سترگو وواکه اخ تا که هغه په سترگو وهلې نه وای، خدا پزده چې څه به پېښېدل. رښتیا چې ټولو خلکو په هغو لعنتونه او بدل ویل.

او هی چې د دوی ژوند وي بیا به د چا توره سره ته په سپکه ونه گوري. د یوه لاس مات شو، خو پولیس هم ونه نیولم. هوسی په تونده لهجه وویل: ته پوهېږې، چې پولیس ته ما په کاغذ کې پیسې تاو کړې او جیب کې مې ورته کېښودې، ځکه یې پرېښودې. هوسی بس نور دا خبرې پرېږده، هرڅه چې و تېر شول. د هوسی په رنگ کې بېرته سوروالی پیدا شو، د چای گوت یې وکړو او پیاله یې په مېز کېښوده وې ویل:

سبانه بل سبا ته زما د تره د زوی واده دی، په کابل هوټل کې. زه به درته سبا ته د واده کارت درکړم. واده ته به راشي،

ما وې زه خو نو څوک نه پېژنم، ستاسو له خلکو سره بلد نه یم، واده ته به څنگه درشم؟
خو زه همدا غواړم، چې ته لومړی زما مور او پلار وینې، زه به یې له وړاندې تاته وښایم، زما کورنۍ به وپېژنې. سبا ته به زه درته نېکتایي او کمپس راوړم، هغه توره نوې درېښي به دې واغوندي. ما وې ښه ده.

زړه مې رالوی کړو او ورته ومې ویل: او ته به کومه درېښي واغوندي؟ خبرې مو د مینې خوا ته لاړې. د هغې رنگ په عادي حال شو، ویلي زه درېښي نه اغوندم، زه به په داسې جامه کې یم، چې ته به مې هېڅ ونه پېژنې. ما وې دا څه وایې؟ هغې ویلي هو. د واده جامې خو نورې دي. ما پخپل عمر کې چېرې د بنار واده نه ولیدلی. فکر واخیستم، دا به څنگه واده

وي. زه به د کابل د ښار واده ووينم او هغې به داسې جامې اغوستې وي، چې زه يې هېڅ ونه پېژنم.

ښه ډېر په چرت کې تللی وم، چې هوسۍ راته کړه: څنگه سوچ کې لارې، پام دې وي چې هېڅ فکر ونه کړې، زه به مور او پلار ته تا سم وروپېژنم، ورته به ووايم، چې دا زما ټولگي وال دی، نور څه وايي.

ما وی هو هو همدغسې وکړه، دا خبره مې زړه واخيسته، ويې خندل او ويلې: سهار صاحب زړور او خوشاله ځان ونيسه، داسې وگڼه چې ستا د تره د زوی واده دی.

ښه ښه هوسۍ پروا مه کوه. ما ښام خړه لگېده، چې له رستورانه راوتلو او د کور په لور روان شو. زه يې د کور خوا کې ښکته کړم او هغه رانه لاره.

کله چې د واده ورځ راوړسېده، سهار وختي حمام ته لاړم، ځان مې ښه پاک کړ. يوه ورځ راته مخکې هوسۍ ښکلې ښکتيایي، نوی کميس او نوي بوتان راوي وو. په دغه ورځ چې له وظيفې نه رخصت شوم، د مامورينو په گاډي کې کور ته لاړم. نوي درېشې مې واغوستله، په ځان مې پوره گوتې ووهلې. واده د مازديگر په شپږو بجو پيل کېده. له کوره راوتلم، غوښتل مې چې يو ټيکسي کې تر کابل هوټل پورې ځان ورسوم. کتل مې چې زما يو دوست د يوه دوکان مخې ته ولاړ دی، مخ يې راواړاوه او سمدستي په خندا شولاس يې له ورايه خواړه کړل. ما هم کلکه غېږه ورکړه، ډېره موده مو سره نه وليدلې، خوږه سترې مشي مو وکړه. ملنډې مو له پخوانه درلودلې، ويلې د کونډې زويه لکه چې کوم هاتي دې په سوپره کې وهلی دی، څنگه غوړ شوی يې؟ ته او دا د مود فېشن دي؟

ما وې ولې زه دې دومره په سترگو کې کم راغلی وم، دنيا خود اړت منگوتی دی، يو پر بل پسې اوږي راوړي. بدبختي به تل زموږ د خوارو په برخه وي؟

هغه ويل: هو سهار صاحب هرڅه بدلېږي، خوزه جبران دې ته يم، چې ته خو ډېر زربل شان شوې ويلې لکه چې چېرې روان يې؟

هو انډيواله کابل هوټل کې واده ته غوښتل شوی يم. ويلې راځه چې زه دې ورسوم. خپل موټر ته يې پورته کړم، هغه له پخوانه موټر کې گرځېده. د لوی تجار زوی و، ما سره په پوهنتون کې يوځای په يوه ټولگي کې و.

تر کابل هوټل پورې مو سره ښه د زړه خواله وکړه او دا يې هم راته وويل: سهاره داستانونه دې پرله پسې اورم او مضامين دې لولم. هيله من يم، چې نور به هم په ليکنو کې وړاندې لار شې. زموږ افتخار يې يار. موټر يې د کابل هوټل مخې ته ودراره. ما ورته وويل راځه ما او تا پکې څوک څه پېژني، ته هم راسره ولاړ شه. هغه لږ موسکې شو ويلې ورځه بچو

لکه چې کار دې پوخ دی. زه درسره نه ځم. خدای په امانی مو سره وکړه او ولاړ. زه په کرار زړه نازړه د هوټل دروازي پلو روان شوم. لیدل مې، چې ډېر کسان په نویو جامو کې او په نویو درېشویو کې ولاړ دي، څوک ننوځي او څوک لا ولاړ دي. دروازي دواړو غاړو ته څو تنه ځوانان په بنکلیو درېشویو کې د خلکو استقبال او هرکلي ته ولاړ وو. ما خپل ګامونه کلک او مضبوط اخیستل، په دروازه کې راته بڼه هرکلی وشو. له دروازي نه چې لږ ورننوتلم، مخامخ وړاندې د پېغلو انجونو ټولګی هرکلي ته ولاړ وو، ټولو بنکلي جامې اغوستې وې، ماته خو ټولې نابلده وې، کتل مې چې د هوټل تالار او زال له خلکو ډک بڼکار بده. ما ځان په غټو کې وهلی و، په تمکین او ارام ګامونو مې قدمونه اخستل، مخې ته مې درې څلور جنګۍ راغلې، هرې یوې په خپل انداز کې بنکلي جامې اغوستې وې، هسې ډول یې کړې و، چې یوه له بلې نه پېژندل کېده. ماته لومړی یوې لاس را اوږد کړو، ستړي مشي یې راکړه، درې نورې یې راته راو پېژندل. ما هېڅ نه ورکتل، همداسې ترې روان شوم. هغوی ټولو وخنډل، زه ځان پوې حېران شوم زه لږ څه ځان پورې خجالت شوم، په زړه کې مې وې لکه چې کوم څه دي برابر نه دي، ځکه خو انجونو درپورې وخنډل. څو ګامه وړاندې تللی نه وم، چې همغه جینۍ بیا راغله، شاته یې راپسې غږ کړو، خنډل یې سهار صاحب سهار صاحب منځ مې ورواړاوه، چې همغه رومبڼۍ جنۍ ده، چې بیا یې وویل: سهار صاحب لږ ودرېږه، چې ودرېدم او ورته زیر شوم، چې له مزله مې له وړاندې وپېژندله، هغه په چابکو ګامونو خواته راغله. درته نه مې وویلي چې په واده کې به ما ونه پېژنې؟ ما وې دا تاسې په ځان څه کړي دي؟ دا ډول جامې او دا دومره سینګار. په والله چې غږ دې راباندې نه وای کړې، که تر اخره مې پېژندلی وای. هوسۍ زما ګناه نه ده، دا مې لومړی ځل دی، چې داسې واده او داسې جامې او فېشنونه ګورم.

هغې چې راته مخامخ راوکتل، غلی شان مې ورته کړه: بیخي بڼا پېری درنه جوړه شوې ده. موسکۍ شوه ویل یې: تا ځانته کتلي دي، دې ټولو جینکو راته وویل دا زلمی څنګه قندولک او بنکلی دی. راځه دا خبرې پرېږده، راځه چې مورا او پلار مې درو پېژنم. هغه رانه مخکې شوه او زه ورپسې. د هوټل په منځ کې د تلور اتلو په لاره وړاندې د هوټل په اخر کې په یوه مېزد هوسۍ کورنۍ ناسته وه، پلار او مور ته چې ورغلو، سلام مې ورواچاوه زه یې ورمعرفي کړم. لومړی یې هغوی ته په ډېر احترام او درناوي سره وویل دا زلمی زما همصنفي دی واده ته راغلی دی، تاسې ته مې درو پېژانده. مورا او پلار یې بڼه ستړي مشي راسره وکړه. هوسۍ خپل مورا او پلار ته زما ډېره ستاینه وکړه، خو دا یې ورته ونه ویل، چې ګنې دا هغه څوک دی، چې تاسې تل داستانونه لولي او غوږ ورته ږدئ. زما نور کړه وړه یې ترې له ځان

سره وساتل. له پېژندگلو نه وروسته هوسۍ ماته په يوه خاص ادب کې وويل: تاسې راځئ، چې هلته نور ملگري هم ناست دي، هغوی سره به يوځای کښېښئ. د مور او پلار له مخه يې هسې وويل. زه ورسره روان شوم، په هوټل کې چې کوم ښه مېزا او ځای موجود و، هلته يې بوتلم، په مېز دوه درې سړي او ښځې هم ناست وو، د مېز په کونج کې زه کښېناستم، هغې راته وويل: زه دستي بېرته راځم.

يوه شېبه وروسته مې کتل، چې هغه راغله، دوه جينکۍ نورې او يو زلموتی هلک، چې هوسۍ د اکا زوی و، راغلل، زما سره کښېناستل. هوسۍ دومره خوشاله ښکارېده، چې هېڅ اندازه يې نه وه. دومره ښکلې وه، چې په هوټل کې ټولو ورته خامخا ورکتل. ما ځان په آرام نيولی و، ځکه چې له يوې خوا نابلده وم او له بلې خوا ما وې، چې څوک درباند پوه نشي. مگر هوسۍ د هېچا په قيصه کې نه وه، له ما سره يې همغسې په مينه خبرې کولې. د هغې خود کاکا د زوی واده و، په گړد هوټل کې گړندی گړندی گړځېده راگرځېده. هر چا داسې فکر کاوه، چې ټول اختيار د واده د همدې په لاس کې دی، چې زما له خوا نه به لاړه د هوټل په وړاندې ځای کې په مصروفه وه. د مصروفيت په وخت کې په يې زما پلو هره شېبه راکتل، خو چې کله به د واده په ښکلو جامو کې زما خوا ته راروانه وه، له ځان سره به له خندا شنه وه. زه به يې په سترگو کې د مينې په راز پوه کړم، راسره ناستو کسانو ته به يې وويل: دا مسافر درنه خپه نه شي. هغوی به ټولو ماته راوکتل او اوبه يې ويل: ولې به خپه کېږي. په دې وخت کې هنرمندانو موسيقي په غږولو پيل وکړو.

ټولو وويل دا ښه هنرمندان دي، ښې سندرې وايي. رښتيا هم چې رخشانې او هما هنگ واره وار خوږې سندرې ويلې. هوټل له خلکو ښځو او نروډک شو.

هوسۍ ښه اوږده شېبه ترې تم شوې وه، هرڅو به مې چې سترگې واړولې راواړولې، د هغې څه پته نه لگېده. پخپلو خولو کې ډوبه وه. د واده مراسم تاوده روان و، په هوټل کې گڼه گوڼه زياته وه، څو کسان مې د پېژندگلو وليدل. نورې انجونې هم زما د مېز خوا ته راغلي. کله ناکله يې په ما پرزې ويلې، خو ما ورته وخت نه ورکاوه، چې گپ شپ راسره ولگوي. کله به چې هوسۍ موسکۍ موسکۍ زما خوا ته راغله، ناستو جينکو ته يې زور ورکاوه. هغوی ټولې د هوسۍ ښاپست ته حېرانې پاتې وې. ما ښام شو تياره شوه، د ډوډۍ خوړلو اعلان وشو، ټول خلک له خپلو ځايونو نه پاڅېدل او د ډوډۍ خولو خونې ته روان شول. زه لاناست وم، چې لږه شېبه وروسته هغه راغله او ويلې راځه، چې ځو، مور دواړه يوځای د ډوډۍ خونې ته روان شو. د خلکو ټېل زيات و، هوسۍ زما لاس ونيو راته وې ويل: ټېل دی، چې رانه ورک نشي. د ډوډۍ خونې ته لاس نيولی لاړو. هلته هر ډول خواړه تيار شوي وو، د

ډوډۍ خوړلونه وروسته ناوې او شاه راغلل، هوسۍ د شاه تر څنگه روانه وه، په سټېج کې یوه لنډه شپبه ودرېدل، د بنادۍ والا کورنۍ د ناوې او شاه سره ولاړ وو. عکاسي وشوه، موسیقي بڼه په غرب سره روانه وه. نڅاوې کیدلې، څو ځلي هوسۍ د نڅا وار تېر کړو. واده ان د شپې تر دوو بجو پورې روان و. پوره په دوه بجو واده پای ته ورسېده. له هوټل نه خلک په وتلو شول. زه چې کله دروازې ته راووتلم، هوسۍ ولاړه وه. یوه ځوان چې هغه د هوسۍ د کاکا زوی و، وویل وروره دا مېلمه به خپل کور ته ورسوي او ته به ترې بېرته هوټل ته راشي، چې بیا موږ کور ته ولاړ شو. زه د هغې موټر کې کور ته راغلم او د هغې د کاکا زوی رانه بېرته ولاړ.

ډېر ستومانه شوی وم، په دغه شپه مې پوره خوب وکړو، ځکه چې سبا ته د جمعگې ورځ وه سترتیا مې ورکه شوه. د جمعې ورځ مې په کور کې دمه وکړه، چېرې ولاړ نه شومه. په سبا ته لکه د نورو ورځو نورمال خپلې دندې ته لاړم. هره ورځ به د مازدیگر په وخت موږه چکر واهه، د شپې به مې یو نیم داستان او ځینې طنزیه لیکنې کولې. زما داستان به په راډیو کې خامخا نشرېده، ممثلینو به په خورا بڼه ډول تمثیلاوه، نو ځکه د خلکو به خوښېده. په مجلو او ورځپاڼو کې به چې زما مقالې او نورې لیکنې نشرېدلې، پوره حق الزحمه به یې راکوله. د میاشتنۍ تنخواه نه مې حق الزحمه زیاتېدله. ژوند مې په نورمال ډول بڼه تېرېده، یو څه روپۍ مې زخیره کړې وې، هوسۍ ته مې وویل: وطن ته ځم خپله زړه خونه ږنگوم او نوی کور پکې جوړوم، ډېر ځنډ نه کوم یوازې چاته به یې په اجاره ورکړم، ستا څنگه خوښه ده؟

هغه لږه غلې شوه، بیا یې وویل: ډېره بڼه ده، زه به هم درسره مرسته وکړم. ما وې که وشوه دوه ورځې وروسته به کلي ته لاړ شم. سبا مازدیگر، چې کله مونږه په موټر کې کښېناستو او د بنار په لور رهي شو، هغې خپل بکس ته لاس کړو، پیسې یې راواپستې، ویلې دالس زره افغانۍ به زما له خوا درسره مرسته وي، بیا به وروسته گورو، ته یو ځل په کور پیل وکړه، دا دې بڼه پلان جوړ کړی دی. ویې خنډل وې ویل کېدای شي کوم وخت درسره په چکر کلي ته لاړه شم.

ما وې کوم به هغه ساعت وي.

هغې موټر په کرار کړو، مخ یې راواړاوه، وې ویل: ته پوهېږې، چې په دې ورځو کې زموږ قومي خلک زما د غوښتنې لپاره زموږ کور ته څو ځلي راغلي دي، د پلار مگي خوښه ده، چې هغوی ته مې ورکړي، مگر ما په کور کې ویلي دي، چې گورئ پام زما په غیاب کې به زما ژوند په چا پورې نه تړئ. له مانه به خامخا پوښتنه کوئ. دغسې خبرې شته دي. فکر دې وي، چې دا ځل کلي ته ولاړې مور ته به دې زما په باب خبرې کوي. بڼه ده هوسۍ زما هم

داستا خبره په زړه کې ده. زه به مې مور سره هر و مړو ستا خبره کوم. ته ډاډمنه اوسه، خو ستا د پلار سره به څه کېږي، ځکه چې زه....

پام چې داسې فکر ونکړې، ترڅو چې ته له کلي نه بېرته راگرځې، په دې هکله به مې یو څه کار کړی وي.

دوه ورځې وروسته کلي ته لاړم، مور مې ډېره زیاته خوشاله شوه، یوه ورځ مې د زور کور د وړانولو ورته وویل، هغې راته اخ وکړو، وې کور ولې وړانوي؟

مورې نوی کور درته جوړوم.

پیسې به له کومه شي؟

مورې خدای مهربانه دی، یو څه پیسې مې له ځانه سره راوړي دي، د کور د جوړېدو چاره به پرې وشي. هو مور جانې رښتیا، چې هغه جمعه خان د خټې پسخگر په کلي کې دی او که چېرته تللی دی؟

شته دی زویو، د خلکو کلاگانې جوړوي، هغه ډېر ښه کورونه جوړوي، د کور کار په هغه وکړه. هو مور جانې سبا ته به ورپسې ورشم، خبرې به ورسره له نږدې نه وکړم. مور مې زما په دې کار زیاته خوشاله شوه، لاس یې پاس ته په دوو عا پورته کړل. ډېره دوو عا یې راته وکړه، په دې وخت کې زما څو کلیوال ملگري مور کړه راننوتل. زما سترې مشي ته راغلل. تر ناوخته پورې راسره ناست وو، سبا یې وختي په جمعه خان پسې لاړم. لا کار ته نه و تللی. د خپل کور د جوړېدو په باب مې ورسره خبرې وکړې، هغه ښه د تبې سپری و، لومړی راته چېرې پاتې شو، ویلې و راره شاه باش لکه چې پیسې دې پیدا کړي دي؟ ما وې هو جمعه خان اکا یو څه خومې کړي دي. اوس راغلی يم، چې زما د کور د جوړېدو خبره راسره وکړې. هغه وویل: و راره زه دوه ډوله کار کوم، یو دا چې په اجاره نیول او دویم دا چې په ورځنۍ مزدوری. اوس ستا خوښه چې کومه یوه درته اسانه ښکاري. ما وې جمعه خان اکا زه وخت نه لرم، چې پاتې شم، خود کور وړانول او د نوي جوړېدو خبره راسره وکړه.

هغه ډېره شېبه سوچ وواهه، بیا یې وویل: زه به سبا ته وختي درشم، د نوي کور اندازه به واخلم، چې څو متره اوږده لري او څومره لنډوالی لري، څو پکې کوټې جوړوي، دا ټول به سره وسنجوو. د زور کور د وړاندېدو خبره به هم وکړو. نیمایي پیسې به پیشکي (مخکې) راکړې، چې زه پرې کار پیل کړم. ما وې ډېره ښه ده، سبا ته چې راغلي نورې خبرې به هلته وکړو. اوس نو درنه ځمه د جمعه خان نه مې رخصت راواخيست او کور ته راغلم. زور کور مې چې په مترونو کړو، څلوېښت متره اوږد او دېرش متره په لنډو جوړ شوی و.

د نوي کلا اندازه مې چې ولگوله په منځ کې یې درې کوټې کور، یوه اشپزخانه

(پخلنځی) او یو د لمبا کوټه او په یوه کونج بیرون ته یوه ټټی جوړېدلې.

سهار وختي جمعه خان اکا چای موږ کره راوړ، ما ورته په کاغذ کې د خپل فکر سره سم د نوي کور د جوړېدو نقشه وښودله. هغه چای څښو او فکريې کاوه. پس له ډېر وخت نه وروسته هغه ویل: وراره جانه د زوړ کور وړانډل او د نوي کور جوړېدل به دې ټول ټال پنځوس زره افغانۍ لگېږي. ما وې جمعه خان اکا ته او خپل انصاف دې زه خو په دې باب څه معلومات نه لرم. هغه ویل که مې درته زیاته ویلي و، ددې کلي د خلکو نه هم پوښتنه کولی شې. د چای څښلو نه وروسته مې ورته وویل: سبا سهار به له خیره راشې، چې د کلي څو تنه مشران او د کلي امام په گډون به سره دوعا وکړو. ته به خپل کار پیل کړې، ویلي ښه ده زه به اوس لا شم، چې پسڅه وهم. غرمه توده شوه، خټگر به راغلی وي. هغه یوه لویه کلا په اجاره نیولې وه، په منډه یې خپلې خپلې پښو کړې او لاړ.

په دغه ورځ مې د کلي له ځینو خلکو نه د خټگر د مزدوری او زما د کور د جوړېدو ټول خصوصیات وپوښتل. هغوی وویل دومره گرانه سودا نه ده، نن سبا مزدوري گرانه شوې ده، پیسې زیاتې شوي دي. خلک نوې ابادي گانې کوي، مزدوري گرانه ده. جمعه خان خټگر در سره مناسبه فیصله کړې ده. بېگه ته مې دا ټولې خبرې له مور سره او له ماماگانو سره شریکې کړې، هغوی په دې کار ډېر خوشاله شول. مشر ماما مې وویل: خوریه! ډېر زیات خوشاله شوم، چې ته د خپله انده شوې او دا زوړ کور دې نوی جوړوې. دا زموږ د ټولو لپاره د خوبۍ ځای دی، خدای دې بری درکړي. مور مې په دغه شپه خوشاله وه، شکر یې ووېست، ویلي شکر دی الله، چې زما زوی دې، دې ورځې ته راوړس او. موږ خود خدای غریبانان وو. ټولو راسره په دې دوعا وکړه، چې زوړ کور به وړانو او نوی کور به جوړوو.

سبا ته وختي جمعه خان خټگر موږ کره راغی، ملا امام او څو تنه د کلي مشران مو راوغوښتل، چای مای چې وڅښل شو، ملا امام یو سورت قرأت کړ وروسته بیا دوعا وشوه، هر چا بیا خپل نظر ورکاوه. چا ویل: څنگه نقشه پکې اچوئ؟ چا به ویل یو ځل دا زوړ کور هوار شي، بیا به پرې تناب واچول شي، وبه کتل شي چې څو کوټې پکې جوړېدی شي. جمعه خان ته مې مخکې له مخکې نه نیمايي پیسې ورکړې، هغه وویل سر له سبا نه موږ د کور په وړاندو پیل کوو، تاسې په کالي ترې همدا نن وباسئ، سبا ته په خیر سره زه مزدوران راوړم.

ما وې ښه ده. ټوله ورځ مو له کوره سامان د ماما کور ته وچلاوه، خپلوانو راسره مرسته وکړه، کالي یې راسره وچلول، کور مو مازدیگر ته خالي کړو، سبا وختي یې د کوره وړانولو پیل وکړو، په څلورو ورځو کې یې ټول کور سم هوار کړو. جمعه خان خټگر وویل: د خټي

ځای او د کورد جوړېدو د څلور دیوالي کچه به سبا ته معلوموو. ما وې ښه ده جمعه خان اکا یو ځل به بیا د تهدابونو ایښودلو لپاره ملا صاحب او همغه مشران راوړلو. هغه وې سمه ده، خو دا کار به لږ وختي کوو.

په سبا ته مو همغه کسان راغونښتل، د کلي نقشه گر خيرو جان مو هم راوغوښت، زمور د زاړه کور شاوخوا څلور خواو ته زمور ښاره ځمکه پرته وه، په اوږدوالي او لنډوالي مو خبرې اترې پرې ډېرې سره وکړې. بیا دوعا وشوه، ملا امام د قرآن مجید سورت ووی. بیا ورپسې دوعا وشوه او شیرینی (خوږه) ووبشل شوه. خيرو جان نقشه گر تناب راواخیست، په هوار شوي کور او ښاره ځمکه یې په اوږدو خور کړو، چې پوره پنځوس متره اوږدوالی او پېنځه دېرش متره یې سوړ وشو. ټولو وویل دا خولویه کلا پکې جوړېدی شي. خيرو جان وویل: راځئ، چې د کلا په منځ کې اوس د کور نقشه وچاوو. په لږه شېبه کې یې د څلورو کوټو، یوې اشپزخانې (پخلنځي) او ټټې نقشه جوړه کړه. خټگر ته یې وویل: دا دې د کور نقشه، نور په تا اړه لري. جمعه خان خټگر په خټو پیل وکړو، ما نورې خوشې تېرې گکړې، له مور ه مې رخصت واخیست او دوباره خپلې دندې ته لاړم.

سهار چې د خپل کار ځای ته ولاړم، دا مې هیله وه، چې هوسی په څه ترتیب سره د خپل راتگ نه خبر کړم. د ورځې دوولس بجې د ټیلفون زنگ راغی. د ټیلفون غوږی مې چې پورته کړه، هوسی وه. ویلې آخ شکر خدایه ته راغلی یې؟

ما وې هو بېگانه ما بنام راورسېدم، ته څنگه یې؟

ښه یم ته څنگه یې؟

زه هم ښه یم، مور دې ښه وه؟

هو د خدای فضل او مهرباني ده، هوسی. مور او پلار دې جوړ دي.

شکر جوړ دي، مننه. سهار صاحب نن به په پوره څلورو بجو درشم.

ما وې ښه ده، هر کله راشي.

زما ډېر کارونه ډېر پاتې و، بې له کومې دمې مې ضروري کارونه ترسره کړل. په څلورو بجو مې د کار یوه دو سیه هم له ځان سره واخیستله، ما وې چې پاتې کار به په کور کې ترسره کړم. له مطبوعې څخه ووتم، بیرون وړاندې لاړم، ځکه چې پخوا مې لا هوسی ته ویلي و، چې کله راتلې مطبوعې ته نزدې مه درېږه، گاډی وړاندې دروه. زه په چابکو گامونو روان وم، هغې مو تر په ټاکلي سړک ودرولی و، زما په لیدو هوسی له مو تره رابښکته شوه، د مو تر تر څنگه ودرېده. زه چې ورورسگیدم، د هغې زړه و چې راغارې وځي، ما وې نه خپل لاس مې ورمخې ته کړ سترې مشي مې ورسره وکړه. ویلې داسې سترې مشي درسره نه کوم. مو تر ته

وختو را غاړې وټه، ما هم د هغې په زلفو سر کېښود، ښه شېبه همدا سې پاتې شو. بیا مویو بل ته په مینه مینه سره وکتل. د هوسۍ په سترگو کې اوښکې وگرځېدې، زه هم وچ کلک پاتې وم، بدن مې غوني غوني شو. له مونږ دواړو نه خبرې هېرې شوې، آخر دومره مې ورته وویل:

څه چې ځو. هوسۍ اسویلی ویوست یوازې دومره یې وویل: درسره گورم به!
موټر یې چالان کړو، دوه کیلومتره لاره یې، چې ووهله ماته یې راوکاته ویلې چېرې ځو؟ ما وې هوسۍ راځه نن به دارالمان ته لاړ شو، هلته په رسمي ورځو کې څوک نه وي. هغې نور څه ونه ویل مخامخ یې کتل ما ورته په یوه سترگه ورکتل، هوسۍ خپله لاندینۍ شونډه وچپچله، لږ وروسته یې وویل: ته چې هر چېرې غواړې، هلته به ځو. له ځان سره موسکۍ شوه، ورو یې له ځان سره وویل د کافر زویه درپسې ژبۍ شوې مې ده، هو د کافر زویه درپسې ژبۍ شوې مې ده. داسې فکریې کاوه، چې ما نه دي اورېدل، ماته خدا راغله، په کټ کټ مې وخنډل، ویلې څنگه دې وخنډل؟ هسې خدا راغله نو. ویلې هله زرشه راته ووايه څنگه دې وخنډل؟

ما وې هسې مېرې تا پورې خو مې نه دي خنډلي.
پوهېر مې چې ما پورې دې نه دي خنډلي، خو ووايه که نه چې څنگه دې په زوره زوره وخنډل؟ د لومړي ځل لپاره مې ستا په قهقهه خدا واورېده. ومې خنډل په دې چې ما وې زما مینه به ستا د مینې په انډول زیاته وي، خو چې ته مې ولیدې، له مانه ډېره وار خطا یې.

همدې پورې دې وخنډل؟ ښه نو کله چې ورسېدو، هلته به درسره گورم!

هو ولې نه، پوهېر مې چې را باندې په قهر یې.

نو په قهر به نه یم، په ما څه تېرېدل؟ ستا زړه خو سندان دی.

ما چې ځان خبرې ته جوړاوه، دارالمان د بن په دروازه کې ودرېدو. له گاډي نه ښکته شو او دننه بن ته ورننوتلو. نېغ د فواري ترڅنگ د گلونو ټل ته مو ځان ورساوه، څو ځایه د څو ډوله گلونو وړوکی پټي و. شاوخوا ته یې د نا جوگانو ونې ولاړې وې، په دغه وخت شاوخوا ته هېڅ څوک نه لیدل کېدل، په شنه جولگه باندي مونږ دواړه سره کېښناستو، هوسۍ د خپل عادت سره سم راته مخامخ کېښناستله. لومړی یې یوه نازکه موسکا وکړه، بیا یې وویل: اوس ووايه چې په کلي کې دې څه وکړل؟

ما ورته د خپلې مورد روغتیا ډاډ ورکړ او بیا مې ورته د کورد جوړېدو په هکله ټولې خبرې وکړې. د راتگ تر وخته پورې مې ورته کیسه تېره کړه. هغې راته په داسې حال کې غوږ نیولی و، چې خپلې تورې غټې غټې اوږدې سترگې یې له مانه نه وپستلې. وربل یې نیمايي

مخ نیولی و، په کین پلو مخ یې خدایې تور داغ بیخي بل شان ښه ښکارېده. په پوزه او شونډو کې یې خو هېڅ "خو" نه وه. په دغه ورځ یې نور سینگار پسې کړی و، د چا خبره گلونو ترې د ښاپست له شرمه خپل مخونه په پانډو پتول. زه هم عجیبه سرې یم، دومره سخت زړی وم، چې هېڅ نه اوبه کېدمه.

ما چې ورته د کلي کیسه تېره کړه، هغې وویل: رښتیا چې تا ډېر کارونه سرته رسولې دي. هو رښتیا هغه زما ځواب.

کوم ځواب؟

واخ لکه چې هېر شوی دي و که څنگه؟

زه لږ غلی شوم، کوم سوال ځواب؟

ته چې کلي ته لا تللی نه وي، یوه ورځ د تلونو دې مخکې ما چې درته وویل: مور سره به دې زما په هکله.....!

هو اوس رایاد شول، هوسی په خدای چې په دې باب له مور زښت شرمېږمه، ته هېڅ فکر مه کوه، دا به هرومرو کېږي، خو په دا څو ورځو کې ستا وخت ښه تېرېده؟

ولې نه؟ هره ورځ راباندې لکه د کال اوږدېده، څو ځلي رانه مور مې پوښتنه وکړه، ویلې لورې په دې ورځو کې ډېر سوچ کوي. ما ورته ویلې: مورې د ازموینې په باب فکر وړې یم، چې پاتې نشم. درې ورځې مخکې راته نتیجه اعلان شوه، په صنف (ټولگي) کې لوړې نمرې زما وي.

افرین، تبریک، تبریک هوسی! بلا دې کړې ده او زما شیرینې؟

په سترگو نور مې هېڅ تکلیف نه درلود، خو یوازې...

— یوازې څنگه؟

په دې وخت کې یې لاس رااوږد کړو، کلک یې وسکونډلم. ما هم په غېږ کې راکلکه کړه.

ویلې پرېږده څوک به راشي. خوشې مې کړه، ویل یې: سهاره دا څه کوي؟ لکه چې د مینې

ټوکې دې نه دي زده؟

په داسې حال کې، چې خپل لاسونه مې سست کړل، هغه مې په غېږ کې لکه د گل په شان وغوړېده. په تندي یې خوله راماته شوې وه، په کراره پخپل ځای کښېناسته. زرزیږي شاوخوا له سترگو نه تېر کړل، پوه شوه چې څوک نه ښکاري، بیا یې سترگې راواړولې، ما وې گنې تبا ه یې کړم. زړه مې په سینه کې ټوپونه وهل، لږه شېبه دواړه چوپ پاتې شو، د مینې په خواله کې او د خبرواترو په لږ کې ورو ورو لمر په غږ غږه کېده، هغې له خپل بکس نه وړو کې کمره راووېستله، لومړی یې زما څو عکسونه وېستل. ما د هغې عکسونه

وېستل، بيا يې كمره په يوه جگ ځای عياره كړه، ماته يې كړه راشه، چې يو ځای عكسونه واخلو. د گلونو په منځ كې مو څو ډوله عكسونه واخيستل. نزدې د ما بنام څړنۍ لگېدلې، كور ته د تلو په نيت له بڼې نه د راوتلو لاره مو ونيوله. لاس تر لاسه راروان وو، په لاره كې به يو بل ته سره جوخت شولو، بيا به روان شو ترڅو تر موټره ورسېدو. كله چې په گاډي كې كښېناستو، د سړك په سر او نور نزدې هېڅوك نه ښكارېدل. خپلې چوكۍ نه مې ځان په هغې پسې وراوږد كړو، د منځ نه مې ورنه ښه مضبوطه موچكه واخيستله. هغې وش وش وكړو، څوكۍ ته پي تكيه ووهله، تورې زلفې يې په منځ راخوړې وې، په تورو سترگو كې يې سرخي هم ځلېده. ما وې موټر دې چلوه، ناوخته دى. لږه چوپ پاتې شوه، وگ وويل زه چېرانه دې ته يم، چې شپه به راباندې څنگه وځي؟ خوراځه د زړه كه زما كور ته راسره ولاړه شه زړه خو مې كېږي ولې مور او پلار مې څه بل شانتته خلك دي، په خداى كه راباندې پوه شي، بې مرگه مې نه پرېږدي.

هوسى! خبره څه كېږي؟ صبر ښه شى دى.

صبر کوه صبر خو بنه دی

په بې صبری معشوقې چا میندلي دینه؟

هو سی زموږ ټول عمر په صبر تېر شو، صبر او بیا هم صبر!
غر شو گادۍ یې روان کړو، لږه لاره چې ولاړو، هغې مخامخ وړاندې سپرک ته کاته وې
ویل: سهاره زما د پوهتون اخرنی سمستر دی، فارغېږم.
نولا شپږ میاشتي خو درته پاتې دي. شپږ میاشتي خو پاتې دي، مگر د سترگو په رپ
کې تېرېږي. زه تاته یو وړاندیز کوم او هغه دا دی، چې همدا نن شپه به دواړه د خپل
راتلونکي په هکله سم فکر وکړو، سبا ته به بیا سره خپل نظرونه شریک کړو. څنگه خو بنه
دې ده؟ ما وې هو ولې نه، له دې نه هم بله بنه خبره!
په همدې خبرو کې وو، چې زموږ د کور مخې ته گادۍ ودرېد، زه چې له موټره ښکته
شوم، هغې ته مې په کړکۍ کې سر ودرننه کړو، ما وې راځه زړه وکړه، زما کور به له نږدې نه
وگورې، والله که هېڅوک وي، که نه پاتې کېدې، لږه دمه به وکړې بیا به کور ته لاړه شې.
موټر در سره دی، څه تکلیف درته نشته دی.

هغه بیا غلې شوه، ما بې لاس ونيو، مال (ما وې) راځه راځه مړې داسې مه کوه.

وې ویل: په یو شرط؟

په کوم شرط

چې نور څه راته ونه وايې، دویم دا چې یوازې نیم ساعت به در سره کېنم، بیا به درنه ځم.

ما وې بیخي سمه ده، ته چې څنگه وای همغسې وکړه اوس نور راځه.

له موټر نه راښکته شوه، زړه نازړه راسره روانه شوه، د ما ښام خره لگېدلې وه، له یوه
دوکان نه مې تازه مېوه او هوټل نه مې ډوډۍ راسره واخیستل. کور ته موږ دواړه وختو، د
خپل کور په دروازه کې مې ورته هرکلی ووايه. مننه یې راځنې وکړه، زما خود مجردی کور
و، هرڅه سره گډ وږ پراته و، هغه په چوکۍ کېښناسته، وې ویل: خدای دې ستاد کور دا
وضع برابره کړي، موږ دواړو سره په دې خبره وځندل.

راډیو مې ورته چالان کړه، هغې وخت کې ټلويزیون نه و، په تېپ کې مې ورته د قمر گل
یوه سندره کېښوده. ما زر زړه مېز ډوډۍ تیاره کړه، داسې هیله مې ترې وکړه: هو سی
بخښنه غواړم، څه چې تیار وي، هغه د یار وي. د یوه دروند مېلمه پالنه او هرکلی راپه غاړه

و، د مینې خبرې د مینې په ځای پاتې شوې، ما له هغې سره د یوه دروند مېلمه په توګه چلند کاوه، ځکه چې هغه زما کور ته راغلې وه او زه هم د کلي سړی وم. هغه زما حالت ته حېرانه پاتې وه، خو کله چې یې وخت پوره شو او روانېدل، په دروازه کې یې راته وویل: سهاره څنګه چې مې فکر کاوه، همغسې وختې... زه وارخطا غوندې شوم، ما وې ولې؟ کومه غلطې خورانه، نه ده شوې؟ نه نه ته خو غلطې وای، مګر د پښتونولۍ او ښه سریتوب درباندي تمامه ده. په دې خپل کور کې دې هډوراته مخامخ هم ونه کاته.

هوسۍ جانې د پښتون لوظ او ژبه کول د پښتني کولتور غوره بېلګه ده. ته پخپله په دې شيانو له مانه ښه پوهېږې. له کوره راووتلو، تر موټره ورسره ولاړم، د مخه ښې په وخت کې مې بیا هم څنګه چې قدر من مېلمه د چاله کوره رخصتېږي، هسې چلند مې ورسره وکړو، هغه لاړه.

زه زړه وتلی کور ته راوګرځېدم، د چای پیاله مې ځانته ډکه کړه او کرار په څوکۍ کېښناستم، په دې سوچ کې ډوب شوم، چې هوسۍ سره خپل راتلونکی ژوند څنګه وټرم؟ هېڅ چل یې نه راتلو، ځکه چې هغه د ما په سړي لور وه، پلار یې د دربار سړی و او زه تش یو لیکوال د کلي سړی.

په دې شپه مې ډېر فکر کاوه، له ډېره سوچه وروسته دغه نتیجه لاس ته راغله، زه په ښار کې خپل کور نه لرم، هغه به راسره کلي ته ولاړه شي او که نه؟ د ولور پیسې هم نه لرم. ما وې راځه سهاره داسې به وکړم، چې سبا ته به همدغه څو شيان هغې ته په مخکې کېدم، چې هغه پکې څه وایي؟

تر نیمې شپې پورې مې چرت او خیال د هغې سره و، پخوا به مې د مجلو او اخبارونو ورځپاڼو لپاره یو نیم مضمون او څه لیکنې کولې، ولې اوس د هغو شيانو نه ووتلم. زموږ په کلي کې متل دی وایي "غریب سړی او برګ یې سپی" هغه راباندې ښه پوهېده، چې سهار مې له ژونده وپستلی دی.

شپه تېره شوه، سهار بیا د ما مورینو سروپس تم ځای کې ودرېدم. لږه شېبه لانه وه تېره شوې، چې زموږ د لښ سروپس ګاډی راغی. ورپورته شوم او خپلې دندې ته ولاړم. په ګاډي کې راته څو تنو غږ وکړو، ویلې سهار صاحب نه یوازې دا چې په ورځپاڼو او مجلو کې دې لیکنې نشته، بلکې ته هم دا ډېره موده کېږي، چې نه ښکارېږي. د ټولو د پوښتنې لاندې راغلی وم، هغوی ته مې یوه بهانه او بله بهانه کوله. په دغه ورځ مې هم ډېر زیات کار درلود، ټوله ورځ مې لیکنه وکړه، ضروري کارونه مې لږه راسپیک کړل ان تر څلورو بجو مې

په مېز سر تیت کړی وی. د هوسی ټیلفون هم راته رانغی، د رخصتی شېبې راوړسېدې، مامورین له مطبوعې نه وتل اخري تن زه وم، چې له دفتر نه ووتلم. د مامورینو گاډی روانېده، تر دغه وخته هغه راغلي نه وه. زه په دې فکر کې وم، چې د مامورینو موټر روان شو، زه به ددغې ونې لاندې ودرېږم. نیم ساعت تېر شو، ساعت ته مې پام شو چې په دې کې د هوسی موټر په مخ کې راته ودرېد. په چټکۍ له موټره رابنکته شوه، زما خواته راروانه شوه. کتل مې ورته چې رنګ یې سپین او بستی و، له نورو ورځو نه بل ډول بنکارېده. سترې مېشي مو سره وکړل، دستي مې ترې وپوښتل: هوسی خیریت خودی؟ رنګ دې لږ الوتی غونډې دی؟

په ډېره وار خطايي راغلم، ناوخته شوی و، تا سره مې سودا وه. ما وې چې انتظار به باسي. د ترور کره تللي وم، بېگه شپه مې هلته وه. د هغوی له کوره ناوخته راغلم، خالي په کور کې مې ورته وویل، چې له همصنفانو سره د پوهنتون کتابخانې ته ځم، کېدای شي کور ته ناوخته راشم. زه په کور کې هم وارخطا وم، مور مې رانه دوه ځلې پوښتنه وکړه، ویلي هوسی څنگه داسې وارخطا بنکارې؟ ما وې ټولګي وال راته انتظار دي، چې زور شم.

ویلي څه ورځه لورې انتظار بد شی دی. اجازه مې ترې راواخیسته، په بیرې مې موټر راوست، ما وې سهار به مې انتظار کوي.

ډېره مننه هوسی درځه چې ځو.

دواړه گاډي ته ورپورته شو، په موټر کې یې راته وویل: بېگه شپه درباندي بڼه تېره شوه؟

هو بڼه وه، خو...؟

خو ولې؟

ولې ځکه چې ټوله شپه مې زمونږ د راتلونکي په باب فکر کاوه.

سهاره که دې خوبه وي راځه دا خبرې به هلته کوو. هو رښتیا چېرې ځو؟

کوم ځای چې ستا خوبس وي.

راځه چې نن د بابر بڼه ته ولاړ شو.

ډېره بڼه، بڼه ځای دې نن وټاکه، درځه چې ځو بڼه ساعت به مو تېر شي.

پل ارتن ته چې ورسېدو، داسې یې راته وویل:

زه به تاته د نن نه وروسته خامخا موټر در زده کوم، یوازې به ستا ډرپوره یم؟

ما ورته وخنډل، ډېره بڼه ده ما د ځان موټروان کړه، څومره به خوشاله شم. د بابر بڼه ته ورسېدو، نور ډېر خلک ورته هم ورروان وو، هر څوک به چې مخې ته راتلل، موږ ته به یې بنکته پورته کتل. د بڼه بنکته پورته ټولو ځایونو کې مو چکرو وواهه، د بابر په بڼه کې د

لمبا ډنډ دی. هوسۍ ته مې وويل: که ستا اجازت وي، زه به په دې ډنډ کې ولاړم.
هغې وې ولې نه مهرباني وکړه.

هغه راته کښېناسته او ما په ډنډ کې لمبا پيل کړه، ښه ډېر مې وللمبل. تر لمبا وروسته د
بني لورې برخې ته لاړو او هلته په يوه ځانته ځای کې کېناستو. هغې راته کړه: اوس نو کولی
شي چې خپل بېگانی حالت او خبرې راته وکړي.
بېگانی شپه مې ډېر سوچونه او فکرونه ووهل، دا څو شيان مې مخې ته خنډ جوړوي.
کوم شيان دي؟

هوسۍ ما درته په لومړي ځل هم ويلي و، چې زه يو در به دره بنياد ميم، نه مال او دولت
لرم، نه ستا د شان سره برابر کور او نه کوم موټر. يو بې وسې ليکوال يم، له بلې خوا زموږ
رسم و رواج او کولتور لا هماغه شان کليوالی دی او ستاسې د ژوند سطحه لوړه ده. که مينه
او محبت يوې خوا ته او د ازمائونو ژوند بلې خوا ته، ستا راتلونکي ژوند به گڼي
تهديد نه کړي؟ اوس ستا نظر او رایه څه ده؟
هغې راته په ځواب کې داسې وويل:

سهار صاحب! په ياد خودې دي، چې په لومړي وار په پوښتنه پوښتنه ستا دفتر ته
درغلم او د خپلې مينې اظهار مې درته وکړو او تا هم لکه همدا اوس چې دې وويل، همداې
دې وويل، خو ما درته په ځواب کې څه وويل؟
هو تا وويل دا هرڅه مې قبول دي، زه يوازې مينه غواړم. ما او تا دواړو په همدغه خبره د
مينې لوظ وکړو. دا خبرې دي بيا ولې زما مخې ته کېښودې؟ زه خو چېرې نالوستې نه يم،
ژوند، مينه، ښکلا پېژنم. زما د پلار دنيا او ثروت زړه ته مه نيسه، موږ هم پښتانه يو، اخر
ژبه او کولتور مو سره شريک دی او بيا خو مينه او محبت دا شيان نه غواړي. هيله منه يم
سهار صاحب! دا ځينې شيان له مغزه اوباسه.

پوه شوم ستا د زړه اواز مې واورېد، خو څنگه به وکولای شو چې سره گډ ژوند پيل کړو؟
زه به په همدې باب فکر وکړم، چې له کومې لارې مې موږ او پلار وپوهوم او هغوی
راضي شي؟ ته هم يوازې په دې باب فکر وکړه.
ښه ده موږ دواړه بايد ښه فکر وکړو او د خپل راتلونکي لپاره غوره لاره وسنجو.
موږ دواړه لږه شېبه چوپ پاتې شو. څه دروغ درته ووايم، هغه راباندې په مينه کولو کې
زړوره وه، وې ويل:

راځه سهاره دا خبرې پرېږده، نورې خبرې کوه. موسکۍ شوه، د بکس نه يې وړوکی
شيشه (اينه) راواخيسته او خپل ځان يې پکې وليد.

ما وې دغه آئینه (شیشه) پرېږده، زما د زړه په شیشه کې خپل ځان ووينه.
هغې مخ راواړاوه او يوه خوږه خدا يې راته وکړه، ويل لکه چې ډېره درباندي گرانه يم؟
ما وې: د گرانبت نه خبره وتلې ده، له ژونده دې ويستلی يم.

واخ له ژونده مې څنگه وپستلی يې؟

ژوند خو به وشي، مگر دا شېبې به بيا نه وي.

هو دا خبره مې زړه کې وه، چې ته بايد لکه څنگه چې دې مخکې ليکنې کولې، لا پسې
بڼه ادامه ورکړې. زما درته خيال دی دا ډېره موده کېږي، چې کوم راډيويي داستان مې دې نه
دی اوریدلی، دا ولې؟

دا ولې؟ دا پوښتنه دې له ځانه وکړه.

زه خوددې پوښتنې ځواب نه لرم، ولې خپل زړه او مينه دې وخت درکړی.

له مانه هم نور ژوند پاتې دی، د پوهنتون اخري ازموینه ده، استاد راته د مونوگراف
دنده راکړې ده، والله که مې ټک پکې کړی وي، همدارنگه درسونه مې نه دي ويلی.
ازموينې ته تياری نه لرم، ظالمه کله چې کتاب راواخلم او درس ويلو اراده وکړم، نبغ مې
مخې ته ودرېږي.

ته د خپل ځان وايې او زما نه؟ هوسۍ مور ډواړه ملامته نه يو، مينه خودا کانې لري.
وروسته له دې به ډواړه وعده سره وکړو، چې نور مال ژوند او جانداري به ورسره هم کوو. زه
به دانن شپه هغه نيمگړی د مينې داستان پوره کړم، په راتلونکي جمعې شپه به يې واورې
او ته به هم سبا ته د پوهنتون کتابخانې ته ورځې. ته په ما پسې سبا ته مه راځه. د ملاقات
وخت به بلې ورځې ته واړوو.

هوسۍ غلې پاتې شوه، بيا يې وويل: ټيلفون کې به خامخا خبرې کوو.

ولې نه ټيلفون کې به سره احوال اخلو.

په دغه مازيگر مو سره پوره د زړه خواله وکړه، په گرځېدو او چکرو هلو ستړي شو،
نزدې خره لگېدل، چې په موټر کې سواره شو. د نوي ښار هوټل ته د کباب خوړلو لپاره
ولاړو. تر ناوخته پورې په هوټل کې کېناستو، ماخستن تېر يې زه کور ته ورسولم او هغه
رانه لاړه. په دغه شپه مې د نيمگړي داستان ليکنه پوره کړه. سبا ته مې راډيو ته داستان
وسپاره او د جمعې شپې ته يې د نشرولو امر ورکړو.

د ورځې مې خپل عادي دنده سرته رسوله، لس کم څلور بجې راته هوسۍ ټيلفون وکړو،
ويلې زه د پوهنتون له کتابخانې نه غږېږم، د مونوگراف ځينې مواد او ماخذونه گوتو ته
راغلل، زړه مې دی چې مونوگراف پيل کړم.

ما وي: ډېره ښه ده، کونښن وکړه چې ښه مونوگراف وليکي، تر جمعې به خپل خپل کارونه سرته ورسوو، خو گوره هوسې د جمعې په په راډيويي داستان ته غوږ کېده. زه يوازې نه، بلکه زما ټوله کورنۍ ورته په ځير سره غوږ نيسي او راډيويي داستان اوږو. ښه ده اوبه گورم چې څنگه دې ليکلی دی. رښتيا ستا يوه راډيويي داستان ته ما او مور مې دواړو ژړل اوس همدومره، د خداي په امان.

ښاده اوسې، په مخه دې گلونه.
د رخصتۍ وخت راوړسېد، ځان مې په چالاکی سره د مامورينو موټر ځای ته ورساوه. د خپل لين موټر ته ورجگ شوم، زياتو مامورينو راته کتل. ويلې سهار صاحب دا ډېره موده په سرو پس کې نه ځي؟ لکه چې موټر دې اخیستی دی که څنگه؟
آخ په دې تنخوا کې موټر اخیستل؟ دا څنگه کېدی شي؟ دا تنخواگاني خو يوازې د يوه تن گوزاره پرې نه کېږي، پاتې لا موټر؟

يو مامور راته کلک شو، ويلې ښه نو ته په څه شي کې کور ته ځي؟
ما وي له يوه ملگري سره په موټر کې ځم، په همدغې ترتيب سره څو ورځې مونږه له نژدې نه ملاقات او ليدنه ونه کړه. هوسې خپل کارونه سم کړل او ما هم خپل. د جمعې شپه راوړسېده، پوهېدمه چې په دې شپه به ډېری خلک راډيويي داستان آوري. ماسپښن دوه بجې راته هوسې ټيلفون وکړ، ويلې نن خو د جمعې شپه ده، ستاسې راډيويي داستان ته مې خپلې درې تنه ملگري، چې زما ټولگي والې دي، راغونښتي دي، ښه په غور به يې واوږو.
ما وي ښه ده د داستان نيمگړتيا وي به راته بيا وروسته په گوته کړي.
ويلې: دا خبرې به وروسته کوو، خودا ووايه چې د نژدې ليدو ملاقات به څه وخت سره کوو؟

ستا چې څنگه خوښه وي.
ويلې د جمعې ورځ به ليدو ته وباسو.

ما وي ښه ده. د رخصتۍ وخت راوړسېد. له معمول سره سم بيا د لږن په گاډي کې کور ته لاړم، د جمعې په شپه مې دوه تنه مېلمانان راغلي وو. په مېلمنو کې يو تن فرهنگي زلمی و او بل يې د کلي نه راغلی يو د پاڅه عمر سړی و، په ليک لوست نه پوهېده، خو زيرک سړی و.

د شپې په لسو بجو راډيويي داستان پيل شو، ما ورته کړه: نن شپه زما راډيويي داستان خپرېږي. هغوی دواړه چای څښل او داستان ته يې غوږ نيولی و. کله چې په راډيو کې داستان تراژيدي خوا ته نژدې کېده، د دواړو مېلمنو حالت بدلېدل، ډېر په غور سره ورته ناست وو. د چای پيالې ترې لا پخوا سرې شوې وې، بعضې وخت به د کلي مېلمه سوږ

اسويلی له خولې ووېست او له ځان سره به يې وويل: های های خوق، خوق هغه بل زلمي مېلمه به زرزماته کاته. کوم وخت چې د داستان په پای کې د داستان اتله وژل کېږي، د مېلمنو له سترگو نه اوبنکې روانې شوي. رښتیا هم د داستان ممثلین خدای دې وېښي یوه زلېخا فخری او پایا صاحب چې دواړه بلا کوله. د راډیويي داستان په پای کې مېلمانه دواړه غلي او خپه کېناستل، ما وې راختی، چې اوس چای وڅښو، داستان ماستان خو تېر شو. هغوی مې دوباره عادي حالت ته راوستل، هر څو به مې چې هغوی ته یوه موضوع راواخيسته، هغوی به له داستان نه لیرې نه تلل. د شپې ترډېره ناست وو. سهار هغوی له چای نه وروسته رخصت شول، تقریباً لس بجې کېدې، چې هوسی لاندې په سړک کې ماته انتظار باسي. له دکرکې نه مې لاندې وکتل، چې هغه ولاړه ده. موټر پي د سړک په غاړه درولی و. په چالاکی سره وربنکته شوم، گره پرېه مو سره وکړه، زاری مې ورته وکړې، چې کور ته راسره وڅېږي، خو هغې همدا ويل: راخته چې څو، نه راخته چې څو.

په موټر کې سواره شو او د ښار په لوري روان شو. ما وې چېرې به څو؟

ويلې نن جمعه ده، په هر ځای کې عسکر او طلابان گرځي، د ښار خلک هم هرې خواته ځي راختي، نن به که زما اورې کارېز مير ته ولاړ شو.

ما وې دا خو به ډېره ښه وي، چې ما هېڅ نه دي ليدلي، نوي ښار کې مو خوراكي شيان راوښول او د کارېز مير په لور مو گاډی خوشې کړو.

په لاره مې هوسی ته وويل، ما خو کارېز مير نه دی ليدلی، تا خو به ليدلی وي؟

ويلې هو، زه خو څو ځلي له خپلې کورنۍ سره هلته تللي يم، د ليدو وړ ځای دی، ښکلی ښي، يخې د کارېزه اوبه، دا انگور او منې، څه تازه هوا والله چې د سړي زړه پکې تازه کېږي.

څه کم دوولس بجې کېدې، چې هلته ورسېدو. ډېر خلک د ښار نه ورته ورغلي وو، هره خوا ډله ډله خلک ناست وو، څوک گرځگېدل. ځينې ځايونو کې د موزيک او موسيقي.

پروگرامونه و، چا کبابونه پخول او ځينې خپلو کې سره مصروف وو. ماته ډېر په زړه پورې ځکه وه، چې د لومړي ځل لپاره مې هسې باغونه او ظاهر شاهي ښي او ښکلي ځايونه تر

سترگو کېدل. زه او هوسی د يوې لوړې غونډۍ سرته وختو، چې هلته د ارغوان ونې او ناجوگان ولاړ وو. شاوخوا ته روانې يخې رڼې اوبه بهېدلې، اوږې و خو باور وکړئ، چې په

دغو اوبو کې چالاس نشوای نيولی، ځکه چې ډېرې يخې وې. موږ د گلونو او يخو اوبو په غاړه واړول، لومړی خو مو ښه ډېره عکاسي وکړه او بيا مويو څه خواړه وخورل، موږ

غونډې ډېر خلک راغلي وو او يو تر بله څارېدل.

ترډوډۍ خوړلو لږه شپه وروسته او ازه گډه شوه، چې اعلحضرت کارېز مير ته راختي.

خلک اخوا د پخوانه گړندي گړندي سره گرځېدل، پوليسان راوړسېدل، ځای پر ځای په گرځېدو بنديز ولگېد. هلته وړاندي د ظاهر شاه د اوسېدلو بنسکلي ماني تر سترگو کېدل، د هغه په شخصي استوگن ځای کې ماشي هم نشو گرځېدلې، خلکو وړاندي سرک ته کتل، ترڅو عمر دې ډېر شه باچا راشي. له مونږه وړاندي څو تنه ځوانان او بنځي ناستي وې، هغه يوه وويل:

— از ظاهر کل درینجا هم خلاص نمی شویم.

مور چې دا خبره واورېده، دواړو پرې بڼه ډېر وځنډل. بیا مې هوسۍ ته وويل: دا خلک رښتیا وايي، اوږده موده تېره شوه، چې دا باچاهي کوي، په ملک کې يې هېڅ خدمت نه دی کړی. ژوند يې په تپه درولې دی، دنيا څومره وړاندي ولاړه، خو افغانستان ورځ په ورځ لاندې وځي. هوسۍ اوس خو خبره راغله، غور کېده چې څه درته وایم: دا زه چې څه لیکم او که ما غوندې نور يې لیکي، دا ټولې ناخوالي او ددې وخت نارواگانې پکې په بېلابېلو ډولونو راغښتل کېږي، مور ډده د پاچاهۍ نه ژاړو. خدای بښا پسته او له هرڅه نه ډک وطن را کړی دی، خوددغسې پاچاهانو له لاسه شاړ پروت دی. زه لا په دې خبرو کې وم، چې منډې شوې، هر چا غوښتل چې باچا وويني او د دوزخ اور پرې حرام شي. مور هم پخپل ځای ودرېدو، باچا د کارېز مير بن ته تشریف راوړو، تقريباً اويا گامه ترې ليرې ولاړو. هوسۍ وويل کښه کښېنه سهاره ما خو اعلحضرت ډېر ليدلی دی، څو ځلي د خپل پار سره ارگ ته ورسره ورغلي يم، لا وره وم چې پلار مې له ځان سره بيولي وم. ما يې آن ټول خاندان ليدلی دی، هريو يې ځانته د ورځې د مود په موټر کې گرځي، څه بل شانه ژوند لري.

نوزه خو همدا وایم کنه! دوی دغسې ژوند لري ولې ملت پرېږده، چې په بې وزلي او غريبۍ کې شپې ورځې تېروي، نه خلکو ته کار شته او نه روزگار، نه سرکونه جوړوي او نه بناونه، نه دوا درمل شته او نه درمل ځي. سواد خو هډو درک نه لري، په سلو کې اته نوي خلک بنځي او نر بې سواده دي، نو ته او خدای د سړي زړه درد ونه کړي؟ سهاره په دې خبرو پسې مه گرځه.

هوسۍ د بې دردو خبرې مه کوه، ته خو هم په دې بڼه پوهېږې، سترگې به نه پټوي.

نو څه کولی شو سهاره! ووايه نو ته ووايه کنه!

زه يوازې دا وایم، چې ددې خوار ملت ستونی راډک شوی دی، هر کله چې وي په دوی به وړانيزې. هغې راته خپل اوبسکې کوږ کړو، پرې پوه شوم، چې له دې شيانو سره دلچسپي نه لري، ما هم خپلې خبرې بندې کړې او هغې ته مې وويل:

بڼه ده نور اڅه چې زه او ته اخوا ته چکر ووهو، ځکه چې دا سیمه ما هېڅ نه ده لیدلې. له دغه ځایه ولاړو، وړاندې د گیلانسونو ونې توري نښتې وې، خواته یې د زردالانو څو ونې هم ډکې ولاړې وې، توتان خوتک سره نښتې وو. د توتو ونو لاندې د کاربزه یخې پاکې رڼې اوبه بهېدلې. د توت څانگه مې په لاس راوڅنډله، دلې توتان ترې لاندې په یخو اوبو کې راتوی شول. مور دواړو پرې تالان جوړ کړو، بڼه د مزې توت مو وخورل. په گیلانسونو مو هم خوله خوږه کړه. له یوې بوډۍ ښځې نه مو شرومبې وغوښتې، هغې د نر لور ډک جام شرومبې راوړې، هوسۍ ونه څښلې خو ما په یوه ساه د شرومبو جام تش کړو. هغې راپورې ډېر وڅنډل، ولې ما خپل د کلي عادت کړی و. بیا وروسته د یوې ناجو ترڅنگه په یوه جولگه کښېناستو، په داسې حال کې چې ما خپل سرد هغې په غېږ کې ایښی و، څه خود مینې جذبې وه او څه د توتو او شرومبو نشه وه، چې هوسۍ په غېږ کې یې په خواږه خوب ویده کړم. یو وخت مې په مخ هوسۍ غاښونه ښخ کړ، ما ویل گنې د مخ غوښې یې رانه یووړې. سترگې مې چې وغړولې، شنه د خندا اوبښتې وه. سپینو غاښونو یې برېښ کاوه، زرمې له کاکل نه راوښو، وش وش یې پیل کړو، ځانته مې راکږه کړه، خړپ له نړیو سرو شونډونه مې ورنه مچو واخسته، ویلې مه کوه څوک به مو ویني.

ما وې والله که دې پرېږدم، زه چې دې چيچلم، خودا خبره نه وه او اوس به...! ترمازیگره مو د مینې ساعت تېری وکړ، په زړه پورې ورځ مو تېره کړه. د راتلونو مخکې هوسۍ وویل: په دې کار نه کېږي په پلار مې جرگه وکړه، ترڅو به... راباندې تېرېږي.

ما وې هوسۍ زه خودا کار نشم کولی، څنگه او څوک په څه ترتیب ستا په پلار جرگه کړم؟ دا خو څه کلی نه دی، دلته خوزه هېڅوک نه پېژنم، ته څه نظر لري؟ هغې د ناز اوبښکۍ کوږ کړ، وې ویل: لیکنې او مقالې خونې دي، چې ویې لیکي. کله دې جرگې مرگې نه دي لیدلي، ته خو کلیوال هلک یې، څنگه نه پوهېږي؟ پوهېږمه خو څوک اخر ستا په پلار جرگه کړم؟

هغه لږه شېبه غلې وه، بیا یې وویل: د خپلې شعبي مدیر او رئیس د سره راوړه، وروسته مې پلار له ما نه په دې باب حتمي پوښتنه کوي، زه به ورته بیا خپل نظر ووايم. ته لومړی همدا کار وکړه.

زما زړه ته ولوېده، سمدستي مې ورته وویل: هوسۍ کله به دا کار وکړو؟ سبا یې کولی شې، هونښاران وایي په ښو تلوار، په بدو تأمل. کولی شې سبا ماښام ته زمونږ کور ته جرگه راولېږي.

بيخي مي خوبسه ده، سر له سبا به دا کار که خدای کول و کرم، خو یوه خبره ده چې که ستا پلار به سبا ته په کور وي او که څنگه؟

د ورځې له خوا دې ستاسې رئیس ورته تېلفون وکړي، ورته ودې وایي چې مور مابنام ستا لیدو ته درځو. هغه به کور کې وي او تاسې به راشئ.

هوسی قسم دی، چې په هرڅه کې ماهره یې، د ماهر توب څه خبره ده، د ازموږ کلتور دی په همدې باب موربه دواړه لږه شېبه غلي او چوپ پاتې شو.

یوه شېبه غلی وم بیا مې له خپل زړه سره صلاح وکړه، په کور او کلي کې مې له خپل مور نه هم پوښتنه وکړه، مور مې هم راته مشوره راکړه. له دې پرې خوښی نه مې ناڅاپه له خولې ووتل: زما او ستا به گنې واده وشي؟ هوسی. په کړت کړت په خندا شوه، ویلې د کونډې زویو څه چل درباندي وشو؟ د لېونو پېښې دې پیل کړې که څنگه؟

هوسی دا خو پکې شته دی، پوهېږم چې د مینې د از مېښت نه به موربه دواړه بريالي راوځو. هغه دا ځل په دې ښه خوشاله شوه، ویل یې: هو خامخا به موربه دا لوبه گټو.

ښه نوزه به له خیره په دا بله اونۍ کې په دې باب د خپل رئیس سره خبرې وکړم. که چېرې راسره موافقه یې وکړه، د درتلو او مرکې وخت او نېټه به بیا وټاکو. دواړه به په همغه ورځ پرې غږېږو. دواړه همدا خبره سره غوټه کړه، هغې وویل:

راځه چې په همدې خبره له دې ځایه ووځو او راساً د گلبهار د فابریکې ترڅنگه د پنجشیر سیند غاړې ته ځانونه ورسوو. ساعت ته مو وکتل د ورځې یوه بجه وه، د اوړي توده ورځ وه، په موټر کې کښېناستو او د پروان ولایت په لوري مو کش ورکړ، هوسی هم خپله موټرواني رابښودله، آن په اتیا کې یې موټر چلاوه. له متکه تر پروانه په سیمه کې د سرک پر دواړو خواوو کې د انگورو او نورو مېوو شنه او غوړېدلې باغونه تر سترگو کېدل. د سرک په غاړه ځای ځای ځینو خلکو او ماشومانو سره توتان او بادرننگ د خرڅولو لپاره ایښي وو، یو نیم گاډی به ورته ودرېده او سورلی به ترې دغه موسمي مېوې رانیولې. زه ددغې سمسورې سیمې په تماشه وم، چې هوسی غرشی موټر ودر و او ه. ویل یې دا د پروان د ولایت بازار دی. له موټره ښکته شو او په بازار کې مو په دوکانونو کې ښکته پورته چکر وواهه. یو څه خوراکی شیان مو هم راو نیول او د نساجي گلبهار خوا ته وخوځېدو. له متکه ورتېر شو، په ښي لاس د غره په اړخ کې دا سرک نساجي گلبهار ته تللی و. په څو دقیقو کې تر گلبهاره ورسېدو. تر فابریکې ورتېر شو، وړاندې مو سترگې د پنجشیر په سین ولگېدې ورنزدې شو او د دریا په غاړه مو گاډی ودر و او ه. بې واره مو غوښتل، چې د سیند غاړې ته نزدې

ځانونه ورورسوو، خوراكي شيان موله ځانه سره واخيستل او په توندو گامونو سره هلته وړاندې د سيند د مستو څپو په غاړه په لويو او هوارو تيرو باندي ورته كښېناستو. سيند سم په مستي او شور سره مخ ښكته روان و. وړاندې په يوه چر کې يوه جالگر جال ارتاوه او ماهي يې رانيول، باور وكړئ، هر جال کې به يې راكښاوه. سپين غټ غټ ماهيان به يې راواپستل. مونږ يو بل سره خبرې لانه وي پيل كړې، يوازي د جالگر جال ته مو وركتل. خواري په مو وكړه، خو ماهيان به مو سم شمار نه كړاي شول، ځكه چې هر ماهي به پخپل قوت سره په جال کې ټوپونه وهل. يو نيم ماهي به ځان په سخته خواري سره له جال نه ازاد كړ او سيند ته به يې ځان ورغوپه كړو. د سيند شور او د ماهيانو د نيولو تماشي تر ډېره پورې مونږ دواړه هك پك كړي وو، ما وي هوسې نن دې ډېر ښه ځای ته راوستلم.

هغه په خندا شوه، وي ويل: هوزړه دې دې چې څه پكې وليكې.

هو ولي نه، ليكم خوبه وروسته، خوته دا ښكلا وگوره، دا غرونه، دا سيند، دا جالگر او دا ماهيان.

تاته څنگه ښكاري؟

ماته ډېر ښكلی ښكاري، خدای دغسې جنتي وطن راكړی دی، خو...!

خو دې پكې څنگه وويل؟

سهاره ته پرې له مانه لانه پوهېږي.

آها، هو، هو ستا په مطلب ورسېدم، كاشكې چې...؟

دا هرڅه چې سمېږي، په مونږ به خاورې او ښتې وي.

هغې وي راځه راځه دا خبرې اوس پريږده، لومړي به دا مېوه وخورو او بيا به تر هغو ونو پورې د سيند په غاړه ورو ورو ولاړ شو. كولاى شو تر مازيگره پورې د سيند په غاړه چكر ووهو. زردالو مو د پنجشير په اوبو کې يخ كړل او بيا مو په مزه مزه وخورل. په لپو لپو اوبه مو وڅښلې، بيا مو د سيند څپو ته ورنزدې په زړه پورې ځايونو کې عكاسي هم وكړه.

د يوې ونې لاندې يخ سيوري ته د سيند په غاړه په داسې حال کې كښېناستو، چې د چا خبره د اوبو د اړې په موربه دواړه لگېدلې. د سنځلې نه داسې خوشبويي رالوېدلې، چې سړي يې خمار خمار كاوه. د تېرو لوړ ديواله نه د گلابو د گلو ډكې څانگې راځوړندې شوې وې، لږ څو گامه اخواته د يوه چنار په ونه کې ككو په ككو نارو لگيا و. ناڅاپه به يوه ماهي د سيند نه رابهر پورته ټوپ كړل او بېرته په سين کې غوپه شو. موږ دواړو څه دروغ به درته وايم، يو د بل په غېږ کې د مينې خوب وړي وو. سترگې مې وغړولې، چې د هوسې د وړبل وينستان مې په سترگو کې راپرېوتل، هغه په نازك خوب ويده وه، په تندي او شونډو يې د

خولو شاخکي بنسکارېدل، راپورته شوم، هغه هم راييډاره شوه، د مازيگر لمر په غرغره و، ما وې هله هوسۍ وينه شه، چې ناوخته نه شي.

پريږده سهاره لږه شپه خو به دې پرېښې وای، د خواږه خوبه دې راوينه کړم. د خپل وربل وينستان يې په يوه لاس پورته واپول، سترگې يې سرې راواړولې، په يوه خاص نازيې وويل: لکه چې ستا په سترگو کې خوب نشته دی؟

هوسۍ د مينې په خوب گنې څوک مېرېږي؟ که مې پرېښې وای، په خدای چې شپه به راباندې همدلته راغلي وای.

څه پروايې کوله، څه خطر ه خو نشته دی؟

هو خطر ه نشته دی، دا غراو دا بيديا، کوم لپوه چې رانه خوړلې وای، په تش لاس يو څه به مې

کول؟

زما پام پاس غره ته و، چې هغه راباندې نابيره د سيند او به راوشيندلې، دومره يخې وې، چې سلگۍ مې وکړې، ما هم لاس بنسکته کړو هغې ته مې څو داري وکړې، لارې لارې يې په مخ او به راتوی شوې، درېشيانې خود دواړو لمدې قيشتي شوې، يو پر بل موبنه ډېر وخنډل، هغې خپل مخ وچاوه، چې ناخپه مې په غېږ کې اوچته کړه، او بو کې دې غوپه کوم، ځان رانه نشې خلاصولی. هغې لاس پښې وهلې. د سيند په غاړه او بو کې مې ودروله، بوتان يې لامده شول، له لاسه مې ونيوه، هغې اوچت غېږې ته راودانگل، ما هم بنه کلکه په غېږ کې ټينگه ونيوله. په خدا خدا کې يې راته په غوږ خوله ولگوله، په غاښونو يې پوره زور راباندې وکړو، ځان مې ترې په يوه چل کې خلاص کړو او غوښت يې چې وړاندې رانه د گلونو په بوټو کې پټه شي. هغه په منډه کې وه، وروسته مې راونيوه او په زنه مې ورته خوله بنه بنسکته کړه او چيغې يې پيل کړې. کتل مې چې وړاندې دوه تنه لاروي په لاره گړندي راروان وو، مور يو بل سره پرېښودل، ما وې هوسۍ اوس به ولاړ شو، ناوخته کېږي.

هغې ويلې بنسده، هن لاس راکړه، چې له دې تېرو نه درپورته شم. لاس مې وراورد کړو، په يو ټک مې راپورته کړه. مننه يې راځنې وکړه، پورته د سرک په لور روان شو. لاره نېغه وه، هوسۍ سترې شوه، پوهېدم پرې چې سينه يې ځي راځي. ما وې: څنگه سا وتيگه يې؟ که سترې يې چې په شادې کړم.

ملنډې راباندې مه وهه، کله هم په داسې کړيو کې نه يم تللې، ولې ډېر خوندي راکوي.

په کرار کرار خبرو خبرو کې تر موټره ورسېدو، لمر پرېوت. مور هم په موټر کې کښېناستو. لږه دمه مو وکړه. هوسۍ راته کړه:

سر له سبا نه به درته ډريري درزده کوم، يوازې به دا زه درته موټرواني کوم؟

دا خو به ډېره بنه وي، چې موټر راته رازده کړې، بيا نوزه پوه شه او ستا موټرواني.

سبا ته به پس له رخصتی په خیر سره چمن بېرک پلو ته ستاد موټروانی د تمرین لپاره ولاړ شو، خو رښتیا چې سبا ته دې د رئیس او نورو ملگرو سره د مرکې ووايي. زه به درته په یوه بجه ټلیفون درو کړم.

ما وې سمه ده، سر له سبا نه به دا کار کوم.

موټر ته یې پښه ټینګه کړه او په لږ وخت کې د گلېهار نساجی نه تېر شو او پل متیک ته ورسېدو، د ماښام خړه لانه وه لگېدلې، چې په پروان واوښتو، میر بچه کوټ ته چې ورسېدو لږ لږ تورتم ولگېد. لږه شپبه وروسته له دښتې چمتلې نه واوښتو او په کوتل باندي سرای شمالي ته وربښکته شو. په هغې وخت کې خیرخانه مېننه کې یوازې خو کورونه جوړ شوي وو، نوره ټوله خیرخانه شاړه پرته وه. د غره په بېخ کې همدا یو سرک تر ښاره تللی و، ماخستن کېده، چې ښار ته ورسېدو. په خبرو خبرو کې زموږ تر کوره ورسېدو، هوسی موټر ودر او ه. له موټره هغه هم رابښکته شوه، وې ویل:

څه ورځه، نور د خدای په امان.

ما وې راځه نن خو زړه رالوی که راسره پاتې شه.

موسکی شوه، هو د رسره پاتې شم، چې.....

ما وې: زه خو در معلوم یم.

ولې نه ښه راته معلوم یې، خو په کور کې مې څه نه دي ویلي، ته په درخواست عجله او تندې وکړه، بیا زما پاتې کېدل د رسره اسانه دي.

لاس یې رااوږد کړ، ما هم لاس ورکړو و خدای په امانې مو سره وکړه او هغه لاړه. زه زړه نازړه کور ته پورته شوم. د شپې تر ډېره مې سوچ وواهه، اخر له ځان سره مې پرېکړه وکړه، چې سبا ته په خپل رئیس او عمومي مدیر ته دا خبره کوم، چې مرکې ته راسره ولاړ شي.

سهار چې کار ته ولاړم، تر لسو بجو پورې مې د خپلې شعبي (څانګې) ضروري کارونه ترسره کړل، خو په زړه کې مې ددې خبرې اړخونه تلل راتلل، بې کسې هم بد شی ده، د کلي سړی و م په ښار کې مې څوک نه و، چې مخکې له مخکې یې د مرکې زمینه راته برابره کړې وای، خود ورځې لس بجې شوې، زړه مې رالوی کړ، د رئیس خبر مې له سکتړه واخیست، چې ځانته دې په چایو مصروف دی. اجازت مې واخیست او ورننوتلم. ورسره کښېناستم، دا خبره مې ورسره یاده کړه، لومړی یې وځنډل او بیا یې راته کړه:

سهار صاحب نو دا خبره ده، چې په دې ورځو کې دې په نشراتو کې کم وینم؟

ما وې نه نه رئیس صاحب! بښنه غواړم دومره سپین سترګی نه یم، خو څه وکړم نور څوک مې نشته دی، د خپلې مجبوری له امله مې یوازې تاسې ته سترګې غږېږي. تاسې زما هر څه

ياست.

په دې خبره رئيس خوښ شو، وې ويل: ډېره بڼه ده، دغه خلک لږ وډېر پېژنم، پښتانه دي مگر له دربار سره تل پاتې شوي دي، زموږ به واورې او که نه؟

له خپلې چای پيالې نه يې گوټ وکړو بيا يې وويل:
نور د سره څوک بيا يې؟

ما ويل: تاسې او زموږ د شعبي مدير صاحب. ستاسې په نظر څنگه؟

هغې ويل: بيخي سمه ده، هغه هم د تجربې خاوند دی، سپين پيری دی، په دې شيانو بڼه پوهېږي. کله دې نيت دی چې ورشو؟

ما ويل: مازيگر ته به ورشو، پنځه بجې به د هغوی کور ته ولاړ شو.

هغې ويل: خبر دې ورکړی دی، په کور کې دی که څنگه؟

هو نن هغه په کور کې دی، له کاره چې رخصت شو، د هغوی کور ته به راساً ولاړ شو.

ويل يې: سمه ده زه دې په مخ کې يم، په دواړو سترگو ولې نه، خو ته هغوی ته لومړی خبر ورکړه، هسې نه چې جاله مو په کار وخبږي.

ما ويل: بڼه رئيس صاحب، زه به ورته خبر ورکړم.

رئيس ويل: بڼه ده، په پنځه بجو به ولاړ شو.

زه ترې راووتلم، خپل د کار مېز ته چې کښېناستم، شرنګ ټيلفون راغی، غوږی مې چې پورته کړه هوسۍ وه، ويل يې: سهار صاحب ورځ دې بڼه، څه دې وکړل؟

ما ويل: نن په پنځه بجو درځو.

بڼه نو داسې وکړه، چې زموږ کور ته ټيلفون وکړه، مور ته مې ووايه. زه به شل دقيقې وروسته کور ته ورسګيرم، ته هم شل دقيقې وروسته زنگ ووهه.

ما وې بڼه ده، د ټيلفون غوږی مې چې کېښوده، چېرې شوم ما وې خدايه اوس يې مور ته څنگه ياده کړم؟ ساعت ته مې کتل نيم ساعت وروسته مې ورته زنگ وواهه، برابر هوسۍ د ټيلفون غوږی پورته کړه، ما وې زه يم. هغې ځان په ټيلفون کې نابنده وینو، ويلې بخښنه غواړم تاسې څوک ياست؟ مور مې هوشته دی. دا زموږ خبرې گمور يې اورېدلې، يانې مور يې د لور خبرې اورېدلې.

مورې ای مورې! چا ټيلفون کړی خبرې د سره کوي. مور يې د ټيلفون غوږی واخيسته، ويل يې: بلې، بلې څوک يې؟

السلام عليکم زه يم سهار ليکوال! مور جانې نن په پنځه بجو زموږ د مطبعې رئيس او زه تاسې کره درځو، خان کاکا ته ووايه، چې په کور کې اوسي، له هغه سره يې څه کار دی.

ويل بي: ښه ده وروره! زه به يې ورته ووايم.

ښه شوه مننه تر ليدو پورې د خداى په امان، خداى په امان.

زړه مې درزا پيل كړه، ما وې دا به څنگه شي؟ كار به مې وشي او كه نه؟ يو ساعت په سوچ كې ډوب لارم، ما وې بې كسې دې ور كه شي كه مشر ورور مې واى، پلار مې ژوندى واى ماته به ددې كارونو څه ضرورت و.

هو رښتيا نه پوهېږم، چې زه ورسره ولاړ شم او كه نه؟ زموږ په كلي كې خو هلك د كوژدن والا نه ځي، چې دلته به څه ډول رواج وي. داسې به وكړم، چې د رئيس سره به ولاړ شم، ځان به وروپېژنم، د مركې او خبرو اترو په وخت كې به ترې زه راو وځم، دوى به سره خبرې وكړي. رخصتي شوه، مامورين رخصت شول، خو دقيقې وروسته رئيس صاحب او زموږ لوى مدير درې واړه د رئيس په گاډي كې د هغوى كور ته روان شو. په لار كې راته رئيس او لوى مدير ويل:

سهار صاحب! خداى دې وكړي، چې دا خلك زموږ مركه ومني او ستا كار په خير سره وشي.

ما ورته خالي خندل او دومره مې ورته وويل:

رئيس صاحب ستاسې برکت او لحاظ ډېر دى، هيله ده چې خالي لاس به نه راځو.

د هوسۍ دوى كور ته ورسېدو، د دروازې زنگ مو وواهه، يو هلك دروازه خلاصه كړه، ما ترې دستي وپوښتل:

وروره! خان كاكاهه كور دې دى؟

هغه وويل: هو راځئ.

رئيس صاحب خپل ډرپور ته وويل:

هلکه همدلته او سه، موږ ننوتلو.

دنده د كور په حويلۍ كې باغچه وه، چې ډول ډول گلونه پكې و، د حويلۍ منع كې په يوه نړۍ د سمټيو په پخه لاره مخامخ يوې ښكلې ودانۍ ته ورروان وو.

خان كاكاهه دروازې نه راوت او زموږ مخې ته را روان شو، له ورايه په خندا شو، ويل يې: راځئ صاحب. موږ نژدې ورغلو، هغه لومړى له رئيس سره د غېږې روغېر وكړو او بيا يې له موږ سره. د كور لوى سالون ته يې لارښوونه وكړه، هغه مخكې او موږ ورسپې سالون ته ننوتلو او په كوچونو كې كښېناستلو. ما لومړى اجازت وغوښت او بيا مې رئيس ورمعرفي كړو او ورسپې مې لوى مدير او بيا مې ځان وروپېژاند. هغه راته ښكته پورته وكتل، وار دواړه يې وويل: ته كوم سهار هغه چې راډيو يې داستانونه ليكي؟

په دې وخت کې رئیس له مانه مخکې شو، ویل یې:

همغه دی، دا ډېر لایقه او د ملک پیاوړی لیکوال دی، د ښه سریتوب هم پرې تمامه ده.

لوی مدیر زما په هکله داسې وویل:

خان کاکا! دده په شان لیکوالان ډېر کم لرو. دی د ننګرهار د سیمې دی، د یوې ډېرې ښې

کورنۍ په غېږ کې رالوی شوی دی، د کابل پوهنتون د ژورنالېزم څانګې نه فارغ شوی دی،
زموږ تکړه همکار دی.

په دې وخت کې خان کاکا وویل:

تاسې باور په خدای وکړئ، چې مونږ د جمعې شپې ته ورځي شمارو، وایو چې کله به د

جمعې شپه راځي، چې دده راډیویي داستان واورو.

رئیس وویل: زه فکر کوم د ټول افغانستان خلک دده راډیویي داستانونه په شوق او غور

سره اوري. خان کاکا! خدای دې لارې ورکړي، زموږ د سرتاج دی، افرین دې په ده وي.

یوه هلک چای راوړو، ورپسې یې کلچې او ډول ډول میوې راوړې، یوه پیاله چای مو،

چې وڅښل، ما رئیس ته وروکتل، ورته مې وویل:

رئیس صاحب زه به ستاسې ډرپور سره په هغه بل کار پسې ولاړ شم، په اوه بجې به دلته

راوگرځم.

هغه پوه شو او راته وې ویل:

سمه ده، بیرته به همدلته راشي.

زه ترې راروان شوم، د هوسۍ پلار راته وویل:

بچی بیرته خو راځې.

ما ویل هو خان کاکا، یو کار پسې ګ ځم، بیرته راځم. له سالون نه چې راووتلم، هوسۍ د

سالون څنګ ته د گلونو په منځ کې په یوه څوکی ناسته وه، کتاب یې لوست، ما چې

وروکتل موسکۍ شوه او په دې وپوهېده، چې د مرکې د خبرو په وخت کې دی ووت.

مونږ دواړه سره پوه شو، خو زه ډېر زړ بهر ووتلم، د رئیس ډرپور په موټر کې ناست و، ما

وې راځه انډیواله یو چکر چېرې ځو. په موټر کې ان تر نوي ښاره ولاړو، چرت اخیستی وم،

ما ویل چې دا به څه کېږي؟ مخې ته یو سکانداز تیلیفون راغی، ما وې چې یو ځل هوسۍ

سره وغږېم، چې څه نظر لري.

تلیفون ته ورغلم، زنگ مې چې ورته وواژه، پخپله هوسۍ وه، ما ویل: همدا اوس ستا د

پلار سره د مرکې خبرې روانې دي او زه ترې راووتلم، ځکه چې ته خو پوهېږې، د پښتنو په

کولتور کې هلک په جرګه او درخواستۍ کې نه کېښې.

هغې وويل:

هو همدغسې ده، ته خو بېرته راځې؟

هو راځمه.

زه به د سالون ترڅنگه په کړکۍ کې غوږ ورته ونيسم، ښه شوه په مخه دې ښه.

له دراپور سره مې په موټر کې چکر وواهه، په دې وخت کې مې يو سگرت گل کاوه او بل به مې لگاوه، تقريباً يو نيم ساعت موره ځنډ وکاوه او بيا دوباره ولاړو. د هوسۍ د کور مخې ته مو گامې ودراره، ما د دروازې زنگ وواهه، هغه هلکۍ بيا راغی، دروازه يې را خلاصه کړه، ويلې راځه مهرباني وکړه. زه په چرت کې ورننوتلم. کتل مې چې هوسۍ هلته وړاندې د خپلې کوټې په کلکين کې سر راو پستلی دی، لاس يې راته وخواوه او خولې ته يې لاس ونيو، پوه شوم، چې هغه په خندا شوه. ما زړه کې وې لکه چې کار دې شوی دی، د سالون په دروازه ورننوتلم، سلام مې وچاوه، رئيس راته وويل:

سهار صاحب راغلي؟

ما وې هو راغلم.

هغه خان کاکا ته مخ وپاوه ورته وې ويل:

خان کاکا اوس به درنه رخصت شو، بيا به که ژوند باقي به سره خبر شو. هغه ويل: سمه

ده، خو دستي يې وويل:

رئيس صاحب شپې ته راسره پاتې شئ، ډېر به خوشاله شم.

رئيس وويل:

مننه خان کاکا خدای دې تل ژوندی لره، زموږ دې قدر وکړو، خدای دې روغ او ښاد لره، اوس نو اجازت راکړه.

له خان کاکا نه مو رخصت راواخيست او ترې نه راوتلو. کله چې په موټر کې سره

کښېناستو لومړی راته رئيس داسې وويل:

سهار صاحب! مونږ ورسره ستاسې د خپلوی په باب خبرې وکړې، هغې زموږ ټولو خبرو

ته غوږ نيولی و، کله چې زموږ خبرې پای ته ورسېدې، هغه لږه شېبه غلی و، بيا يې وويل:

تاسې زما سر سترگې ياست، دا خو زموږ او ستاسو رواج دی، د خور او لور پوښتنه

کېرې، خو دومره درته ويلی شم چې زما د لور په باب راته دوه درې کسانو ويلې دي، ما لا

تراوسه له خپلې ښځې سره او لور سره په دې باب څه نه دي ويلې، لومړی خو به زه له هغوی

سره د خپل کاله مشوره وکړم او په خاصه توگه د لور سره به گډېرم، چې هغه څه غواړي،

هغسې به کېرې، ځکه چې زه همدا اياکې يوه لور لرم، هغه هم پوهنتون کې ده، زه پخوانی

سړی يم سپين رېبري يم، خو هغه ډېر پخوانی فکر راسره نشته دی، څنگه چې زما لور غواړي، همغسې به وکړو. تاسې به بيا خبر شئ، اوس درته هېڅ نشم ویلی، تاسې رانه خپه نشئ.

مونږ چې بې نظر واورېد، بدنه و، اوس نو په تا پورې اړه لري.
لوی مدیر راته کړه: سهاره رښتیا ووايه دا خلک او ستاد خپلوی رېشته به څنگه شي؟
که راته روښانه بې کړې!

ما هغوی ته د هوسۍ ټوله کیسه وکړه او دا مې هم ورته وویل: زما په خیال کې د ښځې او واده کول خیال هډو په سر کې نه و.

هغوی دواړه په کړت کړت وخنډل، رئیس وویل: ښه نو چې دا خبره ده، لوبه تا وړې ده. موږ ټولو په گډه سره وخنډل. هغوی دواړو راته وویل: لږه موده وروسته ورپسې څوک ورو لېږه، هر ورو به دستمال درکړي. زه بې تر کوره ورسولم، له هغوی نه مې مننه وکړه او خپل کور ته ولاړل. ما ښام نزدې و، کور ته ننوتلم، لومړی مې د ډوډۍ غم ځانته وخوړ او بیا مې تر نیمې شپې همدا چرتونه وهل، هوسۍ رانه نورد دنیا کارونه شاته کړي و، سبا بې چې کار ته لاړم، هېڅ ډډه مې کار ته نه لگېده، اخواد پخوا لږ بر کېدم، په دې تمه وم، چې هوسۍ به راته ټیلفون کې څه پیغام لري. یوه بجه شوه، نور ما مورین د غرمې ډوډۍ ته تللي وو، چې زنگ راغی، زه خپله شعبه کې ناست وم، زرمې غوږۍ پورته کړه، چې د هوسۍ غږ راغی، بې له کومې بلې خبرې بې وویل:
سهار صاحب لکه چې کار دي ونشو.

ما وې: مړې زړه به مې ودرېږي، دا خبره مه کو، بېگانه راهیسې مې والله که خوب کړی وي، په سودا او چرتونو مې رنگ زېر زعفران شو.

ویل بې: اخ دا څه وایي؟ سهاره ته خو پوه سړی بې لکه چې زه دې تراوسه سمه نه يم پېژندلې، ته خو په دې هم پوهېږې، چې پښتنې انجونې د پردو هلکانو سره گرځېدی نه شي، خو سره بې به بې چې ښکاره دي مینه وکړي. په لومړۍ ورځ مې درته څه ویلي و؟ هېر کړې دي دي؟

نه نه هېر مې نه دي، خو....

خو بې لا څه وي؟ د مینې تار مو غښتلی دی، مه وار خطا کېږه، خودا زموږ د ټولني دستور دی ستا غوږ دی؟

هو هو ولې نه، غوږ مې دی.

بېگانه تر نیمې شپې پورې مې مور او پلار په همدې خبره سره لگیا وو، زه له کتابخانې نه

ناوخته راغلم، د ما بنام له ډوډۍ نه وروسته پخپله کوټه کې په کتاب ویلو مصروفه وم، چې مور مې راغله، ویلې هوسۍ لورې ته راشه پلار دې غواړي. زه د واره پوه شوم، ما وې ښه مورجانې درځمه لږه شپبه مې ځنډ وکړو، له ځان سره مې ښه سنجش وکړو، بیا ورغلم. هغوی دواړه په سالون کې ناست وو، لومړی مې سلام وچاوه، پلار مې راته وویل:

لورکۍ راځه دلته زما ترڅنگه کېنه.

ما وې: ښه پلاره.

پلار مې راته لومړی ډېرې خبرې وکړې، زما د راتلونکي ژوند په باب یې ډېرې خبرې وکړې. بیا یې راته وویل:

لورې ډېر خلک رانه ستا په باب پوښتنه کوي. دا یې هم وویل چې پلانکۍ فرقه مشر دې زوی ته غواړي، زما وراړه، تحصیل یافته دی ښه ځوانی خدای ورکړې ده، یو بل سردار یې راته وښود، چې موټرې او مانی لري او په پای کې یې ستا د مرکې هم راته وویل، خودا یې هم زیاته کړه، چې سهار لیکوال دی، مگر غریب سپری دی، کورنۍ یې معلومه نه ده، چې څوک دي؟

ما ورته په ادب وویل: پلاره زه پخپل سرنوشت فکر کولی شم، شرم او حیا راځي، چې دا خبرې کوم، خو آخر راباندگ کېږي. زما کوټۍ او موټرې نه دي په کار، یوازې به هغه څوک راسره راتلونکي ژوند شرکوي، چې زما راتلونکي ژوند ورسره ښه تېر شي او هغه به همدغه لیکوال وي، چې مې درته دلایله واده کې پېژندلی و.

پلار او مور مې دواړو وویل: هو همغه لیکوال، چې پرون بې مرکه رالېږلې وه.

په لومړي سر کې دواړه چندان رضا نه وو، خو تر نیمې شپې یې وغږنډوله په پای کې یې وویل:

لورې ستا رضا به وکړو، خو اینده دې نشو تضمینولی. ما وې: خپله رایه او نظر مې درته وړاندې کړو، نوره ستاسې خوښه.

زه ترې خپلې کوټې ته ولاړم، هغوی دواړه نتیجې ته رسېدلې وو. سهار چې پوهنتون ته تللمه، مور مې راته وویل:

لورې ستا خبره مو ومنله. له خوشالی نه پوه نه شوم، چې پوهنتون ته څنگه ورسېدم، له ډېرې خوشالی نه مې د موټر دروازه برسېره پرېښې وه. سهاره مبارک دې شه.

ما وې: دا څه وايي؟

څه وایم همدغه وایم، نورې خبرې به پس له رخصتۍ کوو، زه به په څلور نیمو بجو درشم.

ما وې سمه ده، د خدای په امان، د تیلیفون غوږۍ یې کېښوده.

زړه مې له خوبسۍ نه ټوپونه وهل، حېران وم، چې په چا زېرى وکړم، بوډى مور خومې په خپل کلي کې وه، په منډه منډه د مطبعې په ډېرو وڅانگو کې خوشې وگرځېدم، راوگرځېدم، څوک به چې مخې ته راتلل، همدا به يې ويل: سهار صاحب نن هسې تازه بڼکارې. په دغه ورځ مې له ډېرې خوشالۍ نه آن تر پېنځه بجو پورې ډوډى ونه خوړه، څلور نيمو بجو ته انتظار وم، چې هوسۍ راشي او ټولې خبرې راته وکړي. د رخصتۍ په وخت کې له ټولو مامورينو نه مخکې له شعبي نه ووتلم، د مطبعې مخامخ سرک باندې روان شوم، چې د هوسۍ د راتلو لاره وه. په سرک تر ډېره لارم، وړاندې د هغې موټراران و، زما خوا ته چې راوړسېده غرشې موټر يې رانه تېر کړو، زه حېران شوم، چې دا ولې؟ کتل مې چې هغه دوباره شاته راغله، خوا ته يې راته بريک ونيو، دروازه يې خلاصه کړه، شنه د خدا پاتې وه، ما وې څنگه رانه تېره شوې؟

باور وکړه، چې ستا په سوچ کې وم، خداى درباندي ږنده کړم.
ما وې: کوه کوه دا نزاکتونه کوه، څه دې کمى دى، د سهار هم خداى شته دى.
ويل يې: راوړاندې شه د ظالم زويه گيلې پرېږده، مخ يې راته کلک وسکونډو، وش وش مې وکړو دواړه موټر ته وختو.

ويل يې: راوړاندې شه اوس نو ټوله ټوله ستايمه، خرپ شو موږ دواړو سره موچي کړل. له ډاره مو شاوخوا ته وکتل، ما وې: هوسۍ چېرې څو؟
هغې ويل نن به يو ځانته ځاى ته ځو، ترڅو بڼه په زړه پورې د زړه خواله وکړو. ما وې پغمان ته به لار شو، موټر مو د پغمان په لور خوشې کړ. په ميرويس ميدان کې مې هوسۍ ته وويل: دلته بريک شه يو څه خوراكي شيان به رااخلو، ماله ډېرې خوشالۍ نه د غرمې ډوډى نه ده خوړلې.

ويل يې: د کونډې زويه څه شى درته واخلم، ته په موټر کې کېنه، زه به درته کباب راواخلم.

ما وې: نه ته کېنه زه به گړندى لار شم. موږ دواړه په موټر کې د کباب پخلنځي ځاى ته ولاړو، کباب او تازه مېوه مور او نيوه او موټر مو پغمان ته خوشې کړو. په لږ وخت کې د پغمان په دو سر کې ورواوبستو او نېغ د تپې بڼ ته روان شو. شپه پس د تپې بڼ ته ورسېدو، همغه ځاى ته لاړو، چې پخوا يو ځل ورغلي وو. لومړى مو څه خواړه وخورل او بيا د گلونو گڼ ټل ته ورغلو. په بڼ کې نور خلک بڼځې او نرگرځېدل، خود جمعې د ورځې په شان پکې دو مره ډېر څوک نه وو. مونږ هغه ځاى ته لاړو، چې بيخي ځانته و، هېڅوک هلته نه و، يوازې د بڼ مرغيو شور رااخيستى و. مونږ دواړه د ريدي گلونو په منځ کې کښېناستو، شاوخوا

مود ناجوگانو او گلابو بوتی و لار وو، مور چا نه لیدلو، خو مور له دغه خایه هر شوک لیدلی شول.

معمولاً مو لومړی یو د بل عکاسی وکړه او بیا دواړه نزدې څنگ په څنگ سره کیناستو. هوسی راته د تېرې شپې د مور او پلار ټولې خبرې یو ځل بیا وکړې، خو د خبرو په پای کې یې وویل:

اوس درته یوه مشوره درکوم او هغه داده، چې په همدې ورځو کې به خپل کلي ته لار شې، کاکا دې او نور دوه درې کسان نزدې خپلوان دې او دوه درې تور سرې درسره راوله، چې د مور او پلار سره مې خبرې وکړي او د خپلوی د شمال درکړي. ته پکې څه وایې؟ ما وې: هوسی. ته ماته داسې پخې مشورې راکوې لکه چې دا ټول کارونه تا کړي وي، د یوه مشر ورور او مور او پلار غوندې مشورې راکوې. له مانه دې په دې مسابلو زیات سر خلاص دی.

هغه موسکی شوه، وې ویل: سهاره دا زموره ټولنه ده، د خپلې ټولنې روایتونه، رواجونه او کولتور پېژنو. مینه به کوو، خو له خپل کولتور سره سمه، اگر چې دلته گرانه ده، په پښتنو کې برالا مینه کول جرم دي او یو خوته یې چې...

هوسی پوهېږم، چې راتلونکی ژوند به دې راسره ډېر ښه تېر شي، ما او تا دواړه د خپلې ټولنې په غېږ کې رالوی شوي یو، هر د ستوری یې زموږ په لېمو، نو که ستا خوښه وي د پنجشنبې په ورځ به یانې سبا نه بل سبا ته زه کلي ته لاړ شم، چې د کورد جوړېدو په حال ځان پوه کړم او هم مې خپلې مور او کاکا سره ددې خبرې په باب تصمیم ونیسم. هغې وویل: ډېره ښه ده، سبا به درته یو څه پیسې هم له ځانه سره راوړم. ما وې: هوسی. یوه پوښتنه درنه کولی شم؟

هغې ویل: ولې نه سهاره، مهرباني وکړه.

ما وې: دا پیسې چې ته ماته راکوې د کور نه یې راوړې او که خپلې ځانگړې پیسې لري؟ هغې ویل: له پخوانه چې پلار او مور مې پیسې راکړي دي، ټولې مې په بانک کې ذخیره کړي دي، مور او پلار نه یې نه غواړم او که ترې وې غواړم، هغوی هم راکوي. په بانک کې لا پوره پیسې لرم، زه مه ښکته پورته کوه، د زړه ارمان به دې د ژوند په ټولو چارو کې پوره کړم، څه ښه وایې:

چې وارخطا نشې لاليه په وارخطا مورچل دې زه ولاړه يممه

د سترگو توره سهاره! يوازې تا غواړم، پيسې او دنيا مې نه ده په کار، پرېږده، چې دواړه راتلونکي ژوند په مينه تېر کړو. اوس دا خبرې پرېږده. د پغمان تپې په بڼې کې د دا شنه اسمان د لاندې د گلونو په منځ کې ددې شېبو نه خوند واخله، نورې چارې پخپل وخت. ما وې: هره خبره دې راته د کاني کرښه ده هوسې! زما ختلی ژوند به وغورځوي، ستا په مينه ايمان لرم، حسن دې راته سم د خوږې مينې سبق راکړو، د مينې ځينې رښتيانۍ کيسې مې اورېدلي وې، خپله مې ليکلي هم دي، خوزه ايله اوس د مينې او محبت په راز پوه شوم، که ټولې مينې وتل شي، خداېرو چې زمونږه د دواړه کنډه به پرې درنه وخبږي. هوسې وويل: هو لکه ته چې له ما سره په دې کنډه برابر يې.

په همدې خبره يې راته زړه راوداغه، بې واړه مې ورنه غېږ واخيسته او خړپ شو، چپه مې ترې واخيسته. د هغې په تندي هم نرۍ خوله راغله، دا يې د تودې مينې نښه وه، وربل يې په مخ رامات شو، اننگي يې ياقوتي شول، سترگې يې تورې تورې شوې، په بدن يې د محبت څپه راغله، وجود يې غنې غنې شو، خپلې شونډې مې د هغې شونډو ته ورنږدې کړې، د مينې تودې تودې علامې مو په بدن راخوري شوې، په يو بل کې سره ورک شو، خداېزده چې څومره وخت به سره ورک و، يو وخت د خلکو خبرې مو تر غوږ شوې، چيغې وې، نارې وې چې راييدا شو، د بڼې کيڼ خواته وړاندې د دوو کسانو جگړه وه، نور څو کسان ورته راټول شوي وو، شور او غالمغال يې تر مونږه راتلو. موږ راپاڅېدو او د قرغې په سرک مو کاله ته د راتلونکي وکړ، موټر کې کېناستو او د قرغې د ډنډ پلو سرک مو ونيو. په لاره کې څو کورونه مخې ته راغلل، ونې او باغونه وو، په لږ وخت کې قرغې ډنډ ته ورسېدو. د ډنډ په اړخ کې جگه تپه وه، چې د ناجوگانو ونې پکې ولاړې وې، سرک يې لاندې له اړخ سره تېر شوی و، هوسې په کرار کرار موټر چلاوه، ويل يې:

سيلونه کوه او زه به موټرواني کوم.

ما وې: خوماته موټر رازده کړه، بيا به ته سپلونه کوي.

ويل يې: دا کار حتمي کوم، کله چې له کلي نه راوگرځېدې، موټر به زده کوي.

موټر يې ودر اووه، پخپلو پښو چکر ته روان شو، بڼې بشرنه و. يوه ټوټه چې لاړه، د ډنډ په

غاړه وړو کې کښتۍ ولاړه وه، په خوا کې يې يو تن ناست و، ما ترې پوښتنه وکړه:
 انډيواله په دې کښتۍ کې تلای شو؟ وييل يې: ولي نه، شل افغانۍ به را کړې، کولای شئ
 چې بيا په کې يو ساعت سفر وکړئ.

سمدستي مې شلگون په لاس کې ورته کېښود، هغه د کښتۍ چل راوښود، مونږ دواړه
 کښتۍ ته پورته شو، کښتۍ مود ډنډه منځ ته خوشې کړه، د لاس په چپو مو کښتۍ ښه
 تونده روانه کړې وه، ترڅو چې د ډنډه منځ ته ورغلو. د ډنډه منځ له وچې نه ډېر ليرې و، پوره
 واټن يې لاره. موږ دواړو د ډنډه په منځ کې يو پر بل کې سترگې ښخې کړې وې، تر ډېره مود
 سترگو جنگ وکړو، بيا مو شاوخوا سيمه، چې څومره شنه او ښکلې ښکارېده، ليدله. او بو
 کې ماهيان ليدل کېدل، پوره يو ساعت مو په کښتۍ کې چکرواوه. دوباره وچې ته د ډنډه
 غاړې ته راووتلو، کښتۍ مو ورتسليم کړه او موږ د موټر خوا ته روان شو. لمر هم په غرغړه
 و، موټر کې کېناستو او مخ په ښار روان شو. د هوسۍ دا عادت و، چې کور ته به راتلو،
 موټر به يې په کرار کرار چلاوه، زمونږ کور ته چې ورسېدو، هغې ته مې د پاتې کېدو ست
 وکړو، ويل يې:

وخت لاشته دی، خو سبا ته به ستا د کار شعبي ته په لسو بجو درشم.

ما وې: ډېر ښه. هغه لاره او زه کور ته لاړم.

سبا ته په لسو بجو هغه راغله، زما سر په کار تيته و، چې غلې مې په سر ولاړه وه، تر
 روغېر وروسته مې ورته وويل: څه ته ميل لرې؟ چای، مېوه او که شربت؟

هغې د نر لور سمدستي راته کړه: هر څه ستا په سترگو کې دي، نور څه ته مېل نه لرم.

ما وې ښه نوزه به دا څو جملې پوره کړم، بيا به وځو. ما پاتې جملې ليکلې او هغې په ما
 کې سترگې ښخې کړې وې. کله مې چې ليکنه سرته ورسوله، ورته مې وويل: مړې دا سترگې
 خو لږې رپوه، چې سترې نه شي.

ويل يې: رښتيا ليکوال يې نو، زه نه پوهېږم چې دا ته څومره مينې او له هنره ډکې ليکنې
 څنگه کوي؟

ليکنه چې مې پوره کړه، له مطبعې نه راووتلو او د نوي ښار يوه رستوران ته لاړو، چای
 مو وڅښلې، زما کلي ته د تلو خبرې مې پيل کړې. د راتلونکي ژوند او په تېره مومړي د
 دويمې مرکې په هکله خبرې وکړې. زه په دې وخت کې تشناب ته لاړم، هوسۍ لاد چايو
 پيال ه څښله بېرته چې راغلم، هغې وويل:

سهار صاحب! يو څه روپۍ مې درته په دې پاکټ کې راوړي، درسره وايې خله چې هلته
 پرې ماته گوډه سمه کړې.

مننه مې ترې وکړه، پاکت مې جیب ته کړو، خو کله مې چې بیا په کور کې وشمېرلې، دېرش زره افغانۍ وې، په هغې وخت کې په دېرشو زرو پوره کار کېده، لاد هوټل نه، نه وو وتلي، چې ما هوسۍ ته وویل:

زه فکر کوم، چې دا ځل به دوه اوونۍ په کلي کې پاتې شو، گرچې کارونه مې دېر دي، خو دلته دا کار له ټولو نه مهم دی.

موسکۍ شوه او وې ویل: زه وایم، چې په یوه اوونۍ کې به هرڅه سم شي، دا کار چې وشو، نور کارونه به څنگه نه کېږي؟

ته چې راته هرڅه وایې، هغسې به وکړم، ته په کلي کې خپل ضروري کارونه ترسره کړه، چې ستونزې دې حل شوې، نو واپس به په خیر سره رځې.

له هوټله راووتلو، په بنار کې مې د ځینو شیانو د رانیولو هغې ته وویل، هوسۍ ویل: راءه چې بازار ته لاړ شو. په بازار کې مو سودا وکړه او د کور مخې ته مور او رسوله هغه لاس ته هغې پورې په موټر کې ناسته وه، چې ترڅو ما سودا کور ته پورته کړه، بیا د هوسۍ خواته ورغلم. راته وې ویل:

سبا ته چې دې حرکت کاوه، ماته به تلیفون وکړې، هو که دې راته په اتو بجو زنگ وواوه نو...

ما وې: سمه ده په اتو بجو به درته زنگ ووهم. کله چې مو مخه بڼه سره کوله، د هوسۍ سترگې له اوبنکو ډکې شوې، ورپورې ومې خندل: دومره دې زړه نری دی؟ مه خپه کېږه، دېر زړه به که خیر وې درته راوگرځم.

په دې خبره یې غبرگې اوبنکې په اننگو بڼه راوړلې وې، ویلې راءه، چې خو دقیقې به دواړه موټر کې کېنو. ما وې په سترگو. دواړه موټر ته پورته شو، شاوخوا مې پام وکړو نزدې هېڅوک نه و، په غېږ کې مې راوښو، خړپ خړپ په دواړو مې بڼکل کړه. هغه هم راته یوه لږه شېبه په غاړه راپرېوته. موربه دواړه د مینې خواږه سره وڅکل بیا یې وویل:

بس دی ملگرې به مې راته انتظار کوي. په اخر ځل مو سره بیا شونډې نزدې کړې، توده د مینې ډکه مخه بڼه مو سره وکړه، خو کله چې یې موټر چالان کړو، ما ورته لاس خوځاوه، د هغې لاندنۍ شونډه ورپېده، نور یې په سوړ اسویلي مخ راځینې واپاوه اولاره.

زه مېژواندی غونډې مطبعې ته ستون شومه، نبغ د رئیس صاحب دفتر ته لاړم، رئیس راته کړه:

سهاره څنگه ساه نیولی راغلی؟

ما وې: رئیس صاحب د ځنې بنده دې دا ډېر مشکلات ورک شي، څه وکړو، ستونزې دي.

ويل بي: څنگه؟

ما ورته ټوله کيسه تېره کړه، هغه ته زما د ژوند هرڅه ورمعلوم و، څه مې ترې پټ نه و، ځکه خو پې گران وم. ويل بي: رخصت خو به نه اخلې. مکرې، خدا مې له خولې وخته، هغه هم موسکې شو، ويل بي: سهار صاحب پروا نه لري، هرڅه راته زړور وایه، د مشرور ورپه شان مې وگڼه.

له لنډې زړه خوالې نه وروسته مې ترې رخصت راواخيست، د پېسولاپه شاپه يې هم راته وکړه. ما وې مننه رئيس صاحب کور دې ودان، ټولې ستونزې مې فعلاً حل دي، ترې نه راووتلم. ښار ته ولاړم او ځينې نور شيان چې له هوسۍ نه مې له شرمه پټ کړي و، راو نيول او بيا په يوه ټيکسي موټر کې کور ته مازديگر ولاړم. شپه مې تېره کړه او سهار وختي له کوره ووتلم او په ټيکسي کې زمور د سيمې د موټرو هډې ته لاړم. اته بجې کېدې، چې هوسۍ راته ټيلفون وکړو، همدا يې ويل، چې له يوې هفتې نه وروسته به راځې. ما وې سمه ده. زه همدا اوس په نهو بجو په يوه سروپس کې حرکت کوم، له تا سره خداي په امانې کوم، د بيا ليدو پورې. هغې هم وويل: د بيا ليدو پورې.

په هډه کې گاډي تيار ولاړو، سامان مې ورته زر زور پورته کړو، د گاډي کلينر لاد لېن د تلونارې وهلې، چې د گاډي چلوونکي راغی او موټر يې چالان کړ. د سترگو په رپ کې گاډي ډک شو او حرکت يې وکړ. په هغې وخت کې سرک پوخ و، په دريو ساعتونو کې ورسېدو، لاد غرمې ډوډۍ مو هم په لار کې خورلې وه، د کلي په يوه بل گاډي کې مې مازيگر ځان کلي ته ورساوه. سامان راسره زيات و، ځينو کليوالو راسره تر کوره شيان او سامان ورساوه. زمور په پخوانۍ کوټه باندي لويه کلا جوړه شوې وه، په يوه گوټ کې يې ورته ان درې پوره جگ بورج هم خپڅولۍ و. په لومړي ځل مې ونه پېژانده، خو چې ښه ورته ځير شوم، رښتيا هم زما پخوانی کور همدلته و. په لاره کې راته کليوالو وويل: سهار صاحب داستا کلا ده، د خپلې کلا دروازې په مخکې راسره کليوالو سامان کېښود.

په دې کې زما د تره زوی راغی، غېږ يې راکړ، گڼه بره مو سره وکړه، کلا ته مو سامان ورننوېست. زمور هغه يوه پخوانۍ کوټه کلا شوې وه، ښکلې ښکلې د شيشو کوټې يانې د لويو (کړکيو) لرونکې او شيشه يې کوټې پکې ودانې شوې وې، کتل مې چې مور مې او د کاکا لونه مې مخې ته راغلې، ستري مشي يې راسره وکړه، زه د کور په جوړېدو ډېر خوشاله شوم، په کلا کې گړندی گړندی وگرځېدم، بورج ته وروختلم، د بورج له وړوکو کړکيو مې تقريباً ټول کلی وليد. زما له بورج نه په کلي کې بل هسې بورج نه و، هره کوټه، تشنابونه، پخلنځی او نور ټول ځايونه مې له سترگو تېر کړل، دومره خوشاله شوم، چې په جامو کې نه

ځایېدمه.

د کلا په منځ کې یوه وړوکې تپه گۍ باندې چایو ته کښېناستو، مور لا چای نه و پیل کړی، چې کاکا او د کاکا مېرمن مې راغلل، ښه توده سترې شمې یې راسره وکړه. په پخوا وختونو کې به چې کله کلي ته ورغلم، خپلوانو به راسره د خولې د سر سترې مشي کوله، خو دا ځل مې بیخي ځانته تمه وشوه، دا دنیا خو په ظاهري توگه خوړل کېږي. کاکا مې، د کاکا اولادونه، نور خپلوان، ماماگان مې، نورو د کلي خلکو برخورد راسره بل ډول شو.

پخوا خو مې یوه کوټه وه، غریبي رانه هم تاوه، وه چا څه کولم، خو اوس چې حجره شوه، چای چلم شو، باور وکړئ د نورو کلیو نه به راته خلک راتلل. په دې ځل تگ سره د ټول کلي خلک سترې مشي ته راغلل، خلکو دا گومان کاوه، چې سهار حتمي په کومه خزانه کې لاس منډلی دی.

پخوا به زه او مور مې دوه په دوه ډوډۍ ته کښېناستو، خو اوس به د هر وخت په ډوډۍ ښاېسته دلۍ کسان ناست وو، زه به هم رښتیا چې هره شېبه خوشاله وم. په سبا ته مې کتل، چې خټگر خان راوړس او هغه لا څه نه و ویلي، ما ورته پاتې پیسې په یو ټک وروشمېرلې. نجارت ته مې هم پیسې ورکړې، مور او کاکا مې ډېر رانه راضي ښکارېدل. بلې شپې ته د ما ښام ډوډۍ نه وروسته مور مې راته وویل:

بچی اوس دې د ښځې کولو وار رارسېدلې دی، کلي کې راته څو کسانو ویلي دي، څو جینکۍ مې هم لیدلي دي. زما خو هره یوه خوښه ده، خو ستا رضا او خوښي هم پکار ده.

ما ورته وویل: مورې په کلي کې به د چا سره په دې باب سر نه خوځوي، یوه اونۍ وروسته به مور او تاسې کابل ته ځو، له یوه چا سره مې د خپلوۍ ویلي دي، هغوی هم راته لوږ راکړی دی، خو ستاسې په ورتلو به د خپلوۍ تار غښتلی کېږي.

مور مې په تعجب شوه: اخ بچی لکه چې رانه د کابل شوي، خپله سپین سرې مور دې چاته پرېږدې؟ کابلۍ نجونې گنې مور غوندې خلکو سره ژوند تېروي؟

مورجانې کوم چا سره، چې زه خپلوي کوم، هغوی پښتانه دي، په اصل کې د پکتیا دي، خو پخوا راهیسې په کابل کې اوسېږي، کاروباريې د شاهي کورنۍ سره دی، کوم ستر سترې و، غټه څوکۍ یې درلودله، په کابل کې کورونه او موټرې لري. هغه هرڅه یې خپل دي، خو ماته معلوم شوي دي، ښه پښتون سړی دی، لور یې په پوهنتون کې ده، ژوند یې په ښار کې تېر شوی دی، مگر پخپله د ښه پښتون خوی او خصلت لرونکې ده. پوهېږم مورې ډېر قدر او عزت به دې کوي. بله دا چې ته څه پوهېږې، ددې کلا د جوړېدو پیسې ما له کومه کړې، دا د هغې جنۍ پیسې دي، چې ماته یې راکړي دي. مور مې رادانگ کړو:

بچی بېرته يې درنه اخلي؟

ما ويل: نه نه مورجانې هغه به ستا ننگور شي.

ويې ويل: چې دومره ښه جنې ده زويه، بيخي مې درسره رضا ده، پښتنه خوه که نه؟

ما ويل: هو مورجانې پښتنه ده، که له نزدې نه دې وليده، خوښه به دې شي. مورې يوه خبره درته کوم، چې بېگناه ته به ته يوازې د کاکا سره دا خبره شريکه کړې، زه ترې شرمېږم، ورته ويلی نشم دا کار به ته کوي.

ويل يې: ښه بچی زه به ماخستن د هغوی کره لاره شم، ورسره وبه گډېږم، ته بې غمه اوسه. مورې دا مې چې درته څه وويل، دا ټولې خبرې ورسره وکړه او همدا هم ورته ووايه، چې د راتلونکې جمعې په ورځ به کابل ته ځو.

ښه ښه زويه فکر مې دی دا ستا ټولې خبرې به ورته وکړم.

مورجانې نوې جامې ځانته کړې کړه، دا کوم کسان چې راسره ځي پاکې جامې دې له ځانه سره واخلي. زه به په دې څو ورځو کې دا ځينې کارونه سم کړم، ددې نوي کور ځينې شيان نيمگړي دي دا به ورپوره کړم. د حجرې په څنگ کې تشناب جوړول، نوي کټونه، دوه جوړې گلیمان او د کور او مېلمنو لپاره نوې بستري او نور د پر شيان اخیستل او جوړېدل غواړي. د ځينو شيانو به د کاکا زوی شپرو ته ووايم، پيسې به ورته پرېږدم، هغه به يې سنبال کړي. همدا اوس به جلال آباد ته لاړ شم، ځينې سامان او شيان به واخلم، شپرو به هم له ځانه سره بوځم، ته به پخپل کار پسې بېگناه ته ورشي. اوس زه لاړم مورې، د خدای په امان.

له شپرو سره يوځای جلال آباد ته لاړم، کوم ضروري شيان چې و، په بازار کې مو واخیستل او بېگناه ته بېرته کور ته راغلو. په څلورو پېنځه ورځو کې کوم ضروري کارونه نيمگړي پاتې وو، ترسره مو کړل. وخت مې کم او کارونه مې زيات وو، هر ماخستن به حجرې ته د کلي زلميان راته راتلل، ښه بانډار مو جوړ و. هر چا به راته ويلې: سهار صاحب دغې جمعې شپې دې کوم راډيويي داستان جوړ کړی دی؟ همدا پوښتنه به يې کوله، چې زموږ د خلکو څومره ذوق او علاقه وه، د جمعې د شپې راډيويي داستانونو سره.

رښتيا چې ماته ثابته شوه، چې د افغانستان خلک له خپل کولتور او فرهنگ سره څومره علاقه لري، خو بدبختانه زيات خلک به سواده او نالوستي دي. پر ما دا يوه اونۍ لکه د باد په شان تېره شوه، د پنجشنبې په ورځ مې د ولسوالۍ نه هوسۍ ته ټيليفون وکړ، او سبا ته مې د ورتگ ورته وويل. هغه خوشاله شوه، ويلې: خدای مو په خیر سره راوله. په مور دې سلام کوه. ما وې مور ته مې، چې ستا خبرې وکړې څه مالگه مساله مې ورزياته کړه، سمدستي يې وويل: بچی دا صفتونه چې لري خامخايي پوښتنه په کار ده. ويلې پوهېږمه،

چې پخپله به دې څه مداري توب ورته کړی وي، خوشې ما بهانه کوي. په خندا شوه او مخه
بڼه يې راسره وکړه.

په دې شپه مې کاکا دوی او ماما مې کور ته راوستل، د ما بنام له ډوډۍ نه وروسته مې
کاکا ته وويل:

کاکا جانه! سهار به تندر مې او ته مور مې او ماما جان مې په اته بجو د سهار له کوره
وځو او کابل ته به په خیر سره حرکت کوو. خپل سامان، جامې او ضروري شيان مو ورسره
راواخلي.

ټولو وويل: سمه ده. هغوی راپورې ټوکې ټکالې کولې، ماما مې وې: خوریه چې د ښځې
مسئله دې ده، څنگه تند تند اوړې رااوړې.

ټولو په دې خبره وخنډل، ما سر ټيټ اچولی و، حیا راتله، د شپې تر ناوخته پورې زموږ
کورنۍ بانډار تود و، بیا مې کاکا وويل:

اوس ويده شئ، سبایي به وختي له خوبه جگپړئ. دوعا وشوه او هر څوک د ويده کېدو
لپاره خپلو ځایونو ته ولاړل.

شپه تېره شوه، سبایي وختي ادې مې له خوبه راجگ کړم، له تشناب کولو نه وروسته مې
خپل سامان سنبال کړو. مور مې وریجې ساتلې وې، خدا بزه د څو کالو زړې ورېجې وې، په
بوجۍ کې مې وتړلې، بکسونه مې برابر کړل، کتل مې چې کاکا او ماما دوی راغلل. مونږ
پنځه تنه وو، چې کابل ته تللو. د کلي یوه موټروان ته مې لا مخکې د مخکې نه ویلي و، چې
مونږ به ان تر کابله رسوي. هغه هم موټر راوست او کالي مو پکې کېښودل. برابر اته بجې
وې، چې حرکت مو وکړو. موټر خو هسې زور واگون غوندې و، په خامه سرک يې خوشې
اوزونه کول، په لاره چې گاډي روان و، دوړې او خاورې يې بادولې او په مونږه پرېوتلې. د
گاډي کړکیو شیشې ماتې وې، د سرک ټولې خاورې به دننه موټر ته راننوتلې. سترگې او مخ
مو په دوړو کې نه ښکارېده. کله چې د جلال آباد ښار کې له موټره ښکته شو، له ځانونه مو
دوړې وخنډلې، مخ او لاسونه مو هم پریمینځل. دمه مو وکړه، چای وڅښل شوې، بیا د کابل
په لور روان شو، د جلال آباد او کابل ترمنځ سرک پوخ و، دوړې او خاورې نه بادېدلې. د
لغمان په کش ورواوختو، په لاره مو د الفت صاحب زیارت ته لاسونه پورته کړل. سروبي ته
چې ورسېدو، کاکا مې غږ کړ:

دلته لمونځونه کوو.

گاډی د سروبي د ډنډ په غاړه ودرېد، یوه هوټل ته ورننوتلو، هغوی لمونځونه وکړل، په
بازار کې وگرځېدو ښاېسته ډېر دوکانونه وو، په هوټلونو کې هنديي او افغاني رکاتونه

غږېدل. پوره دمه مو وکړه، له دمې نه وروسته بیا د کابل په لور روان شو. د سروبي نه بره خوا په لویه چرایي کې زموږ ګاډی په خوارو خوارو پورته وروان و، په اولیانو اولیانو د چرای سرته پورته شو. لږه شپه وروسته د مومن خان او شیرینی په کلي مو سترګې ونښتې. سیند غاړې ته ګاډي په سرک ورنښکته شو، د انارو باغ کې سره انار راڅرېدلي وو، له دغه ځایه ورتېر شو د ماهیپر جګ غرونه رانزدې شول. کله چې د ماهیپر د جګې تری لاندې مو تېر ورو وروان و، کاکا مې مو تېر چلونکي ته وویل:

وروره کله په دې سرک تېر شوی یې؟

هغه وویل: هو کاکا خو ځلي راغلی یم، تاسې مه وارخطا کیږئ، په کرا کرار به پرې ورڅېږو. د ماهیپر په چینه کې مو لږه شپه دمه وکړه، هر چا خو لپې اوبه وڅښلې، په ماهیپر راواوښتو، ایله مو لارې تېرې شوې، ځکه چې له یوې خوا مو تېرې پرزوړو او له بلې خوا سرک ګران او پېچومي یې درلودل. مور او تندر مې دواړه ډار بدل، په ټوله لاره یې زیارتونه یادول، تنګي ته راوړسېدو، وړاندې مخامخ مو په عسکري چوڼۍ ګانو سترګې ولګیدې. هغوی ته هرڅه نا اشنا وو. په پلچرخي ورتاو شو او د حربي پوهنتون په مخه تېر شو. هغوی صنعتي پارک او شاوخوا شني سیمې تماشا کولې، د یکه توت برجوره کلا مخې ته راغله، ورپسې په یوه رپ کې پل محمود خان ته ورسېدو. مور مې او تندر مې رانه پوښتنه وکړه، ویل یې:

بچی دا کابل دی.

ما ویل هو دا کابل دی. دې ځای ته پل محمود خان وایي. مخامخ په چمن حضوري ورغلو، ما به هغوی ته هرځای بېل بېل ورپېژانده. په جاده کې ووتلو، په بني اړخ سینمای پامیر باندې شاه دو شمشیره ته وګرځېدو. د ښار په منځ کې ووتلو او خپل کور ته لاړو. مازدیګر نزدې و، چې کور ته ورسېدو. مېلمنو ته مې چای دمې کړې، هغوی په چایو کښېناستل او زه سمدستي بازار ته ووتلم، غوښه او تازه مپوه مګي راو نیوله. دوی لا په چایو ناست وو، چې په اشپزخانه کې مې دیګ بار کړ. هغوی د مازدیګر لمانځه ته سره پورته شول، زه په منډه د تلفون غرفې ته ورغلم. هوسی ته مې زنگ وواهه، مور یې غوړې پورته کړه، خالي دومره مې ورته وویل، چې هوسی ته ووايه هغه ستا مېلمانه رارسېدلي دي. هغې ویلې تاسې څوک یاست؟

ما ویل: زه یې د صنف (ټولګي) اول نمره یم. یوازې دومره ورته ووايه، چې خبره شي او دا هم ورته ووايه، چې سبا ته وختي پوهنتون ته راشه، چې مېلمانه به د یې درته انتظار باسي، مطلب د هغې ټولګي والې دي.

ويل بي: ښه وروره په سترگو.

زه دوباره په منډه کور ته راغلم، ما وې چې د بگ نه وي سوی. په اشپز خانه ورننوتلم،
ديگ بخار او ازونه پيل کړي وو، مېلمنو ته ورغلم، هغوی لمونځونه کړي وو، خپلو کې
سره مشغول وو. ما وې تاسې خپه نشئ، زما کور تنگ دی. د ښار ژوند دغسې وي، په تنگو
کوټو کې خلک او سپرې، ماويل چې قيد نشئ.

هغوی راته کړه: څنگه تند تند گرځې.

ما وې څه خبره نشته دی، خالي ديگ مې باندې کاوه. مور او تندر مې غبرگ راته وويل:
نه نه بچی دا څه کوي، دا خوزمونه کار دی.

ما وې تاسې نوي او تازه ما کره د لومړي ځل لپاره راغلي ياست، لومړی مېلمستيا به زه
درته برابره کړم، نور به بيا گورو.

په دې شپه مې ورته ښه شوروا برابره کړه، د ډوډۍ په وخت کې په ټولو ښه ولگېده، هر
يوه به راته ويلې: والله چې د ښځو نه دي ښه پخلی یاد دی. ويل بي: سهاره ته خو سم اشپز بي.

ما وې: ولې به نه يم ټول عمر مې مسافری کې تېر شو، اخريوه ښوروا پخول خو به یاد وو.

هغوی ته مې تازه مېوه په مېز کېښوده او د کابل د ښار په باب مې ورسره خبرې کولې،
هغوی هر يوه به ويل: سهاره زويه! دا کابل خو ډېر لوی ښار دی.

ما وې هو دا خولا د ښار منځ ديو شاوخوا نور هم پراخه دی، بيا به له خيره پکې وگرځئ،
سيلونه به پکې وکړئ.

کاکا او ماما مې دواړو وويل: مور به تاسره يوازې درې ورځې تېروو، دا کار دې خدای
سم کړي، چې کور ته په خوشاله زړه وروگرځو.

ما وې ډېره ښه ده، هرڅه به وشي، چې راسره خپه نشئ. د موټر چلوونکي مې هم ښه خيال
ساتلو، ما ويل د کلي سپری دی، چې قدر يې وشي. سبا يې وختي رانه رخصت شو، له خپلې

کرايې نه مې ورته نوره خرچه هم ورکړه، ښه خوشاله لاړ.

دا نور مېلمانه مې کور کې پرېښودل او زه خپلې دندې ته ولاړم. لومړی د رئيس دفتر ته
لاړم، خو هغه لانه وراغلی، په نورو همکارانو او ملگرو وروگرځېدم، بيا خپل دفتر ته

راغلم، چې د رئيس ملازم راغی، ويل بي: رئيس صاحب دې غواړي.

رئيس ته ورغلم، د مېلمنو مې ورته وويل، خوشاله شو، د واره يې وويل:

بېگانه ته به زما مېلمانه شئ.

ما وې مننه رئيس صاحب، هغوی لادته دي، بيا به گورو، خوزه ددې لپاره راغلی وم،

ما وې چې ستا څه نظر دی، دوی بېگانه ته ورولېږم. هغه ويل:

ولې نه، ډېر به ښه شي، بېگانه ته يې ورواستاوه. که د موټر خبره وه، زما موټر کې دې ولاړ شي.

ما وې: ډېر به مننه يو ټکيسي کې به ولاړ شي.

ويل يې: سهاره په ښو تلوار او په بدو تامل، ټولې خبرې ورته وښايه، تر کوره ورسره ته ولاړ شه، چې هغوی خو نابلد دي.

ما وې: هو صاحب همدغسې به کوم. همدومره رئيس صاحب زه به اوس خپل کار ته ولاړ شم.

ويل يې: مهرباني، په مخه دې ښه شه.

دوباره خپل د کار کوټې ته راغلم، په څوکۍ کې لانا ست نه وم، چې شرنگ شوه د ټيلفون زنگ راغی، غوړې مې چې غوړ ته ونيوه، بلې يې وکړل، پوه شوم، چې هوسۍ ده. ما ورته اواز بدل کړو، وې نه پېژندم، ويل يې: څوک يې؟

ما وې: تاسې څوک يئ؟

ويل يې: سهار صاحب شته دی؟

خپل غږ مې نور مال کړو: هو هو شته دی، له غږه يې وپېژندم.

ويل يې: راغلی يې، ستړی مشې، په خیر راغلي.

ما هم ترې د مور او پلار د احوال پوښتنه وکړه، ويل يې: اوس همدومره، زه سمدستي درځمه له کوټې نه مه وځه.

ما ويل: ښه ده راځه، هر کله راشي.

يوه اونۍ مو سره نه وليدلې، مور دواړه لېواله وو، چې سره ووينو. د ټيلفون غوړې مې کېښوده، د دفتر ضروري کارونه مې ترسره کړل، لا په کار بوخت وم، چې هغه راوړسېده.

روغبر مو سره وکړو، بيا يې له خوښۍ نه اوبښکې په سترگو کې لرې برې شوې، څوک نه و، يوه ښه شپبه راغاړې وټې وه، سمدستي يې ويل:

خلک دې څه کړل؟

ما وې: په کور کې دي.

له ځان سره يې: دا به څنگه زه ووينم؟

ما وې ته اوس دا خبرې پرېږده، دا خو شعبه ده دلته خبرې نه کېږي، کوم هوټل ته به ولاړ شو. سمدستي ووتلو او د هغې په موټر کې هوټل ته ولاړو، په هوټل کې مو دستي په دستي

د دويمې مرکې خبرې پيل کړې، هوسۍ وويل:

کله زموږ کور ته راځئ؟

ما وي: نن شپه خو نه کپري، سبا شپي ته به مونږه درشو.
هغې وويل: زه به په کور کې مور او پلار ته ووايم، پلار ته خو له شرمه نشم ويلي، خو
يوازې به مور خبره کړم، هغه به يې پلار ته ووايي.
ما وي سمه ده.

هوسۍ وويل: چې مېوه (شيريني، نقل) درسره راوړې زما کورنۍ به تاسې ته گل
درکړي. زموږ په کور کې هم مېوه شته دی، خو دا په گوړه ماتي کې رواج دی.
ما ويل: هوسۍ داسې خبرې کوي لکه چې هرڅه ستا په واک کې دي.
ويل يې: همدغسې يې بوله نو، د کونډې زويه مزې دې دي.
ما ويل: ولي ستا نه دي څه؟
سړيې له شرمه بنکته کړو، لږه غلې وه، بيا يې وويل:
سهاره ته به ورسره راشي.
ما ويل: زه خو شرمېږم.

ويل يې: د کلي خبرې دې په کلي کې پرېږده.

ما ويل: ولي د کلي نه مې اوباسې.

ساده سهاره پښتانه وايي له کلي وځه، خو د نرخه مه وځه.

هوسۍ زما او ستا مينه خو رښتيا شوه، د مينې له ناکامۍ دې الله ساته. گرانه خبره ده،
چای مو وڅښگلي ما وي زه به کار ته هم نه ځم، کور ته به لاړ شم، چې مېلمان به قيد شوي
وي، چې بېرون ته يې را اوباسم. مړه ستا مو تر نه دی زده، چې هغوی دې په موټر کې گرځولی
واي. ښه ده راځه، چې ځو. زموږ تر کوره راغلو، هغې خپل بکس ته لاس کړ، ويلې هن دا
پيسې درسره واخله، له کلي راغلی يې، بې خرڅه شوی به يې، مېلمان دې دي، سم قدر يې
کوه.

هر څو مې چې ورته وويل: روپۍ راسره شته دی، هغې نه باوروله، يو بندل پيسې يې
راته په زوره په جيب کې کېښودې، او دا يې هم وويل: څومره اطرافي خوی لري، تراوسه لا
نه يې قانع شوی سم د مدعي په څېر يې راته وويل، ما نور څه ونه ويل. هغه لاره او زه هم کور
ته ننوتلم، په دروازه کې مې زر تر زره د پيسو بندل و شماره، پوره لس زره افغانۍ وې، چې
په هغه وخت کې ډېرې پيسې وې. کور ته خوشاله ننوتلم، هغوی بانډار پيل کړی و، د غرمې
ډوډۍ يې خوړلې وه، چای ورته ايښی و. مور او تنډار مې په کور کې داسې گرځېدلې لکه
پخوا چې يې پکې شپې ورځې تېرې کړې وې، هرڅه يې تيار کړي وو، ما وي: ښښه کوئ، د
شعبې کار مې پاتې و، هغه مې ترسره کړو. اوس هم له خپل وخت نه مخکې راغلم. ما وي چې

تاسې خپه شوي نه ياست؟ ټولو ويلې: زويه سرلورې اوسې، ولې به خپه کېږو، دا خو ستا برکت دی، چې کابل وینو، مونږ چېرته او کابل چېرته؟ اوس دې الله دا زموږ کار وکړي، ورسره سودا موده.

ما وې توکل په خدای هرڅه به وشي، ښه خوشاله به کلي ته ستانه شئ، خو داسې به وکړو، چې خدای به یې کوي، سبا ماښام ته به په درخواست ورځو، له ځان سره به څه شیریني وړو، نورد هغوی کار دی. ټولو په دې خبره لاس پورته کړل، ويلې: خدای دې فضل وکړي.

ما وې: اوس به ښار ته ووځو، چې لږ سیل خو وکړئ. هغوی ويلې: ډېره ښه ده. له کوره ووتلو او په یوه ټيکسي موټر کې پل خشتي جومات پوري ورغلو، هغوی چې جومات ولید، حېران ورته پاتې وو، ويل يې: اور بډلي مو وو، خو اوس مو پخپلو سترگو ولید. دوی راته وويل:

نن به د ماسپښين لمونځ په دې پل خشتي جومات کې کوو. ما ويل ښه ده. يو ځل به په ميوند واټ کې وگرځو، دا شاوخوا ځايونه به ان تر ارگ پورې وگورئ، د ماسپښين جمعې ته به ځانونه راوړسو. دوی مې ښه ډېر وگرځول، سم سترې شول، د پل باغ عمومي نه پل خشتي جومات ته ووتلو. کاکا او ماما دوی دواړه جومات ته ننوتل، مونږ درې واړه هوټل ته وختلو. ډوډۍ، موراو غوښتله، ډوډۍ چې مو وخوره، موراو تندر مې په هوټل کې پرېښودلې او زه په هغوی پسې جومات ته لاړم. زه چې د جومات دروازي ته ورسېدم، خلک له جومات نه راخواره شول، په منډه جومات ته دننه ورغلم. هغوی دواړه د جومات په حويلۍ کې ولاړ وو او پورته پورته يې د جومات لوړ منار او شنې گنبدې ته کتل. غږ مې پرې وکړو، خوا ته يې ورغلم ما وې راځئ، چې هوټل کې ادې دوی ځانته ناستې دي، چې ورشو. هوټل ته چې لاړو، ډوډۍ مې ورته راوغوښته، ماما مې ويل:

خوريه جان، چې زه خدای پیدا کړی يم، دومره غټه جمه مې نه وه ليدلې. دا ښاپسته جومات، دا مسلمانې، د ډوډۍ په سريې لاس پورته کړو، ويلې خدای دې دا د اسلام باچا تل تر تله برقرار لري. کاکا مې هم ورسره امين وويل. ما ورته څه ونه ويل، ځکه چې د هغيو دواړو خپل نظر او فکر وو. په هوټل کې مو ډېره دمه وکړه، چای مو وڅښلې ما ورته بيا د ارگ شاهي او د پل خشتي جومات په هکله رڼا واچوله. هغوی هم راځنې پوښتنې کولې، ما به ورته بېلې بېلې ځوابولې. له موراو تندر نه مې پوښتنه وکړه، ما وې ادې کابل دې خوښ شو تدار ته څه وائې؟

لومړی مې مور وويل: بچی ښاپسته ښار دی، خو دا ښځې پکې بيخي لوڅې گرځي، دا

خود کفر کار دی. تندار هم د ادې خبره تائېد کړه، ویلې: ورک دې شي دا خوشين کفر دی. ماما مې لږ ټوکي غوندي و، وې ويل: تاسې په غرونو او درو کې ژوند کړی دی، دا هرڅه درته سرچپه بنکاري. مور مې پرې رادانگ کړو: چوپ شه چوپ شه تاته يې هم لکه چې خوند درکړو، دا د پښتو او غېرت کار دی.

ماما مې ويل: دلته پښتو او غېرت څه کوي، دا د پښتنو خبرې دي.

کاکا مې وويل: خوشې کړس مه کوئ، دا دنيا يوازې د دوی ده، پرې چې هرڅه کوي، د دوی کار دی، خدای دې پښتانه له داسې کارونو نه وساتي.

ما وې که دمه شوي ياست، نو اوس به په بازار کې سودا وکړو او بيا به کورته ځو. له هوټله راووتلو، وچې ميوې، نقل او نور ضروري شيان مو راو نيول او بيا په يوه ټيکسي کې کورته لاړو. تندار مې د ما بنام ډوډ تياره کړه، له ډوډې وروسته هغوی او ما د ماخستن مونغ وکړو او چای ته کېناستو. هريوه رانه د کابل ښار په باب پوښتنې کولې، ما ورته په ادب سره ځينې معلوماتونه ورکول. ماما مې رانه وپوښتل، ويل يې:

خوريه ته په کابل کې څه کار کوي؟

ما ويل: ماما جانه زه مطبعه کې کار کوم، مامور یم.

کاکا مې ورته وويل: دا د جمعې په شپه چې راډيويي داستانونه اورې، خودا يې ليکي کنه.

ويل يې: ښه هغه ته ليکي؟

ما ويل: هو ماما جانه! زه يې ليکم.

ويل يې: والکه خوريه ما خوله تانه دومره تمه نه لرله، ته خوزورور سپری راوختی، افرين شه په تا! په دې عمر کې ته داسې پخوانۍ کيسې ليکې، چې عقل ورته کار نه کئ. شکر دی ربه، چې زما خوری دومره پوه سپری دی، ټول لاس پورته کړئ، چې الله يې له دې نه هم جگ کړي.

ما ويل: ماما جانه ما کوم مهم کار نه دی کړی، نن وخت کې خلک ډېر لوی او ستر کارونه کوي، خلک ان اسمان ته وختل.

ماما مې ويل: رښتيا، چې په دې کابل کې دا کارونه شوي دي، تعجب دی. هغه ويل هو دا خبره خوده، دا نن چې مونږ په دې ښار کې دا کوم شيان وليدل، دا هم د تعجب خبره ده. خدا پرې خوريه جانه! يوازې دا مور پښتانه بې ماله پاتې يو، نور خلک مخکې تللي دي. ماته هغوی د وخت او حالاتو د لاشه ويلو زمينه برابره کړه، ما وې تاسې ته د کابل دا عادي شيان تعجب بنکاري، ولې د نورو ملکونو د ژوند سطحه ډېره لوړه ده، هر ملک کې خپلو

خلکو یې کار کړی دی، حکومتونه یې ښه دي، علم او معرفت پکې شته دی، نر او ښځې یې لیک او لوست باندې پوهېږي، ځکه یې خو ژوند ښه دی. زموږ او ستاسې نر او ښځې بې سواده دي، چېرې په کلي کې یو نیم مېرزا پیدا شي، چې په لیک لوست پوهېږي، دا څو کاله کېږي، چې دا ښوونځي جوړ شوي دي، یو شمېر نوي ځوانان د خپلې ټولنې خدمت ته راوتلي دي، که پخوا ښوونځي او مکتبونه وای، خو تاسې به هم سبقونه ویلي وای، نالوستي به نه وای پاتې. دا د ژوند پرمختګ او ترقي ټوله په علم او پوهې پورې اړه لري او د ښوونځیو له لارې منځ ته راتلای شي. زموږ او ستاسې د ژوند بدبختي بې علمي ده، مونږ په دې باب ډېرې خبرې وکړې، وروسته ماما وویل:

خدای دې هغه چاره پېښه کړي، چې زموږ په کې خیر وي. الله دې زموږ ایمان نه خطا کوي. مور مې په دې وخت کې له اشپزخانې نه راغله، داسې یې وویل:

د سبا خبره وکړئ، چې څنګه به کوو؟

ما وې: سبا ته به له خیره مازدیګر او د ماښام ترمنځ هغوی کره ورځو، تاسې خپلې نوې جامې تیارې کړئ، زه به درته جامې او تو کړم. هورښتیا! مخکې به هغوی ته زه خبر باید ورکړم، خو سبا ته چې وظیفې ته لارم، ټیلیفون به ورته وکړم. کونښن به وکړم، چې کور ته په یوه بجه بېرته راشم.

دغه شپه تېره شوه، سبائي معمولاً خپلې دندې ته لارم، په لسو بجو بیا د رئیس صاحب دفتر ته ورغلم، هغه مې له جریان خبر کړ، ویلې که ډېر ضروري کار درته په مخکې نه وي، څه کور ته لاړ شه، خپل کارونه دې بېګاه ته سم کړه. ما وې تر دلسو بجو یمه، تر څو ځینې ضروري کارونه مې ترسره کړم. خپلې شعبي ته راغلم، چې د ټیلیفون زنگ راغی، هوسی ویل یې:

دوه ځلي مې درته زنگ وواکه لکه چې په شعبه کې نه وي.

ما وې: هورئیس صاحب ته ورغلی وم. ما ورته وویل: نن مازدیګر د شپږو بجو په شاوخوا مونږ درځو، خان کاکا دوی خبره کړه، موردې هم زموږ د مېلمنونو خبره کړه، ما سره پردې څوک نه درځي.

هغسې وې: ښه ده، زه به هغه هغوی وپوهوم. سهاره!
مونږ به مېلمنونو ته ډوډی تیاره کړو، ته چې راتلې هغه نسوي توره درې شي به واغوندي، نېکتایي و تېره، مېلمان به هم خپل پاک کالي واغوندي، خپه نشي، زما خبره او ستا یوه خبره ده.

ما وي ښه ده او ته به؟
هغې وييل: زه به دې لسه ليرې ليرې تماشي كوم،
لكه هنگامه چې وايي:
جاله لاهو كړه جاله وانه
چې مازديگر شي مرغۍ شنو ونوله ځينه
ما ويل: هوسۍ مور او پلار خوبه دې.....
وييل يې: نه نه سهار صاحب، هغه خبرې حل
شوي دي، يوازې دخپلوي تار به غوټه كېږي، مور
او پلار به مې حتمي دستمال دركوي.
ما ويل: په خوله دې برکت شه، زما خوزه درزېږي.
ويل يې: زړه چې ښكته پورته نكړې، هوسۍ درسره ده.
ما ويل: مننه زه همدا اوس كور ته ځم.
ويل ورځه په مخه دې گلونه.

زه سمدستي له شعبي نه ووتلم او ښځه هم ته لارم، تر حمام كولو وروسته شل كم دوه
بجې كور ته ورسېدم. لومړۍ مې دهغوي جامې او تو كړې او بيا مې خپله درېشي هغوي

ډوډۍ خوړلې وه، ما زرزړ ډوډۍ وخوره او بيا مې هغوی ته د هوسۍ دوی کره د ورتگ په باب ځينې خبرې وکړې. د ناستې پاستې، د خبرې کولو طريقه او ځينې نورې خبرې مې ورته وکړې. ما وې ستاسې د خپلې سيمې د کولتور خبرې بڼې زده دي، مگر ددې ځای کولتور لږ توپير لري. تر پېنځو بجو پورې مونږ له هغوی سره د مرکې او د خپلوۍ کولو خبرې اترې پخپلو کې سره وکړې. له کوره رابنکته شوم او ټکيسې پسې گرځېدمه، خو دقيقې وروسته ټکيسې راغی او مونږ پکې کېناستو او د هوسۍ دوی کره لاړو. د هغوی د کور زنگ مو چې وواهه، وړوکی هلک دروازه خلاصه کړه، ورته مې وويل:

ورشه خان کاکا دوکره ووايه، چې سهار دوی راغلي دي.

لږه شېبه وروسته د هوسۍ مور دروازي ته راغله، مور ته يې وويل: راځئ راځئ، دننه راځئ. ورننوتلو، هغې ته مې بېل بېل وروپېژندل او هغې بڼه توده ستړي مشي له هر يوه سره وکړه. ماته يې هم لاس رااوږد کړو او په مينه يې روغېر اسره وکړو. دننه يې سالون ته بوتلو، په کوچونو کې کېناستو، د هوسۍ مور وويل:

د هوسۍ پلار چېرته تللی دی اوس دستي راځي.

يو بل زلموتی هلک او يوه وړوکی جينۍ، چې د هوسۍ د ترور اولادونه وو، په کور کې گرځېدل راگرځېدل. هغه له سالون نه ووتله، ويلې چې زه چای درته راوړم.

کاکا مې غلي شانته وويل: دا خو لکه چې ډېر ماږه خلک دي؟

ماما مې وويل: خوریه دا کور يې خپل دی؟

ما وې هو ماما جانه، دا کور څه کوې، نور سرايوته لري، دا خود شاهي کورنۍ سره نږدې پاتې شوی سړی دی، پخوا يې غټه څوکی درلوده، په اصل کې د جنوبي دي، خو پخوا کابل ته راغلي دي، اوس ددې ځای شوي دي. مور او تندار مې غلي غلي په کوچونو ناستې وې، د هوسۍ دوی مزدورې چای راوړو او په مېز يې ټولو ته چای واچولې. لږه شېبه وروسته د هوسۍ مور راغله. په خورا ورين تندي يې بيا له هر يوه نه پوښتنه وکړه، هره خبره يې په غوږ بدلې ټنډه کوله، زما مور ترې د کورنۍ د حال احوال پوښتنه په لوړ جرئت سره وکړه، هغې ورته په خدا او مهربانۍ ځواب وايه. مور لا يوه پيالنه چای نه و څښلې، چې خان کاکا راغی. روغېر مو سره وکړو، ما ورته خپله مور، کاکا، ماما او تندار وروپېژندل. هغه هم خپل ځان پوره معرفي کړو، سمدستي يې بڼڅې ته وويل:

دوی درنه خپه شوي نه يې.

هغې ويل: دوی هم لږه شېبه کېږي، چې راغلل.

خان کاکا لومړی په ټيلفون کې چاته وويل، چې زه نن شپه نشم درتلاي، مېلمانم لرم. په

سالون کې په ځانگړې څوکۍ کې کښېناست، له هر یوه سره یې دوباره سترې مشي او احوال پرسي وکړه، بیا یې وویل د لمانځه وخت دی، لمونځ به وکړو. ټول پاڅېدل د لمانځه په تکل، څوک تشناب ته لاړل، ځینې په لمانځه ودریدل، زه له سالون نه بهر حویلی کې د گلونو باغچه کې گرځېدم، د هوسۍ د اکا زوی او دوه ماشومان نور هم زما خوا ته راغلل. د حویلی په بره خوا کې دوه منزله ودانۍ وه، چې دیوالونه یې د سنگ مرمر وو. د کور سالون د هغې ودانۍ نه رابېل جوړ شوی و، وړاندې دوه درې پیاده خانې وې، د ودانۍ دوهم پوړ په یوه کوټه کې کړکی خلاصه وه، چې ښه ورته څیر شوم، ومې لیده چې هوسۍ په کړکۍ کې ناسته ده. ماته یې لاس وخواوه، ما وې چې څوک مې ونه ویني، خالي خپل سر مې ورته وښور او هغه له هغه ځای نه رابښکته شوه او لاندې چېرې مصروفه شوه. زه د حویلی په ډول ډول گلونو کې گرځېدم، د هوسۍ د تره زوی نه مې پوښتنه وکړه، ما وې ورور که دا کور د دوی خپل دی. هغه وې هو دا یې خپل کور دی. ددې نه یې یو بل ښه کور په وزیر آباد کې دی، هغه یې په کرایي ورکړی دی. دا هلک ایله د پنځلسو کالو به و، د پلار پوښتنه مې ترې وکړه، ویلې پلار مې رئیس دی، خو هغه نه پوهېده، چې پلار یې د څه شي رئیس و. له خبرو نه یې معلومېدل، چې د شتو خاوندان دي. یو سگرت مې وڅښاوه او بیا د سالون و خواته روان شوم. مخامخ د یوې بلې کوټې په کړکۍ کې هوسۍ بیا ولاړه وه، نیمايي ځان یې له کړکۍ نه راوېستلی و، خپل دواړه لاسونه یې سره ومښل او له معمول سره سم یې خپل اوربل چې خواته تاواوه. زمونږ په منع کې واټن دومره زیات نه و، زه د سالون په لور وگرځېدم او هغه لا ولاړه وه. څرنۍ لگېده، سالون ته ورننوټلم، هغوی لمونځ خلاص کړی و. خان کاکا د کاکا دوی سره پخوانۍ خبرې پیل کړې وې، نورو ورته غوږ اېښی و. خان کاکا د انگرېزانو د وخت کیسې راواخیستې، کاکا مې ورته ښه کول، مور او تندار مې د هوسۍ له مور سره په بله کوټه کې ناستې وې. د خان کاکا خبرې اوږدې شوې، مزدور یې د سالون په دروازه کې راننوت، ویلې خان کاکا ډوډۍ تیاره ده. خان کاکا خبرې بندې کړې، ویلې مهرباني وکړئ، درځئ، چې ډوډۍ وخورو. د سالون نه مخامخ بله کوټه وه، اوږد مېز پکې پروت و، ډوډۍ پرې تیاره شوې وه، په مېز چې کښاستو، هر ډول خواړه په مېز اېښي وو.

ډوډۍ مو وخوره او بیا دوباره همغه سالون ته راغلو. ورپسې د ما خستن لمونځ هم وشو، نوکر (مزدور) چای راوړو او بیا یې ورپسې تازه مېوه راوړه. د مېوې له خوړلو نه وروسته کاکا مې لومړی له خان کاکا نه اجازت واخیست او بیا یې خپلې خبرې داسې پیل کړې:

خان کاکا موږ د ننگرهار د سیمې اوسېدونکي او مومند یو، سهار صاحب مې وراره دی، دلته په کابل کې مطبوعاتو کې کار کوي.

خان کاکا وویل: هو هو پېژنم یې، یو ډېر تکړه لیکوال دی، ډېر ښه زلمی دی، تېرو ورځو کې له یوه رئیس سره دلته راغلی و، په غیر له هغې دده ډرامې هره جمعې په شپه اوږو. ماله شرمه خان راټول کړو او بهر ته ووتلم. کاکا مې ورته د خپلوی کولو وړاندیز کړی و، ماما مې هم د نوې خپلوی په هکله هراړخیزې خبرې کړې وې، زه بهر حویلی ته وروتم، سگرېټ مې ولگاوه، د سالون نه وړاندې د ناڅو د ونې ترڅنګه ودرېدم، کتل مې چې هوسی بیرته ته راووتله، پخپلو کورنۍ جامو کې وه راتله راتله کله چې زما خوا ته راغله، ویل یې: خوک یې؟

ما وې زه یم راځه.

هغه رانزدې شوه، لومړی یې کورپلو پام وکړو او بیا یې په ما رامنډه کړه، لاس یې رااوږد کړو، سترې مښي یې راکړه، زه ښه ورنزدې شوم، لاس مې ورله کلک نیولی و. ویل یې: څنګه خبرې خوروانې دي؟

ما وې هوزه ترې راووتلم.

ویل یې: ما خوله کړکۍ نه ولیدې، چې سگرېټ ډې ولگاوه، زه به دوعا درته کوم، چې پلار مې درکړي، زه درنه لارم چې مور مې پوه نه شي.

ما وې څه ورځه.

هغه لاره او زه هم د سالون کوټې ته نزدې ورغلم، په دروازه کې وروان وم چې د خان کاکا له خولې مې اووږېدل: ستاسې خپلوي مې په سراو سترگو قبوله ده، زما پښتانه وروڼه یاست، تاسې نه شم خپه کولی، زما د کورنۍ د سره رضا ده.

کاکا او ماما دواړو غبرګ وویل: کور ډې ودان صیب. په دې وخت کې زه لږ پښه نیولی شوم، پروکې زوی او مزدوری یې راووتل، خان کاکا غږ وکړو: والکه ورشه مور ته دې ووايه، چې دستمال راوړي.

کاکا مې ماته راغږ کړ: سهاره، سهاره زویه! زه په دروازه کې ورننوتلم، ومې ویل: دادی کاکا راغلم.

ویل یې: هله څه مېوه شیریني...

ماما ته مې د شپږیني پتنوس ورکړو او په ناستو کسانو یې نقل سره ووېشل. د نقلو پتنوس یې دننه ښځو ته هم یووړو، لږه شېبه پس یې دستمال په یوه بل پتنوس کې ایښی و، ښځې ورسره ټولې سالون ته راغلې. ټولو مبارکي وویلې، وروسته زما کاکا یو د قرآن شریف سورت ولوست او دوعا وشوه. بیا نو زما مور ته ټولو مبارکي ورکړه، زه غلی په څوکۍ کې ناست وم، خدا وه، خوشالي وه. د ماخستین تېره پورې ورسره ناست وو، بیا مو ترې

اجازت واخيست او کور ته ترې راغلو. کاکا او ماما دواړه په خپلوی خونبسي نسکاره کوله، ویلي بڼه شو چې دا کار وشو، خالي لاسونه کلي ته ستانه نه شو. مور مې هغوی ته وویل: درې ورځې وروسته به مونږه خوږه کونډۍ وروړو، بیا به کلي ته ځو. ټولو وویل: ډېره بڼه خبره ده.

په سبا ته چې کار ته لاړم، رئیس صاحب ته مې کیسه تېره کړه، هغه خوشاله شو او مبارکي یې راکړه، ویل یې بڼه شوه، چې ستا د زړه کار وشو. ستا خوشالي زما خوشالي ده. مننه مې ترې وکړه او بیا خپل دفتر ته لاړم. له ډېرې خوشالی نه مې وروسته پاتې کارونه په چالاکی سره اجرا کړل، یوولس بجې وې ټیلفون راغی، غوږۍ مې چې پورته کړه، هوسی وه، ویل یې: مبارک دي شه.

ما وې: ستا دي مبارک شي، چېرې یې؟

ویل یې: زه په پوهنتون کې یم، تر درې بجو پورې درس لرم، په څلورو بجو به درشم. ما ویل: بڼه زه به دي انتظار کوم، د خدای په امان. د ټیلفون غوږۍ مې کېښوده او بیا مې پخپل کار په ډاډه زړه پیل وکړو، تر دوولسو بجو مې کار وکړو او بیا په تفریح کې تر کوره لاړم، ما وې چې مېلمنو به څه پاڅه کړي وي که نه؟ په لار کې مې ترکاري او تودې ډوډۍ واخيستې، کور ته چې ورننوتلم، مور او تندا مې دواړه په اشپزخانه کې ناستې وې او دیگ یې باندي کړې و. ویلي زویه سترې مشې، کاکا او ماما دي بهر ته په چکر وتلي دي.

ما وې مور جانې زه به ورپسې ورووځم، هسې نه چېرې په بله نه وي تللي!

په منډه له کوره راووتلم، په کوڅه کې مې وړاندي پام وکړو، هېڅ په نظر رانغلل، ما وې ته راځه هغې وړاندي ونو پوري به ورشم، که چېرې سیوري ته ناست وي؟ ونو ته چې ورنزدې شوم ومې لیدل، چې دواړه د اوبو په یوه ویاله کې اودسونه کوي، خواته ورنزدې شوم، سلام مې پرې واچاوه، ویل یې: سهاره بچی ته راغلي؟

ما ویل: هو کاکا جانه له کوره درپسې راووتلم، ما وې چې چیرې لادرکه نشئ. دواړو وخنډل وې ویل: دومره خو نابلده نه یو، درېیمه ورځ موده. په دې شاوخوا کې بلد شوي یو. مور ته لاره معلومه ده، ته څه مونږه پخپله درځو، دلته به لمونځ وکړو بیا به کور ته درشو. زه ترې بېرته کور ته ولاړم، مونږ چې ترڅو ډوډۍ تیاروله، هغوی هم راغلل. ډوډۍ مو سره خوږه په چایو ناست وو، د هوسی د پلارگنۍ خبرې مو راواچولې، کاکا مې وویل:

ماته چې پته ولگېدل، ډېره بڼه کورنۍ او پخپله پښتو او اسلام ولاړ خلک راته

بنکاري.

ما وويل: ماته هم خانداني او د پوره شتو خاوندان بنکاره شول. دا خپلوي دي ورسره زمونږ خدای ټينگه او بختوره کړي. کاکا مې د مور او تندانه پوښتنه وکړه، ويلې: تاسو ته دا خلک څنگه بنکاره شو؟

هغوی دواړو وويل: ډېره ښه ښځه يې وه، مونږه پخپل عمر داسې ښه ښځه نه وه ليدلې، څومره نيت په خيره او مهربانه ښځه وه. همدا يې ويل: سهار صاحب طالع مند او خوش بخته دی، چې هوسۍ يې په نصيب شوه او له داسې ښه تېر سره يې خپلوي وشوه. دوی دواړه به نېکمرغه ژوند ولري. په دې خبرو کې درې بجې شوې، ما هغوی ته وويل: تاسو که په کور کې قيد شوی، بيرون ته ووځئ، زه کېدای شي کور ته لږ ناوخته راشم، زه مطبعې نه راغلم او خپل پاتې کارونه مې ترسره کړل.

په څلورو بجو مې چې حاضري امضاء کړه، له مطبوعاتو نه ښکته شوم او په سرک باندي په چرت کې روان شوم، تر ډېره ولاړم، پام مې کاوه چې د هوسۍ موټر راواوخت، موټر يې ودراره او راښکته شوه، په هغه اندازه خانداني او شرمېږي، چې هېڅ حد نشته دی، زه حېران پاتې وم، چې دا ولې نن بل ډول ده؟ هسې يې ځان جوړ کړی و، لکه د چين ماچين ښاپېری، په موټر کې کېناستو، ما وې دا ولې داسې ښکته ښکته گوري؟

ويل يې: د کونډې زويه ښکته به نه گورم.

پام کوه هوسۍ تل به له ما سره په يوه طبيعي حال اوسې، زه او ته له نن نه په اېسته دوه ملگري يو. د مېرپه او ښځې خوڅه خبره نه ده، زما او ستا د بري راز په همدې حقيقي مينه کې دی، نور ژوند دی کېږي به خپل ښي لاس يې رااوږد کړو، ژما په اوږه يې کېښود او وې ويل:

ما خو درته ويلې و، چې مينه درسره لرم، اوس نوزه ستا او ته زما يې، راځه چې اوس کوم د ساعت تېری ځای ته لاړ شو. موټر ته يې حرکت ورکړو، ما وې: چېرې څو؟
نن به سهاره راسا که دې خوښه وي شپوه کيو ته لاړ شو، هلته به د درياب په غاړه يوه شېبه سره کېنو.

ما وې: بلکل مې خوښه ده، خو نن به لږ په وخت راوگرځو، ولې چېگ مېلمان په کور کې دي.

هغې موټر گړندی چلاوه، په لاره چې تلو راته وې ويل:
په بله اونۍ کې به درته موټر چلول زده کړم، بېرک چمن ته به دې بوځم.
ما وويل دا به څومره ښه شي، چې زه ډر يوري وکړم.

ويل يې: پروا ونه كړې، اوس به ټول هرڅه سم شي.
ما وې: رښتيا هوسى ته خوږه كوندۍ پېژنې؟
ويل يې: ولې نو نه يې پېژنم، سهاره په نظر كې دې پښتنه نه راځم كه څنگه؟
ما ويل: نه نه ولې نه، خو ما وې چې تاسې په كابل كې ډېر وخت تېر كړى دى، ځينې
دودونه مو هېر كړي نه وي.

نه نه كابل هم خپل رواج لري، هر چېرې دا دود شته دى.
ما ويل: مونږ كه كومه پېښه نه وه په خير، سبا نه او بل سبا ته خوږه كوندۍ دروړو. مور ته
دې ووايه، چې په هغې ورځې خان كاكا هم بايد كور كې وي. ويل يې سمه ده.
په دې خبرو كې مونږه شيوه كيو ته ورسېدو، د جميعت لېسې نه ورتېر شو، مخې ته
سيند راغى، موټر مو د سړك په غاړه ودراره او مونږه پياده شو. د سين په غاړه وړاندې
ولاړو، د توت ونې سره نښتې وې، په يوه ځاى مو د توت څانگې نه توتان وخورل، بڼه چې
وړاندې تېر شو، د سين په غاړه جو لگه وه، شاوخوا يې گڼې ونې او د گلابو گلونه سره
ښكار بدل، مونږ يو بل ته سره وكتل، ما وې راځه هوسى يو ساعت به دلته كېنو.
هغې ويلې راځه چې كېنو.

د گلابو بوټو كې ورننوتلو ان د سيند غاړې ته مو ځانونه ورورسول، په يوه شنه كبله
ورته كېناستو، د سين او بڼه خړې غوندي وې او په مستۍ سره سيند روان و، شاوخوا ځمكه
يې له ځان سره وړې وه، د سيند نه پورې هم گڼې ونې د سيند په غاړه ولاړې وې، هېڅوك نه
ښكار بدل. يونيم بزگر به په خپل پټي كې لگيا و، ما هوسى ته كړه:
دا خو بيخي ځانته ځاى دى، بني بشر نه ښكاري.

ويل يې: مور ته همداسې ځاى بڼه دى. وې خندل او لاس يې د سين او بوټو ته ښكته كړو،
دارې يې راته وكړې، ما هم د ابو دارې ورو شپنډلې. په ټوكو ټوكو كې مو ځانونه لامده
خېشته كړل، وروسته مو او بڼه له ځانونو نه وڅنډلې او د گلابو گلونو په منځ كې په يوه شنه
درب كې كېناستو. زما كميس لوند شوى و، له ځانه مې ووېست او په بوټو مې لمر ته
وغوړاوه. د هغې هم كميس لوند و، ما وې هوسى څوك نشته دى، كميس دې او باسه او په
دې بوټو يې خور كړه. ويلې نه دا كار دلته نه كېرې، كه څوك مو وگوري، نو څه به وايي؟ ته
خونارينه يې پروا نه كوي، مگرزه خودا كار كله كولى شم، خير دى وچېرې. هوسى د
لومړي ځل لپاره زما د سينې بېر وښتانه وليدل، وې ويل:

سهاره دا څومره بېر يې؟

ما ويل: ولې نه دې خوښېرې؟

ويل بيې: د خوبښېدو خبره خوبېله ده، مگر دومره ډېر گڼ ويښتان!
ما يې زلفو ته لاس وروړو، او ومې ويل:
او دا ستا د زلفو قودې! ځانته مې راوړاندې كړه، ما وې چې د مينې تنده ماته كړم، خو
هوسې رانه ځان رابښكډو، ويل يې: نه، زياتې به نه كوو.
ما وې هغه فكر مه كوه هر شى په خپل وخت كې.
ويل يې: هو همدا سې ده، بې هونښه كېږه مه، خداى دې د زړه صبر دركړي.
هوسې رانه وړاندې كېناسته، ماته يې ورو غوندې وويل:
سهاره دا ځاى بيخي ځانته دى، څوك به شك راباندې وكړي، كميس دې واغونده، د
سيند غاړې ته به ورشو، چې د چا شك راباندې رانه شي.
ويل مې: هوسې نن راته بې زړه ښكاره كېږي.
ويل يې: بې زړه خود يم آن تر واده پورې به داسې بې زړه اوسم.
د سيند غاړې ته ښكته شو، كتل مو چې پاس د توت څانگې سرې له توتانو نښتې دي،
په اوبو كې مې يوه څانگه راوڅنډله، سره پاخه توت په اوبو كې پري واته. مونږ دواړه د
سيند په اوبو كې په مزه مزه او ټوكو ټوكو كې ډېر توتان وخورل، ښه شېبه د سيند په غاړه
كېناستو، بيا مې هوسې ته وويل: راځه چې زياتي ځو، په كور كې مېلمانې دي، چې ځان
ورورسوم، خپه نه شي.
هوسې چې بوټ يې له پښو وېستلى و، بوټ يې پښو كړل د موټر خوا ته را روان شو، له
شېبه كيو نه د ښار په لور روان شو، په موټر كې مې هوسې ته وويل:
سبا ته به مونږ د خوږې كونډې لپاره په بازار كې ځينې سودا رانيسو.
هغې وې: څه به رانيسئ؟
ما وې: مور مې راته ټول شيان رابښودلي دي، لكه وچه او تازه مېوه، ماهيان، شير برينج،
سابه او داسې نور... بېگانه ته به بيا له هغوى نه پوښتنه وكړم.
ويل يې: سهاره د ټولو شيانو پوښتنه وكړه، سبا ته هغوى ته تكليف مه وركوه، په لسو
بجو به زه مطبعمې ته درشم، دواړه به بازار ته لاړ شو، وابه يې خلو.
ما وې: هوسې ته به راسره په تكليف شې.
هغې ويل: نو دا خو يوازې ستا كار نه دى زموږ د دواړو گډ كار دى.
ما وې: سمه ده زه به سبا ته ستا انتظار كوم. زموږ گادى په قلاچه راتېر شو، لږه شېبه كې
حضورې چمن ته راوړسېدو، لمر په غرغړه و، چې د كور مخې ته يې موټر ودراره. زه ترې
رابښكته شوم او هوسې په چالاكۍ سره موټر روان كړ او لاړه.

وراندې کاکا او ماما دواړه راروان وو، هغوی خو ولیده، مگر څه یې پیژندله، چې څوک ده؟ زه ورته پښه نیولی شوم، خواته مې رانزدې شول، ویلې: سهاره راغلي؟

ما وې هو راغلم.

ویل یې: دا موټر د چا و؟

ما وې دا خو زموږ د ریاست موټر و. کور ته ننوتلو، مور او تندار مې راته ستړي مشي وویل، ما وې مورجانې بېگناه ته مو څه پاڅه کړي دي؟ ویل یې: زویه تراوسه خو مو څه شی نه دي باندې کړي.

زه پوه وم چې د پخولو څه نشته، ما وې زه بازار ته وځم چې غوښه راوړم. په منډه راووتلم، له قصابه مې غوښه کور ته یووړه، ما یخچال نه درلود، چې غوښه او نور خواړه مې پکې ذخیره کولی. هره ورځ به مې نوې سودا کور ته اخیستله. د شپې له وږې خورلونه وروسته مور او تندار ته مې وویل: موږ او تاسې به سبا ته مازيگر هغوی کره ورځو، خو کوم کوم شيان واخلو. هغوی راته بیا همغه شيان یانې شیدې، سابه، تازه ماهیان، شیر برینج او تازه میوې راته په گوته کړې. هغوی ته مې وویل:

سبا ته به زه همدا شيان کور ته راوړم او په څلورو بجو به ځو. سبا ته چې کار ته لاړم، تر لسو بجو مې پخپل دفتر کې کار وکړ، بیا له مطبوعې نه ووتلم او د هوسۍ انتظار مې کاوه. هغه په خپل ټاکلي وخت راوړسېده، موټر کې کېناستو او نوي ښار ته لاړو. د خوږې کونډۍ ټول شيان مو واخیست، هوسۍ پیسې راوېستلې، ما وې هوسۍ دا پیسې په زه ځکه ورکوم، چې بیا راته په راتلونکي کې چېرته پېغور ونه کړې. په ټوکه کې مې ورته وویل. هغې راته په موسکۍ توگه وویل:

ددې پخوانیو د اطرافې خبرونه وانه وختې، سمه ده ته پیسې ورکړه، ماته یوه خبره ښکاري خوته....

په کړ، کړت مې ورته وخنډل، هوسۍ زه خود کلي سپری یم.

ویل یې: کلی اوس پرېږده. په ټوکو، ټوکو کې مو سودا پوره کړه او په موټر کې مو واچوله. دولس بجې کېدې، چې کور ته مو راوړسوله. هغې راسره له موټره رانښکته کړه او بیا مو مخه ښه ورسره وکړه. کور ته روانه شوه. ما په چالاکی سره ټول شيان کور ته ننوېستل، مور او تندار مې څه ماهیان پاڅه کړل او څه یې اومه سنبال کړل. د خوږې کونډۍ هرڅه یې تر څلورو بجو پورې برابر کړل. څلور بجې شوې، ټولو ځانونه تگ ته برابر کړ، سامانونه مو راواخیستل او په یوه ټیکسي موټر کې لاړو. هغوی زموږ د ورتگ نه خبر وو، ټول په کور کې و، نورد ورو کورنۍ یې هم راغلي وه، ښځې، ماشومان او سپري ورکړه وو.

ټولو راسره په گرم جوشي او مينه سره ستړي مشي وکړه. يو بل ته سره ورمعرفي شو، نارينه په لوی سالون کې کېناستل او بنځې په يوه بله کوټه کې کېناستې. خان کاکا ټولو ته په ورين تندي خبرې کولې، د هغه بل ورور چې له ده نه کشر و، دروند سړی او د ښه خوی او پوهې څښتن و. هغه هم د پښتنو د تاريخ او بيا خصوصاً د جنوبي او مشرقي د پښتنو د تېرو حالاتو په باب ځينې يادونې وکړې او وروسته زمونږ په دې خپلوی خپله پوره رضایت او خوښي وښودله. دوه درې زلميان، چې دوه تنه د همدغه زما د کاکا خسر زامن وو او يو يې د ترور زوی و، په مجلس کې ناست وو. ناستو کسانو په غېب کې زه پوره پېژندلم، خو ليدلی يې نه وم، هر يوه به دا ويل: سهار صاحب ته يې؟

دا ځکه چې هغوی ټولو ښځو او نرو زما داستانونه په راډيو کې اورېدلي وو. زه پوهېدمه، چې زما او هوسی په کوژدنه هغوی خوشاله دي.

کله چې د ماښام ډوډی وخورل شوه، زما خوانبې يو گيلاس شربت راوړو او ماته يې ونيو، ما هم شربت وچښو او لس زره روپۍ مې ورسره ورکړې. ټولو خلکو ماته کتل، چې دا به اوس څه کوي؟ ما چې پيسې د گيلاس سره ورکړې، ټول خوشاله شول. په دې وخت کې خان کاکا وويل: سهاره بچی خالي يو سل گون نوټ پکې کيږده، کفايت کوي، نورې پيسې بېرته واخله. هر څومره چې يې يادونه وکړه، ما پيسې دوباره وانه خيستلې. هوسی يې زما مور او تندار ته راوستې وه، ورپېژندلې يې وه. تر ما خستن تېره پورې د خپلوی او خوښۍ مجلس وشو، مونږ ترې د شپې په دولسو بجو کور ته د تللو اجازت وغوښت، هغوی ويل خامخا به شپه کوئ، هر څو چې ټينگ شول، اجازه مو ترې واخيستله او ترې راروان شو.

د راوتلو په وخت کې يو بکس يې مزدور له کوره راووست او په موټر کې يې واچاوه. ټولو راسره ښه په مينه مخه ښه وکړه او د هغوی په يوه موټر کې يې وراړه تر کوره راوړسولو. کله چې مو بکس خلاص کړو، د ټولو لپاره پکې جامې ايښې وې، زما لپاره يې نوې توره درېشي ايښې وه. کاکا او ماما دواړه خوشاله شول، ويلې دا خلک په ټولو رواجونو پوره پوهېږي. ماته يې مخ راواړاوه، ويل يې:

بچی پام کوه، چې دوی درنه خپه نشي، موږ خو ترې ليرې يو، مگر ته به يې ډېر خيال ساتي.

ما وې د خپلې بندگۍ ووسه به کوم، ستاسې دو عادي راسره وي، انشاء الله زمور خپلوي او دوستي به تر اخره ښه پاتې شي. هغوی خپلو کې سره مصلحت وکړو، ويلې موږ به په خیر سره سهار وختي کلي ته ځو. ويل يې ښه شوه، چې دا کار په خیر سرته ورسېد او خالي لاسونه لاړ نه شو. ما ورته وويل:

که یوه ورځ راسره بله هم تېره کړئ، زه به ډېر خوښ شم. هغوی هېڅکله له خپل کور او کلي نه بهر سفر نه وکړی، په دایوه اونۍ کې پخپل کور پسې خپه شوي وو، ما وی ښه ده، سهار چې پاڅېدو، هرڅه به وشي.

شپه تېره شوه، سبايي وختي ټول لمانځه ته پاڅېدل، زه هم وختي له کوره ووتلم، دوی ته مې په بازار کې چای، بوره او نورې وچې میوې راو نیوې، ترڅو چې کور ته راستنېدم، چای تیار و. له چای وروسته مې هر یوه ته خپله برخه تحفه ورکړه او په یوه ټیکسي موټر کې پل محمود خان ته د موټرو هدې ته لاړو. د یوه سروپس گاډي کلینرنارې وهلې "جلال اباد والا جلال اباد والا" سمدستي مو سامان ورپورته کړو او مور دوی مې ټول په سروپس کې کېناستل. لږه شپه کې گاډی ډک شو، ما ترې اجازت واخیست او له هغوی سره مې مخه ښه وکړه. گاډی روان شو.

زه په دغه ورځ لږ ناوخته کار ته لاړم، زموږ رئیس ته مې ټول جریان ووايه، هغه ډېر خوشاله شو، ویل یې: سهاره واده به دې ښه په ډنگ ډونگ وکړو. څو ټوکې یې راسره وکړې، زه ترې خپل دفتر ته لاړم او په کار مې پیل وکړو.

ډېرې ورځې شوې وې، چې ځینې کارونه راته ډېرې پراته وو، تردولسو بجو پورې کوم نیمگړي کارونه چې پاتې وو، سرته مې ورسول. د غرمې ډوډۍ مې چې وخوړه، بیا مې په کار پیل وکړو. د جمعې د شپې راډیويي داستان مې تر نیمې ورساوه، خو له ځانه سره مې فیصله وکړه، چې راډیويي داستان به د شپې له خوا په کور کې تکمیل کړم. د اخبار او مجلو ځینې ضروري شیان مې ولیکل، دوه بجې وې، چې د هوسۍ د ټیلفون زنگ راغی، راته وې ویل: نن به بېرک چمن ته ځو، چې هلته درته موټر چلول درزده کړم.

ما وې: ښه زه به انتظار کوم. په څلورو بجو چې هغه راغله، بېرک چمن ته ولاړو. هغې وخت کې د بېرک چمن لاشه، چې په خپرځانه کې دومره ډیره ابادي نه وه شوې. د بېرک چمن په زیاته برخه کې اوبه ولاړې وې او لوڅې پکې شنه ولاړو، موږ یوې وچې برخې ته لاړو، ځای پرځای پکې موټرې چلېدلې وې. د لومړي ځل لپاره د موټر په جلو کېناستم، هوسۍ راته د موټر ټوله، گیرونه، بریک، گاز، کلچ، اشارې نور د موټر بېلابېلې برخې راوښودلې. څو ځلي یې راباندې تکرار کړې، بیا یې د موټر کلي راکړه او د چالانولو چل یې رازده کړو. په لومړي ځل مې چې موټر چالان کړو او گاز مې ورکړ، موټر روان شو، خورانه گډ وډ شو، زړه مې درزېده، د موټر ټوله (شټیرینگ) مې کلک نیولی و، ټول بدن مې ورته کلک او شخ نیولی و، څو متره چې به موټر مخکې لاړ، رانه گل به شو. هغې راته بیا تشریح وکړه، وې ویل:

مه ډار بږه، بدن سست او عادي ونيسه، شترينگ هم کلک مه نيسه، مخامخ وړاندې گوره، لاندې پښو ته مه گوره، څه زړور څه هن چالان کړه.

بيا مې موټر چالان کړو، دا ځل لږ وړاندې موټر روان شو، په همدغه ترتيب سره تقريباً درې ساعته مې په دغه ورځ تمرين وکړو. کله کله به راباندې په غوسه شوه، کله به يې ټوکې راپورې وکړې، ويلې به يې: دا خو ليکل نه دي، چې وې کړې.

په همدغې ترتيب سره يوه اونۍ مې د موټر چلول تمرين وکړو، له يوگي ورځي نه بلې ته ښه کېدم، په دوو اونيو کې مې موټر چلول سم زده کړل. په وړو او شاوخوا سپړونو کې به مې موټر ځغلاوه، هوسۍ به راسره ناسته وه. لنډه دا چې موټر مې ښه سم زده کړو او په لويو سپړونو کې به زړور تلمه.

د هوسۍ موټر مې بيخي له کاره اېستلی و، کله چې مې موټر زده کړ، هوسۍ موټر ورکښاپ ته ودراره او درې ورځې وروسته يې موټر جوړ کړو، بيا به چې هوسۍ ما پسگي راغله، موټر به ما چلاوه. هغه به راته څنگ کې ناسته وه، هغه زما په موټروانۍ پوره خوشاله وه. وروسته به بيا زيات وخت موټر ما سره و، هغه به چې کور مخې ته ښکته شوه، موټر به يې ماته راکړو، کور ته به پکې لارم. کله ناکله به وظيفې ته پکې هم تلم. زما د کوژدنې نه د مطبوعې مامورين خبر شول، ټولو راته تبريکي راکوله. په موټر کې به يې چې وليدم، ځينو به راپورې ملنډې وهلې، ويلې به يې: سهاره د موټر څښتن شوی يې لکه چې.....

ما به ورته ويلې، چې دا هرڅه مې د مېرمنې دي، زه خو هماغه سهار يم، بدل شوی نه يم. هغوی راپورې ملنډې کولې، زه په ټولو مامورينو گران وم، هر يوه به دا ويلې په دغه جمعې شپې دې راډيويي داستان ليکلی که نه؟ ما چې به د هو ځواب ورکړو، ټول به خوشاله شول او د جمعې شپې ته به خپلې راډيو ته د داستان ټاکلي وخت ته منتظر ناست وو. د جمعې شپې ته لا دوه شپې پاتې وې، ما هم ورته راډيويي داستان نيمې ته رسولی و، سبا ته چې کار ته لارم، لومړی مې راډيويي داستان پاتې برخه تکميل کړه او نشر ته مې وسپاره. يوه بجه وه، چې هوسۍ ټيلفون وکړو، ويلې نن د پوهنتون کتابخاني ته په څلورو بجو راشه، بيا به له دې ځايه بل خوا ته په چکر ولاړ شو. ما وې ښه ده زه به څلور نيمو ته درورسېرم.

تر څلورو بجو مې خپل کارونه اجرا کړل او بيا د کابل پوهنتون په لوري روان شوم. د پوهنتون کتابخاني ته ورغلم، کتل مې چې هوسۍ د پنځه شپږو انجونو سره په کتابخانه کې ناسته ده. زه يې چې وليدم، سپکه راپاڅېده او له هغوی نه يې اجازه راواخيسته. هغوی ټولو زه وليدم، خو نزدې ورنغلم. د پوهنتون له دروازي نه راوتلو او د دارالمعلمين او ابن

سینا د بنوونځیو په منځ کې مخامخ سړک باندې راساً دارالامان ته لاړو. موټر مو د سړک په غاړه ودراره او موږه دننه باغ ته ننوتلو. لومړی مو په باغ کې ښه ډېر چکر وواهه او بیا همغه پخواني ځای ته ورغلو. د گلابو په منځ کې کېناستو، د خبرو په لړ کې مې هوسۍ ته وویل:

د پوهنتون د فارغېدو شپې دې رالنډې شوي دي، ازموینې ته تیاری ونیس، مونوگراف دې مخکې له مخکې نه استاد ته وسپاره. زما خوداسې نظر دی، چې له پوهنتون نه خلاصه شوي، د واده بندوبس به کوو.

هغه په موسکېدو، موسکېدو وویل: ولې دا ازاد ژوند دې نه خوښېږي؟
ما وویل: ولې مې نه خوښېږي، خو ترڅو به یوه خوا او بله خوا گرځو، اخر دواړه به په یوه کور کې د اوسېدلو مزه هم وگورو.

وې ویل: سهاره گوره زما او ستا واده به ستا په دغه کرایي کور کې کېږي؟
زه لږ غلی شوم، بیا مې ورته وویل: هونو چېرې به کېږي، زه خو خپل کور نه لرم، تاته خو هرڅه معلوم دي.

هغه لږه شېبه غلې وه او زه هم چوپ پاتې وم. وروسته بیا هغې وویل:
زه به مې مور او پلار سره خبرې وکړم، ته د واده او نورو شیانو په باب هېڅ تشویش مه کوو، هرڅه چې جوړ او برابر شول، بیا به واده کوو.

ما وویل: زه پوه نه شوم، هرڅه چې جوړ شويانې څه او څنگه؟
هغې ویل: مسلمانانته خوته یې څه کوې، پلار به مې راته نوی کور راو نیسي د واده ټول شیان به تکمیل شي بیا به درته ووايم، چې اوس واده کوو، نور څه وايې؟
ما وویل: ستاسې په ځای کې د واده ولور څو دی؟

هغې ویل: ولور څه کوې، چې پوښتنه یې کویا، له تانه خو څوک ولور نه غواړي.
ما وې: نه خو ځان خبروم، چې ستاسې د خلکو د ولور رواج څنگه دی؟
ویل یې: زموږ د خلکو رواج ډېر خراب دی، پېنځه لکه، شپږ لکه افغانۍ ولور اخیستل کېږي. ډېرې پېغلې د پلار له کاله زړې شي او ډېر ځوانان د ولور د گټلو او پوره کولو لپاره د عربو گرمۍ پاڅه کړل. ته یې څه غم کوې هوسۍ به یې ولوره درکړه درځي. څومره ښه نصیب لري.

ما وویل: زما نصیب پخوا دومره ښه نه و، خو له کله نه چې مې ستا سره لیده کاته شوي دي، ورځ مې روانه ده. لاس مې وراوږد کړو له غاړې مې راو نیوله، خدای دې راته ژوندی لره، په غېږ له مینې به دې په ژوند کې احسان وړم.

ویل یې: په دې کې سهار صاحب د احسان څه خبره ده؟ په مینه کې خو دا شیان نه ځایېږي.

له نن ورځې نه په آخوا دا شيان له مغزه وباسه، په تېرو بحثونو کې مې هم درته وييلي دي. هېڅ ډار په زړه کې ونه لري، هرڅه چې مخې ته راځي، په دواړو به وي، د احسان څه خبره نشته.

په دې وخت کې پاس د يوې ونې په څنگه دوه مرغۍ ناستې وې، دواړو يو پر بل غړی اړولې وه، زه ورته متوجې شوم، کله به يوې مرغۍ خپلې سترگې پټې کړې او هغه بلې به ځان وځانده او خپل سربه يې د هغې بلې په ځانگونو کې ومانده. ما هوسۍ ته غلي شان اشاره وکړه، يولاس مې ورله پخپل لاس کې ټينگ ونيو او پورته مې خپله گوتته ونې ته ونيوله. هغې چې مرغۍ په ونه کې وليدې، چې دواړه يو پر بل کې سره ورک دي، په خندا شوه او وې ويل: مور دواړه ترې څه کم يو. موسکۍ، موسکۍ يې ځان زما غېږې ته راوړتاوه، ما هم خپل سرد هغې په زلفو کې پټ کړو، بيا مې په کرار سره خپلې شونډې د هغې شونډو ته وروړې، هغې هم خپلې شونډې د گلاب گل د پانو غونډې ورو بېرته کړې او زما شونډې يې بسې کلکې وزبېنلې، ترېنه ډېره شېبه په همدغه حال کې سره پاتې وو، وروسته هغه سپکه پورته شوله، ويلې څوک رانشي. سترگې يې په زلفو کې نه بنسکارېدې، مخ يې خولې شوی و، خپل مخ يې پاک کړو، وې ويل: سهاره زه به درته ډېره گرانه يم او که ته به ماته؟

ما ويل: دا به نو خدای ته معلومه وي. يره هوسۍ زه خو وايم، چې دواړه يو بل سره مساوي مينه لرو. لکه ته چې راباندې څومره گرانه يې، زه هم په تا هومگره گران يم. هغې ويل: هو همداسې ده، خدای دې مور نه د نظره کوي. سهاره! مينې رانه هرڅه هېر کړي دي، ازموينه رانزدې شوه، هېڅ تياری نه لرم. ما وې: تياری بايد ولري، له سبانه په آخوا به خپل درسونه پيل کړې، اخرنی امتحان دې دی، چې په ښه درجه کاميابه شي.

هغې ويل: ته خو وايې، مگر کله چې کتاب ته کېنم، بس همدا سودا مې راواخلي. ما وې: کومه سودا؟

هغې ويل: ولې خو همدا يوه سودا او سوچ دی نو!

ما وې: مړې پرېږده، چې چېرته درنه په اوږده سفر تللی نه يم.

هغې ويل: واخ ده ته گوره! ته وادا گنې اوږد سفر نه دی چې کله خپل کلي ته لاړ شي، بيا مې هېره کړې، دوه درې اونۍ په کلي کې پاتې شي.

ما ويل: هوسۍ روزگار خو هم کول غواړي، هلته مور کور او کلی دی، نوی کور مې جوړ کړی دی، لا ټول شيان يې نه دي پوره.

هغې ويل: هوربنتيا سهار صاحب، کور دې ښه جوړ کړی دی که نه؟
ما وي: د کلي په نورو کورونو کې زما کور ښکلی دی، که قسمت دې شوی و، وبه يې
گوري.

ويې خندل، ولې نه خامخا به کلي ته دواړو ځو. ما وي: هغه به هم ساعت وي، چې ما او تا دواړه
کلي ته يو ځای لاړ شو؟

ويل يې: سهاره بس بس دا دومره ارمان نه دی، واده مو چې وکړو خامخا به ځو. راځه چې
حرکت وکړو وخت ناوخته دی، مازيگر په تېرېدو و، چې دارالمان نه راروان شو او موټر ته
زه کېناستم، زموږ تر کوره مې موټر وچلاوه.

له موټره چې ښکته شو، ما وي راځه هوسی نن راسره پاتې شه، مور و پلار ته به دې څه
بهانه وکړې.

ويل يې: اوس نشم پاتې کېدی، کور مې څه نه دي ويلی، بيا به يوه شپه درسره پاتې شم،
اوس لا اولد مني سردی.

ډېره زاري مې ورته وکړه، خو هغې خپل تصميم ونه گرځاوه، په موټر کې کېناسته او
لاړه.

زموږ د دواړو ژوند همدغسې پسې تېرېده، هوسی له پوهنتون نه فارغه شوه، پنځه شپږ
مياشتې تېرې شوې، زه بيا هم کلي ته لاړم، د کور نيمگړې چارې مې سنبال کړې، د واده په
باب مې له مور او کاکا دوی سره خبرې اترې وکړې، کاکا مې وويل:
خومره پيسې به پکار شي؟ واده خو په ډېرو پيسو کېدی شي، سهاره څه درسره شته او
که نه؟

ما وي کاکا جانه لږو ډېر څه خو به راسره وي، ولې کوژدنه مې راته وايي يوه روپۍ به دې
مصرف نه شي، هرڅه به زه پخپله کوم.

هغه وويل: دا خو څه بل شان ښه خلک دي، خو يو ځل بيا هم ځان ورسره د واده په کولو او
مصرف هرڅه ورسره په ډاگه کړه، بيا به موږ ته خبر را کړې، چې ځان ورته برابر کړو. که ډېرې
پيسې يې غوښتې چې څه چاره ولټوو.

ما وي ښه کاکا جانه، چې زه دا ځل لاړم، د واده خبرې به ورسره وکړم، تاسې ته به احوال
راولېږم، خاطر جمع اوسئ، مورجانې زړه چې دومره ښکته پورته نه کړې، ولورانه، نه
اخلي، زه فکر کوم چې په کابل کې به راته کور هم واخلي. په مور او پلار يې ډېر گران يم، په
هفته کې يو ځل ورځمه ډېر قدر مې کوي. زه د مور او کاکا دوی نه په دوعا نفا بنار ته راغلم.
زړه مې دی چې همدا نن سبا لومړی هوسی سره د واده خبرې مطرح کړم او بيا مې د خسرو او

خوابني سره سبا ته، چې کار ته لارم، د هوسۍ دوی کره مې ټيلفون وکړو، مور سره مې پې خبرې وکړې، حال احوال مې ترې واخيست، د خپل راتگ مې ورته وويل، ما وې له کلي نه راغلی يم، زما د مور او ټولو خپلوانو پوښتنه يې راځينې وکړه. سمدستي يې وويل:

بېگه ته کور ته راشه، چې له نزدې نه دې ووينم. ما وې که وشوه سبا شپې ته به درشم. ويلې ښه مونږ به درته سبا شپې ته په تمه يو. هوسۍ له انجونو سره چېرې وتلې وه، ما وې په خان کا کا سلام کوه. د مېز په سر مې ځينې کارونه راته پراته وو، په هغې مصروف شوم ان تر يوې بجې مې سم ضربتي کار وکړو. د غرمې تر وږوې وروسته دوه بجې وې، چې د هوسۍ د ټيلفون زنگ راغی. له سلام او روغې نه پس يې وويل:

زه به څلور بجې درشم، منتظر اوسه تر څلورو بجو مې کار وکړ، نوې راډيويي داستان مې د جمعې شپې نشر ته ورکړ، په څلورو بجو له مطبعې نه راښکته شوم او د هوسۍ مخې ته روان شوم، کتل مې چې هغه هم راوړسېده، موټري يې ماته په اختيار کې راکړ او ويلې: نن به بگراميو ته ځو.

ما خو بگرامي نه وليدلي، هغې راته لاره ښودله. تر سياه سنگه پخپله لارم، اخوا ته هغې رهنمايي کولم ترڅو بگراميو ته ورسېدو. هلته مو موټر د سړک په غاړه پارک کړو او مونږ د حنيفه ښوونځي تر څنگ يوه باغ ته ورته شو. د يوې ويالې په سرد ولو په بېخ کې سيوري ته کېناستو، دا داسې ځای و چې هېڅوک پکې نه و، يو نيم سړی به وړاندې د پتو په منځ نری لاره روان وه، په دې ورځ مې سمدستي د واده خبرې هوسۍ ته په مخکې کړې، هغه لومړی لږه غلی شوه، بيا يې وويل:

لکه چې د ټينگې نه يې؟

ما وويل: نه نه دا خبره نه ده هوسۍ پرېږده چې مونږ دواړه د خپل ژوند د خوږو نه هم لږه ځکه خو وکړو او رښتيا خبره خودا ده، چې زما او ستا همدا وخت د واده کولو دی، څنگه ته پکې څه وايې؟

هغې ويل: ته چې څنگه وايې، د سره خوښه مې ده. هورښتيا ابله ورځ د شپې له خوا مور په خپل سالون کې سره ناست وو، پلار او مور مې دواړو زما او ستا د کور په باب خبرې کولې. پلار مې مور ته وويل:

دوی ته د هوسۍ په نوم يو کور په دې نزدې شاوخوا کې واخلم، چې له مونږه ليرې نه وي. يو کور مې پيدا کړی دی، يو ځلې به يې په گډه سره ووينو، بيا به ورسره خبرې وکړو. په هغه ساعت کې خو ما له شرمه هغوی ته څه ونه ويل، خو په سبا ته مې بيا مور ته وويل، چې په دغه کور پسې زر تر زره وگرځئ، داسې نه چې بل څوک يې واخلي. همغه و، چې مور مې ابا

ته ویلی وو. زه فکر کوم چې پلار مې کور لیدلی دی، خو اوس یوازې زموږ لیدو ته پاتې دی. بیګاه ته به مې مور ته دا خبره وریاده کړم، کله چې کور معلوم شي بیا به د واده په باب خبرې کوو. سبا ته به درته د کورر معلومات درکړم. رښتیا په کلي کې نورې څه خبرې وې، کراري وه، مور مې، کاکا دوی او نور ټول خپلوان مې په کوژدنې خوشاله شوي دي؟

ما ویل: ستا د پلار او ټولې کورنۍ صفتونه مې مور په ټول کلي کې خلکو ته کړي دي، دو عاګانې یې تاسې ته کولې، ټولو سلامونه ویلې. نن سهار مې له ادې سره خبرې وکړې (ستا د مور) سره، خوشاله شوه، ویلې نن بېګاه ته کور ته راشه.

هغې ویل: سهاره زما په مور خودې څه کوډي نه دي کړي، هر وخت هره شپه دې یادوي او همدا وایي، چې دا هلک خو بیخي اطرافي خوی لري، خپله پښتو یې ټینګه نیولې ده، موږ کره نه راځي.

او ای ته خو په رښتیا چې بلکل له هغو درو نه بیخي راوتلی نه یې. کله ناکله خو موږ کره راځي، همدا نن شپه به راسره لاړ شي.

ما ویل: خدا پر و هوسی شرمېږم.

هغې ویل: هو دا خبرې مې پلار کړي دي وایي سهار بڼه هلک دی، د بڼه خوی او پوهې خاوند دی، مصروفیتونه یې زیات دي، ځکه ډېر نه راځي.

ما ویل: ما خو ستا له مور سره بېګاه ته وعده ایښې ده، چې در کره درځمه.

— دا څه وایي؟ رښتیا وایي که څنګه؟

— کله مې درته دروغ گنې ویلي دي؟

هغه له خوشالی نه پاڅېده په خدا یې وویل:

خو مره بڼه چې واورې دې ماتې کړې او موږ کره راځي.

— چې داسې ده، نو پس له دې به هره ورځ درځمه.

— سهاره لږ ساعت به دلته کېنو بیا به راساً مونږ کره ځو، همدا سې به وي که څنګه؟

— هو همدغسې به وکړو. ساسې کور ته به نزدې ما له موټره ښکته کړې، یوه شپه

وروسته بزه کور ته درشم، سمه ده.

ویل یې: بیخي سمه ده.

یوه شپه وروسته د بگرامیو په بازارګي کې وگرځېدو او بیا مو ګاډی د هوسی د کور په لوري خوشې کړو. په لږ ساعت کې وزیر اکبر خان مېنې ته ورسېدو، د هغوی د کور خوا ته مې ګاډ ودراره، کلي مې هوسی ته ورکړه، هغه لاړه او زه لږ وروسته ورپسې لاړم. د دروازي زنگ مې چې وواهه، هوسی دروازي ته قصاداً راغله، زه یې چې ولیدم سمه وغورځېده، د

کور کالي يې په غاړه وو، ما وې گڼې د سبر تانده ده. ددې لپاره چې خپل جوگ يې په مور پوخ کړی اوسې، له مانه په یوه منډه يې تر مور ه ځان ورساوه، مور يې هونبیاره بنځه وه، په کړت کړت خندا يې وکړه او زما مخې ته راغله، په دواړه طرف يې بنکل کړم، لکه د خپلې مور غونډې مينه يې راکړه، ما يې هم لاسونه بنکل کړل، کور ته ننوتلو. په هوسۍ يې داسې غږ وکړ:

لورې تا خو فاکولته ويلې ده، داسې منډه دې د خپل سهاره وکړه لکه پخپل کلي کې چې وي.

کله چې په سالون ورننوتلو ادې مې له ځانه مخکې کړه او زه ترې وروسته شوم. ما وې چې احترام او درناوی يې وشي. وروسته مې د څنگ کوټې ته وریام شو، چې هوسۍ په خپله خوله لاس ايښی دی او خندا شنه کړې ده. ماته يې په څو ډولونو او اشارو هرکلی وایه. خوانبې او خسرمې دواړه راته خوشاله وو او زما په ورتگ سره يې خونبې کوله. د ما بنام له ډوډۍ نه وروسته د چایو په سردواړو راسره داسې د زړه خواله کوله، لکه مور او پلار يې چې خپلو بچيانو سره کوي. د راتلونکي ژوند د پېرزو خبرې يې کولې، زموږ د واده په باب يې وويل:

سهاره بچی! پام کوه چې زړه کې دې څه درونه گرځي، ته مې زوی يې او هغه مې لور ده، ستاسې واده به په بنه شان سره درته وکړم. لومړی درته کور واخلم، نو بيا به له خيره د واده بندوبس کوو. زما خوداسې نظر دی، چې د خپلې لور واده لکه د نورو پښتنو او افغانانو پر خلاف په خپل مصرف وکړم. زه لور لکه د نورو په شان نه خرڅوم.

د هغه هره خبره راباندې ډېره بنه لگېده، ځکه چې زما د فايدې خبرې يې کولې. تېر ماخوستن پورې مو همدا د واده خبرې کولې، ما خو هېڅ نه ويل، خالي غوږ مې ورته ايښی و. د واده نه په غیر نورو خبرو کې به مې یوه نیمه ورسره ويلې. د هغوی په نیت او عمل پوه شوم، چې زما په گټه او فایده پوره نیت لري. دا يې هم راته وويل چې:

دوه ورځې په اوونۍ کې دلته راځه، چې سره گورو. نیمه شپه وه، چې بیده شو. سهار وختي وظيفې ته د هوسۍ په موټر کې لاړم، خسرمې هم چېرې پخپل موټر کې ولاړ. له مانه هغه مخکې له کوره ووت، ماته يې يوازې دومره وويل:

بچی وظيفې ته د هوسۍ په موټر کې ولاړ شه. خدای په امانې يې راسره وکړه او لاړ. کله چې زه له سالون نه راووتلم، خوانبې مې راسره روانه وه. هوسۍ ته يې ورغږ کړ: هوسۍ وه هوسۍ. هغې له دننه بلې کوټې نه وويل: آه ادې جانې څه وايې؟

— لورې د موټر کلي دې راوړه ته د زړو خلکو نه بدتره يې، شرميندوکه جنۍ يې ته خو

راشه.

هغه له کوتې راوتله او راروانه شوه، له خان سره يې خندل، د کوتې په گوټ چې راوخته ماته يې پخپلو خاصو اشارو سره ډېر څه وويل. کلي يې راته له ليرې نه، چې له مور ه شرمېدله، په ډډه يې په يوه لاس کلي را کره او چوپه خوله بيرته روانه شوه. موري يې و خندل، وې ويل:

دې لا پوهنتون ويلى دى، دومره شرمېندو که ده.

ما پته له خان سره وويل: هو شرميندو که ده! ډېره زياته شرمېندو که ده. له خوانبې نه مې اجازه راواخيسته او خپلې دندې ته لاړم. د ورځې دوه بجې وې، هوسى تيلفون راوکړو. ويلې په څلورو بجو د حقوقو پوهنځي مخې ته راشه، زه به دې انتظار کوم. ما وې بڼه ده. پوره په څلورو بجو به خان درورسوم. کله چې څلور بجې شوې، له کاره رخصت شوم، په چالاکۍ سره مې حاضري امضا کړه او بيا د کابل پوهنتون په لور مې گاډى روان کړ. دهمزنگ سره په يوه ترافيکي پېښه کې په سړک موټرې ولاړې وې، نيم ساعت ځنډ پکې راغى، ترڅو چې پوهنتون ته ورسېدم، پېنځه بجې کېدلې.

هوسى د څو تنو نجونو سره ولاړه وه، زه يې چې وليدم، له هغوى نه يې اجازه واخيسته او راروانه شوه. له ورايه په خدا شوه، ويلې زړه مې بې واره و، ما وې چې خداى مه کره څه پېښه ورته نه وي پيدا شوي. دا څنگه دې ناوخته کړ؟

— په دهمزنگ کې لاره بنده وه، کومه ترافيکي پېښه شوې وه.

موټر ته وختلو او باغ بالا ته مو حرکت وکړو. هوسى وويل:

نن به په باغ بالا کې چکر ووهو. د باغ بالا په سړک د موټرو بيروبار زيات و، د خلکو گڼه گونه وه، مورې موټر و دراو او وړاندې په بوټو کې په چکر شو. د انگورو په بوټو کې بڼه وړاندې لاړو، هلته د يوې جگې بارې په سر کېناستو. د پروان کارتې او خپر خانې سيمي ټوله ساحه مولىدل، د خپر خانې په کوتل توندي توندي موټرې او بڼتې رااو بڼتې، مونږ دواړو بېگانې خبرې راواچولې. هغې راته وويل:

بېگامه مې ټولې خبرې اورېدلې دي، تاسې چې څه ويل. ما ورته غوږ ايښى و، د مور و پلار ټولې خبرې مې واورېدلې. ما خو درته ويلي و، چې پلار مې لومړى کور اخلي، بيا به واده کېږي.

— بلکل هوسى! چې تا څه ويلي وو، همغه خان کاکا بېگامه وکړې، لکه چې زموږ د واده

شپې رانزدې شوي دي. اى جينى. چې زه به تاته په واده کې څه اخلم؟

— ستا چې څه خوښېږي، هغه به واخلي.

– يو خوبه درته د سرو هار جوړوم او بل به درته د سرو چارگل.

– بس همدا؟

– نه نو نور خوبه ته فرمايش كوي.

– زه درته ووايم؟

– هو ووايه كنه.

– سهاره! كه زما مني د سرو مرو نه تېرېږه، زما دومره علاقه ورسره نشته دى.

– نه نه هوسى. دا زما خوبه ده، ناوې خوله سرو سره ښه ښكاري. اكر چې ستا هېڅ ته حاجت نشته دى، ولې اسره او طلاگانې، ډول ډول گانې په واده كې خوند كوي. د ناوې لپاره چې كومه گانه په كار ده، ټوله به برابره كړم. آن لا د اوس نه به زرگر ته فرمايش وركړو، خوبه دې نه ده؟

– چې ستا خوبه وي، زه په كې څه ويلى شم؟

– زه خو ووايم، چې سر له سبا نه به دواړه يو ځل د زرگرانو په كوڅه وركړ شو. هغې

وويل:

سمه ده.

ما وويل: هورښتيا يو ځل چې ولور او د واده نېټه معلومه شي، بيا به دا شيان كوو. كه څنگه؟

– سهاره بيا دې د ولور خبره ياده كړې.

– گوره هوسى. پوهېږم، چې له ما سره ستا مور او پلار لكه د خپل اولاد په شان چلند كوي، ولې هغوى او زما مور كاكا او كورنى. مې ټول سره كېني او په گډه سره د واده د كولو خبرې خو وشي كنه.

– ستا نظر سم دى، خودا ټول كارونه پخپل وخت كې كېږي. لومړى كور او د كور سامان او بيا د واده كول. لنډه دا چې كله مو كور واخيست، يوه اونۍ وروسته به ته د واده كولو لپاره زما پلار او مور سره ستاسې مشران خبرې وكړي. له هغې نه به وروسته چې هر څه معلوم شول، بيا به دواړه په گډه سره نور كارونه او سامان برابر وو. ته هېڅ فكر مه كوه، په دا ټولو شيانو به بيا په همغې وخت كې دواړه گډېږو. كېدى شي سبا ته مونږه د كور ليدو ته لاړ شو، كه خوښ مو شو، سمدستي يې اخلو. كوم ځنډ پكې نشته دى. زموږ د سيمې خواته دى، څلور كوتې كور دى، پوخ، باغچه هم لري. ډېر شيان په كې موجود دي. په دوه لكه يې ويلى دى، كه فيصله ورسره وشوه، بيا به دې ورته بوخم، چې ويې گوري.

د كور په باب ما هېڅ نشوى كولى، ځكه چې د كور اخيستل زما له ارادې نه بهر وو.

هوسى وويل:

سهاره په دې شيانو کې نور هېڅ فکر ونکړې، ما درته پخوا ويلې دي، چې هر څه به سم شي.

زه لږ غلى شوم، ناڅاپه مې فکر ته راغله، چې نن به هوسى له ځان سره کور ته بيايم، که بيا بې نه کوله، ما خستن به بې بوخم تر کوره به بې ورسوم.
- هوسى راځه نن به کور ته لاړ شو.

- سهاره ته خوښه پوهېږې، چې شپه درسره نشم کولى، زه چې د شپې له خوا کور ته لاړه نه شم، مور و پلار ته به څه بهانه کوم؟
- ما خستن به دې کور ته ورسوم، کور کې ووايه کوم د پوهنتون سيمينار ته له نورو ملگرو سره تللي وم.

- ښه ده درسره لاړه به شم، خولس بجې به مې کور ته رسوي.
د باغ بالانه په موټر کې روان شو او کور ته لاړو. مازيگر نژدې و، چې کور ته ورسېدو. لومړى مو چاى دم کړ او بيا مې له قصابه غوښه يو وره. مونږ دواړو په اشپزخانه کې د ماښام لپاره مزې داره ديگ پوخ کړ. له ډوډۍ نه وروسته راته هغې وکړه، ويلې:
سهاره افرين شه په تا چې څنگه ځانته ژوند تېروي؟ دا پخلى کول، د کور پاکوالى، د لوبنو وينځل او ورسره په څنگ کې نور کارونه...
ما وې: پرېږده زما له ژونده خو خبره شي کنه.

هوسى راسره لوبسي پرېمينځل، کور يې پاک کړو، هرڅه يې سنبال کړل، بيا مور به دواړه په توکو او خندا سره کېناستو او يو له بله سره مو داسې مشغولتيا راواخيسته لکه څو کاله مو چې سره گډ تېر کړې وي.

زه چېرې دې ته يم، چې هوسى سره په بيرون گډېدو او چکر کې داسې مينه راتله، ما وې چې ټوله يې په يوه ځل وخورمه، خو زما په کور کې به مې له هغې سره د يوه دروند مېلمه په شان چلند کاوه، نه پوهېږم چې دا ولې؟ او هغه زما په روحيه او مزاج پوهېده، چې په کور کې ترې مينه هېرېږي. هغې په داسې حال کې زما په دواړو سترگو باندې لاس کېښودل، چې زه په مېز ناست وم او څه مې لوتل. ويلې دا لوستل او ليکل پرېږده درنه روانه يم. خپل دواړه لاسونه مې د هغې له غاړې نه ورتاو کړل، مور دواړو گوتې لگول پيل کړل. يو له بله مو غېږه واخيسته، خوله په خوله شو، ترډېره پورې د مينې په نشه کې غرق پراته پاتې شوي وو. زه به چې کله له سد او خوده ووتم، هغې به کنټرولولم، ترڅو چې د شپې تر لسو بجو پورې مونږ د مينې خواله وکړه. بيا مې هغه کور ته ورسوله او زه دوباره د هغې په موټر کې خپل کور ته

راغلم.

سبا ته چې وظيفې ته لارم، تر څلورو بجو پورې پخپله شعبة کې مصروف وم، پوره څلور بجې وې تېلفون يې راغی، ويلې سهاره هغه کور مو وليد، ډېرښه کور دی. پلار مې ورسره د اخیستلو فيصله وکړه، په په دوه لکه روپۍ يې ترې واخيست. ويلې ته ځان راوړسوه، چې کور ووينې.

زه خوشاله شوم او سمدستي مې ځان ورور ساوه. هغه راته د خپل کور په مخکې ولاړه وه. دوه کوڅې اخواته دغه کور يې له ليرې راته راوښود. نزدې ورغلو، دروازه مو وروټکوله، يو چا دروازه راته خلاصه کړه، ورننوتلو. ښکلې پوخ سپين کور و، پراخه حويلۍ يې درلوده، ريښتني ونې او گلان پکې وو. په باغچه کې هر راز گلونه ولاړ وو، په ټول کور کې وگرځېدو رښتيا چې ډېر ښکلې کور و، هرڅه يې تکميل و.

زمونږ دواړو پوره خوښ شو، دوه ورځې وروسته د هوسۍ پلار هماغه کور د خپلې لور هوسۍ په نوم کړو. په يوه مياشت کې دننه کور ته سامانونه راوړل شول، ټول سامانونه هغوی واخيستل، د کور هرڅه يې پوره کړل، زما ورسره خالي منډه ترپړه وه. په يوه مياشت کې کور او بدلو ته سنبال شو.

يوه شپه د هوسۍ پلار کور ته وروغوښتم، ما خستن کې يې راته وويل:

سهاره بچۍ! زه ستا او د هوسۍ فرق نه کوم، هغه مې لور ده او ته مې زوی يې، کور مې درته واخيست، سامان مې هم ورته پوره کړو، اوس ته کولی شې چې د واده بندوبس ونيسې. پام دې وي، چې هېڅکله د جينۍ پلار زوم ته داسې نه وايي، کولای شې چې خپل کاکا او مور سره دې د واده کولو خبره غوټه کړې. زموږ له خوا کوم ممانعت نشته دی. هوسۍ هم له پوهنتون نه فارغه شوې ده، پوهېږم چې داسې کوم خنډ لا مونږ او ستاسو په مخکې نشته دی، په همدې وجه مې نن راغوښتی وي، چې زړه کې دې نور څه تېر نه شي، ځکه مې درته ځانته دا خبره وکړه، خو زموږ موقف او ستا حالت د هغسې شرايطو نه دی او زه پخپله د هغه زاړه دود پلوی نه يم. زه به د خپلې لور واده پخپل مصرف کوم، ته د هېڅ شي پروا مه کوه.

ما ترې ډېره ډېره مننه وکړه، خواښې مې هم راته وويل:

زويه! هېڅ فکر مه کوه، هرڅه به سم شي. ما له خسر او خواښې نه هيله وکړه او ورته مې وويل:

که ستاسې خوښه وي سبا ته به زه خپل کلي ته لار شم، چې خپل مور او کاکا دوی سره د واده خبره شريکه کړم.

هغوی دواړو وویل: ولې نه، دا خو ستا خپله خوښه ده، ستا سره زموره همدا مشوره ده.

— خان کاکا ستاسې سیوری دې خدای زما له سره نه کموي. د ماخستن ډوډی نه وروسته مې ترې اجازت واخیست، کور ته لاړم سبا ته مې له کاره رخصت واخیست، هوسی تر پیل محمود خان پورې پخپل موټر کې ورسولم. د جلال آباد ته د گاډو په هډه کې په یوه سرو بس موټر کې کېناستم. هوسی راته ولاړه وه، چې زموره سرو بس حرکت وکړو. هغې خپل لاس خوځاوه او له سترگو مې پناه شوه. کله چې د ماهیپر په تری کې سرویس بنکته کوڅېده، زه د واده په چرت کې تللی وم (په کوم هوټل کې مې واده کېږي، هوسی به د واده جامې اغوستې وي، موره دواړه به هوټل کې په سټیج دروي او خلک به راته گوري) په همدې سوچ سوچ کې جلال آباد ته ورسېدو. هلته زمور د کلي گاډي د سټي په دستي تیارو. په چالاکی وروختم او گاډی د کلي په لور روان شو. زمور د کلي د لېن سرویس په لاره کې خراب شو، ښه شېبه گاډی ځنډ شو، لاره خودومره نه وه، خو سرویس په کراره روان و. ایله بېله د ماښام خړه لگېده، چې کلي ته ورسېدم. بکس مې له جېپ نه راښکته کړو او د کور په لور روان شوم. د خپل نوي کور دروازه نیم کښو وه، په دروازه ورننوتم، د تره د زو مېرمن مې مخې ته راغله، هغوی هم زما له مور سره په نوي کور کې یوځای اوسېدل. مور مې له وړاندې برنډې نه ولیدم، خپله سینه یې په خپلې منگل ووهله، ویلې: آخ شکر خدایه د سترگو تور سهار مې راغی. هغه په گړندي گامونو رامخې ته شوه، زه هم په منډه ورنزدې شوم، هغې راته لاسونه خواره کړل، په غېږ کې یې ونیوم، مایې دواړه لاسونه ښکل کړل. د کاکا زوی مې او بچیان یې راغلل، له ټولو سره مې روغېږ وکړو، کاکا دوی یې هم راخبر کړل، ټول سره راغونډ شول او د شپې موبښه بانډار جوړ کړو. هغوی ټولو رانه زما د خسر او خواښې پوښتنه وکړه، ما د هغوی سلام ورورساوه. له چای او ډوډی نه وروسته مې هغوی ته مې د خسر او د کور اخیستل او نور ټول څه چې تېر شوي وو، کیسه وکړه. ټول خوشاله شول او په گډه یې هغوی ته دوعاوې وکړې، بیا ورته د واده کولو خبرې را یادې کړې. کاکا مې وویل:

— هغوی چې له مور سره دومره مرسته کوي، ټول د واده مصرف او تکلیف په غاړه اخلي. مونږ به غېږ له واده د کاروبار نه یو څه خاصه ډالی د خپل کلي او سیمې نه هغوی ته له ځان سره یوسو. یو خروار نری وریجې، چې د کونډ پشدي وریجې نوم لري واخلو، خو تیمه شات او خو تیمه سوچه غوړي به له ځان سره یوسو. د واده جامه او گانه به کابل کې واخلو.

د کاکا دغه خبره مې زړه ته ولوېده، ما وی سمه ده همدغسې به وکړو.

سر له سبا نه مې پیسې کاکا ته ورکړې، هغه دوه هلکان ولېږل، یو خروار پشدي وریجې، پېنځه تیمان د غوړیو او پنځه تیمان یې د شاتو اخیستلي وو او کور ته یې دوه

ورځې وروسته راوړسول. خپله ټکه ټوکه مو برابره کړه، د جمعې په ورځ مې کاکا، ماما د ماما زامن مور او تندار مې او د کاکا زوی او لونی يې ټولو په گډه سره یو سر خلاص گاز مو تر ونيو او ان تر کابله مو دريس کړو. ما بنام کابل ته ورسېدو، شپه مو تېره کړه، سهار وختي مو همغه موټر کې په اته و بجو حرکت وکړو او د هوسۍ دوی کره ورغلو. وریجې، غوړي او شات موله مو تره بښکته کړل او د هغوی کره مو ننو بستل، خسر او خواښې مې راووتل او زموږ سره یې چې دا شیان ولیدل، حېران پاتې شول، ویلې دا څه دي؟

کاکا مې ورته وویل: خان کاکا دا زموږ د وطن یوه مېوه ده، چې تاسو ته مو ډالۍ راوړې ده. "برگ سبز، تحفه دروېش".

ویلې دا خو تاسو دومره ډېر تکلیف وېستلی دی، دې ته څه ضرورت و؟

کاکا مې وویل: خان کاکا! زموږ وطن هسې غروطن دی، څه پکې نه پیدا کېږي، چې مونږه له ځان سره راوړي شیان دننه د هغوی کره ننو بستل. ځای پر ځای مو کړل. په سالون کې کېناستو، سمدستي هغوی د غرمې ډوډۍ تیاره کړه او زموږ یې ډېر قدر وکړو. ما زدیگر ترې خپل کور ته راغلو، د واده په باب مو هېڅ ونه ویل. دوه ورځې وروسته مې خسر ته په تېلفون کې وویل، چې کاکا مې وايي خبرې در سره کوم. ویلې د تېلفون غوړې ورکړه. کاکا مې ورته وویل:

خان کاکا که ستا اجازت وي او وخت ولري، بېگانه شپې ته مونږه درځو. هغه وویل: ولې نه په سترگو، هر کله راشئ.

مونږ چې د ما بنام ډوډۍ وخوره، په یوه ټکسي موټر کې د هغوی کره لاړو. د هوسۍ کاکا او د کاکا زامن یې هم راغلي وو، د شپې تر ناوخته پورې په بېلو بېلو موضوعاتو باندي خبرې کېدلې. بیا مې کاکا د واده وړانديز وکړو، زه د سالون په اخر کونج دروازي ته خېرمه ناست وم، خالي غوږ مې ایښی و. د هوسۍ پلار په ډېره مهربانۍ او کراره لهجه وویل:

اوس ددې وخت رارسېدلی دی، چې سهار صاحب خپل واده وکړي. زه له تاسې نه کوم ولور نه غواړم، د واده لپاره چې څه ته ضرورت دی، ټول ما پخپله غاړه اخیستي دي. هو تاسې له خپله انده کومه جوړې. جامه یا گانه کوی کولای شئ او که وس مو نه کېږي، هغه هم مه کوی، هرڅه ورته زه کوم. کور مې ورته اخیستی دی، د گانې فرما بش یې شوی دی، د جامو او د نورو شیانو بندوبس یې پوره پوره شوي دي. اوس به صرف یوازې د واده په نېټه، د خلکو خبرول، هوټل او رستورانټ نیول په دغه شیانو خبرې وکړئ. زه د ټولو شیانو نه پرته، یو نوی موټر هم هوسۍ ته اخلم.

کاکا خسر مې وویل: واده به د کابل هوټل کې وکړو، زه به ورسره نېټه او د ډوډۍ پخولو

خبره و کړم. د هوټل مصارف يې زما په غاړه، رخشانه او هماهنگ به هم راوغواړم.
د کاکا خسرو زوی مې وويل: د واده بلن لیکونه به زه ترتيب کړم، د زرو تنو په شاوخوا کې
به کار تونه برابر کړم.

کاکا مې وويل: د واده نېټه به کله شي؟ د دې میاشتي په اخره جمعې شپه ټولو وويل سمه
نېټه ده. کاکا مې وويل:

— لاس پورته کړئ، دوغا وکړئ، چې په خیر او کامیابی سره دا واده وشي. دوغا شوه،
شپه تېره وه، تقریباً د شپې یوه نیمه بجه وه، چې له هغوی نه مو اجازت راواخیست او کور
ته راغلو. سهار ته زه وظیفې ته لاړم او نور لا ویده وو. په څلورو بجو هوسی خان راوړس او ده،
له رخصتۍ نه وروسته په موټر کې د نوي ښار یو هوټل ته لاړو، په هوټل کې کیناستو او د
واده خبرې مو پیل کړې. کومو شیانو ته چې ضرورت و، هغه مو ټول په کاغذ کې نوټ کړل،
بیا له هوټل نه ووتلو او د ښار په ځینو مغازو کې وگرځېدو. زه په دغه ورځ لږ څپه په دې وم،
چې پیسې راسره نه وې، ما وې شرم دی چې د واده شیان ټول دوی واخلي، نو زما ونډه څه
شی شوه؟ مونږه سره په کور کې ټولې شل زره افغانۍ وې، حال دا چې واده او برابرول یې د
یولک او څو زرو خبره وه. هوسی زما په حال پوه شوه، ویلې څنگه داسې غړند ښکاري،
خیریت خودی؟

ما وې هسې.

— نه نه رښتیا خبره کوه، هسې څنگه؟

زه چوپ پاتې شوم، هغه راته په داسې حال کې، چې د نوي ښار د یوې مغازې ترڅنگه
ولاړو، راته راوگرځېده سره سپینه او بنډه، وې وويل:
سهاره سمه سپینه راته ووايه، څه چل شوی دی؟

— هوسی! خدای راستي، چې هېڅ نشته دی، یوازې په دې لږ دلگيريم، چې دا دومره د
واده لگښت مې ستاسو په غاړه پروت دی. زه هېڅ نشم کولی، یوازې شل زره افغانۍ لرم.
هغې وويل: دا ځای د دې خبرو نه دی، ته راځه چې په موټر کې دواړه کېنو.
موټر کې کیناستو، هغه چې د نور وخت په شان خوشاله نه ښکارېده، په ما لږه غوسه
شوې وه، رنگ یې سپین تښتېدلی و، وې وويل:

سهاره زه خوبه درته اوس از مېښت شوې يم، زما پلار او مور له ما نه هم زیات په تا
لورینه لري، هغوی ته زه او ته یو شی یو. د واده گانه وانه ټول هغوی په خپل مصرف تیاروي،
زه او ته ترې خلاص یو. دا خبرې زما پلار او مور پخپلو کې سره کړي دي، په تا باندي د یوې
روپۍ مصرف هم نه کوي. ته د دې خبرو نه بې غمه اوسه، ولې تشویش کوي، دغه بې ځایه

غېرت اېسته كړه. ما په دې ډول حالت مه خوره، اوس خونو زما او ستا ژوند، پيسې او هرڅه سره شريك دي، ولې پكې دا بريدونه جوړوي؟

سهاره هيله درنه لرم، چې نور دا خوی دې پرېږده. شل زره روپۍ په كور كې كېږده، چې د ضروري كارونو لپاره دې په كار شي. سبا ته به زه درته نورې پيسې ستا شعبي ته راوړم، ته فكر مه كوه، پس له دې به د پيسو په باب هېڅ فكر نه كوي. درځه چې ما ورسوي او بيا خپل كور ته لاړ شه، چې په كور كې دې مېلما نه دي.

په بېره موټر كې كېناستو او هغه مې تر كوره ورسوله بيا مې په بازار كې غوښه، مېوه واخيستله او كور ته لاړم. كاكادوی بېرون ته وتلي وو، يوازې مور مې او تندار په كور كې ناستې وې. مازيگرو، چې د ديگ كولو نيت مې وكړو. هغوی راپاڅېدې، ويلې بچۍ ته كېنه مونږ به پخلی وكړو. مور خو مې بوډۍ وه، خو تندار لاڅه ناڅه ځوانه وه. هغې په پخلنځي كې په ديگ پخولو پيل وكړو. زه او مور مې په كوته كې ناست وو، نور واړه بيرون وو. مور مگې راته وويل:

زويه يوه پوښتنه درنه كوم، ته چې دا واده كوي، څه پيسې ميسې لري كه نه؟

ما وې مورې زه صرف شل زره افغانۍ لرم، چې په دې پيسو دا واده نه كېږي. مورې د واده مصرف هرڅه زما خسر په غاړه اخيستی دی، كور يې نوی اخيستی دی، د كور سامان لور ته يې نوی موټر هم اخيستی دی. د هوټل او هنرمندانو مصرف يې هم پخپله دوی يانې د هوسۍ كاكاه په غاړه اخيستی دی. ما تراوسه يوه روپۍ هم نه ده لگولې. دومره ښه خلك دي، مورې ته پكې څه وايي؟

بچۍ خدای دې دوی ژوندي لري، دا څومره ښه خلك دي، چې مونږ سره يې دومره مرسته او نيكي وكړه. زويه واده په كومه ورځ دی؟

مورجانې راتلونكې جمعه چې درې ورځې ورته پاتې دي.

په دې وخت كې كاكادوی راننوتل ويلې سهاره زويه له وظيفې نه راغلي؟

ما وې هو كاكاهانه يو ساعت مخكې راغلم، تاسې خو به قيد شوي نه ياست؟

نه نه مور خو په بازار كې ښه چكرو وواهه، دلته څوك نه قيد كېږي. دا خود سيل صفا ښار دی، يره خو چې د سړي پكې خپل كور وي، ايله به ښه ژوند وكړي. دلته بې تنخوا او بې له كوره ژوند گران دی.

ما وې هو كاكاهانه دلته په پېسو ژوند كېږي، زموږ وطن كې خو ډېر شيان يې پيسو دي. ولې دلته چې گام اخلي، مصرف دی. هغوی د ماښام په لمانځه ودرېدل. زه په اوبو پيسې ووتلم، په سطل كې مې له نل نه يخې اوبه راوړې. د ماخستن د ډوډۍ وخت شو، په

دسترخوان سره ټول گډ کښاستو، ماما مې راته وويل:

خوريې جانې! واده دې دى، دا دومره مصرف مه كوه، ساز كوه، په واده كې ډېر مصرف كېږي.

ما وې: ماما جانې! زما د واده مصارف ټول زما خسر كوي.

ماما مې وويل: دا څه وايې خوريه؟ هو ماما همدغسې ده، چې زه خدای پيدا كړى يم داسې ښه خلك خو ما هېڅ نه دي ليدلي، چې لور هم وركړې او دغسې لوړ مصرف هم وكړي. داسې معلومېږي، چې دا ډېر شتمن او له حده زيات ښه خلك دي. خدای دې سرلوري لري. ما خستن راته بيا مور مې وويل: د واده جامه، گ بستره به كله جوړوې؟

— مور جانې ما خو درته ويلي دي، چې هرڅه هغوى كوي؟ ماته يې ويلي دي چې ته له هرڅه نه خلاص يې. سبا ته به تاسې ټول ښار ته بوخم، چې نوې جامې د واده لپاره درته واخلم. كاكا او ماما مې وويل:

دا كار موږ نه كوو، موږ له ځان سره جامې راوړي دي، يوازې دې مېنډو ته كه كوم شى رانيسې، اختيار لري.

ما وې دوى ته به جامې واخلم، سبا ته به زه له وظيفي نه په وخت راشم، بيا به ښار ته لاړ شو.

سبا ته چې وظيفي ته لاړم، په لسو بجو هوسى زنگ وواهه، ويلي څه پلان لري؟

ما وې نن په وخت كور ته ځمه، چې مېلمانې ښار ته راوباسم، چې سودا مودا وكړي.

هغې ويلي: ښه ده، موږ هم ځينو شيانو پسې ځو، نن ليدلى نه شو.

ما وې ډېر ښه په مخه دې گلونه د بيا ليدو پورې.

په يوه بجه كور ته لاړم او هغوى مې په موټر كې ښار ته بوتلل. په ښار كې مو سودا وكړه، ډېر وگرځېدو، مازيگر ناوخته كور ته راستانه شو. سبا ته چې كار ته لاړم، د ورځې يوه بجه وه، چې هوسى ناڅاپه زما شعبي ته راننوتله، زه په خپله شعبه كې يوازې ناست وم، سترې مشي مې ورسره وكړه، ما وې هوسى څنگه ناڅاپې راغلي؟ ټيليفون به دې كړې واى، زه به درپسې درغلى وى.

— نه ما وې چې له كاره ونه وځې، زه په ټكسي كې راغلم.

چاى مې ورته راوغوښت، زه په ليكلو مصروف وم، ما وې دا لږ كار راته پاتې دى، چې دا خلاص كړم، بيا به ځو. هغې يوه پياله چاى وڅښو، بيا يې خپل بکس ته لاس ورتېر كړ، يو ښډل پيسې يې ترې راووستلې ماته يې ونيوې. ويلي هن سهار صاحب دا درسره واخله.

ما وې دا څه شي پيسې دي؟

هغې وويل: پرون نه ابله ورځ مې چې درسره وعده كړې وه.

زه پخپله څوكې چوپ پاتې شوم، هغې پيسې همغسې په لاس كې راته نيولې وې. ويلې ته خو دا واخله. ما ترې پيسې واخيستې، بيا مې په كرار ورته وويل: هوسې گوره خان كاكا باندې ټول د واده مصارف راغلي دي، دا پيسې زما له طرفه هغه ته ورکړه. د خدا په حالت كې يې وويل:

سهاره ته خبر نه يې مگر زما پلار بې شمېره پيسې لري، خوشې په هغه دغه خلكو يې مصرف كړي. پرېږده چې زما او ستا په واده كې يې ولگوي. دا پنځوس زره مې هم له هغه نه اخيستي دي. ته دا خبرې پرېږده راځه چې ښار ته لاړ شو، ستا د درېشۍ فرما پش وركړو، زما هم څه ناڅه په كار دي.

مونږ د واره ښار ته لاړو، لومړې مو زما د درېشۍ ټيکه واخيستله او خياط ته مو د گنډلو لپاره وركړه، بيا بوت، ښكټايي، كميس او جرابې مو واخيستې. بيا د هوسې ځينې شيان په كار و، هغه مو په نوي ښار كې واخيستل، تر ما ښامه مونږه په دې ورځ خپله ضروري سودا پوره كړه.

ما ښام ناوخته مې هغه تر كوره ورسوله، زه خپل كور ته راستون شوم، سبا يې په نهو بجو د هوسې كره ورغلم، ما وې چې د واده بلنليكونه راواخلم او خلكو ته يې ولېږم. د خسر په كور كې مې يو شمېر بلنليكونه رواخيستل او هغه څوك چې زما له خوا بايد خبر شوي وای، نومونه مې پكې وليكل او بيا مې خلكو ته ولېږل. نور بلنليكونه زما د خسر كاكا زوی خلكو ته ورواستول. د واده تر ورځې پورې مونږ ټول پوره لالهانده او سرگردانه وو. زما كاكا او ماما، مور مې، تندار مې او نور نزدې خپلوان هم راوړسېدل. زما كور هم له مېلمنو نه ډك و، د واده ورځ راوړسېده، هوسې يې اراپشگاه ته د سينگارولو لپاره بوتله. ماته يې هم نوې درېشي راواغوستله، واده په پنځه و بجو پيل كېده. رابلل شوي مېلمانه د كابل هوټل ته راوان وو. زما له كوره ټول مېلمانه هوټل ته لاړل، يوازې زما د كاكا زوی او ځينې نور نزدې همزولي مې راسره په موټر كې روان شول. يو ښكلی موټر يې گل پوښ كړی و، زه او هوسې يې په گلپوښ كې كېنولو، شاته راپسې خداپزده څو موټرې راوانې وې. د باغ بالا بن ته يې په چكر بوتلو، له هغه ځايه بيا په كوټه سنگي راتا و شول، په پل ارتن راتېر شو، په جاده كې ان حضوري چمن ته يې وېستلو. په پل محمود خان باندې راتا و شو، له ارگ مخې نه راتېر شو، هوسې راته ورو وويل:

د شاهي كورنۍ هم واده ته راځي.

ما په زړه كې پټ له ځان سره وويل:

سهاره د بل چا په وزرو الوخي، خبره دي ان تر شاهي کورنۍ ورسېده.

ما بنام خره لگېده، چې کابل هوټل ته ورسېدو، په دروازه کې ځينې خپلوان د مېلمنو هرکلي ته ولاړ وو، عکاسي گانې مو کېږي. موږ له موټره پياده شو او په کرار کرار دننه هوټل ته روان وو. د هوټل له دروازې، چې وردننه شو د (اهسته برو اهسته برو) غږ مو د هماهنگ په اواز واورېد. هوټل له بنځو نرو ډکو، موږ يې په کرار کرار بوتلو، ترڅو چې د شاه او ناوې سټيج ته ورسېدو. هلته ودرېدو، بنځو او نرو نڅاوې کولې، کتل به مې چې زما د کاکا زوی هم پکې ښکارېده.

مونږ يې بيا کېنولو، زموږ د ناستې ځای لوړ و، په هوټل کې ناست خلک مو ښه ليدلي شول. هماهنگ استاد خوږې سندرې ويلې، داسې گډاگانې کېدلې، چې په خپل عمر مې نه وې ليدلې. کاکا او ماما مې سره د زما د مور زما ترڅنگه ولاړ وو. د هوسۍ ترڅنگه يې مور او د کاکا لورگانې ولاړې وې، ساعت په ساعت به خلک راتلل او موږ سره به يې عکاسي کوله. د واده مبارکي به يې ويله، د شپې تريوې بجې پورې د واده مراسم روان و. په يوه بجه د واده د ختم او پای سندرې هماهنگ وويله. وروسته بيا له هوټل نه خلکو په وتلو پيل وکړ. په پای کې موږ هم له هوټله راوتلو او په گل کرې موټر کې يې نوي کور ته يووړو. موږ سره يوازې زما خپله کورنۍ کور ته راغله، چې بيا وروسته کاکا، ماما او نور خپلوان زما پخواني کور ته په موټر کې د خوب لپاره ولاړل. يوازې زما مور، تندار او د هوسۍ د کاکا لويه زموږ سره په نوي کور کې پاتې شوې، ټول بې خوبه وو، ويده شول. زه په کور کې په هره کوټه کې وگرځېدم او گرځېدم، په هره کوټه کې د ضرورت وړ شيان پخپل خپل ځای پراته او ځای پر ځای شوي وو. په هره کوټه کې فرش غوړېدلی و، په سالون او دهلېزونو کې ښکلې قالينې غوړېدلې وې، ټول ويده شول هوسۍ يې مخکې خپلې د خوب کوټې ته بيولې و. زه په سالون کې يوه شېبه کېناستم، بيا راپسې تندار راغله ويلې څه سهاره خپلې کوټه ته! ناوخته دی، له بې خوبۍ نه دې سترگې سرې شوي دي. ما وې ښه ځمه. هغه چې ولاړه، زه هم د خوب کوټې ته ور روان شوم، دروازه چې مې بېرته کړه، په کوټه کې د ښکلي گروپ سره، سپينه او شنه رڼا وه، له کوټې نه په زړه پورې خوشبويي ختله. ټوله کوټه په گلونو ډکه وه، د کوټې په منځ کې تخت ايښی و، چې ماد لومړي ځل لپاره د غسې تخت وليد. مخامخ ديواله ته الماری ولاړه وه، چې پلۍ يې شيشه يې وي. د تخت سر ته هم شيشه وه او پښو ته هم شيشه ولاړه وه. ټوله کوټه شيشه شيشه وه، ورو ورو مې د تخت خوا ته گامونه وړ واخيستل، هسې احساس مې کاوه، چې گنې هوسۍ مې په عمر کې نه وه ليدلې، هغه په تخت کې لاناسته وه. همغسې هغې هم داسې احساسوله، چې زه يې کله په داسې نيت نه وم

ليدلی. په تخت کې ورسره کېناستم، هغه و مسکېده، د واده په شالونو کې يې سر تیت نیولی و. ما يې ورو د شال پلوه مخه ایسته کړې، هغې چې راوکاته دومره بڼکلی شوې وه، چې سترگو ته مې ورله کتې نشوای. خپلې غټې تورې اوږدې سترگې يې مړې راوړلې، په خدا شوه، غلي شانته يې وویل:

سهاره نن بل ډول بڼکلی شوی يې.

ما وې او ته؟ زه داسې فکر کوم، چې په ټوله نړۍ کې به ستا غوندي بڼکلی بله نه وي. ما يې له زني نه لاس لاندې وپست او ورته ومې ويل:

هوسۍ نن به زه او ته د مينې تنده سره ماتوو. هغه و شرمېده او ځان يې په تخت کې واچاوه، لومړی مو خپلو کې سره يو له بله چپې واخيستي، دواړه سره خوله په خوله شولو، د مينې په خوږو کې سره تر سهاره ورک شوو، د خوږې مينې په خوږه نشه کې د ورځې تر يوولسو بجو پورې ويده پاتې وو. کله چې په يوولسو بجو راويښ شوم او تشناب ته لاړم، د غومره بڼکلی تشناب او د ځان د مينځلو تپ مې هم په لومړي ځل وليد، له ځان سره مې وويل: سهاره ورځ دې روانه ده. له تشناب کولو نه وروسته سالون ته ورغلم، لا څوک نه و، بيرون حويلۍ ته ووتلم. په گلونو کې يو ساعت وگرځېدم، چې دوباره سالون ته ننوتلم، چای تيار و. د هوسۍ د تره لورگانو او زما تندار چای تيار کړی و، هوسۍ يې هم راويوگستله. ډېره شرمېده، رنگ يې وهلی و، پخوانۍ هوسۍ نه وه. زما ترڅنگه يې کېنوله، چای مو وڅښلې، هغوی راپورې ټوکې ټکالي کولې، موږ دواړه شرمېدلو. بيا لږ ساعت وروسته کاکا دوی راغلل. هوسۍ ورپاڅېده، لاسونه يې ورمچې کړل، سترې مشي يې ورکړه، ټول په گډه سالون کې کېناستو. د غرمې له ډوډۍ نه وروسته کاکا دوی کلي ته د تللو نيت وکړو، ويلې شپې مو ډېرې شوي دي، بڼه شوه دا واده خدای په خير سره تېر کړو، مونږ به درنه ولاړ شو. څه موده پس به تاسې خامخا کلي ته راشئ.

ما وې بڼه کاکا جانه، يوه مياشت وروسته به موږ کلي ته که خدای کول درشو. هغوی مو موټر کې پل محمود خان ته يووړل، گاډی تيار ولاړو، وروختل او د کلي په لور روان شول.

موږ او د کاکا زوی مې راسره پاتې شول، ما وې کله چې مونږ کلي ته تللو، دا به هم راسره يوځای ولاړ شي. موږ مې ډېره خوشاله وه، پېنځه وخته لمانځه کې به يې زما خسرو او خوانبې ته دوعا کوله. پخوانی کور مې پريښود او په خاوند مې وسپاره. زمونږ نوی ژوند په نوي کور کې پيل شو. د ژوند هره شېبه ډېره بڼه تېرېده، هوسۍ زما د موږ ډېر قدر او عزت کاوه، په هغې هم خپله نږور گرانه وه. څو ورځې به د هوسۍ د پلار له کوره مونږ ته پخه ډوډۍ راتله.

له یوې اوونۍ نه وروسته هوسی پلار کړه د اومې لاره. زه، د تره زوی او مور مې یوازې په کور کې پاتې شو. له معمول سره سم به خپلې دندې ته تلمه، د هوسی پخوانی موټر اسره و. نوی موټر د هوسی سره و، زموږ په دې نوي کور کې یخچال او مکمله اشپزخانه او نور ټول سامان او لوازم یې پوره و. د مني موسم رانزدې کېده، گرمي ورځ په ورځ کمېده، شپه مخ په یخېدو وه. د هوسی له راتلو سره مې اقتصادي ستونزې حل شوې وې، کور مې ودان شو، دوستان او ملګري مې زیات شول. خپله دنده مې په ښه توګه سرته رسوله، کله ناکله مې ملګري او د خانګې رئیس او مدیران مېلمانې کول. په هغوی ټولو زه ګران وم. همدا وجه وه، چې خو ورځې وروسته یې د نشراتو د رئیس په توګه وټاکلم. په لږ وخت کې مې اړیکې تر وزیره ورسېدل. یوه شپه مې د اطلاعاتو او کولتور وزیر او ځینې رئیسان مېلمانې کړل. زما خسريې پېژانده، په همدې ترتیب سره مې تماسونه زیات شول. له خسر سره د شاهي کورنۍ یوه دعوت او مېلمستیا ته ولاړم.

دویم څپرکی

په مېلمستیا کې پخوانی پاچا اعلحضرت محمد ظاهر شاه او د هغې مېرمن د شاهي کورنۍ نور غړي، عالیرتبه مامورین، جنرالان حاضر وو. زه او هوسی د خسر په شمول په دغه شانداره محفل کې په یوه مېز سره یوځای ناست وو. ما په دغه محفل کې د خپل خسر پېژندگلوي ولیده. دی یوازې ظاهر شاه ته ورغی، روغېر یې ورسره وکړو او نور زیات راغلي مېلمان نه زما خسر ته سترې مشي ته راغلل. پټ په زړه کې د خپل خسر په شخصیت پوره خوشاله شوم، د شپې تر اخره پورې مونږ په زړه پورې موسیقي واورېده. د هوسی ښه ساعت تېر شو، ورو ورو د هغې وخت ځینو لویانو د خپل خسر په سیوري کې او هم یې د خپلو لیکنو او راډیويي داستانونو په وجه پېژندلم. موږ د کور کارونو لپاره مزدوره نیولې وه، هرڅه به یې راتیارول، د پخلي او خاصو کارونو لپاره مو یوه بله ښځه نیولې وه، چې په اشپزی پوره پوهېدلې. له یوې ورځې نه مو بلې ته ژوند پرمخ روان و. هوسی د پلار له کوره ښې ډېرې پیسې راوړې وې، چې په بانک کې مو ذخیره کړې وې. زما په معا روزمره ژوند تېرېده، څه موده وروسته مونږه خپل کلي ته د تللو نیت وکړو.

موږ مې تل راته ویلې، چې کلي ته باید لاړ شو کور مو خوشې پرېښی دی، هوسی هم د کلي تگ ته لېواله وه. د شپې له خوا مو تصمیم ونيو او خسر ته مې د کلي د تگ وویل. هغوی وویل لاړ شئ، خو ورځې به مو ښې تېرې شي. سبا ته د پنجشنبې ورځ وه، د کور خدمتگارو ته مې وویل، په کور به پام کوئ، هغوی به هغې زمونږ د کور په پیاده خانو کې اوسېدل، شپه او ورځ یې کور ساتلو.

سبا سهار وختي مونږه بازار ته لاړو، د کلي د کور لپاره مو سودا مودا وکړه. د هوسی نوی موټر مو د هغې د پلار په کور کې ودراره. په پخواني گاډۍ کې موږه کېناستو، له کابل نه مو د ننگرهار په لور حرکت وکړو. زما لومړی ځل و، چې د جلال آباد په سړک مې موټر چلول پیل کړل. پل محمود خان نه ورتېر شو، په صنعتي سیمه ورغلو، د سترگو په رپ کې د حربي پوهنتون له مخې نه تېر شو او تنګي ته ورسېدو. ماهیپر ته چې نژدې شو ادې مې خوب وړې وه. د کاکا زوی خو ان لا مخکې سترګې پټې پټې کېدې. هوسی پوره غره کې د اوبو څړوبي ته کتل، د غره د جگو ګرنگونو په سیل بوخته وه. همدا یې راته وې: سهاره پورې د غره منظره څومره ښکلې ده. ما وې هو دا خو ددې غرونو ښکلاګانې

دي، كه د كورنې د غرونو منظرې وويني، په تېره بيا تربرگي متاله پورې د غرونو او درو
بناپست وگورې، په ليدو به يې مړه نه شي. دا كابل او نور به دې بيخي له ياده ووځي او يا
خو چې د سوات په بنكلاگانو ورچكر شي واپس به ترې راونه گرځي. سهاره خدای ته
وگوره ورله بومي څه...!

— كه ژوند باقي و او وخت مو پيدا كړ، خامخا به دې ورته بوځم.

هوسۍ وخنډل. دا به كله وي؟

— ما خو درته وويل كه ژوند ياري وكړه دا ټول به وگورو! په همدې خبرو خبرو كې له
ماهيپره بنكته شو، موټر مې په بېره چلاوه، هوسۍ د سړك دواړو خواو ته كتل، د نور
څه په فكر كې نه وه. سروبي ته ورسېدو، موټر مو ودراره. د سيند په غاړه مودمه كوله.
مور مې، هوسۍ او د كاكا زوی مې له موټره راښكته شول. زه هوټل ته ورغلم هوټلي ته
مې د ډوډۍ وويل. د هوټل شاگرد راته ان د سيند غاړې ته ډوډۍ راوړه. هوسۍ دواړه
پسني او بو كې اچولې وې او سيند ته يې كتل. د ډوډۍ په چرت كې هم نه وه. له دمې
وروسته بيا د جلال آباد په لور روان شو. هغې وخت كې سړك پوخ و، موټر گړندی روان
و.

د لغمان په كڅ كې رانه هوسۍ پوښتنه وكړه، ويلې سهاره دا پورې كوم ځای دی، چې
هوار معلومېږي؟

ما وې دغه لغمان دی.

هغې ويل: دا خو ښه پراخه مخكې لري. هلته ليرې جگ جگ غرونه ولاړ دي. څومره
ښه.

— هوسۍ تا خو يوازې كابل ليدلی دی، زموږ ټول افغانستان ښكلی دی.

په دې خبرو كې لا وو، چې له درونته يې نه تېر شو او په لږه شېبه كې جلال آباد ته
ورسېدو. هوسۍ ته د جلال آباد ښار نوی و، هرې خوا ته يې چېران چېران كتل. د جلال
آباد گرمۍ يې په مخ خولې راماتې كړې. په ټول ښار كې مې موټر وگرځاوه، ما وې چې
دوی ټول ښار وويني. بيا مې موټر ودرولو، يوه هوټل ته د چای څښلو لپاره وختو. له دمې
وروسته مو تازه ميوې له ځانه سره واخيستې او د كلي په لور مو حرکت وكړ. مازيگر
كلي ته ورسېدو، سړك د كلي له اړخه تېر شوی و، په هغې وخت كې به دغه كلي ته پنځه
شپږ موټرې ورځ كې ورتلې. موټر مې ښه د كلي نژدې څنگ ته وروست، نور نو سړك
وړاندې بل كلي ته غځېدلی و. موټر مې د سړك ترڅنگه د يوه كليوال د كور ديوال پورې
ودراوه. د كور والا ته مې وويل چې په موټر د سره پام كوه. هغه خو پېژندلم، لومړی يې

ستري مشي وکړه، بيا يې پوره ست وکړو، خو مونږ ترې کور ته روان شو. ځړنۍ لانه وه لگېدلې، چې د خپلې کلا دروازي ته ورسېدو. له موټر نه مو سامانونه ورسره اخیستي و، د کلا په دروازه لاندې ننوتلي نه وو، چې شاوخوا د چم خلک ښځې او نر حېران پاتې وو، هر چا به مونږ ته راکتلو چې اسهار له مور، وراره او کومې ښځې سره له کومه راغلل؟ دننه چې ورننوتلو د کور لوی واړه مخې ته راغلل. کاکا مې هم راغی، مور مې ټولو ته وويل:

دا مې ننګورده هوسۍ. جانه د ستري مشي او روغېر نه وروسته هوسۍ د کلا ديوالونو ته کتل، هغې ته هرڅه نوي و، حېرانه پاتې وه. د کاکا مېرمن او نورو اولادونو يې له هوسۍ نه ګرد ګرد تاوېدل. ما غلي شان هوسۍ ته وويل:

دا ټول ستا د قدر او عزت په خاطر درسره نژدې نژدې کېږي.

هغې وې هوزه پوهېږم. د ماما کور ته يې يو ماشوم ولېږه، وروسته مو کتل چې ماما سره د خپلې مېرمنې او زامنو راغلل. د کاکا نور زامن او لويه هم راغلل. زمونږ کلا کې شور ماشور جوړ وو، چرګان حلال شول، د ماښام ډوډۍ تياره شوه. نارينه په سالون کوټه کې ډوډۍ ته کېناستل او ښځې په بله کوټه کې ډوډۍ وخوره. په دغه شپه هغوی ټول زمونږ په ورتګ او بيا په ځانګړې توګه د هوسۍ په ورتګ او ليدو بې حده خوښي کوله. د شپې له خوا په سالون کې ګېس لگېدلې و، ځکه چې په کلي کې برېښنا نه وه. تر نيمې شپې ټوکې ټکالې او ساعت تېري وه، د شپې هغوی خپلو کورونو ته لاړل او مونږ په خپله کلا کې پاتې شو.

په پای کې زه او هوسۍ په کوټه کې پاتې شو. مور مې راغله ويلې زويه ستا د خوب کوټه تياره ده، خپلې کوټې ته لاړ شئ، کرار ويده شئ. مونږ دواړه خپلې کوټې ته لاړو. کوټه يې داسې جوړه کړې وه، لکه د واده د شپې لپاره چې تياره شوې وي. کوټه د گلونو او شالونو نه ډکه شوې وه، د کوټې په منځ کې دوه کسيز پالنگ يې کټ جوړ شوی و. تر سهاره پورې مو ښه خوب په کې وکړ. سبا ته د کلي ښځې او نر زمونږ ستري مشي او مبارکۍ ته راتلل. په کور کې مو واورېدل، چې د کلي خلک رانه د واده ډوډۍ غواړي. له ډېرو نه خو مې واورېدل، ويلې سهار صاحب مونږ ته بايد د واده شيريني راکړي. په کور کې مې له کاکا دوی سره مشوره وکړه، چې د کلي خلکو ته د واده نارۍ ورکړو ټول وويل: يو غويي به حلال کړو او د کلي ټولو خلکو ته به ډوډۍ تياره کړو.

دوه ورځې وروسته مو يو غويي واخيست او وريجې مو هم په کلي کې واخيستې، وره خو په کور کې تياروو، خلکو ته مو استازي ولېږل، چې د جمعې شپې ته د واده

ډوډۍ ته راشي. يوه ورځ مخکې د چم گاونډ خلک او خپلوان زموږ په حجره کې راټول شول. سبا ته د واده د ډوډۍ پروگرام، د غويي حلالول، د وريجو پخلي، د غونډې او نورو اشپزي کارونه سره وويشل شول. د شپې له خوا ته خپلوانو ښځو او انجونو زموږ په کور کې چمبې وهلې او سندرې يې ويلې. په حجره کې هم ځوانان راټول شوي وو. يوه ډله سندرغاړي راغلي وو، چې د ماښام ډوډۍ نه وروسته يې مجلس پيل کړو. ډېرې خوږې سندرې يې ويلې. د منگي او سيتار سره د يکه زار او تپي غږونه پورته کېدل. ان د سهار تر ازانه پورې تنگ تکور روان و. هوسۍ په خونښو کې دومره ډوبه وه، چې زه يې لا هېر کړی وم. زه يې بيخي له ياده وتلی وم.

په سبا ته سهار وختي د کلا مخې ته خلک راټول شوي وو. چا غويي حلالولو، چا ديگونه باندې کول او ځينو لرگي ماتول. د کلا د دروازي څنگ ته د حجرې دوه غټې غټې کوټې او دالان د کتونو نه ډک شوي وو. د کلي نژدې خپلوان او د چم گاونډ خلک او ځيني مېلمانه په کتونو کې ناست وو، چا کيتي کولې، چا کار کاوه. ماشومانو منډې رامندې وهلې. دننه کلا کې هم ډېرې ښځې راغونډې شوې وې، له ښځو او ماشومانو نه کلا ډکه وه. هوسۍ ته يې د واده جامې اغوستې وې، ماته يې هم نوې جامې او تور واسکت او اغوست، تورې نوې خپلۍ يې راپښو کړې، نوې ريښمينه لوني يې راپه کړه. راته وې ويل، چې له ډوډۍ نه وروسته به له هوسۍ سره يوځای ودرېږې، چې عکاسي درته وکړو. خپلو همزولو به راته ويلې سهاره ډېر ښکلې شوې يې؟ ما به له هريوه نه مننه کوله، خو ورته مې ويلې، چې عکاسي او ودرېدل د کلي رواج نه دی.

په حجره او دېره کې په ټولو مېلمنو گرځېدل، زمونږ د کلا مخې ته شنه لوگي پورته کېدل، په حجره او دېره کې ناست خلک خوشاله معلومېدل. له دولسو بجو نه اېسته د کلي خلک حجرې ته راغلل، دېره او حجره له خلکو نه ډکه شوه. ډوډۍ ورکول پيل شو. د کلي خلکو شمېر تقريباً څلورو سوو ته رسېده، سره د ماشومانو. د کلي ځيني ښځې هم دننه کلا ته راغلي وې، چې هغوی ته دننه ډوډۍ ورکړل شوه. تر دوو بجو پورې ډوډۍ روانه وه. هرڅه پوره او پرېمانه وو، ټولو ويلې چې د لومړي ځل لپاره مو داسې ډوډۍ وخوړه. وروسته بيا په کلي کې زمونږ د واده ډوډۍ او ازه خوره شوې وه. خلکو به چې ډوډۍ وخوړه، د تلو په وخت کې مې ورسره مخه ښه کوله. تر درې بجو د ډوډۍ پروگرام پای ته ورسېده. مونږ هم ډوډۍ وخوړه، بيا يې زه دننه بوتلم کتل مې چې هوسۍ يې په پالنگ کې کېنولې ده او ښځې ترې تاوې دي. زه له شرمه بېرته راستون شوم او حجرې ته ورغلم. حجره خولا د خلکو نه ډکه وه، د هر چا مخې ته چای ايښی و، د شپې له خوا د کلي

همزولي او نور خلک بيا راټول شول، منگي وترل شول، د کلي سیتار چې د منگي والا سره ناست و او په خپل ځونډي دار سبتاري يې گوتې وهلې، درېم تن خپلې مخې ته باجه ايښې وه. لږه شپه وروسته د ساز او نغمې غږ جوړ شو، تر نيمې شپې مجلس وشو.

د واده مراسم په کلي کې ښه سرته ورسېدل. دوه درې شپې وروسته خپلوانو هر يوه په وار سره مونږ ته مېلمستياوې کوله. مېلمستياگانې چې خلاصې شوې، بيا به په موټر کې ليرې ځايونو ته د سيل او ساعت تېرۍ لپاره تلو. هوسۍ راته څو ځل وويل: سهاره کابل ته زړه ځو.

زما درخصتۍ له ورځو نه سوا يوه اونۍ نوره هم تېره شوې وه، هوسۍ ته مې د کابل د تلو وويل.

د هغې هېڅ زړه نه کېده، ما وې بل ځل به ډېرو شپو له راشو، اوس همدومره بس دی. کاکا سره مې د کلا مخې ته په خپل پټي کې د باغ د جوړولو مشوره وکړه، هغه وې پسرلي کې به بوټي واخلم او باغ به جوړ کړم. مونږ کابل ته د تلو نيت وکړو. مور مې ويلې دا ځل در سره نشم تلای، ځکه چې دلته کور کې هم څوک نشته دی، يو د کاکا زوی دې دلته راسره دی. دا خو اوس هغه پخوانی کور نه دیو څوک به رانه غلا وکړي بچۍ.

— موري! موږ نه به غله څه يوسي او بيا په دې کلا راختل خو ډېر گران کار دی.

— زويه دا خو څه کابل نه دی، چې پوليس دې په هرڅه پام کوي، هلته خو شپه هم لکه د ورځې په شان رڼا وي، څوک به څه غلا وکړي. دلته خو کلی دی اوس هم د چا سترگې راته نه غږېږي، رښتيا چې بېگانه ته درته سپېلني لوگی کړم، چې له نظره نشي. د خلکو دريکې سترگې دي، سترگې نه دي چونه کوي.

— موري که ستا رضا وي، نو سبا ته به په خير سره مونږه کابل ته لاړ شو.

هغې وې ډېره ښه ده زويه لاړ شه، چې غير حاضر نه شي. بېگانه ته مې خپلوان راټول کړل، پس له ډوډۍ نه مې له هغوی نه د تللو اجازت واخيست، هغوی ټولو مونږ ته دوعاوې کولې. سبا يې ترې په دوعا او سپارار خست شو. مور مې او ښکې تويې کړې، هوسۍ يې لاس او پښې ښکل کړل، له خپلې ځوابنې سره يې اوښکې تويې کړې، خدای په امانې مو ترې راواخيسته او کابل ته مو حرکت وکړو.

د جلال آباد په ښار کې مو د خان کاکا دوی لپاره مالټې او سنټرې، گنډېږۍ ورسره واخيستې او بيا د کابل په لوري روان شو. په درونټه کې مو د څو دقيقو لپاره د ننگرهار د پوهنتون ودانۍ او ښار له نږدې نه وليد. درونټې له بنده، چې ور تېر شو د ډنډ په غاړه مو د ماهيانو پروژو وليده. په ډنډ کې دومره هيلۍ ناستې وې، چې د اوبو مخ يې پوښلی و. د

لغمان په کڅ ورغلو وړاندې د ډاک په منځ کې پخوانۍ سپینه او خړ بڅبنه تانه
بنکارېده. له کڅ نه تېر شو د ارواښاد الفت صیب زیارت ته مو دوعا وکړه. ځای په ځای
هوټلونه وو، د لارې مساپرو پکې دمه کوله. د هوټلو مخې ته به څو گاډي ولاړو. سروبي
نه رابنکته مخامخ د پورې غره د یوه گړنگ لاندې د سیند په غاړه مو دمه وکړه. موټر مو
د سړک پر څنګ کې ودرولو او مونږ سیند ته نزدې وربنکته شو. هلته د یوې هواری تېرې
په سر سیند ته ورڅېرمه کېناستو. لومړی مو کباب کړی چرګ چې مور مې راته ایښی و،
راواخیست، ډوډۍ مو وخوره. د سیند شورد غره منظره او ښکلی طبیعت زړه
رابنکونکی و. هېڅ زړه مونه کېده، چې له دغه ځایه راپاڅېدلي وای. له ډېرې دمې
وروسته موبیا حرکت وکړو. په سروبي راتېر شو، د ماهیپر غرونو ته ورنزدې شو. د
ماهیپر په تری کې هوسی بیا د پورې غره ښکلې منظرې ته متوجې وه. له ځان سره یې
ویلې: څومره ښکلې غردی؟ د اوبو خړوبی له یوه گړنگ نه وبل ته د مرغانو الوتل دا
څومره په زړه پورې دي. هغه لاد غرونو په تماشه وه، چې تنګي ته ورسېدو. په لږه شپه
کې د حربی پوهنتون نه تېر شو، پل محمود خان ته چې ورسېدو، مازیګرو، کور ته چې
ورسېدو، هوسی سمدستي خپلې مور ته ټیلفون وکړ، حال احوال یې واخیست، ما هم
ورسره خبرې وکړې. هغه ډېره ټینګه شوه، ویلې مونږ کره راشئ، خو هوسی ورته وویل:

مورې! سبا شپې ته به درشو، اوس ډېر ستړي یو، چې استراحت وکړو. ما هم ورته
ویل. خان کاکا په کور کې نه و، ما وې سبا ته درځو په خان کاکا سلام وایه.

مونږه رښتیا چې ستړي وو، د ماښام ډوډۍ نه وروسته په وخت ویده شو. خدمتګارو
ته مو میوې او ځینې شیان ورکړل، هغوی له مونږه سره ډېر خوشاله وو. په ډېره ښه توګه
یې زمونږ د کور ساتنه کوله، مونږه د تنخواه نه علاوه ډوډۍ هم ورکوله. زمونږه اشیزه
ډېره صادقانه او ښه ښځه وه. زمونږ په هر څه یې د خپل کور غوندې پام کاوه. هغې ایګې
یوه لور درلودله، مېرپه یې پخوا مړ شوی و. د پلار کور یې په شمالي کې و، کله ناکله به
یې مور و پلار ورته راتلل. یوه بله خدمتګاره وه، چې هغې به د کور جارو کوله او کالي به
یې پرېمینه ل. د ماښام ډوډۍ نه به وروسته خپل کور ته تلله. د هغې کور زمونږ د کور
ترڅنګه و. په دې شپه هغوی دواړه مونږه په وخت رخصت کړې، مونږه د شپې خبرونه
واورېدل او بیا سمدستي مونږه دواړه ویده شو.

سبا ته پخپل وخت وظيفې ته لارم، ځینې شیان لکه شات او یولږ څه د غوا سوچه
غورې مې رئیس صاحب ته یووړل. د خپل سفر خبرې مې ورته وکړې، چې څنګه په دروازه
وننوتلم، رئیس صاحب رپاڅېد، غېږ کې یې ونیوم. لومړی یې ستړي مشي وکړه او بیا

یې راته مبارکي وویلله ما وې: د څه شي مبارکي دې راکړه رئیس صاحب؟

هغه وویل: د ریاست منظوري دې راغلي ده. په لومړي بست کې رئیس مقرر شوی یې. یو ساعت ورسره کېناستم، بیا یې راته وویل: سبا ته به دې پخپله نوې څوکۍ کېنو، نن دې خپله پخوانۍ دنده مخې ته یوسه. خپلې شعبي ته لارم او په کارمې پیل وکړو. لږ ساعت وروسته ډېر کسان راته شعبي ته راغلل او مبارکي یې راکړه. ما سره خود ریاست د څوکۍ دومره خیال نه و، ولې نورو مامورینو ته دا لویه خبره وه. په څلورو بجو چې کور ته راغلم، هوسۍ ته مې کیسه تېره کړه، هغه هم خوشاله شوه، وې ویل: زما قدم درته نیک شو، دواړه رئیس شوي.

ما وې: هوسۍ نو دا څوکۍ به ماته څه راکړي، چې دومره...!

— دا څوکۍ ستا شخصیت لوړوي، ايله به په پېنځه و کې یاد شي.

— څوکۍ او معراج موقتي شی دی، سړی باید خپل شخصیت او اهلیت ولري. په ټولنه کې د درانه سړیتوب وزن معلوم وي، ولې نه څوکۍ هم بنه شی دی، مگر زړه ورپورې تړل نه دي په کار. کله خود نن شاه سبا ته گدا کېږي هم.

— سهاره ستا سره یې څوک نه شي ویلې. په خندا شوه او وې ویل: زه به درته هم د گلو

گېډۍ دروړم.

— چې رشتیا راباندې وایې، ته چې راسره یې، زما هر څه دي. ماته په ژوند کې دا نور شیان نسبي دي، باور یې نه دی پکار. هغې راته له اشپزخانې نه یوه پیاله چای راوړو او بیا مې ترڅنگه په کوچ کې کېناسته. ما د کور د تېلفون نه د هوسۍ مور ته تېلفون وکړو، د خپل ریاست خبره مې ورته وکړه، هغه خوشاله شوه، بیا مې خسر سره هم خبرې وکړې. هغه هم ډېر زیات خوشاله شو. له هوسۍ سره یې هم خبرې وکړې. هوسۍ راته په ټوکو کې ویلې هلکه اوس به درته پس له دینه رئیس صاحب وایم.

— نه نه هوسۍ! پام کوه زه خوستا همغه سهار یم، دا شیان زما او ستا په منځ کې نه

ځایېږي.

— بنه ده زما زړه هم په سهار خوشالېږي، تل به د سهار غږ درته کوم.

رښتیا هم زمونږه مینه له یوې ورځې نه بلې ته زیاتېدلې، ترڅو به چې له وظیفې نه کور ته رسېدې، هغه به له انتظاره سترې سترې وه. زه به چې کور ته ورغلم، لکه د گل غونډې به وغوړېده، و به یې خندل او ډېره شېبه به یې غږې کې نیولی وم.

زموږ ژوند بنه تېرېده، یو څه پیسې مو په بانک کې ذخیره کړې هم وې، له هېڅ مشکل سره مخامخ نه وو سبا ته د جمعې ورځ وه، مونږ وختي د هوسۍ د پلار کره ولاړو.

هغوی پغمان ته د تلو نیت کړی و، زمونږ په ورتگ خوشاله شول، ویلي بڼه شوه چې راغلی، په گډه به میلی ته لار شو. سامان او خوراکی مواد او د کباب نغری او سیخونه مو هم ورسره واخیستل. پغمان ته لارو. کتل مو چې په دغه ورځ په پغمان کې د خلکو گڼه گونه دومره زیاته وه، چې په سرک باندې د موټرو د تېرېدلو چاره نه کېده. په ډېر ځنډ سره په کرار کرار د درې خولې ته ورسېدو. په خواری سره مو یو ځای پیدا کړو او پکې کېناستو. دستي مو ځای مای برابر کړو د هوسی د کاکا زوی د کباب لوگي پورته کړل. نورو خلکو هم چا اتن اچولی و، ځینو سندرې ویلې، چا مېرزان جنگول او چا هم کبابونه پخول. یو شور ماشورا او په زړه پورې مېله وه. تر مازيگره مو بڼه ساعت سره تېر شو، مازيگر ناوخته کورونو ته راستانه شو. سبا یې چې خپلې دندې ته لارم، زمونږ رئیس راته وویل:

سهاره! راکه چې د نشراتو ریاست ته ځو، معین صیب راځي، ستاسې د معرفي په هکله مونږه د نشراتو ریاست ته ورغلو. کتل مو چې د بېلابېلو څانگو مامورین هم راتول شوي دي. په دې کې معین صیب راغی، له سترې مشي وروسته یې پس له لږې شېبې نه مامورینو ته زما معرفي وکړه او څو خبرې یې وکړې. ما هم پخپل وار سره څو جملې وویلې. معین زه په څو کې کېنولم او ټولو چک چک وکړو، چای او شیرینې وخورل شوه. زه له دغې ورځې نه وروسته د نشراتو رئیس شوم.

څه موده وروسته مې اړیکې له لوړو چارواکو سره وغځېدې، په ریاست کې راته د مقالو او راډیويي داستانونو ته زمینه برابره شوه. هم به مې مطالعه کوله او هم به مې لیکنې کولې. کله به مې چې په کومه مقاله او کومه لیکنه کې د وخت ناخوالو ته پکې کلکه گوته ونيوله، له پاسه به راته یو نیم ټیلفون کېده، ویلي به یې: پام کوه دغه شیانو ته گوتې مه وروړه، چې له ریاسته به دې ایسته کړې. ما خپلې لیکنې همغسې دوامداره کولې، د ریاست په کلونو کې دوه درې ځلې مې خارجي هېوادونو ته سفرونه وکړل، لکه روسیه، هندوستان او ایران ته د پاچاله کورنۍ سره د خپل خسر د هوسی د پلار په پېژندگلوۍ بلد او پوره اشنایي مې ورسره پیدا کړه. په ځینو خاصو محفلونو او ناستې پاستې کې به مولیدنه کېدله.

د پاچاهۍ دورې په اخرو وختونو کې په هېواد کې حالات بدل شول، د کابل پوهنتون په محصلینو او د ښوونځیو په شاګرانو او استادانو کې سیاسي بېلابېلې مفکورې راپیدا شوې. د شوروي اتحاد نه کمونېستي مفکوره، د سعودي عرب نه اخوانیت او له چین نه مائوېستي افکار راخواره شول، ځینې نېشنلستي ډلې هم راوپارېدې. دغو ټولو

بېلابېلو ډلو له يوې ورځې نه بلې ته چټک گامونه اخیستل. د کله نه چې په افغانستان کې د لومړي ځل لپاره اساسي قانون منځ ته راغی او د ديموکراسۍ غږ څه ناڅه پورته شو. له همغې ورځې نه بيا سياسي ډلې ټپلې او سازمانونه پسې لاس ته راوړل شول، مظاهري او اعتصابونه پيل شول. په مظاهرو کې به محصلينو او شاگردانو ظاهر شاه ته ردې بدې ويلې او د وخت د رژيم نه به يې سر ټکاوه.

ورځ په ورځ حالاتو کې توپير پيدا کېده، په ځينو خپرونو کې انتقادي ليکنې او گوتنيونې پيل شوې، زما په خپل فکر کې څه کوم نوی بدلون نه و راغلی، خپلې ليکنې مې لکه د پخوا په شان جاري وساتلې. هر څومره چې مې له لوړو چارو او کورنيو تماشو نه زياتېدل، زما په فکر او خواصو کې کوم تغيير نه راتلو. ډېر راته وويل:

سهاره لکه د پخوا په شان چې څنگه وې، همغسې پاتې يې.

ما هم پخپل طبيعي ډول سره له هر چا سره چلند کاوه، ډېرو د بېلابېلو مفکورو خلکو راباندې خپله وسه وکړه، چې مفکوره مې بدله کړي، ما د هېچا زړه نه بد او، خورا باندې پوه به شو، چې سهار دې خبرو نه دی. په نورمال ډول مې په دولتي چارو او هم ولسي خلکو سره څنگه چې وم، همغسې پاتې وم.

کله چې پاچاهي نسکوره شوه او د داود خان جمهوري دوره راغله، حالات بدل شول. څه ناڅه تغييرات منځ ته راغلل، د بدلون او نوي توب فکر هر چا سره پيدا شو. زموږ په وزارت کې هم يو ډول تغييرات پېښ شول. زه لا پخپله څوکۍ پاتې وم، د نوي دولت د روحيې په اساس به نشرات کېدل. ما پخپلو ليکنو کې هېڅ ډول تغيير رانه وست. ورځ په ورځ د گېزو او گېزو شپې زياتېدلې، د ټول هېواد د ولس په منځ کې ځينې گونگوسې رااوچت شول. د داود خان د ډلې ټپلې په څنگ کې نورې بېلابېلې سياسي ډلې ټپلې راژوندۍ شوې، هر چا به خپلې هلې ځلې کولې، ماته به مې خسر خان کاکا تل ويلې: سهاره بچۍ! که زما منې په هېڅ سياسي ډله ټپله کې مه ځه، دا څنگه چې يې، همدغسې اوسه.

ما وې: خان کاکا زه نه پوهېږم په ښه و سترگو يانې په کوم سياست نه پوهېدل او په ډلو کې تگ زما په فکر لويه ناپوهي ده. پرېږده هر څوک او خپل کار يې.

د داود خان په جمهوريت کې زموږ د مطبعې ټول پخواني رئيسان او نور مامورين په خپل ځای پاتې وو، زموږ د ټولو ترمنځ نېک روابط پخوا غوندې ښه پاتې و.

هوسۍ چې په کور کې تل بې کاره وه، ورځ پ ورځ يې د بدن وزن زياتېده، ما به ورسره ټوکې کولې ورته به مې وويل:

هوسی راځه زما سره سکرتره شه، مصروفه به شي. هغې به راته په ځواب کې وويل:
ولې اوس دې سکرتره نه يم څه؟ هغې غذايي رژيم ونيو، په کور کې به يې دننه
سپورت هم کاوه، خويوه خبره کوم، چې بنا بېست يې له پخوا نه څو چنده شو. زمورد
دواړو مينه له يوې ورځې نه بلې ته زياتېدلې. کله به مې ورته ويلې: هوسی زوی يا لور
پيدا کړه، چې ساعت دې ورسره تېروي. هغه به د معمول سره سم په خدا شوه، ويل به
يې: ته خو دا وايې ولي بيا به مو دا خوند نه وي. پرېږده چې څه موده ازاد پاتې شو.
په دې کې کړې شي د داود خان حکومت چپه شو، خلقي دولت منع ته راغی.
سمدستي راته د هوسی پلار خان کاکا وويل: بچی اوس خرابه شوه، په وخت د ځان غم
و خورئ، دا زمور لپاره په گټه نه ده.

رښتيا همغه و چې دوه مياشتې وروسته خان کاکا ونيول شو او پل چرخي زندان ته
يو وړل شو. په ما هم وېره راغله، ما وې چې د خسر په جم کې مې نيسي، لږه موده پس يې
له رياسته اېسته کړم او پخپله پخوانی شعبه کې مې کار کاوه.

هر څه يو دم بدل شول، ما هم راډيويي داستانونه او مقالې نه ليکلې، د مطبعې
رئيسان ټول بدل شول، په هر چا وېره او ډار پرېوت. زه په خسر پسې ډېر و غلېدم، خو
هېڅ خوند يې ونه کړ. هوسی به هر ورځ په سرو سترگو ناسته وه، مور يې هم خپه وه، خو
ځلي پل چرخي زندان ته زه او هوسی له نورو پابوازانو سره به په کتار کې ولاړ وو. تر پايه
پورې به مو پښې وچې شوې، خود خان کاکا نوم د بنديانو په لست کې نه و. مازيگر به
خپه ستومانه بېرته کور ته راغلو. خو ورځې مونږ د هوسی له مور سره تېرې کړې، زه به
هم هر ورځ خپلې دندې ته تلمه.

څه موده پس مې له يوه تن نه واورېدل، ويلې:

سهاره په خسر پسې دې مه گرځه، هغه يې وژلی دی. يو ځل په کورنۍ چارو وزارت
کې د مرو کسانو لست څرېدلی دی، په هغه لست کې به د هغه نوم وگورې.
زه په چالاکی سره د کورنيو چارو وزارت ته لاړم، لستونه مې چې له نظره تېر کړل، په
يوه لست کې د هوسی د پلار نوم ليکل شوی و. کور ته ناوخته لاړم، هوسی رانه پوښتنه
وکړه، ويلې:

سهاره نن خودې زما د پلار په باب څه نه دي اورېدلي؟ زه ورته منکر شوم، ما وې نه
والله نن زه ډېر وگرځېدم، خو هېچا راته څه ونه ويل.

ډيرو راته دا هم وويل:

سهاره ته که دې په خسر پسې داسې لالهاند او سرگردانه گرځې، داسې نه چې د هغه

په تېبل کې دې څوک ونه نیسي؟

— هوسی ددې حالاتو نه مې وېره غوندې کېږي. هغې راته وویل:

— سهاره نور بس دی ډېر مه گرځه، خدای ناخواسته څه درپېښ نه شي. خواښې مې هم راته ټینګتیا وکړه. زه هم بیا ډېر نه گرځېدم، خالي د وظیفې ځای ته به لارم او مازیگر به خپل کور ته راتلم.

حالات داسې شول، چې روسان افغانستان ته راغلل، د هېواد ټولو خلکو جهاد ته وروډانګل، د روسانو او د هغوی د ګوډاګي دولت په خلاف یې د جهاد چپغه پورته کړه. ورځ په ورځ د افغانستان په هره خوا کې جګړه ونښته، دواړو خواوو پر بل حملې کولې، د ملک حالات ورځ په ورځ خرابېدل ترڅو مجاهدینو د خپل ملک نه بهر په پاکستان کې څو ډوله تنظیمونه جوړ کړل، چې د ځینو برنیو هېوادونو له خوا به دغو تنظیمونو ته وسلې او هر ډول مرستې ورکول کېدې.

زه د حالاتو په ډېر سیاسي توب پسې په دې کتاب کې ډېر څه نه لیکم، خود وخت ناخوالو ته خالي لږه اشاره خو پکار ده. د روسانو له راتګ نه درې میاشتې مخکې مې زوی شوی و، چې اوس مې زوی (بهادر) د درې کالو شوی و، خبره دې ته راوړسېده، چې د کابل په ښار کې هم نورې شپې ګرانې شوې، یوه شپه مو د هوسی تره سره خبرې وکړې، هغه داسې فیصله وکړه او وې ویل:

سهاره! ته به له خپلې مېرمنې او زوی سره خپل کلي ته ځي، موږ او د هوسی مور به خپل وطن جنوبي ته ځو، جواب مې لېږلی دی خلک به نن سبا ته راوړسېږي او کله به راته انتقال کړي. تاسې هم خپل کالي او سامانونه خرڅ کړئ، کور مو هم په چا وپلورئ، پیسې ترې نغدې کړئ او پښې وباسئ، په دې ملک کې نورې شپې نه کېږي.

بس همدا فیصله شوه. مونږ سامانونه خرڅ کړل کور مو هم خرڅ کړو او په پټه توګه سره خپل کلي ته ولاړو. مور مې زمونږ په ورتګ ډېره خوشاله شوه، په کلي کې چې ځینې خلک پاتې وو، هغوی هم خوشاله شول. زمونږه په کورنۍ کې یوازې زما کاکا او د هغې مېرمن پاتې وه، ډېر کم خلک په کلي کې پاتې وو، ځوانان او ماشومان خو بېخي پکې نه وو، ټول باجوړ او پېښور ته تللي وو. ځوانان او د پاڅه عمر خلک د جهاد په لیکو کې په بېلابېلو تنظیمونو کې تنظیم شوي وو. ما چې حالات ولیدل، په کلي کې هم د شپو د تېرولو شان نه و. دوه میاشتې مو په کلي کې تېرې کړې، خو هره شپه یې مرګ و. یوه شپه مې کاکا ته وویل:

کاکا جانه! دلته خو ګوزاره ګرانه ده، دا هره ورځ مجاهدینو ته ډوډۍ پخول او دا

حجره چلول خورا گران بنکاري. زوی مې وړوکی دی، مېرمن مې په دې کارونو بلده نه ده، مور مې بوډی ده او مجاهد راباندې ناست دي، چاته ډوډی پخوو، چا سره د نغدو مرسته او له چا سره نورې منډې ترې ترې اخر به زموره څه وي؟
کاکا مې یوه شېبه غلی و او بیا یې وویل:

بچی زه خو داسې نظر لرم، چې تاسې له کلي نه نور ځئ، ځان پېښور ته کړئ، دلته اوسېدل گران کار دی. مونږ به هم درپسې درځو، یو څوک به پیدا کړم، چې په دې کلا کې واوسېږي او په کور او سامان ورسره پام کوي. تاسې یوازې منډې له مخې د ضرورت وړ شیان له ځان سره واخلي.

مونږه ټولو همدا مشوره وکړه، چې پاکستان ته کډه شو. له همدغې ورځې نه توده جگړه روانه وه، مجاهدو به د روسانو او حکومت په کتارونو حملې کولې او هغوی به بالمقابل توپونه او ټانکونه کلیو ته ونيول، هرڅه به یې لوټه لوټه کړل. دولتي الوتکو به هم بمبارۍ کولې. هوسی له دغې وضعې سره سخته نارامه وه، خپه او ستومانه وخت پرې راغی. اخر خبره تر مرگ سرحده راوړسېده. نوره نو مونږه د کلي نه د وتلو تیاری ونيوله. د شپې سره ټول یو ځل بیا په گډه کېناستو، فیصله مو وکړه چې په لومړي ځل به زه او هوسی سره د خپل زوی بادر خان پېښور ته ځو، مور به مې وروسته له کاکا دوی سره یوځای راپسې راځي. د کلي نه تر پېښوره مو سړي پیدا کړل، چې زمونږه کډه ورسوي. سبا ته مو له کلي نه د تلو ورځ وه. په دغه شپه تر ناوخته پورې کېناستو، د تلو لارې چارې او نور تصمیمونه مو سره ونيول. فیصله وشوه، چې سهار به په جاله پورې وځو او ټاکل شوي کسان به مو اخوا ته وراړوي. د شپې د پرېوتلو په وخت مې هوسی ته له خولې ووتل:

هوسی! حالات ډېر خراب دي، هره خوا جگړه ده، ډزاو ډوز دی، نه ویل کېږي که مونږه دواړو کې خدای ناخوساته کوم یو نه و، هغه بل به یې د ژوند ټوله کیسه لیکي. دا به زما او ستا ترمنځ زمونږد مینې او ژوند اصلي خبره وي. ما وې دا کتابچه درسره وساته تراوسه مې ساتلې او تردې ځایه مې رارسولې ده.

درېم څپرکی

هوسۍ راته د سهار په باب خبرې کولې:

— سپین سرې بوډۍ، چې امسا یې په لاس کې نیولې وه، پیوندي څرې او خیرنې جامې یې په غاړه وې، تور سوری وری ټیکری یې پخپلو سپینو وینبتو چولی و، له لیرې زما خوا ته راروانه وه. زه هم لکه د نورو مهاجرو غوندې پخوا راغلې وم او په دې کمپ کې مې شپې ورځې تېرولې. سپین ږیرې او بې وسې وم کوم کار رانه نه کېده، خالي لارې او کوڅې به مې څارلې. سپین سرې بوډۍ راروانه وه زما خوا ته رانزدې شوه، زما دسترگو دید کم شوی و، څوک مې په اسانه، نه پېژندل. بوډۍ ته ښه متوجې شوم لکه د لېونۍ په شان په نرۍ لاره راتله. چیلکې یې پښو وې د خپلکو یو وندنی یې شلېدلې و، په سختۍ سره یې گامونه اخیستل. نرۍ ډنگر کې بوډۍ، چې سترگې یې خچنې او په یوه سترگه کې یې اوښکه ډنډه ولاړه وه، د سرد وینبتانو سپینه څنه یې باد رپوله. د خپل څیرې ټیگری پڅکله یې په یوه لاس ټینگه نیولې وه، په ښي لاس یې امسا نیولې وه، خپلې لارې ته یې کتل. ورو ورو یې قدمونه اخیستل، زه د هغې د لارې په سر په یوه نرېدلي دیوال ناست وم، هغه چې دوه درې گامه رانزدې شوه، ما پرې غږ وکړو:

— ترور سترې مشې.

ویل یې: خدای دې وښه.

پښه یې ونيوه، ورو شوه ما پلو یې راوکاته، وې ویل:

وروره د ناصر باغ کمپ ته کومه لاره تللې ده؟

ما وې ترور همدا مخامخ لاره ورغلې ده. ترور یوه پوښتنه درنه کولی شم؟

هغې په داسې حال کې چې د مری غوټه یې ښکته پورته تله، امسا یې ولگوله، ځان یې

ټینگ کړو، وې ویل: ولې نه؟ وروره مهرباني وکړه.

پوه شومه چې بوډۍ سواد لري، ترور ته راشه دلته کېنه، لږه دمه برابره کړه، تر کمپه به

دې زه ورسوم، هغې دوعا راته وکړه ویلې وروره الله دې ژوندی لره. هغه په ډېر زحمت سره

کېناسته، سوړ اسویلی یې له خولې وڅوت، وې ویل:

چا راته زموږ یو کلیوال رانښودلی دی، په همدې کمپ کې او سپرې، ډگروال صابر

نومېرې، د هغه کره ورځمه نه پوهېږم چې څرنگه یې پیدا کړم.
د ډگروال صابر په اورېدو مې نېغ ټوپ وکړو، چوپ پاتې شوم، هغې راته کړه:
وروره! ته خوبه دغه سړی نه پېژني؟
ما ورته وویل: دا کوم صابر دی؟ په کمپ کې خو یو صابر دی، چې هغه....
بوډی، زما خبره ونيوله، وې ویل:
زموږ د کلي دی.

د کلي نوم یې واخیست (په زړه کې مې شک راغی، ما وې همدغه خوزه یم کنه. ما وې
بڼه به دا وي چې کور ته یې بوځم او سمه پوښتنه ترې وکړم).
— راځه ترور چې کمپ ته لاړ شو. زه ترې مخکې او هغه راپسې شوه، تر کمپ پورې په
ژور سوچ کې لاړم، کمپ ته ورسېدو، ما وې ترور راځه یوه پیاله چای به ما سره وڅښې، بیا
به د هغه سړي پوښتنه کوو. کور ته لاړو، ما په کمپ کې دوه کوټې درلودې، یوې کوټې ته
ورننوتلو. ښځه او واړه مې په بله کوټه کې وو، ښځه مې راغله، بوډی ته یې ستړي مشي
ووایله، ما وې هلته دې ترور ته چای تیارې کړه، بېچاره ستړي شوې ده. هغې د بوډی نه
پوښتنې ته خوله سازوله، چې ما ورته وویل:

ورشه ته لومړی د چای غم وخوره بیا به ورسره خبرې وکړې.
مېرمن مې بلې کوټې ته لاړه، ترڅو چای تیارې کړي. زه او بوډی په کوټه کې ځانته پاتې
شو، هغې خپل سوری ټیکری په ځان راخور کړو، خوله یې وچه وه، ما وې ترور اوس به درته
چای راوړي، خو اوس راته سم ځان راوښایه، د کوم ځای یې؟ نوم دې څه دی؟ کورنۍ دې
مېرمنه دی څوک دی؟

د خپل کلي نوم یې واخیست، چې زه هم د هغه کلي یم، ویل د خاوند نوم مې سهار دی،
په افغانستان کې په یې هره جمعي شپه راډیويي داستانونه خپرول.
— اڅ دا څه وايې ته... ته د سهار صیب مېرمن یې؟
— هوزه د سهار مېرمن هوسی یم.
— نو ته اوس په دې حال او دومره بوډی؟

— وروره زما کیسه مه اوره، په مری کې یې لاړې وښتې. په دې وخت کې زما لورد چای
پیاله هغې ته په مخکې کېښوده، ماته یې هم د چای پیاله ونيوه. په زړه کې مې وویل
پرېږده، چې د ډوډی نه وروسته ترې نورې پوښتنې وکړم.
په زړه کې مې د سهار صیب په باب ډېرې خبرې راپیدا شوې، ښځې مې ډوډی ورته
راوړه، زه ترې بیرون ووتلم، ما وې ترور ته ډوډی وخوره وروسته به نورې خبرې کوو. بهر د

کور مخې ته ووتلم، نسوار مې واچول، یو ساعت په چرت کې لارم، همدا مې زړه کې تېر بدل، هغه سهار ورسره څنگه نشته دی؟ خامخا پرې څه مشکلات راغلي دي، خو چې ورشم وې پوښتم او خپله کیسه راته وکړي، کېدای شي په تېرو جگړو کې وژل شوی وي او یا څه بله پېښه شوې وي، خو ته راځه چې د ټولو خبرو پوښتنه ترې وکړم. ښه به معلومه کړم، چې اصلي کیسه څه ده؟

کوټې ته ورننوتلم، ښځې مې ترې دسترخوان بلې کوټې ته یووړو، ډوډۍ یې خوړلې وه. زه چې ورغلم، وې ویل:

وروره! خدای دې ژوندی لره، ما سره په تکلیف شوې.

— نه نه ترور دا څه تکلیف دی، خو اوس به راته اصلي کیسه وکړې.

هغې د ټیکري په پېڅکي خپلې شونډې پاکې کړې، وې ویل:

وروره! پخوا کلونو کې د پلار په کور کې رالوی شوې يم، په اصل کې مونږ د جنوبي یو، پلار مې پخوا په کابل کې وظيفه درلوده. د ظاهر شاه سره یې نزدې اړیکې درلودې، په کابل کې مو کورونه او جابدادونه وو، ما د کابل پوهنتون ادبیاتو پوهنځی لوستلی دی. واده مې د یوه لیکوال او د کابل راډیو د داستانونو لیکونکي سهار سره شوی دی. سهار صیب رئیس هم و، په وزیر اکبر خان مېنه کې مو خپل کور درلود. کله چې ظاهر شاهي ختمه شوه او ورپسې د داود حکومت منځ ته راغی، له هماغې ورځې څخه حالات ورځ په ورځ پسې بل ډول کېدل، ترڅو چې د محمد داود حکومت پسې چپه شو، خلقي دولت رامنځ ته شو. بیا چې ورپسې روسان راغلل، په ټول ملک کې گډوډي پیدا شوه، آخر جهاد پیل شو. مونږه مجبور شو کور مو خرڅ کړو، کلي ته راغلو. په کلي کې هم گوزاره گرانه شوه، ورځ په ورځ حالات خرابېدل، مرگ مو اخر ترزني راوړسېد، له کلي نه هم هره ورځ جوپې، جوپې خلک وتل. اخر ټول کلی شاړ شو، له بلې خوا د حکومتي پوستو او هم روسانو له خوا به په کلي توپونه راوړېدل. زموږ د کلي نه ډېرې جنازې ووتلې.

د مجاهدینو او روسانو جگړه ورځ په ورځ توډېدلې، کلی له یوې ورځې نه بلې ته خالي کېده، مرگ مو تر دروازي راوړسېد. مجبوره شو، چې کلی هم پرېږدو او د پخوا ته رامهاجر شو. یوه شپه مو په کور کې مشوره وکړه، چې سبا ته به له کلي نه ځو. د سهار صاحب کاکا او د هغه مېرمن سره د سهار د مور پاتې شو، هغوی وویل، چې اوس یوازې زه، سهار او درې کلن زوی مې د هغوی په گډه صلاح او مشوره سبا ته مو د راوتلو نیت وکړو. څو تنه سړي مو په پیسو نیولي وو، ترڅو مونږ راوړوي. کله چې له کلا نه راووتلو، ماسپښین قضا و، مونږه یې سیند غاړې ته راوستلو او هغو څلورو تنو سړو غوښتل، چې په جاله کې مو له

سینده پورې باسي. په دغه ورځ سخته جگړه روانه وه، د توپونو او ټانکونو ډزې کېدلې. مجاهدو د غرو له ډډو نه په کتارونو سور اور بل کړی و. دومره وخت نه پیدا کېده، چې مونږه له سینده پورې وتې وای. چورلکې هم راتلې او بمونه یې په غرونو او کلیو راغورځول. سور اور بل و، یو هیلیکوپټر یې په توغندي ووېشت، د سیند په منځ کې راو لوېد. لږه شپه د سیند په غاړه کېناستو، کتل مو چې جالوان د خيگانو جاله راوستله او مور یې وروخېژلو. ما خپل وړوکی درې کلن زوی بادر خان په غېږ کې کلک نیولی و، ځکه چې د لومړي ځل لپاره په جاله کې سیند باندي پورې وتلو. د سیند څپوله ډاره مې جامې گډېدلې، ډزې او جگړه مې له یاده وتلې وه.

په دې وخت کې یې خوله وچه شوه، د خپلې چای پیالې نه یې گوت وکړو، لږه ژرغونې غوندي هم شوه، بیا یې په ارام او ژرغوني او از خپلې خبرې پیل کړې. ما وې ښه ترور بیا څه وشول؟

د چای پیاله یې ورو خپلې مخې ته کېښوده، وې وویل:

وروره! جاله په سیند کې روانه شوه او موربه پکې ناست وو. د سیند منځ ته چې جاله ورسېده، د ډزو او مرمیو باران راباندي جوړ شو. د سړک نه راباندي د عسکرو یوې پوستې ډزې پیل کړې، داسې ډزې راباندي کېدلې، چې د جالې خيگان په مرمیو سوري وري شول. مونږه په جاله کې پروت کړی و، د سهار له خولې اخ و خوت نېغ شو او له جالې نه سیند ته ولوېد. زما په غېږ کې هلک و، له جالې نه مې په سهار پسې ورتوب کړل، چې هلک رانه او بوت ته ولوېد. له لوېدو سره د سیند څپو ډوب کړو، چېغې مې له خولې وختې، نیمایي سیند کې وم او یو لاس باندي مې تناب نیولی و. تر شا یوه لاس راواچاوه له کمیس نه یې ونیولم او جالې ته یې ورپورته کړم. نور مې څه ونه لیدل، سترگي مې تورې تورې شوې، هېڅ پوه نه شوم چې خاوند مې او زوی مې څه شول؟ بیا په ځان نه وم پوه شوې یو وخت مې سترگې وغړولې، چې د سیند په غاړه لوخو کې پرته وم، سرمې راپورته کړو، شاوخوا څوک نه و، وړاندي یوازې جالوان راروان و. په چالاکی سره زما خوا ته راغی، خوا ته مې کېناست، وې وویل:

خوږې پام چې غالمغال ونه کړې، پورې عسکر ناست دي، چې ولي مو. وارخطا نشئ، زړه لږ ټینګ کړه، خدای پښه کړه که غواړې چې ژوندي پاتې شې، په دې لوخو کې غلې کېنه، چې ونه خوځېږي. مونږ سره په جاله کې یو تن بل سړی ډېر زخمې دی، زه به هغه دغه کلي ته ورسوم او بېرته به په تا پسې زر راشم.

په ما څه چل وشو او له ځانه خبره نه وم. ځای پر ځای لوېدلې وم، یو وخت مې پښه څه شي

په خوله کې ونيوله او غابونه يې پرې کېمندا، زور يې کړو، ما ويل گنې تېرو بېر يې رانه غابونه وو پستل، چې رابېداره شوم تورتم و، څه نه ليدل کېده، خود سپي په اندازه يو حيوان رانه خوله وو پستله او روان شو، چې ښه ورته متوجې شوم اوږده لکۍ يې وه لکه سپي، زماله خوانه په منډه لار، په بېله کې پورته روان شو. ما يو ځل سين ته وکتل، بيا مې شاوخوا ته، ځان ته مې فکر شو او د جاله وان خبره مې غوږ ته ودرېدله، ويلې ته له دې ځايه مه ښوره، زه دريسې بېرته راځم. د خپلې پښې په خوږ شوم، يو ځل پاڅېدم بيا بېرته کېناستم. تورتم و، څه نه ليدل کېده، په جاله کې زمونږ سامانونه و، دوه بکسونه ډک وو، جاله وان ځانته وړي و. زه ډېر ساعت نوره کېناستم، بس له ځان سره مې ژړل، ما خستن تېر مې ځانته پام شو، ژړا مې ودرېده، وډار شوم. غوږ مې ونيو، ډزې غلې شوې وې، فکر مې وکړو ما وې که نوره په دې شاړه بېله او د سين په غاړه پاتې شي کېدی شي لېوان دې وخورې، ښه به دا وي چې چېرې ځان کوم کلي ته ورسوم، چې سبا ته خود سهار او زوی په پته ځان پوه کړم. په کراره له ځايه را ولاړه شوم، يوازې د لاس بکس مې غاړې ته پروت و، نور څه راسره نه و. باد رانه بېل شو، کله به مې په همدغه وخت کې سيند ته غوږ ونيو، ما وې که باد رانه غږ وکړي او يا د سهار غږ واوړم، بيخي لېونی وم، بيا به بې هوښه ولوېدم. څه شېبه وروسته راپورته شوم، زړه مې رالوی کړو، ژړا مې بس کړه، د خپل ځان په وېر شوم، راپاڅېدم پام مې وکړو وړاندې گنې ونې ښکارېدلې، ما وې راځه گنې هلته به کوم کلی وي ور به شم. ټيکری مې له غړۍ نه تاو کړو، د گڼو ونو په طرف روانه شوم، څو قدمه وړاندې چې لارم د سين په غاړه فرياد خېژي، د انسان غوندي ځگيروي کوي، په زړه کې مې تېر شو ما وې دا سهار نه وي. ورو ورو فرياد پلو ته وروستنه شوم، شل قدمه وړاندې د سيند په غاړه يو سړی اوږد غځېدلی او فريادونه يې کول. زه په چټکو گامونو ورنزې شوم، ما وې چې سهار به وي، چې سړي يې راپورته کړم. ښه چې ورنزې شوم او پې ورنښکته شوم، سړي همغسې فرياد کاوه، چې سړي ورله راپورته کړو په مخ مې ورته لاس ووايه، تورتم و، نه پېژندل کېده، ورو يې په اخري وس سره وويل:

— زه جاله وان يم، په خپته لگېدلی يم.

زړه مې ورله سر په مخکې کېښود، ما وې وروږه ته خو جوړ وې، زه ستا په تمه ناسته وم. ويې ويل: روغ چرته وم لگېدلی وم، خو ورسته همتا پسې درتلمه، چې همدلته راپرېوتم. هغه نور ټول مړه شول او سيند ته ولوېدل. ما وې زه اوس څه وکړم؟ جاله وان په ورو اوله فرياده ډکه او از وويل:

ته دومره وکړه، چې هغې کلي ته لاره شې چاته ووايه، چې ما پسې راشي دلته بې ځايه مړ

کېر مه د جالې خبره کلي ته ورسوه، څه ولاړه شه. ما وې: وروره کلي چېرې دی؟
په سختۍ يې لاس همغو ونو ته ونيو کوم چې ما هم په هغه لوري د تلو تکل کړی و.
زه د جاله وان له خوانه پاڅېدم او د کلي په لور روانه شوم، يوه شپه مزل مې چې وکړو د
سپو غيا مې تر غورې شوه. همغې خوا ته مې حرکت وکړو، يو ساعت وروسته گڼو ونو ته
ورنژدې شوم، د توت او چينارونو ته ورغلم، پام مې کاوه چې وړاندې کلي رامعلوم شو. په
کلي کې سپو غيلې، ډاډمنه شوم، ما وې چې د کلي خلک به راسره مرسته وکړي. زه به زر
خلک خبر کړم، چې جاله وان کلي ته راوړي او زما د سها او بادرخان پته هم ولگوي. په
چابکو گامونو کلي ته ورروانه شوم، خداپزده چې خو بجې به وې، توره شپه وه، د کلي
څنگ ته چې ورسگېدم وړاندې د يوې لويې او جگې کلا مخې ته څو تنه سړي ناست وو،
خپلو کې يې خبرې کولې، زه هغوی پلو ورغلم. کله چې ورنژدې شوم، هغوی راباندې غږ
وکړو، ويل يې: څوک يې؟ ځای پرځای ودرېږه، چې ونه خوځېږي.
ما ورته په جگ او ازو ويل:

وروره زه يوه تور سړې يم، ستاسې خوا ته درځمه. له هغوی نه دوه تنه مخامخ زما په لور
را روان شول، دواړو د ټوپکو لټونه راکش کړل، غږ يې کړو ويې ويل: لاسونه پورته ونيسه،
چې ونه بنورېږي.

ما ويل: بڼه وروړه دا دی لاسونه مې پورته دي. هغوی چې ماته رانژدې شول يوه يې راته
ټوپک ونيو او بل يې راغی زما مخ ته يې ناڅاپه بجلي ولگوله، زما حال چې يې وليد، هغه
بل ته يې وويل: خطر نشته دی.

يو رانه مخکې شو او يو شاته شو، ويلې خورې مخامخ د کلا دروازې ته ورځه. د کلا
دروازې ته په څنگ کې څو تنه ولاړ وو، هغوی سره هم ټوپکې وې، پوه شوم چې مجاهد
دي. زه يې د کلا په دروازه ننوېستم، په دروازه کې يې راته وويل:

خورې دلته به قوماندان صاحب ته خپل مشکل ووايي. دروازه بېرته شوه دننه په يوه لويه
کوټه کې څو تنه پراته وو، په څنگ کې يوه بله وړوکې کوټه وه، چې په هغې کې قوماندان و.
دروازه يې وروټکوله، يو تن د پاڅه عمر سړی دروازې ته راغی. سمدستي يې وويل: څه خبره
ده؟ ما سره چې څوک تللي وو، هغه وويل:

خيريت دی صاحب دا خورکۍ راغلې ده، نه پوهېږم څه ورپېښ شوي دي، تلاشي يې
واخله. سړي زر زرتلاشي کړم. قوماندان وويل:

راځه رانوځه هغه بل سړی هم راسره ننوت. په کوټه کې يوازې د قوماندان کت پروت و
او د سلاگانو نه کوټه ډکه وه. ماته يې کړه:

په دغه توشکه کبڼه هغه بل سړي توپک اوږې ته اچولی و، په دروازه کې ولاړ و.
قوماندان وویل:

څه خبره ده؟

ماته ژړا راغله، سلگو و نیولمو هغه په قهر شو، خبره کوه پرېږده ژړا.

ما اوبنکې پاکې کړې، د جگړې او جالې کیسه مې ورته تېره کړه، د جاله وان مې ورته وویل. قوماندان دستي په دستي هغه وسله وال سړي ته وویل:

والکه دا بنځه دننه ننباسه هغه پخپله بېرون ته لاړ. زه یې د کلا منځ کې درې څلور کوټې نورې هم وې، یوې کوټې ته ننوېستم. کوټه په قالینو غوړېدلې وه، خالي یو کټ پکې پروت و، یو وړوکی میپزله پاسه لاتین پروت و، یوه شیشه دیواله ته څړېدلې وه، د کوټې په دروازه کې چپلکې پرتې وې. وسله وال سړي رانه بڼه ته ولاړ، ما په کړکې کې پام وکړو د کلا په دننه کې نور څوک نه بنکارېدل. د نورو کوټو دروازې تړلې وې، هرڅه رانه هېر شول، د ځان په سوچ کې شوم، ما وې دلته په دې کلا کې راباندې څه کوي؟ ځانته کوټه کې یې واچولم

لږه شېبه وروسته همغه سړي راغی، ډوډۍ یې راته راوړه، ویلې خورې ډوډۍ وخوره، قوماندان صاحب له نورو کسانو سره سیند غاړې ته لاړ، ترڅو ستا د خاوند او د زوی لټون وکړي. جاله وان به هم کلي ته راوړي. ته خپه نشې، سبا ته به هرڅه معلوم شي.

د سړي په خبره مې لږ زړه جوړ شو، بیخي ډېره وږې وم، یوه مړې ډوډۍ مې وخوړه، ما خستن تېرو، چې بیرون درپ دروپ جوړ شو، خبري شوې، غوړ مې دروازې ته نیولی، چې په دې کې قوماندان راغی. کوټې ته راننوت، ویلې: جالوان بیچاره مړ شوی و، کلي ته مو راوړ، اوس شپه ده سبا ته به د کلي خلک د سیند په دواړو غاړو وباسم، ترڅو ستا خاوند او زوی پیدا شي.

زه ورته په ژړا شومه، ما وې: د خدای په خاطر وروره مرسته راسره وکړه.

هغه د خپل تندي گونځې پورته کړې په چټکۍ له کوټې څخه ووت. وروسته همغه بل وسله وال راغی، ویل یې: خورې مه ژاړه، خدای مهربانه دی، مېړه او زوی به دې پیدا شي. خدای ته صبر وکړه، دادی شپه تېره شوه، سهار کېږي.

په دې وخت کې ملا د سهار اذان وکړو، زه هره شېبه شمارم او انتظار باسم، چې کله به د سیند غاړې ته ورځمه، هغه وسله وال راته تشناب رابښودی و، منځ او لاس مې پرېمنځل، رڼا یې ولگېدله، چای یې راوړو ملا د چای پیاله نیمې ته وروستې وه، چې یو گڼز وشو. ورپسې د کلا په سر الوتکه رغلله، غره اړ شو گڼز شو په کلا یې بم راوغورځاوه. یو بم نه و،

خداي ده چې خو به يې راغورځولي وو. دورې جوړې شوې، سرمې چې له کوټې نه بهر کړو، ټولې کلا او واخيست او دورې جوړگ شوې. دورې او لمبې سم دواړه همدغې کوټې ته چې زه پکې وم راوړسېدې، ما چيغې کړې له کوټې نه راووتلم، منډې منډې د کلا گوت کې د بورج وړو کې کوټې ته ننوتلم او يوه کونج ته غلې کېناستم. غوړمې ونيو، چې بيا د طيارې غرهار شو. لږه شېبه پس بيا غره زار شو، په کلا او هم وړاندې په کلي بمونه راوړلېدل. په کلي درنې او سپکې ډزې کېدلې، زه چې ناسته وم ددې کوټې په سر بورج يې ووېشت، ديوالونه راچپه شول دلته مې ځانته فکر شو، سهار او بادرمې له ياده ووتل، د ځان په فکر کې شوم پوهېدم، چې دولتي قواوې په کلي راختلي دي، سخته جگړه روانه وه. زه همغسې غلې ناسته وم او ډزو ته مې غوړ نيولی و. په کلا کې هېڅوک نه بنکارېدل، ډزې کمېدلې ورو ورو جگړه غلې کېده، ترڅو چې ماسپښين شو، جگړه ختمه شوه. د بورج له کوټې نه په کراره راووتلم او د کلا دروازې پلوروانه شوم. د کلا کوټې رنېدلې وې، ځينې کوټې سوې وې، ديوالونه يې راوړلېدلې و. په لوت و او رنېدلو ديوالونو په منځ کې په ډېره سختۍ سره تر دروازې ورسېدم. په دروازه کې درې تنه ټوپک والا مړه پراته وو، وړاندې دروازې نه بهر د يوه سړي نيمايي تنه پرته وه، شاوخواو په وينو سره وو. ټوپکي او کارتوس خواره واره پراته وو، ژوندي څوک نه بنکارېدل. د کلا دروازې نه ديواله بېخ ته وړاندې يوتن پروت و. ماته بې لاس خوځاوه ويلې راشه. زه لکه لېونۍ د هغه خوا ته ورغلم، هغه په وينو کې ډوب پروت و، يوازې دومره يې وويل: خورې د کلي خلکو ته ووايه، چې ما يوسي. بيا يې خپل سر کېښود، نور شاوخوا هېڅوک نه بنکاريدل، ژوندي ځينې تښتېدلې وو او ځينې مړه پراته وو. له دغه ځايه مې ځان د کلي خوا ته ورتگ غوره وگاڼه. خپل ټيکري مې په منځ راخوړ کړو، بکس مې تخرگ کې ونيو، کلي ته روانه شوم. د کلي او کلا ترمنځ تقريباً سل متره فاصله به وه، د کلي مخې ته گڼې ونې ولاړې وې. له ليرې نه د کلي ترڅنگ لوړ چينار ختلی و، شاوخوا هېڅوک نه وو، دا دومره لوی کلی مگر هېڅوک پکې نه وو. له ځان سره مې په زړه کې وويل: لکه چې خلک ټول مړه دي او يا تښتېدلې دي. ليرې مې کتل ما وې، چې زه بېگانه شپه په کومه لار تردې ځايه راغلي وم؟ هېڅ نه پوهېدم، چې دا کوم ځای دی او زه چېرته ځم؟ زړه نازېد د کلي چينار ته ورنزدې شوم، د چينار لاندې لوی وستل و، داسې معلومېدل چې د کلي خلک ورکې کېني. ښه چې کلي ته ورنزدې شوم، غوښتل مې چې د کلي په يوه کوڅه کلي ته ورننوځم، په يوه لويه کوڅه ورسمه شوم، خو گامه چې ولاړم د ښځو د ژړا او زوننه مې تر غوړ شو. ښه چې مخې ته ورغلم، په يوه کور کې وپرونه وو او د خلکو شور او خبرې راتلې، لږه چې وړاندې ورغلم، هلته يوه بوډۍ ښځه، چې خپل لاسونه يې په

تشو ایسې وو، له سره یې پرونی لوېدلی و، رنگ یې زېر زېښلی د خپلې کوتې دروازي ته یې تکیه کړې وه بیرون ته یې کتل. زه چې ورنزدې شوم او خواته یې ورغلم، هغې راته هېڅ ونه ویل، همغسې یې کتل ما پرې غږ وکړو:

ترور! ای ترور.

هغې هېڅ ونه ویل، هک پک ولاړه وه، خوله ترې وړانه پاتې وه، سپین ویښتان یې جاخه په سر سپینه بامبولۍ پراته وو، زه د هغې څنگ ته ورغلم، ما وې: ترور ولې؟ څنگه ولاړه یې؟

ماته یې وویل: ته څوک یې؟

ما وې: زه یو لاروی ښځه یم، لاره نه پېژنم همداسې په دې کلي راننوتلم. دروازي نه یې سر په ما پسې ښه رابهر ته کړو، لورې د خدای لپاره لږه مرسته راسره وکړه.

ما وې: د څه مرسته؟

هغې ویل: ته راشه راشه دننه راننوخه، له دروازي نه ورننوتلم، ومې کتل چې وار په ماشومان، ښځې او یو تن سپین رپیری ډب ډېری مړه پراته دي. د کوتې غولۍ له سرو وینونه ډک شوی و، ان له دروازي پورې لکه د لښتي په شان وینې بېدلې وې. پوښتنه مې ترې وکړه:

ترور دا ولې؟

— روسانو له طیارو نه بمونه راوغورخول، دا څښتن مې دوه نړیاندې مې، دالمسیان مې ټول مړه شول، زه په دغه ساعت کې د بل زوی کره تللې وم، چې ډزې وشوې کور ته راغلم، چې دا ټوله کورنۍ مې تباه شوې وه. هله لورې دې کلي ته په دغه کوڅه کې وړاندې لاړه شه، هر څوک چې دې پیدا کړل، رایې وله چې ددې مړو غم وخورې.

زما له لاسه خو هېڅ نه کېږي زه د بوډۍ په خبره په چالاکی سره لکه چې بلده یم په داسې شکل سره په گړندیو گړندیو گامونو په کوڅه کې روانه شوم، ومې لیدل چې له یوې بلې کوڅې نه دوه تنه سړي راوتل، ملاگانې یې تړلې وې، ټوپکې یې څنگونو ته اچولي دي، وارخطا راروان وو. ما پرې دستي غږ وکړو، ما وې ودرېږئ. هغوی پښه نیولي شول، خواته یې ورنزدې شوم، ورته ومې ویل:

ورونو! په دغه وړاندې کور کې ټول خلک له څېرمه مړه شوي دي، یوازې یوه بوډۍ پکې ژوندۍ پاتې ده، که یو ځل ورشئ ښه به وي.

هغه یوه وویل:

خوږې زموږ په کور کې هم درې تنه رانه شهیدان شوي دي. خو دواړه چابک راروان شول. زه هم ورپسې شاته راروانه شوم، د بوډۍ کور ته چې ورننوتل، دواړه خالي ورته لاسونه

پورته کرل وې ویل:

موږ څو وړاندې بل کلي ته چې خلک راولو او ددې کلي مړي راسره ښخ کړي. په کلي کې
ډېر خلک مړه شوي دي. یوازې دا نه دي د کلي نور ډېر ماشومان، ښځې او سړي مړه شوي
دي. تاسې صبر وکړئ، مه وار خطا کېږئ، هرڅه به خدای وکړي.

هغوی دواړه ولاړل، زه او زړه بوډی پاتې شو. له ځان سره مې فکر کاوه، ما وې له دې
بوډی سره پاتې شه، څه کمک به ورسره وکړې او خپله لاره چاره به ترې په کراره سره ولټوې.

بوډی ته مې وویل: موري زه به درسره همدلته يم، ترڅو چې دا مړي ښخ شي.

هغې ویل: لورې خدای دې ژوندی لره.

ما خپلې مټې رابډه وهلې، له بیرون نه مې خاوره راوړه او په وینو مې واچوله. هر مړی مې
پخپل ځای سنبال او برابر کېښود، په هریوه مې سپینې روځایې او ټوټې وغوړولې، بوډی
ژړل او ما هم ورسره ژړل، ځکه چې دغه حالت ما نه خپل غمونه هېر کړل، بوډی بېچاره گۍ
هسې خوله وړانه نیولې وه، ژړلې نشوای، ولې چې ډېره زړه وه.

زه هم زیاتې په ژړا سترې شوم، وروسته دوه زړې ښځې د کلي له کومې کوڅې نه راغلې،
هغوی هم ژړل. بیا مې له یوې ښځې نه پوښتنه وکړه، ما وې دا کلی خو بیخي شاړ پروت دی،
دومره څوک نشته دی چې دا مړی ښخ کړي. یوې ښځې وویل:

خوړې د کلي خلک د بمبارۍ له ویرې له کلي نه وتلي دي، په هر کور کې مړي پراته دي،
نورو کلیو ته استازي تللي دي کېدی شي خلک راشي.

رښتیا چې یوه شپبه وروسته د نورو کلیو خلک راوړسېدل، په هدیرې کې یې قبرونه
وېستل، له ډاره یې ماښام تورتم په خره ټول مړي ښخ کړل. د کفن کاريې نه کېده، ویل
شهیدان دي له جامو سره یې ښخول پکار دي. د بوډی له کوره هم څلور جنازې ووتلې. کله
چې یې جنازې په وره وېستلې، هغې خواره کۍ پخپلو دواړو تشو لاسونه کېښودل او خوله
یې وړانه ونيوله، ما ورسره وژړلې ټولې جنازې له کلي نه ووتلې. یو ساعت وروسته د بوډی
څوک خپلوان راغی، یوه ښځه هم ورسره وه. له بوډی نه یې زما پوښتنه وکړه، هغې ورته زما
د کمک وویل او نوره خوزه هم ورته معلومه نه وم. هغه غلې شوه، سړي راته بد بد وکتل،
ځکه چې زما نوې جامې په تن کې وې او پېغله ښځه وم، خو خدا بډه چې په زړه به یې څه تېر
شوي وو؟ پوښتنه یې رانه وکړه، ویل یې: خوړې د کوم ځای یې او څنگه دلته راغلې یې؟

د خپل کلي نوم مې ورته واخیست، د سهار نوم مې ورته وویل او د جالې کیسه مې ورته
وکړه. سړي او ښځه دواړه خپه شول، ما بیا په سلگو سلگو وژړل. هغوی هم راسره په ژړا
شول. وروسته بیا سړي وویل: ستاسې کلي باندي پرون بمبارد شوی دی، هېڅوک پکې

ژوندي نه دي پاتې. خپردي خورمه ژاړه، خداي ته صبر وکړه، اوس خومونږه ټولو ته راپېښه ده. زمونږ خور يې، پښتنه يې، نن شپه په دې کلي کې چې څوک پاتې دي، چرگ بانگ ټول وځي، کلي پرېږدي. روسان نوره بمباري هم کوي، بله چاره نه لرو، ته به هم له مونږه سره ولاړه شي. ددې بوډۍ سره به يوځای اوسېږي، ترڅو چې کوم سرنوشت معلوم شي.

ما ويل: کاکا جانه د کلي خلک به چېرې ځي؟

هغه ويل: پاکستان ته دلته نورې شپې نه کېږي. بيا يې بوډۍ ته وويل:

ادې مورځو چې سامان برابر کړو، تاسې ته به ډوډۍ راولېږو، خپل سامان د وړلو تيار برابر کړئ، چې کله حرکت کېده، چې تاسې تگ ته تيار ياست. که کوم سند او نور مهم شيان چې د وړلو وي له ځان سره يې راولاخله، ماته يې کړه خورې ته به له دې بوډۍ سره کمک وکړي. مونږ به چرگ بانگ راشو، يوځای به حرکت وکړو. زړه صبر کړه، شرايط ډېر خراب دي، د سيند پغاړه څوک گرځېدلی نه شي، په خداي يې وسپاره اوس د خپل سر اور بايد مړ کړي. پخپله مړۍ دې راغلې ده، هر چېرې چې ولاړو له هغې ځايه به بيا پته لگوو.

هغوی دواړه ووتل او خپل کور ته لاړل. ډېر ساعت وروسته يوه سړي ډوډۍ راوړه او بېرته زر کور ته لاړ. ما بوډۍ ته وويل: ادې راځه يوه مړۍ ډوډۍ وخوره، له خبټې نه خونه رغېږي. ما ورته ډوډۍ تياره کړه مونږ دواړو ډوډۍ وخوړه، بيا څو تنه سړي راغلل، بوډۍ ته يې فاتحه وکړه، ورپسې دوه ښځې او يو سړي راغلل، هغوی هم لاس پورته کړل او بوډۍ ته يې ډاډ ورکړو. د شپې تر ناوخته پورې خلک د بوډۍ کره راتلل او فاتحه يې کوله ورپسې يوبل سپين ږيري او درې د پاخه عمر ښځې راننوتې، له يوې ښځې سره په لاس کې څه ديگ او ډوډۍ وه، بوډۍ ته يې ورکړه. هغوی هم دوعا وکړه، سپين ږيري بوډۍ ته وويل:

خورې خداي دې د زړه صبر درکړي، زمونږ په کور کې هم يوه ښځه لگېدلې وه، خومره نه شوه، هغه بل کلي ته مويو وړه ډاکټري يې زخمو نه ورتړلي دي، هملته پرته ده. نور نو په کلي کې داسې کور نه شته ديو چې مړه او زخمي ونه لري. دا کوم کسان چې پاتې دي، ښځې دي او که ماشومان، سبا سهار وختي به کلي پرېږدي او ځي به، ځکه چې روسان بيا هم بمباري کوي.

هغوی هم لاړل، مخکې سړي په کاسه کې څه اچولي و او ډوډۍ ورسره وه. د زړې ادې کره يې راوړه او بېرته ولاړ. ما بنام خړه په لگېدو شوه، بوډۍ راته وويل: لورې ته دننه دا ډوډۍ درسره کېده، لاتين ولگوه، بس دی په ژړا خو څه نه کېږي، خداي دې مور ته صبر راکړي. زه به لمونځ وکړم بيا به دواړه دننه کېنو.

ما وي ډېره ښه ده مورې. د حويلۍ له انگر نه دننه کوټې ته ننوتلم، لاتين مې ولگاوه، د

نغري په غاړه زړه سترنجی، پرته وه، خاورې او خزلې پرې پرتې وې، لاتین مې چې کوتې ته رڼا کړو، کوته له کالیو وچه ډکه وه. د مودو مودو زاړه شیان بستري او کټونه پکې پراته وو. دومره لویه کوته وه، چې کونجونه یې نه بنکارېدل. په څنگ کې یې یوه بله کوته هم وه، له دروازي سره په څنگ کې وړو کې کوته وه، چې هغوی به پکې اود سونه کول او داسې معلومېده، چې د لمبا ځای هم و.

بوډی له لمانځه نه راوگرځېده، کوتې ته راننوتله، په هغې بېچاره کې سخته وه، له یوې خوا په زاړه عمر وه، له بلې خوا پرې څلورمړي راغلل، خو سره له هغې یوه کلکه بڼه وه، له پښو نه چالاکه وه، په نغري کې یې اور بل کړ، چای یې پخې کړې، زما مخې ته یې پیاله کیښوده، رښتیا هم ډېر وخت مې چای نه و څښلی، ډېر بڼه راباندې لگېده.

له بوډی نه مې پوښتنه وکړه، ما وې: اډې په دې کلي باندې مخکې کله بمباري شوې وه؟ هغې وویل: یوه میاشت مخکې روسانو په دې کلي بمونه راغورځولي وو، دولس تنه په هغې کې مړه شوي وو.

ما وې: مورجانې ددې کلي خلک ټول مجاهد دي. هغې وویل:

هو لورې دا ټول مجاهد دي. شپه او ورځ بېچاره گان په دې غرونو کې جنگېږي، هره ورځ دې کلي ته جنازې راروانې وي، خلک تباه شول.

بوډی له مانه پوښتنه وکړه، ویل یې: لورې ته دې کلي ته څنگه راغلې یې؟

مخکې هغه زما له حاله خبره نه وه، اگر چې ما بنام مې خپله کیسه سرې او بڼې ته کړې وه، دا هم ناسته وه خو داسې معلومېده، چې بېچاره کې هر څه له لاسه ورکړي وي، حافظه څه چې خبرې یې سمې نشوای کولای. ما ورته په کرار کرار خپله کیسه له سره تېره کړه، غوږ یې نیولی و. ما چې خبره دې کلي پورې راوړسوله، بوډی بیا خوله وړانه کړه، ما هم ورسره بڼه شېبه ویر وکړو. بیا هغې راته تسلي او ډاډه راکاوه، نوره مې ونه گڼوله، ځکه چې بوډی د خبرو توان نه درلود، کمزورې وه او هم یې ټوله کورنۍ مړه وه. زه هم له هغې بدتره هره شېبه او لحظه مې له سترگو او بڼکې روانې وې. په کوم ځای چې طیارې بمونه راغورځولي وو، لویه کنده یې په کور کې جوړه کړې وه. د نورو کوتو د پالونه او دروازي یې ماتې کړې وې، یوازې همدا کوته چې مور پکې ناست وو، لږ څه ودانه پاتې وه. د شپې له خوا په کلي کې یو نیم سپي غپا کوله، یوه له ډار او هېسته ډکه شپه وه، د کلي ټول خلک چې پاتې وو، پخپل غم اخته و او زه پخپل غم اخته وم. زما فکر او خیال همغې جالې او سیند ته و او په تمه وم، چې باد راو سهار به خامخا د سیند غاړې ته وتلي وي، ژوندي به وي او که مړه؟ چېرته د سیند په منځ کې ډوب شوي نه وي؟ څومره خونې سیند دی، کېدای شي چې په جالې پورې

نسبتې وي او د ورځې له خوا يې ځان وچې ته راوېستلی وي. په دې سوچونو سوچونو کې به مې له خولې نه چيغه ووتله، بوډی به وويل: ولې لورې؟ خیر دی بچی خدای ته صبر وکړه، الله راوستې ده نو. بېگناه شپه راسره ټوله کورنۍ يوځای په همدې کوټه کې ناسته وه، او دا دی اوس.....

بوډی خپل ټيکري باندې پوزه پاکه کړه، ويلې توبه خدایه توبه! دا به هم د چا خور او لور وي، ښکلې ځوانه جانه جينۍ. په دې حال شوې ده. ښېرا يې خولې ته راغله ويې ويل: يا الله هر چا چې دا اوږدې وطن ته راوړی دی، پخپله يې پکې وسوځوي. ما وي امين. له ځايه پورته شوم او بوډی ته مې د پرېوتلو ځای برابر کړ، ما وي مورې لږه ډډه ولگوه، چې سهار ته بيا ډېره په غذا بېرې.

ماته يې کړه: هو لورې ته هم کټ کې ځمله، سترگه پټه کړه. بوډی کټ کېگ بالښت ته سر کېښود، غلې شوه. دلالتين رڼا مې لږه کمه کړه او بيا مې کټ کې ډډه ولگوله، په ځای مې سترگې ورغلې. يو وخت دروازه وټکېده، بوډی له مانه مخکې پاڅېدلې وه، دروازې ته ورغلې وه، دروازه يې چې بېرته کړه همغه سړی او ښځه راننوتل. ويل يې:

هله ادې بسم الله کړئ، چې څو له خيره، د ورځې په رڼا کې راباندې ډزې کېگري، ترڅو چې رڼايي لگي او له کنډو نه اوښتي يو.

بوډی لږه ډوډی له ځان سره راواخيسته، يو وړوکی پند کې يې په تخرگ کې ونيوه، ويلې نور څه خونشو وړلای. دروازه يې قلف کړه او روان شو. له کلي نه چې ووتلو، د لارې په سرد کل خلک ځای پر ځای ولاړ وو، څوک روان وو، چا په خرو بستري بار کړې وې او ځينو پېټي په شا کړي و او روان وو. لا تورتم و، څه نه ليدل کېدل، يوازې مولارې ته کتل او له کلي نه مخ پورته روان وو.

د سهار رڼايي چې ولگېده، د غره په لمن کې يو کلي ته ورسېدو، ترڅو چې موربه کلي ته ورنزدې کېدو، لمر راوخوت. د کلي مخې ته د غزلويه ونه ولاړه وه، شاوخوا يې پلنې تېرې د څو کيو په شان ايښې وې. هسگي ښکارېده لکه د لارويو د سترودمه ځای و. وړاندې د يوه کور مخې ته څو تنه وسله وال ولاړ وو. مونږه دمه وکړه سيوري ته کېناستو. شاوخوا ډېر خلک کېناستل، ښځې او نر ستري شوي وو، لږه شپبه وروسته څلور تنه ټوپک وال راغلل، ټولو خلکو ته يې ستري مشي وويله. ورپسې يو تن ډيرو سړي مخکې او دوه ورپسې تند راروان وو، زموږ خوا ته راغلل. ډيرو سړي چې جگه ونه، تنگې سترگې، سپيني جامې يې اغوستې وې، ټولو خلکو ته يې وويل:

خو بڼدو او وروڼو تاسې دلته ټول رانزدې شئ.

خلک نزدې راغلل، څوک لا د خپلو پیتو او بار کړو خرو سره وړاندې ناست وو او څوک ناست وو ډوډۍ یې خوړله. چا د پیازو له غوتې سره ډوډۍ خوړه او ځینو لاسه چای جوشونو کې له ځان سره چای راوړی و. قوماندان له هر یوه نه پوښتنه کوله، کله چې زما وار راغی، قوماندان خواته راغی رانه ویې پوښتل:

ته څوک یې او چېرې ځې؟

ما وې زه دغې ډوډۍ سره ملگرې یم، دا چې چېرې ځې، زه هم ورسره یم.

بیا یې رانه پوښتنه وکړه ویل یې:

اصلي کیسه دې راته وکړه، چې د کوم ځای یې؟ د چا څوک یې او چېرې ځې؟

زه یې مجبوره کړم، چې خپله کیسه ورته وکړم، ما چې خپله کیسه ورته نیمې ته ورسوله، په ژړا شوم. قوماندان وویل:

بي بي مه ژاړه، خپل کور او کلي ته به دې ولېږم، د نورو خلکو له خاطرې یې وویل: مه خپه کېږه، تا به خپل کور ته واپس ولېږم. خپلو وسله والو ته یې وویل: دا درسره بوځئ، زه درځمه ناست او ولاړ خلک بنځئ او نرپوه شول، چې دا به رښتیا هم خپل کور او کلي ته بیایې. قوماندان خلکو ته وویل: وروڼو ډېر مه کېنئ، روان شئ، کېدای شي چې روسان بیا دلته بمبار وکړي. ښه به دا وي، چې حرکت وکړئ او له غره نه واورئ.

خلکو حرکت وکړو، زه خوشاله شوم، چې ما وې دو باره به خپل کور ته ستنه شم، دوی به مې ورسوي، ترڅو زتر زره د باد او سهار پته ولگوم. ډوډۍ ته مې وویل:

موري ورځه د خدای په امان دوی به ما کور ته ورسوي. د کلي خلک له دمه ځای نه پورته شول او د کاروان په شکل په نري لار روان شول. زه ټوپک والا روانه کړم، قوماندان ټوپک والا ته له مانه جدا ډېر څه وویل او بیا یې ماته مخ راواړاوه، ویې ویل:

تا به دا زما کسان خپل کور ته ورسوي، هېڅ تشویش او خپګان چې ونه کړې. قوماندان جیب ته لاس کړ، پیسې یې ټوپک والا ته ورکړې، څه پیسې یې ماته هم راکړې. ما سره یې څلور تنه راسره کړل او روانه یې کړم. څو گامه چې وړاندې ولاړو، قوماندان بیا یوه تن ته په غوږ کې څه وویل او په چالاکی سره په مونږ پسې وروسته را روان شو.

لمر ورو ورو تود بده، مونږه په یوه بله لاره روان شو، د کلي نه ووتلو، د غره په لمن کې په یوه نری لار مو ډېر مزل وکړو. له کلیو نه ووتلو، په شاړ غره کې د څېړیو په منځ کې هغوی مخکې او زه ورپسې وم، زما له خاطرې هغو هم ورو ورو روان وو. کله خو به یې راپسې غږ کړ، هله شابه زراځه ډېر مزل مو په غره کې وکړ، اخر زه سترې شوم، نوره د تگ نه وم، کېناستم. یو د هغوی نه راپسې راغی له لاسه یې ونیولم، ویلې راځه لږه لاره پاتې ده، هلته د

اوبو چينه ده، چې ځان ورورسوو، پوره دمه به پکې وکړو. ما وې وروره لاس مې پرېږده، پخپله تلای شم. هغه وې زه به درسره مرسته وکړم. لاره بيخي سخته وه، لاره خو اخر ورکه شوه، په شاړ غره کې روان وو. ما وې: وروره څه وخت به زموږ کلي ته ورسېږو؟

هغې ويل: يو څه لاره لا پرته ده. دغه سړي، چې خړه جامه يې په ځان کې وه، د پېنځه وېشتو کالو زلمی و. د کميس غاړه يې خيرو توره کړې وه، خړ پکول يې په سر کړی و، لاسونه يې هم تور خيري نيولي وو، خړې څپلۍ يې پنبو وې، زما لاس يې کلک نيولی و. په تلو کې به يې راته په لاس زور وکړو. ما ترې لاس راکش کړو، ما وې پرېږده پخپله تلای شم. څو گامه ترې وروسته شوم، درې تنه مخکې روان وو، هغوی هم ځوانان وو، ورته کتل مې چې د بوټو په منځ کې د يوه لوی کمر ترڅنگه يو ژور خوړ مخې ته راغی. سخته سترې وم او ترې هم، پام مې کاوه چې د بوټو منځ کې په يوه ژور ځای کې د اوبو چينه ده. هغوی درې واړه ناست وو، مخ او لاس يې پرېمنځل او اوبه يې څښلې وې. موږ هم ورورسېدو، هغوی ټول ماته کتل او خندل به يې. په چينه کې مې لومړی اوبه وڅښلې او بيا مې خپل لاسونه او مخ ومنيځل. له هغوی نه وړاندې کېناستم، خپل ټيکری مې په مخ راخور کړو، هغوی درې تنه پاڅېدل، دې بل ته يې څه اشارې وکړې، ما د سترگو لاندې ورکتل. پرې پوه شومه، چې څه اشارې يې ورته وکړې. هغوی روان شول، زه او هغه ما سره چې يو ځای روان وو، پاتې شو. لږه شېبه وروسته سړی مې خوا ته راغی، زړه يې راته بل ډول شو، لومړی يې لاس رانه چاپېر کړو، کلکه يې غېږ کې ونيولم، ويل يې: که غږېدې له خولې نه ووېست، ژوندي دې نه پرېږدم.

ما شور او غالمغال پيل کړو او ما وې تاسې خو مجاهد ياست، مسلمانې او پښتو... خو هغه لکه د لېوه غوندي راباندې حملې کولې، ما وې که مې مړه کړې هم پخپل مطلب به کامياب نه شئ. هغو نورو ته مې ورغږ کړل، ما وې ای وروڼو! ای مجاهدو وروڼو! ځمکه وچاوده او هغوی پکې ننوتل، هېچا راته ځواب نه راکاوه، په ځان پوه شومه، چې کومه دسيسه خوراته جوړه شوه. دغه وحشي مجاهد راباندې په سينه زور وکړو، خپلې سترگې يې راباندې رابته کړې، بدن يې لږزې نيولی و، يو لاس يې زما په خوله کلک کېښود، ساه يې راته بنده کړه، بل لاس يې پر توگابن ته راتېر کړو، خو ما کله ورته ځان نيوه، دومره ډېر ساعت مو خور لوټ سره وکړو (ياني غېږ په غېږ مقابلې) اخر دومره سترې شوم، چې له حرکت نه ووتلم. هغه ځناور راباندې پرتوگ وشل او، بې حجابې شوم، بده بده يې ووهم، بې هوښه شوم، مجاهد وحشي راباندې خپله خوا يځه کړه، ما چې ځان جوړاوه، چې راپاڅېږم، يو بل يې راغی، راباندې راپرېوتلو. په دغه ترتيب سره څلورو واړو زما پت او عزت لوټ

کړو. داسې حد ته یې ورسولم، چې نوره له حرکته ووتلم، خپلې پښې مې نشوای راتلولی،
ځای پر ځای پرته وم. خدا بډه چې خو ځلي هغوی هر یوه زما عزت لوت کړو.

یو وخت مې په مخ اوبه راوشپندل شوې، سترگې مې وغړېدې، ورو راپورته شوم، چې
ځان ته مې پام شو، په چیغو چیغو مې وژړل. سلگو نیولې وم، پرتوگ مې واغوست، یوه
شبهه ناسته وم، بیا راپسې یو راغی ویلې پاڅه چې څو.

ما وې ما پرېږدئ، زه یو قدم نشم تلای، هر څو چې هغوی وویل، زه ورسره نه تلم. ما وې
همدلته مې په ټوپک وولئ، زه نور ژوند نه غواړم. زه نه غواړم، چې کورته لاړه شم، ما دلته
پرېږدئ. هغو دوه تنو له لاسه ونيولم او له مخکې نه یې پورته کړم. زه خوله تلونه وتې وم،
پښې مې نشوای لگولی، په رانښکدو رانښکدو یې روانه کړم، ما په چیغو چیغو ژړل او
هغوی په غره کې رکنبولم اخر ستونی مې وچ کلک شو، له ژړانه زیاتي ودرېدم، هغوی سره
پتکي کې اوبه وې، په خوله کې یې راتویې کړې، ساه مې سمه شوه. بیا یې په رانښکدو
رانښکتدو روانه کړم.

مانښام خړه لگېدله، چې له غره نه سمې ته ښکته شو، په یو شاړ ډاگ کې مو منزل پیل
کړو، لږه شبهه وروسته د سرک غاړې ته ورسېدو، کلي او کورونه نه لیدل کېدل، تورتم شو،
یو سرویس موټر راغی، هغوی موټر ودراره او موټر ته ورپورته شو. ما ټیکری په سر راخور
کړو، په یوه څوکۍ را سره یو د هغوی نه کېناست، یو ځل مې زړه رالوی کړو، ما وې چې په
موټر کې ناستو کسانو ته ووايم، بیا مې له ځان سره وویل، چې کېدی شي لږ ساعت
وروسته مې دوی خپل کور ته ورسوي. هېڅ مې ونه ویل او غلې کېناستم.

موټر روان و، روان و، تر نیمې شپې یې منزل وکړو، چې بیا ودرېد. پام مې چې وکړو، څو
دوکانونه معلومېدل، د سرک په غاړه دوه درې نورې موټرې ولاړې وې. له سرویس نه یې
ښکته کړم، سمدستي یې بل موټر درېست ونيو او وروختلو. یو تن یې ولېږه، له کوم
سماوات (هوتل) نه یې ډوډۍ راوړه. ماته یې هم یوه مړۍ ډوډۍ ونيوه، مانه خوره خو هغوی
راته په قهر وویل: ستا پلار به یې خوري، زرشه ډوډۍ وخوره.

له ډاره مې له ډوډۍ نه لږه وخوره، اوبه یې را کړې، بیا یې موټروان ته وویل: استاده څه له
خیره.

د موټروان او کلینر خبرې مې چې واورېدې، پوه شومه چې دا خو پاکستان دی. د موټر
حرکت ته مې پام کړو، په چپه خوا روان و. زړه کې مې ټکه شوه، ما وې پاکستان ته یې لکه
چې راوستم. موټروان ته مې ورغږ کړو: وروره ای موټروان وروره دا کوم ځای دی؟
هغه زه ځواب را کړو، ویل یې: دا خو باجوړ دی خورې.

ما سره په خوکی ناست ځناور په نوم مجاهد په خوله یې راته لاس کېښود، نېغه یې په تشي کې ووهلم، ویل یې: که بل غږ دې له خولې نه ووېست، خوله به دې درماته کړم. په همدې لاره کلي ته ځو، ته د خبرو کولو حق نه لري.

هغه بې ناموسه په خوکی کې آرامه نه پرېښودمه، تورتم تیاره وه، موټر گړندی روان و، زه له خپګان، ژړا او ستومانۍ نه دومره سترې ستومانه شوې وم، چې په خوکی باندې مې سترګې ورغلې وې. یو وخت موټر ودرېد او مونږه له موټره ښکته شو. تورتم و، څه نه ښکارېدل، شاوخوا ته مې سترګې واړولې راواړولې، خالي څو کورونه او کلاګانې ښکارېدې. زه نه پوهېدمه، چې کوم ځای و، زه یې روانه کړم، له سړک نه یوه لاره بېله شوې وه. په هغې لاره لږه وړاندې لاړو. د سپو غیا غوږ ته راغله، په زړه کې مې تېرېده، چې گنې دا به زموره کلی وي. یوه شېبه چې نور هم وړاندې لاړو، ما سره دوه تنه پاتې شول او دوه تنه یې روان شول. لس دقیقې وروسته هغوی بېرته راغلل، ویل یې: راځئ.

تلو تلو د یوې کلا دروازې ته ورسېدو، په دروازه کې یوه ښځه ولاړه وه او دوه تنه سړي. ماته دوی وویل ته نن شپه له دوی سره کوي، سبا به دې خپل کلي ته ورسوي. مونږ درنه لاړو. ما ورته داسې وویل:

ځئ بې ناموسانو، بې غېرتو، کافرو، بې پښتو او د بې حیا زامنو، خدای او د خدای مخلوق غولوی، د جهاد نوم موبد کړو. الله مو په دواړو جهانونو وشموه. په دروازه کې ولاړو، دوه تنو سړو او ښځې وویل:

راځه راځه شور مه کوه، یو ځل دننه راننوځه.

له دروازې ننوتلم او په ژړا شوم. هغوی ډاډ راکاوه، ویلې خورمه ژاړه، دننه راځه، خدای به خیر کړي.

دننه کلا ته ننوتلوو په یوه کوټه یې ننوېستم. لویه کوټه وه، تغری پکې غوړېدلې وې، د کوټې دیوالونو نه کتونو پراته وو، یو کت کې یې کېنولم. په مېز لگېدلی لاتین ایښی و، خو لاتین یې اېسته کړو، د کور سړي د برېښنا یو گروپ راوړو او له چته په راځېدلې برېښنا په ساکت پورې یې کلک کړو. برېښنا ولگېده او رڼا شوه. نیم زالي غوندې ښځه وه، خواته رانزدې شوه، ویل یې:

خورې پښې کت ته پورته کړه. دواړو سړو هغه ښځې ته وویل: بیو ته یې خدمت وکړه، مونږه حجرې ته لاړو.

هغوی ووتل او زه یوازې په کوټه کې پاتې شوم، ښځه بلې خواته لاړه، زه په کت کې ولوبدم، زړې زړې شوې وم، سر مې بالنېسته ته ولگاوه، خپل ټیکری مې په مخ راخور کړو،

ځای پر ځای مې سترگې ورغلي او ویده شوم. یو وخت هغې بنځې راوخوژولم، ویلې: پاڅه،
پاڅه خورې لومړی لږه ډوډۍ وخوره، بیا به ویده شې.

زه په کټ کې راپاڅېدم، بنځې ته مې وویل:

خورې تشناب شته، چې مخ او لاس مې ومینځم؟ ویل یې: هله راځه.

تشناب ته یې بوتلم، مخ او لاس مې ومینځل، کوتې ته چې لاړم، بنځې ډوډۍ په
دسترخوان ایښې وه. دوه درې ډوله سابه یې پاڅه کړې وو، ویل یې: هله خورې جانې ډوډۍ
وخوره، نیمه شپه ده، نور خلک ویده دي. دا کلا له خلکو ډکه ده، ته دې ډوډۍ وخوره بیا به
خبرې کوو. زه ډوډۍ ته کېناستم، بیخي ډېره وږې شوې وم، ډوډۍ مې وخوره. ایله بیله مې
ساه په مری کې وچلېده. پرتوگ مې ډېر زیات څیرې شوی و، ستن او تار مې له بنځې نه
وغوښتل، ویل یې: ولې دا څنگه ډېر څیرې شوی دی؟ زه به خپل پرتوگ درته راوړم او دا به
درته وگنډم. هغه په منډه لاره او خپل پرتوگ یې راوړو. هغې راته په ماشین پرتوگ گنډلی و
او هغه چې راغله، د چای چاینک یې ورسره راوړو. په پیاله کې یې راته د شېدو چای
راواچولې.

ما چې دوه درې ورځې څه نه و خوړلي، په ښه مېل مې چای وڅگشلو، بیا راته ښځه
رانزدې شوه او داسې پوښتنه یې رانه وکړه:

خورې! اوس نو که راته خپله کیسه وکړې، نوم دې څه دی؟ کور او کلی دې چېرې دي؟

ما ورته له سره کیسه تېره کړه، د هغې بنځې په مخ او ښکې راماتې شوې، ما هم پوره په
هټکو هټکو ورسره وژړل. په اخر کې یې وویل:

نو دلته یې څنگه راوستې؟

— نوره نه پوهېږم، هغه قوماندان ورته وویل دا بوځی، هغوی ته یې پتې خبرې وکړې، خو
ماته یې وویل تا به دوی خپل کلي ته ورسوي. نور نوزه نه پوهېږم، چې دا کوم ځای دی او دا
د چا کور دی، چې زه یې ورته راوستم؟ ماته خویې دا وویل، چې دلته به شپه تېره کړې او
سبا ته به دې دوی خپل کور ته بوځي، نور نو تاسې پوهېږئ.

هغې وویل: خورې بلا دې واخلم دا بونیر دی، دا کلا د هغې قوماندان ده، چې ته یې

دلته رالېږلې یې.

— اخ دا څه وايې؟

— هو همداسې ده.

— نو ته یې څه کېږي؟

— زه یې خوریم، مېړه مې دوه میاشتي کېږي، چې جبهه کې شهید شوی دی، یو زوی او

لور لرم، دې ورور کره اوسېږم. همدا یو ورور مې دی، بنځه یې په وطن کې په راکټ لگېدلې وه، مړه شوې ده. یوه وړو کې لور لري، پخپله هملته قوماندان دی.

ما ویل: نوزه یې دلته څنگه راولېږلم او په دا وحشي ځناورو یې بې پته کړم دا ستاسې څنگه قومانداني او جهاد دی؟

هغې راته وویل: خورې! ورور مې راځي، دا ټولې خبرې ورته خپله بیا وکړه.

شپه اخر په وتو وه، بنځې وې خورې اوس به دواړه ویدې شو. سهار به نورې خبرې بیا کوو. ماته یې کټ جوړ کړو او پرېوتو. تر سهاره مې بڼه خوب وکړو، لمر په تودېدو و، چې له خوبه راپورته شوم. چای تیار و، د چای نه مخکې مې په تشناب کې ځان وینځلو. بنځې راته خپلې جامې راوړې، د جامو له بدلېدو وروسته مو چای وڅښلې، پام مې کاوه چې کوټې ته دوه بنځې او ماشومان راننوتل. سترې مشي یې راسره وکړه، هغوی زما له حاله بې خبره وې، یوازې یوه بنځه زما په حال خبره وه، خو هغې ورته زه یوه لاروی وریږندلې وم. نور څه یې ورته نه و ویلي او نه یې سړی په ما خبر کړی و.

زما د ژوند راز یوازې د قوماندان له خور سره و، هغې زما ډېر خیال ساتلو، ما سره په جیب کې ډېرې پیسې وې او هم مې په لاسي بکس کې پیسې ایښې وې. له ماسپښین نه وروسته مې د قوماندان خور ته وویل:

خورې تاسې ما څه وخت خپل کلي ته بیایئ؟

هغې وځنډل او بیا یې وویل:

دا د نارینه و کار دی خورې! ته زرمه خپه کېږه، ستا هر مطلب به ترسره شي.

ما زیگر نزدې و، چې بنځې راته وویل: ستا کار به زه معلوم شي. قوماندان ورور مې راغی.

ما وې اخر راغی، بڼه شوه زما کار به وشي. هغې وې هو ستا کار اوس اسان دی. هغه په حجره کې دی، ډوډی خوري نور زموږه ترونه او ورېرونه ورسره دي. لس تنه وسله وال ورسره راغلي دي.

ما وې خور جانې زما ورته ووايه، چې له چا سره مې خپل کلي ته بوځي.

هغې وویل: بڼه خورې اوس به راننوځي دا خبره به ورته وکړم.

په دې کې یو هلک راننوت، ویل ترور قوماندان کاکا دې غواړي. د قوماندان خور ورووتله ډېر ساعت وروسته راغله، وضعه یې د پخوا په شان نه معلومېده، پوښتنه مې ترې وکړه:

خورې څنگه لږه خپه غوندې یې، خیریت خو به وي؟

ويل يې: خيريت دى څه نشته هسې ما وي چې....

_ څنگه څنگه، څه چل خونه دى شوى؟

_ نه كراري ده، له كوټې ووتله. ما له كرگى نه بهر پام وكړو، د كلا په منځ كې درې څلورو سړو پسو حلال كړو، ما وي مېلمانه يې دي. قوماندان سړى دى، خود به پسونه حلالوي. په كلا كې درې څلور بنځې او شپږ اووه ماشومان او نارينه هم درې څلور تنه وتل او ننوتل. ماشومانو به منډې رامندې وهلې، ولې زه چې په كومه كوټه كې وم، په غبرد هغې يوې بنځې نه بل هم نه راتله، چې هغه د هماغه قوماندان خور و. ماته هغې دم په دم چاى راوړو، تازه مېوه يې راته راوړه. كله به يې له ځان سره وخنډل او موسكى به شوه. په دغه ورځ يې له ما سره بل شانې بڼه سلوك پيل كړو، ما به ترې ساعت په ساعت پوښتل، چې قوماندان صيب ته دې زما په باب څه ويلي دي كه نه؟

هغې به زر ځواب راكړ: ته مه وار خطا كېږه، هر څه به خداى وكړي.

ماسپېښني قضا و، چې قوماندان دننه كلا ته راننوت، سپينې جامې او تو واسكې يې اغوستي وو، پكول يې په سرو، نرى لوړ سړى و، وړې سترگې يې په اوږده منځ كې گردې گردې اړولې. توره بېره بېره يې نيولې وه، زه چې پكې وم هغې كوټې ته به يې راكتلې. وړاندې يې د خپلې خور او درې تنو بنځو سره څه خبرې كولې. نورو كسانو د پسو غوښې په ديگونو كې وراچولې او لرگي يې ترې دلاندې بل كړل. د كلا په منځ كې لوگي پورته شول، ما همدا انتظار كاوه، چې قوماندان راشي او زما حال واخلي او كور ته مې له چا سره ولېږي.

مازيگر شو، هغه رانغى، زما په باپ هېڅ خبره نه وه. د پر ساعت وروسته چې تقريباً ما بنام رانزدې شو، د قوماندان خور راغله. په خداى وويل:

خوږې ستا په باب مې ورسره خبرې وكړې، قوماندان وويل: مېلمنه سنبال كړئ، چې خپل كلي ته لاړه شي. ويل يې راځه خوږ جاني په تشناب كې به ځان پاك كړې، جامې به دې بدلې كړې.

ما ويل: خوږې ځان مې پاك كړى دى، يوازې زما خپلې جامې راته راوړه، وچې شوې به وي.

هغه بيا وموسكلې: راځه راپاڅه كور و كلي ته روانه يې، چې لوټكي ځان خودې ساز كړې.

ما وي خوږې زما زړه خوږين دى، د ډول وخت مې نه دى.

هغې بيا ټينگار كاوه، ويلې راځه ته خو راپاڅه يو وار به تشناب ته لاړ شو.

ورسره روانه شوم، په تشناب كې يې راته نوې جامې ايښې وې، په يوه وړوكي مېزد

سینگار سامان پروت دی، یخې او تودې اوبه په سطلونو کې پرتي دي. مالومې ځان بڼه پاک پرېمینځلو او خپلې جامې مې واغوستې. د قوماندان خور راپسې تشناب ته رانوتله، نوې جامې یې راته واغوستلې، سمه یې سینگار کړم، ویل یې:

بده ده چې زموږ له کوره څخه پرې خپل کلي ته لاړه شې.

داسې یې سینگار کړم لکه ناوې. همغې کوتې ته یې بوتلم، هغه نورې بڼې هم راغلې، ماشومان رانوتل. هر یوه به راته کتل، بڼو راپکې سترگې بڼې کړې وې، خندل به یې او خپلو کې به یې څه پس پس کول. زه هم حېرانه وم، چې دا خلک څنگه له مانه گرد گرد گرځي او ټول خوشاله معلومېږي؟

د ما بڼام ډوډۍ وخورل شوه، وریجې، غوښې، پلاونه حجرې ته ووتل، ماته یې هم ډوډۍ راوړه. د قوماندان خور راسره گډه ډوډۍ وخوره، زما خوله خپگان نه خوله نه برسېره کېده، هره شپه راته باد راو سهار سترگو سترگو ته کېدل، ناڅاپه به مې اوبڼکې په مخ رواني شوې.

وايي "انسان له گلنه نازک او د اوسپنې نه کلک دی" هر څومره به چې د قوماندان خور راته د خوشالۍ خبرې کولي، په ما یې تاثیر نه کاوه.

د ما بڼام ډوډۍ مو وخوره، د شپې ناوخته و، چې د قوماندان خور راته وویل:
خورې راځه چې ورور مې تا غواړي.
ما وویل: قوماندان صیب مې غواړي.
هغې ویل: هو.

ورسره روانه شوم، د کلا له منځه ورتېر شو، د یوې برنډې مخې ته مخامخ دوه کوتې وې، په یوه کوته کې بڼې ناستې وې او په بله کې نارینه ناست وو. زه یې د بڼو کوتې ته ننویستلم، څلور بڼې او څه ماشومان سره ناست وو. زه یې د یوه کت په منځ کې، چې بڼه سم یې سنبال کړې و، کېنولم. حېرانه پاتې وم، چې دا خلک مې څومره قدر کوي. لږه شپه وروسته دوه تنه سړي راغلل، د بڼو کوتې ته رانوتل. ماته مخامخ په کت کې کېناستل، ټول سره موسکي موسکي کېدل، ما سترگې اړولې وې، چې قوماندان به کله راځي، چې زما د تگ خبره وکړي. په دې وخت کې یوه سړي داسې وویل:

خورې ستا څه نوم دی؟

— زما نوم هوسی دی.

هغه وویل: هوسی. موږ د قوماندان له طرفه راغلي یو، چې د خپل طرفه د خپلې خولې اقرار وکړي او قوماندان صیب پخپله نکاح کې قبول کړي.

ما وي: آخر دادي څه وويل؟ ستاسې پښتو او غېرت، ستاسې جهاد او اسلام همدا و، چې په يوې پردې نكاح شوي بڼې په زوره نكاح ترې؟ تاسې ته د جنوبي خلك نه دي معلوم، زه خود قام نسب خاوند يم، مېړه، زوی، پلار او مور هرڅه لرم، خود بختانه چې د بدبخت او بدې ورځې له كبله راباندې داسې وشو.

ای وروڼو! له تاسې نه هيله لرم، چې هغه نورې بڼې هم دې كوتې ته راشي، زه به درته بيا اصلي خبره وكړم.

بڼې هم راغلي، ما په داسې حال كې چې له سترگو مې او بڼكې روانې وې، بدن مې رپرېدېده، په ژرغوني او از مې له ناستو بڼو نرو نه اجازت وغوښت او هم مې له قوماندان نه اجازت وغوښت، ټولو په يوه غږ وويل: خورې ژاړه مه خبرې كوه. ژر مې بس كړه زړه مې رالوی كړو، پخپلو خبرو مې هسې پيل وكړو:

زه هوسې نومېرم، پلار مې د جنوبي دی، له ظاهر شاه سره يې نژدې كار كاوه. لويې لويې څوكې يې چلولي دي، د هغې وخت له ټولو وزيرانو سره يې پېژندل. په كابل كې مو كورونه دي، بې حده دولت او پيسې مو درلودلې، ما د ظاهر شاه د پاچاهۍ په وخت كې د كابل پوهنتون ادبياتو پوهنځ لوستی دی. مېړه مې په مطبوعه كې رئيس و، نوم يې سهارو. هغه سپری و، چې هره جمعې شپه به په كابل راډيو كې د هغه ډرامه نشرېدل. د هېواد يو نامي ليكوال و، د كابل په وزير اكبر خان مېنه كې مو پوخ دوه منزله كور درلود. مېړه مې پخپل كلي كې كلا او باغ درلود. زمور د شتو او پېسو څه كمی نه و، په كابل كې حالات خراب شول، خلقي دولت راغی، ورپسې روسان راغلل. مور مجبور شولو، چې له كابل نه خپل كلي ته ولاړ شو. پلار يې راته ونيو او له كوره يې لاس تړلی يووړو تر اوسه يې مړی او ژوندی ورك دی. ټوله كيسه مې ناستو خلكو ته وكړه. مخامخ مې قوماندان ته وروكتل، ورته ومې ويل:

قوماندانه! ځانته مسلمان وايي، مجاهد ځانته وايي او قوماندان هم يې ستا هغو څلورو تنو مجاهدو له ما سره څه وکړل؟ هغو وحشي ځناورو سره دې راولېږلم، په ځنگله كې يې لومړی په وهلو او ټكولو تر مرگه وروستم، كله مې چې ضعف وكړو او له خوده ووتم، هغو څلورو واړو وحشيانو بې عزته كړم او دومره يې بې پته كړم، چې په لاره د تللو نه وم. په راكښلو راكښلو يې تر سر كې ورسولم، پرتوگ يې راباندې څيرې كړې و. د قوماندان خورته مې لاس ونيو، دغې خور زما حال ليدلی دی. ای ناستو وروڼو، خوښدو او مېندو! اوس تاسو قضاوت وكړئ.

په دې خبره قوماندان سپك له ځايه پورته شو، نورو ته يې وويل:

هلکو راجی راپسی، زه به هغوی ژوندي پری نه بدم.

ما بیا په ژړا پیل وکړ، زما د ژړا له سوقهاری سره ناستې بنځې ټولې په ژړا شوي، نارینه ټول سپک پاڅېدل، زما له ژړا او چیغو سره د کور بنځو هم په زوره زوره وژړل، سپرو هم څوک څوک کول او په دروازه ووتل. د کلا په منځ کې یو ځل بیا قوماندان په زوره وویل:

زه به هغوی ژوندي پری نه بدم.

نارینه ټول ووتل، یوازې بنځې پاتې شوي. ما د قوماندان خورت ته وویل: خورجانې ما هغه بلې کوټې ته بوځه، چې آرام وکړم. هغې ژړل، د کور بنځو د نارینه و په وتلو سره زما سره سم ویر جوړ کړو. یو ساعت وروسته مو ژړا بس کړه. هغو ماته ډاډ راکاوه، ما به یوازې هغوی ته دا ویل:

خوبندو د خدای لپاره قوماندان صیب ته ووايي، چې ما خوشې کړي او خپل کلي ته ځان ورسوم، ترڅو ماشوم زوی او سهار مې له سینده وغواړم.

په دې خبره یې بیا راسره وژړل. پخوانی کوټې ته یې بوتلم، شپه په تېرېدو وه. له ځان سره مې د تېښتې پلان پټ په زړه کې جوړ کړو او ما وې بې له هغې ټول نارینه یې له قوماندان سره تللي دي، همدا نن شپه دې د وتلو وخت دی. په دغه کوټه کې یو پکول دیواله ته ځوړند او د نارینه و جامې د کوټې د یوې ستنې مېنځ ته ځوړندې وې. د کوټې په دروازه کې یوه جوړه د نارینه و خپلې پرتې وې، په زړه کې مې له ځان سره جوړه کړه، چې همدا د نارینه و جامې به واغوندم، پکول به په سر کړم، خپلې به په پښو کړم، یو زوړ څادر د یوه کت لنگې ته پروت و، ما وې دا څادر به په ځان راخوړ کړم او له کلا دروازې نه به ووځم. په یو ترتیب به ځان پېښور ته او بیا له هغې ځای نه جلال آباد ته ورسوم.

ما سره د قوماندان خور پرېوته د شپې کله چې په کت کې راپاڅېدم، هغه ویده وه، لومړی مې خپلې پخوانې جامې واغوستې او بیا مې پرې د پاسه د نارینه و جامې واغوستې، پکول مې په سر جوخت کړو، څادر او خپلې مې په لاس کې ورسره راواخیستل. خپل بکس او بوتان مې هم له ځان سره راواخیستل، په کرار مې دروازه رابېرته کړه او د کلا لویې دروازې ته ورغلم. ورو مې د دروازې زنځیر خلاص کړو او دروازه مې رابېرته کړه. لومړی مې ښه پام وکړو، هېڅوک نه و، له کلانه ووتلم او پښو ته مې زور ورکړو. د خدای فضل و، مخې ته مې سرک راغی. ما وې په دې سرک به ځم کېدای شي، کوم موټر راشي. لږه شېبه مزل مې چې وکړ، لوی کلی و، دوکانونه وو، درې څلور موټري ولاړې وې. د یوه موټر خوا ته ورنژدي شوم، چې په سیت کې یې کلینر پروت و. دروازه مې وروټکوله او مین شو، ویل یې: څوک یې؟ څوک یې؟

ما ورته په کرار وویل: وروره که دربست راسره پېښور ته ځي، مړي شوی دی. استازگری ته ځمه.

هغه وویل: وروره دا خو نیمه شپه ده.

ما وویل: استاده کرایه رانه دوه چنده واخله، خو که راسره لاړ شي.

هغه له موټره رابښکته شو او کوم سماوار ته ورغی، هلته یې ډرپور ویده و. پام مې کاوه، دواړه راغلل، د موټر خوا ته چې راغلل، ویل یې: وروره په دې وخت درسره په دوه زره ځمه.

ما وویل: ډېره ښه ده استاده، ضرورت مې دی، حرکت کوه. موټر یې چالان کړو او د موټر په دویم سیت کې ورسره کېناستم. ما وې، چې ومې نه پېژني. موټر د پېښور په لور روان شو.

ښه و، په لاره هېڅ موټرې نه وې، موټروان په پوره سرعت گاډی چلاوه. سهار لا رڼایي نه وه لگېدلې، چې د پېښور د موټرو په اډه یې ودرلوم. کرایه مې ورکړه او ه ترې روان شوم.

وړاندې د موټر اډه کې نارې وهل کېدې لوارگي، لوارگي، له یوه نه مې پوښتنه وکړه، ما وویل: وروره تورخم ته ځمه، چې په کوم گاډي کې کېنم. هغې وویل: وروره هغه گاډی لوارگي ته ځي، بیا د لوارگي نه مزي ته په بل گاډي کې تللی شي. سمدستي هغې گاډي ته وختلم. په

لږه شېبه کې گاډی ډک شو او د لوارگي په لور روان شو. زه د گاډي په اخر سیت کې ناسته وم، پکول مې په سر راجوخت کړی و، څادر مې هم له ځانه تاو کړی و. کله چې لوارگي ته ورسېدو، له گاډي نه ښکته شوم. په یوه دوکان کې مې پیسې ماتې کړې، څو کسانو راته

کتل، د یوه سړي مشدی لونگی په سر وه، د عمر نه پوخ سړی و، د کلیوالي سړي مینه په کېده. له لوارگي نه د تورخم سرحد موټر کې کېناستم. هغه د مشدی لونگی سړي مې په

څنگ کې راسره کېناست. ماته یې تریوې شپې پورې هېڅ نه کتل، خو چې کله موټر لس کیلومتره لاره لاوهلې نه وه، چې د څنگ سړي راته ورو او په احتیاط سره وویل: انډیواله

چېرې ځي؟

ما وویل: جلال آباد ته ځمه. د خبرو په وخت کې یې راته سترگې راواړولې، لاندې باندي یې راته وکتل. ما هغه ته هېڅ نه کتل، له کرکې نه مې بهر پام کاوه.

کله چې په مزي کې له موټره ښکته شوم، سمدستي د سرحد دروازي پلو روانه شوم. هغه سړی په چالاکی سره کوم ځای ته ورغی، سمدستي راپسې غږ وشو:

د گرمې توپي. والا ودرېره!

ما ځان پرې ناگاره کړو، روانه وم. د دواړو سرحدونو مزي په منځ شاته یو تن په شدید

لهجه وویل:

والکه ته ودرېره.

زه ورته ودرېدم، هغه وويل: ته څوك يې او چېرته ځې؟
ما وويل: د جلال آباد يم وروړه پېښور ته راغلی وم، د خپلوانو کره اوس بېرته ځم.
ويل يې: ته راځه يو ځل د صيب نه اجازت واخله، بيا به ځې.
ورسره راوگرځېدم، هغه راته پښه نيولی شو، ويل يې: مونږ د څه لپاره ولاړ يو؟ هسې
خوشې مفتخوړانه څوک تېرېدی نه شي.

زه څه پوهېدم، چې دا روپۍ اخلي، گنې پيسې به مې ورته ورکړې وای، په خپله مخه به
تلمه همغه و، چې صيب ته يې بوتلم. پام مې کاوه، د صيب خوا ته همغه د مشدی لونگۍ
سړی ناست و، هغه اصلاً سيډي يانې جاسوس و. هغه سړی له صيب نه پاڅېد لاړ، صيب
راته وويل:

ته څوک يې؟ او څنگه پېښور ته راغلی يې؟

زه د جلال آباد يم، پېښور ته د خپلوان کره راغلی وم، اوس بېرته کور ته ځم.

ويل يې: اسناد (پاسپورټ) دې راکړه.

ما سره خو هېڅ اسناد نه و، ما وې اسناد مې په کور کې پاتې شوي دي. د هغه راباندې
ښه شک راغی.

ما ورته وويل: صيب دا ټول افغانان په دې سرحد ځي او راځي، مونږ خو مجاهد خلک يو
مهاجر، مونږ همپشه بې کاغذونو ځو راځو.

هغه دستي په دستي يوه ته امر وکړ، ويل يې هله دا تلاشي کړه. زړه کې مې ټکه شوه ما
وې ځه اوس خو گير شوي. په بله کوټه کې يې تلاشي کړمه، د تلاشي سړي چې رانه پکول له
سره اېسته کړو او وېښتان مې په مخ راخواره شول، چې سينې يې زما وليدې، هغه دومره
وويل:

سړی در سره نشته او تېښتي. په زوره دې خپل ځان په شک کې اچولی دی، نور يې څه ونه ويل،

صيب ته ورغی، ورته وې ويل:

صيب هغه خو ښځه ده، سړی نه دی. د صيب خوا ته چې ورغلم د هغه راباندې د کوم
جاسوس گمان وشو. نور يې څه ونه ويل، خو يوازې نوم او د پلار نوم او پته يې زما وليکله
او بيا يې زما عکاسي وکړه. د دوه تنو سره يې روانه کړم، وړاندې يې يوې ودانۍ ته
نوېستم. په يوه وړوکې کوټه کې يې بندې کړم، په کوټه کې يوه کړکۍ وه، چې د کړکۍ د
شيشې په مقابل کې د اوسپنو لښتې ښکته پورته کلکې شوې وې. له کړکۍ نه مې پام کاوه،
وړاندې يو تن پوليس په پهره ولاړ و. زه ترمازيگره په دغه کوټه کې ناسته وم، يوه چپاتۍ
او دال يې په يوه نالېکي کې راته راوړل. هغه مې چې وخورل دومره مرچ پکې و، چې خوله

مې ترخه شوه او له خوراکه ولوېدم. مازيگر ناوخته يې له کوټې نه وېستلم، په يوه وړوکي موټر کې يې کېنولم، دوه تنه يې راسره په موټر کې کېنول او موټر روان شو. له جم نه تېر شو، پېښور ته ورسېدو، لومړی يې د سيډو دفتر ته بوتلم. هغو يوه سره زما په باب څه کاغذونه ورسره و، د سيډو دفتر مشر ته يې ورکړل. د سيډو مشر راته ښکته پورته وکتل، ماته يې وويل:

پکول اېسته کړه، څادر هم له ځانه ليرې کړه. ما چې پکول له اېسته او څادر مې په مخکې کېنود او چته ښکاره شوم. هغه خپل سر و خوځاوه، يوه بل ته يې وويل: دا بوځه او لومړنۍ پوښتنې ترې وکړه. له هغه دفتره بوتلم او په بله کوټه کې يې کېنولم، په استعمال کې يې رانه نوم، د پلار نوم، استوګنه، ولايت، وظيفه، تحصيل او د عمر پوښتنه کړې وه، هغه مې ورجواب کړل. همدا سې نورې ډېرې پوښتنې يې رانه وکړې، هره پوښتنه مې ورته ښه منطقي ځوابوله. کوم پنځه شپږ استعمالونه يې رانه وکړل، بيا يې يوځای ته بوتلم په يوه کوټه کې ننوېستلم، چې پام مې وکړو په کوټه کې څلور ښځې نورې هم ناستې دي. په کوټه کې بدبوی، غول او متيازې د ټټۍ نه بهر راوتلې وې. په دغه وړوکي کوټه کې تشناب او د متيازو ځای هم و. د کوټې دروازې ته لوی مضبوط قلپ پروت و. هغه نورې ښځې زما په ورتګ حېراني شوې، چې دا خو سړی دی او زموږ کوټې ته يې راننوېست. سمدستي رانه يوې ښځې پوښتنه وکړه:

وروره ته يې دلته څنگه راوستې؟

ما وې زه ښځه يم سړی نه يم، په کوټه کې مې ځای پر ځای د نارينه جامې ويستلې لاندې مې خپلې جامې په تن کې وې. هغوی راته هک پک حېراني شوې، ما وې خوښو ماد مجبوري نه د نارينه و جامې اغوستې وې. تاسې به څه فکر کوئ، خو زما کيسه بل ډول ده. خدای مو زما د حاله مه خبروه، هغوی راته ويل: خورې مهاجره يې؟

ما وې هو اوس خو مهاجره يم. زه د برې خوا پښتنه يم، بدو حالاتو تر دې ځايه رارسولې يم، چې نور به راباندې څه کېږي. ما هغوی ته اصلي کيسه ونه کړه، پوهېدمه چې څه گټه راته نه لري. ضرور نه وه چې هر چا ته مې خپل حال وايه. يوازې مې د سيډو دفتر کيسه ورته وکړه، خو هغه راته په ځواب کې وويل، چې داسې خبرې او کيسې ډېرې شوي دي، خو اصلي خبره او مطلب بل شی کېږي. ما له ښځو نه پوښتنه وکړه، هغوی څوک په جنايي پېښو کې راغلي وې، ځينې د جاسوسۍ په کيس کې وې، يوې ښځې چې د عمر نه پخه وه، تکه توره بدشکله وه، هغې يو ماشوم وژلی و او په خپته کې يې ورته اېم اچولي و. پښتو پي نه شوای ويلې، څه بله ژبه يې ويلې. د ماښام ډوډۍ يې دال او چپاتۍ راوړه، له يوې خوا وږې

وم، له بلې خوا په کوټه کې بد بوی او چټلي پرته وه، د ناستې ځای په کوټه کې نه و. هغو نورو بنځو بڼه په مزه مزه دال او چپاتۍ خوړل، ماته یې ویلې خورې ډوډۍ خوره، مجبوري ده چاره څه ده. وږي ځان مه پرېږده. په سختۍ سره مې لږې مړۍ وخوړه. بیا مې له هرې یوې پوښتنه وکړه، هغوی هرې یوې دوه شپې او درې شپې په دغه کوټه کې تېرې کړې وې. له یوې خوا گرمي وه او له بلې خوا د کوټې بد بوی دومره په عذاب کړم، چې څو ځلي مې په بدن بې هوښي راغله هر څومره مې چې ځان ټینګ کړ، نه کېده، اوښکې مې روانې وې، د هغو نورو بنځو دومره پروا نه وه، د کوټې په بدو شرایطو کې هغوی له ډوډۍ نه خړیا اېستله خپلو کې به یې خندل او په ما پورې به یې هم مسخرې کولې. شپه شوه، ناوخته د شپې یوه بجه وه، چې یو پولیس راغی، دروازه یې خلاصه کړه. ماته او یوې بلې بنځې ته یې وویل: تاسې راځئ.

له کوټې نه یې ووېستلو او په یوه موټر کې یې د سیدو دفتر ته یووړو. په دفتر کې یوه پنجابي افسر ته یې بوتلم. یو پښتون ترجمان یې راسره کېنولی و. د پر استعلامونه یې رانه وکړل. ما به ورته ځوابول، پیا یې په موټر کې ځانته یوړم. په یوه وړوکې کوټه کې یې ورننوبستم، ترجمان رانه ولاړ. کوټه ډېره وږه وه، یوازې زه پکې ځاېدلیم. ډېره گرمي وه، په کوټه کې وړوکې کړکۍ وه، چې د چت لاندې وه، د گرمۍ نه مې ضعف وکړو. بیرون وړاندې پوځي عسکر لږ بر کېدل، دروازه مې په لاسونو ودرېوله، کتل مې چې یو پوځي راغی، ما ورته وویل: اوبه راته راوړه. هغه پنجابي و، اوبه یې نه پېژندلې. بیا مې ورته په انګلیسي کې وویل: لږه شېبه وروسته یې راته اوبه راوړې. اوبه مې چې وڅښلې، ایله بېله مې ساه سازه شوه. سمې ځمکه باندې پرېوتم، یوازې هغه د نارینه جامې او څادر مې سرته کېښود. ځای پر ځای مې سترګې ورغلې وې.

یو وخت راته دروازه وټکول شوه، سر مې راپورته کړو ومې لیدل، چې یوه عسکر دروازه بېرته کړه. همغه موټر چې زه یې پکې راوړې وم، ولاړ و او همغه ترجمان او یو تن بل موټروانز موټر کې یې کېنولم، دفتر ته یې یووړم. لومړی یې چای راکړل، چې کله د چای څښلو نه وزگار شوم، دفتر ته یې بوتلم. پوښتنې یې رانه بیا پیل کړې ان تر ما سپښینه پورې یې رانه پوښتنې وکړې. عکسونه یې راته واخیستل، په همدغه ورځ تر مازيگره پي دفتر کې کېنولې وم، بدن مې له خیرتیا نه خارگشت کاوه، جامې زما بیخي نورې د اغوستلو نه وې. د دفتر صیب ته مې همدا مشکل ووايه هغه ترجمان ته وویل:

دا بوځه، چې ځان و مینځي.

تشناب ته یې بوتلم، ځان مې و مینځو، خو جامې مې خېرنې وې. د دفتر صیب راته وویل:

جامې به درته سهار ته راوړي. د شپې له خوا يې بيا همغه جېل ته بوتلم. شپه مې پکې تېره کړه. سهار يې بيا دفتر ته راوستلم، په موټر کې يې کېنولم او مرکزي (سنټرل جېل) ته يې يووړم. مرکزي جېل ډېر لوی جېل و، د نارينه و زندان بېل او د ښځو زندان يې په څنگ کې و. زه يې د ښځو زندان کې يوې کوټې ته بوتلم، چې درې تنه ښځې پکې نورې هم وې. کوټه خو نور مال لويه کوټه وه، په کوټه کې د هرې ښځې ځای معلوم و. هرې ښځې الماری معلومه وه، د هغو نورو ښځو بستري وې، زما په ځای کې بستره نه وه. يوه ښځه په پښتو پوهېده، مگر هغه نورې دوه تنه په پښتو نه پوهېدې، اردو کې يې خبرې کولې. هغوی هر هره يوه له دېرشو کالو نه پورته وه. يوه ښځه بيخي زړه وه. په پښتو چې پوهېدلې، هغه به د څلو پښتو کالو وه. هغه يې د قتل په موضوع کې بندي کړې وه او هغه دوه نورې يې په کومه بله موضوع کې بنديانې کړې وې. په دغه مرکزي جېل کې مو شپې ورځې شوې. پښتنې ښځې ځان د مردان د علاقې ښوده. هغې څلور کاله بند تېر کړی و، يو کال ورته پاتې و. د خوی او اخلاقو نه ډېره ښه ښځه وه، خو خداي خبر چې اصلي گناه پي څه وه. له ما سره يې لکه د خور غوندي چلند او گوزاره پيل کړه، هغه نورې دواړه هم بدې ښځې نه وې، خو زه يې په ژبه نه پوهېدم. ولې وروسته مې ترې ښه اردو زده کړه، چې په لوستلو او ليکلو کې مې ترې اردو ياده کړه. هغه کومه چې لږه ځوانه وه، هغې تر لسمه پاس کړی و او هغه زړه ښځه چې وه په ليک او لوست ډېره کمه پوهېده. په پښتو چې پوهېده، هغې هم تر لسمه ښوونځی لوستی و.

په محبس کې يې راته له نورو سره سمه ډوډی حواله کړه. يو ډول د بنديانو جامې يې راکړې، چې د اغوستلو نه وې، بيا مې هغې پښتنې ښځې ته وويل، چې جامې راته پيدا کړه. هغې راته له خپل کوره جامې راوغوښتلې. خپلې جامې مې ووېستلې، نورې نو د اغوستلو نه وې. په جېب کې راسره ښې ډېرې پيسې پاتې وې، چې وروسته مې پرې د همدغو ښځو په واسطه ځينې ضروري شيان له بيرون نه راوغوښتل. بس همدغه زندان مې کور شو. لانه پوهېدم، چې څومره به په دغه زندان کې پاتې کېږم؟ هېچا مې پوښتنه نه کوله، چې زما قيد د زندان وخت او گناه معلومول هېڅ پته نه وه. بس مياشتې، کلونه تېرېدل، ترڅو چې لس کاله مې په مرکزي جېل کې تېر کړل. هر څه مې له لاسه ورکړي وو، نه د مور و پلار نه خبره يم، سهار او زوی خو مې سين يووړل. کور او کلی، خوانې هرڅه مې له منځه تللي دي. اوس دا څو ورځې کېږي، چې د طالبانو په وخت کې له بنده راخوشي شوي يم، څو شپې مې د جلوزو په کمپ کې تېرې کړې، له هغې ځايه راته چا د صابر ډگروال نوم راښودلی دی، چې هغه زموږ د کلي و. ما وې چې لومړی به دا پيدا کړم او بيا به دده په واسطه سره د کور او کلي او خوانې پته ولگوم او ورپسې به د قوماندان حضرت پته

ولگوم، چې هغه مې په پوهنتون کې همصنفي و.

ما چې خپلې خبرې تردې ځايه راوړسولې، د سړي په مخ اوبسکې روانې وې، خپل سړيې خوځاوه، خوله ترې وړانه پاتې وه. له خولې نه يې په ژرغوني اواز وويل:

هوسۍ خورې زه ډگروال صابريم، ستاسې کليوال.

— اخ ته ډگروال صابريې؟ موږ دواړو ژړا غبرگه کړه. په دې کې د هغه مېرمن راننوتله،

حېرانه پاتې شوه، ويل: ولې؟ څه پېښ شوي؟ هله ما خبر کړئ، څه چل دی؟

مېرې يې خپلې سترگې له اوبسکو نه وچې کړې، ويې ويل:

دا خود سهار صيب ښځه ده، هوسۍ!

— دا څه وايي؟ دا هوسۍ ده؟ هوسۍ ترور ته په دې حال؟ دا څنگه؟ خواته مې مخې ته

کېناسته، ويې ويل:

کيسه څه ده؟ ژرغونې شوه، مېرې يې ورته زما کيسه زر زرتېره کړه او بيا تر ما راغارې وته، په سلگو سلگويې وژړل، ما هم ورسره اوبسکې تويولې. موږ درې واړو ژړل، يوه شپېه غلي پاتې شو. د صابرد ښځې لا سوقهارې ختل، صابر خان په تېټ غږ وويل:

يو لاس به پورته کړو. مونږ درې واړو دو عا ته لاس پورته کړلو پس له دو عا نه صابر خان راته ډاډ او تسلي را کړه. مېرمن يې هم راته تسلي را کړه، ويې ويل:

ترور جانې! راځه چې په تشناب کې دا ويښتان درته پريمينځم او جامې دې بدلې کړم. توبه توبه خدايه دا څومره سختې دې تېرې کړي دي. هغه پاڅېده او زه يې له لاسه ونيولم، له خپل ځايه يې پورته کړم. صابر خان وويل: خورې ته اوس جامې بدلې کړه، نورې خبرې به وروسته کوو.

تشناب ته يې ننوېستلم او نوې جامې يې راوړې. له تشناب کولو نه وروسته هغوی دواړه نژدې راسره کېناستل، ما ترې د خپلې خوانې، کور او کلي پوښتنه وکړه. صابر خان راته وويل:

هوسۍ خور لکه څنگه چې په تا دومره سختې تېرې شوې دي، دغسې په هر افغان او بيا په تېره خو زموږ د سيمې په خلکو باندې ډېر ظلم او تېری وشو. تاته خو به پته وه، چې زه په هغې وخت کې د کابل په بالاحصار کې وم او د جگړو په گرمو شپو ورځو کې سروبې ته زموږ په عسکري غونډ راغی. په دغه وخت کې چې تاسې له کلي نه وتلي وئ، په دويمه ورځ زموږ په کلي لومړی هوايي بمبار شوی و او بيا افغان او روسي عسکر له تانکونو او نورو درنو وسلو سره په کلي راننوتلي وو. زموږ او ستاسو د کلي خلکو ورسره سخته جگړه او مقاومت کړی و. بالاخره د کلي خلکو سره خو دومره قوت نه و، ټول کلی محاصره شوی و، روسي او دولتي عسکر په کلي ورختلي وو. وروسته چې خلکو موږ ته وويل زيات د کلي

وسله وال خلک ستاسې په کلا او د برچم د ملک په کلا کې يې سنگرونه نيولي وو. کوم وخت چې په کلي ورننوتلي وو، ټول کلي ته يې اور راچولی و، ستاسې په کلا يې د راکټونو او توپونو ډزې کړې وې. بيا يې بمونه وراړتولي وو. وروسته يې د کلا دروازه ماته کړې وه او دننه په کوټو کې خلک پټ شوي وو. کوټو ته يې اور اچولی و، څه خلک چې په کوټو کې وو، ټول سوي وو. يو نيم سړی له کلي نه چې په وخت تښتېدلی و، هغه به ژوندي پاتې و، نور ټول يې وژلي وو. نو ستاسې په کلا کې ستا خواښې او د سهار صاحب تره او د تره زامن نور د کلي پېنځه دېرش تنه مجاهد په شهادت رسېدلې وو. په هغې جنگ کې زما دوه زامن او يوه ننگور، يو لمسی هم شهيدان شوي وو. دا ښځه او دا نور واره مې له ما سره په کابل کې وو، دوی ژوندي پاتې شوي دي. نور کلی تباہ شوی دی. په هر کور کې تصادفي يو او يا دوه تنه ژوندي پاتې شوي دي. ډېر داسې کورونه شته دي، چې ټوله کورنۍ يې تباہ شوې ده.

د صابر خان د خبرو په پای کې ما بيا وژړل، دغه ورځ مو ټوله په ژړا تېره کړه. ما ښام ډوډۍ نه وروسته راته ډگروال صابر خان ډاډگيرنه راکړه، ويلې هېڅ تشویش مه کوه، زما خور يې له موږ سره به اوسې، زموږ چې څه حال و، هغه به ستا هم وي. کله چې کراري شوه او ملک ازاد شو، بيا به په گډه يوځای که ژوندي وو خپل کلي ته لاړ شو. نور نو چې ته هېڅ فکر ونه کړې، ته مې خور او زه دې ورور يم.

ما وې صابر خانه وروره! زما د پلار کورنۍ به څنگه شوې وي؟

هغه پخپله ږيره لاس تېر کړ، ويل يې: هوسۍ خورې الله به ترې خبر يې، داسې حالت راغلی او هغه څه په وطن کې وشول، چې د نړۍ په هېڅ ځای کې به نه وي شوي، پلار د زوی نه جدا او زوی له پلاره! زموږ د وطن هرڅه په پاکستان وپلورل شول، سوي ټانکونه، موټرې، الوتکې، اوسپنه، هرڅه کبار شول او د پاکستان په کباريانو خرڅ شول. هغه راته راوړاندې شو، په غلي او ازي يې وويل: پاکستان زموږ په وطن سم لوت کړ، اوس خولا بيخي ددې طالبانو سره پنجابي عسکران په افغانستان کې اوسېږي او جنگېږي. هوسۍ خورې تور لينگيان مې په وطن کې ښکته پورته کېږي، زړه مې اوراخلي، خو....!

د هغه زړه د پاکستان ناخوالو خوږين کړی و، په دغه شپه راته صابر خان ډېرې خبرې وکړې، له هرڅه نه يې خبره کړم. وروسته له ډېرو کلونو نه مې ايله په دې شپه ساه سمه شوه. په دې شپه مې خوب وکړو، بې له هغې راپکې څه نه وو پاتې، خوشې هډوکي پوتکي شوې وم، خوب مې بې له هغې درې ساعتونه زيات نه و، د لسو کالو جېل بوډۍ کړې وم، دال او چپاتو مې د معدې زخم راپيدا کړی و، د ناصر باغ په کمپ کې مې د صابر خان ورور سره

شپې ورځې شوي، د هغې مېرمن گل پري هم بې اندازې بڼه ښخه وه. زما يې ډېر خدمت کاوه. اگر چې هغه هم زړه شوې وه، لونيې او زامن يې ورته مخې ته گرځېدل، ژوند يې دومره بد نه و. له څو ورځو وروسته راته صابر د يوه قوماندان نوم واخيست، چې گلشېر نامه يې وه. ما وې خو څوک به يې، هر چېرې قوماندان موجود و. ما وې دا به هم څوک وي نو، له ځان سره مې فکر وکړ دا هغه زموره همصنفي گلشېر نه وي. په ادبياتو پوهنځي کې مونږ سره يو هلک و، نوم يې گلشېر و. په درسونو کې يې هېڅ خوند نه و، خو هغه د ننگرهار د سيمې و.

ما ويل: صابر خانه وروره! ددا گلشېر قوماندان د کوم ځای دی؟

– خورې دا هم د ننگرهار دی، خو ډېره دنيا يې پيدا کړې ده، مخکې په کوم بل تنظيم کې و، مگر اوس له طالبانو سره غټ سپری دی.

– صابر خانه کېداي شي همغه وي، که دلته چېرې نژدې اوسي خويوه ورځ به دواړه ورشو، گوندي زما د کور او کلي او د پلارگنۍ په باب راته څه معلومات پيدا کړي.

صابر خان ويلې بڼه ده خورې، خو په دې وختونو کې زيات په افغانستان کې وي، کله کله دلته خپل کور يې دی راځي. زه به يې پوښتنه وکړم، که چېرته راغلی وي، ور به شو. ما وې بڼه ده وروره ور به شو.

سبابي له چای نه وروسته مونږه دواړه د گلشېر قوماندان کور ته ور روان شو. په لاره کې مو دوه درې ځای پوښتنه وکړه، يوه دوکاندار د هغه کور له ورايه راوښود. مونږه د هغه کور خواته ورو ورو روان وو، نږدې چې ورغلو مې ليدل، چې ډېر خلک له وسلو سره د قوماندان ځای ته ورځي او راوځي. نژدې دغې ځای کې نوره ودانې نه وه، له قوماندانۍ نه گرد چاپېر په څو جريبه ځمکه کې ديوال راتاو شوی و. د کور مخې ته يې لوی پراخه باغ او ونې ولاړې وې. صابر خان راته وويل:

خورې زه به درته بيرون کېنم، ته دروازي ته ورشه يوه ته به خپل نوم ووايي، چې قوماندان خبر کړي او ځانته دې وغواړي.

د صابرو مې ومنله، هغه د يوه دوکان ترڅنگه کېناست او زه د قوماندان د کور دروازي ته ور روانه شوم. دروازي ته، چې ورغلم وسله وال کسان وتل او ننوتل. يوه د تورې ږيرې سپرې ته مې وويل:

بچي ما تر قوماندان صيب پورې وروله.

هغه راته ښکته پورته وکتل، وې ويل:

بوډۍ ترور قوماندان صيب سره تاييم نشته دی. همدا خبره يې وکړه او گړندی ننوت. يو بل ځوانکی هلک ايله يې د ږيرې خط راغلی و، په دروازه کې ننوت ورغږ مې کړو:

زويه که تکليف درته نه کبړي قوماندان صيب ته ووايه يوه ښځه په دروازه کې ولاړه ده،
غواړي چې تا سره ملاقات وکړي
هلک وي ښه موري ستا سوال ځواب به يوسم.
ډېر ساعت ولاړه وم، هغه هلک هم ورپسې ورک شو، دريم تن يو بل د پاخه عمر سړي ته
مې وويل: وروره قوماندان صيب ته به مې بونه ځي، يو ضروري کار مې ورسره دی.
هغه راته راوړاندې شو، ويل يې: څه کار دې دی موري؟
ما وي: پته ضروري خبره ورسره کوم.

په دې خبره سړی لږ غلی شو، بيا يې وويل: ښه ده موري زه به ستا خبره هغه ته ورسوم. يو
بل وسله وال راغی ويلې موري راځه. له دروازي نه يې ننوېستم، دننه ډېر کسان ښکار بدل،
څوک تلل او ځينې به راتلل. زه يې د قوماندان د کوټې ترڅنگه ودرولم، ويل يې: موري
قوماندان صيب به دې وغواړي.

ډېره اوږده شپبه تېره شوه، خو قوماندان وروڼه غوښتلم. زه له دروازي ترڅنگه په يوه
وړو کي ديوالگي پورې مې تکيه وکړه، ما وي چې دمه برابره کړم. په دې کې قوماندان د
خبرو په حال کې راووت، خو تنه باډي گارډان ورپسې وو، زه ورپاڅېدم، غږ مې پري وکړوو
خو هغه کله زما غږ اورېدو، منډه مې ورواخيسته، هغه مو تېرته خوت، چې ورو رسېدم. ما
وي قوماندان صيب مرسته راسره وکړه. هغه دروازه نيولې وه ويې ويل:

د څه شي مرسته دسره وکړم؟ بوډی، وخت مې مه نيسه مو تېروان ته پي وويل: مه درېره ځه ما په
جگ او ازور غږ کړل: گلشيره هوسی. يمه ستا د ادبياتو د پوهنځي همصنفي. ويلې څه ځه بوډی
وخت مې مه نيسه، تاته هېڅ وخت نه لرم.

مو تېر يې روان کړو دوې په ما راخوړې شوې، خپلې سترگې مې د ټيکري په پيڅکي
پاکولې او بېنوا ترې راروانه شوم. کتل مې چې صابر خان زما خوا ته راروان و، ما له ځان
سره گلشېر ته ښېرا کولې، چې هغه راباندې غږ کړو: ولې خوړې څه خبره ده؟

وروره دا خو همغه گلشېرو، زما همصنفي، لومړی خويي ځانته نه ورغوښتمه، خوزه
ورته د کوټې دروازي سره ولاړه وم. له دننه نه چې راووت، ماته يې هډو پام هم ونه کړو. مو تېر ته
چې ختو ورمنډه مې کړه، غږ مې پري وکړ، ما وي گلشيره زه هوسی. يمه، ستا همصنفي ودرېره
کار مې دی دسره. هغه راته سم دم مخامخ کتل، يوازي دومره يې وويل: بوډی پرېږده، وخت مې
مه نيسه په شتاب سره يې مو تېر روان شو. دوې او خاورې يې راباندې راباد کړې. که خدای دا
بې غېرته وشرموي، هېڅ د انسان په سترگه يې هم راته ونه کتل. ته گوره صابر خان به په
صنف کې داسې غلی ناست و، چې له چا سره غږېدلې هم نشو. څلور کاله فاکولته يې په يوزوړ

پتلون کې وويله، اوس په دغه حال کې دی

صابر خان وويل: خورې راځه، چې ځو، هېچا پسې زړه تړل نه دي په کار. ورو ورو به ځو، مشغولتيا به هم کوو. هوسې خورې مونږ چې لومړی پاکستان ته رامهاجر شو په باجوړ کې يې زړې زړې خيمې راکړې، د خېمو کلی جوړ شو، راشن پاسونه يې په مهاجرو ووبشل. کله چې هوا منځ په تودېدو شوه او بيا چگي اوړی شو، په خېمو کې گوزاره گرانه شوه، له خېمو نه خلک پورته شول. په بېلابېلو ځايونو کې ورته کمپونه جوړ شول، ځينې خلک پېښور ته وکوچېدل. گوزاره گرانه شوه، ته باور وکړه، چې مونږ به سهار راووتلو مزدورو لپاره به ودرېدو، چا به له ځان سره کار ته بونه تلو بېرته به کور ته لاړو. څو ځلي پوليس زما وړوکی کراچۍ، چې مېوه مې پکې خرڅوله چپه کړې ده او رد بد يې راته ويلې دي. ښه به مولىدل، چې د ډېر آب خلک به بې آبه شول. د افغانانو بې عزتي شوې ده، غريبې او بې وسي خو پرېږده. ډېر ماشومان بې دوا او بې درمله د پېښور په مېرو کې قتل شول.

صابر خان له مانه مخکې روان و، شاته به ورپسې خپلو خپلو دوږه کوله، زما سينه ونښته، ساه مې بنده بنده کېده، صابر خان ته مې ورغږ کړ: وروره لږه دمه به وکړو، ساه مې نښلې.

هغه زرمخ راواړاوه، ويلې ښه ده. زما خوا ته په ما پسې راوگرځېده، له لاسه يې ونيولم او د يوې ونې لاندې يې کېنولم. هغه شاوخوا پام وکړو، چې گنې او به پيدا کړي. هلته وړاندې په يوه لږ واټن کې د شاه ارهټ تاوېده. دی ورغی، چې او به راوړي. ما ونې ته تکیه ووهله، په زړه کې مې تېر شول، زه خود ډېر عمر ښځه نه يم، د پاکستان چېل بوډۍ کړم، له خپل سهار او وړوکی زوی نه يې خلاصه کړم، له هر څه نه د پاکستان راتگ خلاصه کړم او لا اوس هم دلته پکې اوسېږم. نه نه نوره به يوه شپه هم پاتې نه شم.

صابر خان راته غږ کړ: خورې او به مې راوړې، ښې يخې او به دي.

هغه لوتېه د اوبو ډکه کړې وه، ماته يې ونيوه، ويل يې خورې دا او به وڅښه. ما له اوبو نه يو گوت وکړو، مری مې لمده شوه، مخ ته مې هم يوه لپه او به واچولې، دواړه پښې مې هم لمدې کړې. صابر خان ته مې دوعا وکړه، هغه پخپله سپينه ږېره لاس تېر کړو، د لوتې نه يې او به وڅښلې، غاړه يې تازه کړه، ويل يې:

خورې اوس خو لږه ښه شوې؟

ما وې هو وروره بيخي ښه شوم. ويل ښه نوزه به دا لوتېه بېرته يوسم، بيا به په کرار کرار کور ته ځو. ما وې ښه ده وروره په عذاب شوې. هغه د اوبو لوتېه ارهټ ته يووړه او پېرته راغی. موږه دواړه کور ته روان شو.

کورت ته لايو ټوټه مزل پاتي و، ما صابر خان ته وويل: وروره يوه خبره دسره شريکوم. ستا نظر مې اخيست. صابر خان وويل:

مهرباني وکړه خورې ولې تاسې خو خبره وکړئ.
ما وې وروره! د الله تعالی کارونه خود الله دي، مگر له مانه زما ژوند، زما هرڅه رانه د پاکستان په راتگ کې له لاسه لاړل، بې موجه، بې گناه يې لس کاله راباندې په جېل کې تېر کړل، بې وخته بوډی شوم. نور مې دلته يوه شپه هم زړه نه غواړي، چې اوسم. په هر ترتيب چې کېږي، خپل کور وکلي ته ځان رسوم.
هغه وويل: خورې په کور کې به مشوره وکړو، هر څنگه چې دې خوښه وه، هغسې به وکړو.

— رښتيا صابر خان! اوس خو به جنگونه نه وي؟

— نه نه خورې اوس خو طالبان په واک کې دي، د ملا عمر اخوند پاچاهي ده، پوره امنيت يې راوستی دی، دا نورې تنظيمي ډلې ټپلې يې کونج ته کړي دي.
صابر خان پښه ونيوله، پخپل ځای ودرېد، خپلې سترگې يې شاوخوا اوگرځولې، بيا ماته راوړاندې شو، په ورو او غلي اوازي يې وويل:

نيم د پاکستان پوځ ورسره دی، هسې خبره د طالب ده، خودا تور مخي پنجابي ورسره دي. مخ يې بېرته ستون کړو د کور په لوري يې گام واخيست. تر کوره يې د پاکستان له حکومت سره ټکاوه، کور ته ورسېدو. د صابر خان مېرمن ډوډۍ تياره کړې وه، هغې لومړی له مانه پوښتنه وکړه، ويل يې:

هوسۍ ترور! څنگه چل وشو، قوماندان مو وليد.

— هو خورې ومې ليد، خود هغه زړه د تيرې دي، هډو يې خبرې هم راسره ونه کړې. اوس خو بدل دی، هرڅه بدل شوي دي، زړه پسې تړل په کار نه دي.
مور ډوډۍ وخوره او چای ته سره ناست وو، ما صابر خان ته بيا د خپل تگ په برخه کې ورته ياده کړه. هغه لږه شپه غلې و، بيا يې ځواب کې راته وويل:
خورې ډېره ښه خبره ده، خو لومړی به زه او ته په دې باب ښه ځان پوه کړو، بيا همغسې وکړو.

— وروره ته په دې باب څه فکر کوي؟ زما خو فکر او عقیده خو ځېدلې ده، سم سوچ نه شم کولای، ته چې هرڅه راته وايي، همغسې به وکړو.

— هوسۍ خورې، زه خوداسې نظر لرم چې لومړی ته کوم ځای ته غواړي، چې لاره شپې؟ او هم دا ووايه، چې هلته څه کول غواړي، چې ويې کړي؟ چې زه ستا په پلان پوه شم.

زه د هغه دې پوښتنو ته په ځواب کې غلې پاتې شوم، هغه خپله پيال په پورته کړه او غږ پې ترې وکړو. د صابر خان مېرمن زموږ خوا ته کېناسته، ما ورته وويل:

زه غواړم چې لومړی خپل کلي ته لاړه شم، که څوک ژوندي پاتې شوي وي او د سهار څوک نږدې خپلوان په کلي کې موجود وي، پيدا يې کړم او بيا ترې د سهار او د خپل زوی په باب پوښتنه وکړم، چې يو ځل دومره څوک پيدا کړم بيا به نورې لارې چارې لټوو.

صابر خان وويل: ما خو اورېدلي دي، چې د کلي ځينې کسان له پېښوره تللي دي، په کلي کې دوباره څه ناڅه ژوند پيل شوی دی. ولې په دې پوه نه يم، چې څوک به تللي وي؟ خدا پرېو زه خو نشم تلای، ځکه چې له طالبانو سره نه يم، نو ځکه خو په ځان ډارېږم، خو زما يو دوست دی او هغه اړیکې له طالبانو سره لري. يو ځل به ورسره ستا د تگ خبره وکړم، کېدای شي گوندي له ځان سره دې بوځي. د هغه دلته هم پوخ کور دی او هلته يې هم ښه واک شته دی. په کلي کې به درسره ستا په هر مشکل کې مرسته وکړي. په ځينو کارونو کې ما از مېښت کړی دی، ښه سپری دی. مونږ چې وريجي ريره بي ده، تيار دلته راغلی دی زه به ورپسې همدا اوس ورشم خبرې به ورسره وکړم. ستا په باب به يې پوره پوه کړم. باور لرم، چې پوره مرسته به وکړي.

زه لمانځه ته پاڅېدم او هغه په هغې سپرې پسې لاړوې ويل زه به د مازيگر جمه د هغوی په جومات کې وکړم، که په جومات کې مې وليد لا ښه ده.

زه چې له لمانځه نه وزگار شوم، چرت کې لاړم (هغه زموږ کلا او هغه کلی به هغسې ودان وي او که؟ په لومړي ځل چې له سهار سره له کابل نه کلي ته راغلم، هغه خلک، هغه عزت او هغه خوشالي، له ما سره د سهار د خپلوانو مينه او محبت څومره خوږې شپې ورځې وې) له سترگو نه مې اوښکې جاري شوې، تر ډېره وخته ځای پر ځای ناسته وم. د صابر خان مېرمن راپسې راغله، له ليرې يې راغږ کړو:

ترور جانې راځه دې پکې خواته رانزدې شه گرمي ده. ما خپلې اوښکې وچې کړې، د هغې خواته ورغلم. مخامخ پکې ته کېناستم. د هغې زامن او لوڼه يو پر بل پسې راننوتل، ترڅو چې خړه لگېده. د کور ماشومان او لويان ټول راننوتل. زه د صابر خان په تمه وم، د هغه د راتلو شپې مې شمارلې. په دې کې د ما ښام ډوډی تياره شوه، د صابر خان مېرمن وويل: موږ او تاسو به ډوډی وخورو، هغه معلوم نه ديو چې کله راځي.

د ما خستن تر لمانځه وروسته صابر خان راغی، مېرمن يې ترې د ډوډی پوښتنه وکړه، هغه وويل: ډوډی مې خوړلې ده. د چای پيال يې ورته مخې ته کېښوده، زه لاد کوټې مخې ته په لمانځه ولاړه وم. لمونځ چې مې خلاص کړ، ورننوتلم، سترې مشې مې ورته وويلې.

ماته يې اشاره وکړه، ويلې راځه خورې دلته چې نزدې په دغه توشکه کېنې. زه د هغه خواته په توشکه کېناستم. ماته د صابر خان مېرمن د چای پيال له مخې ته کېښوده، صابر خان بې له دې، چې ما ترې پوښتنه کړې وای، ويې ويل:

خورې ښه شوه سپرې مې وليد له جومات نه يې له ځان سره کور ته بوتلم، ټولې خبرې مې ورسره وکړې. ما چې ستا د ژوند کيسه هغه ته وکړه، لومړی هک پک چېران پاتې شو، ډېر خپه او ستومانه شو، ډېر شپه غلې و، بيا يې ماته داسې وويل:

داسې به وکړو، چې خدای بې کوي، زه به يې خپل کلي ته ورسوم او په کلي کې به چاته وظيفه ورکړم، چې کمک ورسره وکړي. دده چې هر ډول مشکلات و، هغه به ورسره مرسته کوي. زه پخپله ته پوهېږې، چې په جلال آباد کې ډېر مصروفيت لرم، له دې سره پخپله نشم گرځېدلی. ولې يو تن به ورسره کړم، ددې خدمت به کوي.

ما وې خدای دې سرلورې لره صابر خان وروره! له ما سره دې ډېر نیکي وکړه، الله دې مه بدرنگوه. رښتيا وروره پوښتنه دې ترې ونه کړه، چې څه وخت ځي؟
_ خورې سبا نه بل سبا ته ځي.

ما وې ښه شوه په لنډو ځي. صابر خان راته وويل:

هوسې خور! ته چې ځي په خیر څه خرڅ مرځ درته تيار کړم، خو تشویش مې درسره دا دی، چې ته به په کلي کې يوازې څه وکړې؟

ما وې صابره وروره! هلته خو پښتو ده، غېرت دی، دومره څوک به پيدا شي، چې مرسته راسره وکړي.

صابر خان زما خبره ونيوله ويې ويل: اگر چې دغه سپرې، خو پوره لاپه راته وکړه، ويې ويل چې ته بې فکره اوسه، هېڅ مشکل به ورته پېښ نشي.

_ صابر خان وروره! ډېرې پيسې راسره وي، تصادف دا ښه و چې زما دلاس او غاړې بکس تر اخره راسره پاتې و او ښې پوره پيسې پکې وې. کيسه خو يې داسې ده، چې کوم وخت يې له مانه تحقيق کاوه، په هغو ورځو کې هغه زما ترجمان، چې يو پښتون هلک و، خود پنجابي ژبې ترجماني يې ماته کوله، هغه راسره دا مرسته کړې وه، چې ځينې افغانۍ يې راته ډالر کړي وو او څه پيسې يې راته کلدارې کړې وې. په جېل کې مې خپله گوزاره کوله، يو څه پيسې راسره پاتې دي، تاسو ته تکليف نه درکوم. دا چې زما دومره خدمت تاسې وکړو، ترقيامته به يې نه هېروم، الله دې ستاسو مددگار شي.

هغه خوشاله شو، ويلې د خور غوندې حق راباندې لري، هر چېرې چې لاره شې، زه به دې خامخا پوښتنه کوم، هېڅ تشویش مه کوه.

شپه تېره شوه، سبایي وختي صابر خان او بنځه يې بازار ته لارل، ماته يې جامې گنډلې وې، یوه چادري يې راته واخيسته، نوې خپلۍ يې راته واخيستې، ما وې وروره دې نويو جامو او شيانو ته څه ضرورت و، زه خو بودی بنځه يم او دا نوې جامې راسره بڼې نه بنکاري. د صابر خان مېرمن وويل:

ترور جانې! خړې جامې مې درته جوړې کړي دي، ستا د شان سره مو هرڅه درته برابر اخيستي دي.

ما وې کور مو ودان مهاجر خلک ياست، دومره تاوان مې درواړاوه. دواړو ويل: نه نه دا څه تاوان دی او ته په موربه ډېر حق لري.

مازيگر صابر خان بيا د هغه دوست کره ورغی، چې د سبا تگ په باب ترې پوښتنه وکړې. هغه د ما بنام لمونځ کور ته راروساوه، د مانځه نه وروسته يې وويل: خورې سبایي وختي به د هغوی کره ورځو. هغه ويلې وختي حرکت کوو، چې په رسمياتو کې جلال آباد ته ورسېږو.

سبایي وختي مې د صابر له مېرمنې نه د تلو اجازت راواخيست، هغې بېچاره او بنکې توپي کړې، ما ترې ډېره ډېره مننه وکړه، صابر خان راسره د هغې دوست کره لار. مونږ چې ورورسېدو، هغه دروازي ته راوتلی و. ويلې راغلئ صابر خان ويلې و. ماته يې وويل:

خورې سترې مشې. ما مخ پټ کړی و، خالي سترگې مې بنکارېدې. په جگ او از پي وويل:

زما خور يې او زه دې ورور يم، هېڅ خپگان چې ونه کړې، ټول مشکل به دې الله اسانه کړي.

د صابر خان نه مې اجازت واخيست، لاس مې ورته موچي کړل، ډېر خپه او ستومانه بنکارېده، زما ستونۍ ژړا ونيو، د هغې په سترگو کې مې او بنکې بنکته پورته وځغلبېدې، هغه رانه پاتې شو او زه د هغه دوست طالب گل خان سره روانه شوم. د لواړگي د موټرو هډې ته ورسېدو، ما د گل خان نه پوښتنه وکړه:

وروره په تورخم به ورځو که.....

هغه وې هو خورې په تورخم به جلال آباد ته ځو.

په زړه کې مې تېر شول د تورخم سرحد خو راباندې لس کاله جبل تېر کړو، دا ځل.....

گل خان بيا وويل: خورې ته زړه بنکته پورته نه کړې، زه درسره يم هلته زمور عسکرو لار دي، د پخوا کسان هم پېژنم. راځه هغه گاډی د تورخم او لواړگي نارې وهي، تيار ډک دی.

موټر ته وختو او لږه شېبه پس يې حرکت وکړو. زما کرایي هم گل خان ورکړه. کله چې په تورخم کې مزي ته ورسېدو، هغه ته مې د کرایي پيسې ونيوې، خو هغه وې خورې ته په ما

حق لري، پروا نه لري. له سرحده تېر شو، ولې زما زړه په سرحد کې رپېده، ما وې چې بيا مې
غېر حق ونه نيسي. له سرحده ورو او بښتو، د جلال آباد گادۍ ته وروختو، گل خان لږه شپبه
طالب عسکرو سره څه خبرې کولې، بيا مو ترته راوخت. ماسپينين تېر جلال آباد ته
ورسېدو. له موټره چې بښکته شو، گل خان راته کړه:

خوړې راځه، چې څو، دلته زمونږه کور دی. دلته مې ورور او کله يې اويسگرې، زما
زوی هم د خپلو ورو سره همدلته دی. راځه دلته به د هرڅه پوښتنه وکړو، په کرار به کلي ته
لاړه شي.

د گل خان کور ته لاړو، رښتيا چې کور کې بښځې وي، ماشومان وو، کله چې کور ته
ورسېدو، هغه د کور لوی ورو ته وروپېژندم او دا خبره يې ورته وکړه: تاسو ټول به ددې خوړ
پوره پوره خيال ساتئ، پام چې درنه خپه نشي.

ما وې مننه وروره خدای دې ژوندی لره. د کور بښځو ډوډۍ تياره کړه، گل خان چې ډوډۍ
و خوړه ماته يې وويل:

خوړې زه ولايت پورې ځم، خپه نشې دا خپل کور وگڼه. يو څه معلوماتونه به هم درته د
کلي راوړم.

ما وې وروره په مخه دې بښه شه. په کور کې گڼه گونډه زياته وه، ټول په لمانځه باندي بښه
ټينگ وو، هېڅ قضا يې پرې نه وه.

ماخستين تېر گل خان او ورور يې کور ته راغلل، زه يې ورور ته وروپېژندم. د گل خان
ورور سيد خان نومېده، خوله گل خان نه کشر و، مگر د دواړو يو شان سوچه او ډډې ډېرې
وې. رښتيا چې ما وليدل، ځوانانو او سپين ږيرو يو شان او ډډې ډيرې پرېښې وې. په تورخم
چې راتېرېدو طالبانو د خلکو ډيرې ورمېچ کولې، که د چا به ډيره لنډه وه، رډ بد به يې ورته
ويل.

گل خان ماته وويل: ترور خپه شوې خو نه يې؟

ما وې نه وروره دې خو بندو زما ډېر قدر وکړو. خپل کور يې گڼم، تاسې خو زما وروڼه
ياست. گل خان ويل ترور زموږ ډېر کارونه دي، دا ورور مې په ولايت کې اداري مدير دی. له
والي صيب سره وځنډېدم، نور څوک مې لانه دي ليدلي. اوس به ځينې معلوماتونه سيد خان
راکړي. سيد خانه د سيند نه پورې کليو کې څه حال دی؟

_ کراري ده لالا هېڅ مشکل نشته دی. په دغو کليو کې يوازې نه، بلکې په گرد مشرقي
کې ارامي ده. ټول خلک د شپې او ورځې له يوځای نه بل ځای ته ځي راځي، خالي په
پنجشېر او شمالي کې ځای ډزې مزي کله ناکله کېږي. درته ويلی شم، چې په ټول

افغانستان کې امنیت دی، ترننه پورې کومه خبره نشته دی.

— وروره ما خو درته په لاره ددې ترور د کلي نوم واخیست، رښتیا چې هلته زموږ طالبان ستاسې په نظر داسې څوک به پیدا شي، چې دې ترور سره مرسته وکړي؟
سید خان لومړی لرغلی شو، د چای پیاله یې کېښوده، خپله ږیره یې په مویي کې ونيوله، ویې ویل:

ولسوال ته به ووايو، چې د دوی د کلي یو تن طالب راو لېږي. سهار به ورته تېلفون وکړم، څوک به راو لېږي.

گل خان دستي ماته وویل:

ترور جانې سبا ته به په خیر سره ستا کار وشي، اوس به ارام وکړې، سترې یې کرار ویده شه.

سید خان خپلې مېرمنې ته وویل: هله دې ترور ته ځای برابر کړه، چې ارام وکړي، بېچاره گۍ سترې ده، چې بیده شي.

زه د گل خان دوی په اجازه سره بلې کوټې ته د خوب لپاره لاړم، په بستره کې مې چې په بالښته سر کېښود، سمدستي خوب وړې وم. سهار وختي لمانځه ته پاڅېدم، گل خان دوی جومات ته جمعې ته تللي وو. لمر په غرونو ختلی و، چې کور ته راغلل. زه یې هم د سالون کوټې ته وروغوښتم. د سید خان مېرمنې چای راوړو، ټولو په گډه سره چای وڅښلې. له چای نه وروسته هغوی دواړه له کوره ووتل. گل خان چې وتلو ماته یې وویل:

ترور ستا په اجازه مونږ لاړو، ته چې قید نه شې، هر کله چې خسته شوې نسیمه به دې بیرون ته وباسي.

ما وې نه نه وروره ولې قید شم، ځی په مخه موبښه شه. هغوی لاړل او زه په کور کې له ښځو سره پاتې شوم. د غرمې لس بجې وې د سید خان مېرمنې د کور کارونه سرته رسولي وو. زما خوا ته راغله، په سالون کې راسره خوا ته کېناسته، ویې ویل:

ترور چې خپه نه شې، زموږ ددې کور کارونه هېڅ غوڅون نه لري، تراوسه مې ستا سره هېڅ د زړه خواله ونه کړه. له پرون راهیسې مې درسره څه خبرې نه دي کړي. خیر دی اوس به درسره خبرې وکړم. رښتیا ترور جانې ستا دا خبرې خو ددې ځای د خلکو په شان نه دي کنه؟

— هو لورې زه خو په اصل کې د پکتیا یمه، خو دلته ستاسې دې سیمې ته نصیب قسمت راوستې وم.

— هغه څنگه ترور.

مجبوره وم، چې خپله تېره کیسه مې ورته کړې وای.

— لوري زما د ژوند كيسه مه اوره، ستومانه كېږي. د هغې لا سودا زياته شوه، خواته مې
بڼه راوړاندې شوه، ويلې ترورجانې زه دې هم لوريم كه...؟

په زړه كې مې تېر شول (ما وې پرېږده، چې زما په كيسه هر څوك خبر شي.) هغې ته مې د
خپل ژوند تېر سرگذشت بيان كړو، لا ټوله كيسه مې خلاصه نه وه، چې د هغې په منځ
اوبنكې راماتې شوې. زما هم ستونې راډك شو، ولې كيسه مې ورته تر پايه تېره كړه. هغې
راته كتل، سترگې يې رانه نه ويستلې، يوه يوه اوبنكه به يې راوڅخېده. زما له خوا پاڅېده،
ويل توبه خدايه دا څنگه مسلماني شوه؟ غږ يې كړ: ترورزه به درته چای راوړم. ما پخپلو
سترگو لاس تېر كړو، په شونډو مې ژبه ووهله، خومرې مې وچه وچه كېده. د گل خان
مېرمن چای راوړو، پيال يې راته په مخكې كېښوده. نسيمه له بيرون نه راغله، خپل وړوكي
ورور يې له لاسه نيولي و، مور يې ورته وويل:

نسيمې لوري! تروربه بيرون ته وباسې، چې لږه وگرځي، زه به ډوډۍ تياره كړم. هغې
ويل بڼه مورجانې ان تر ډنډ غاړې پورې به لاړ شو. له چای نه وروسته له نسيمې سره بهر ته
ووتلم، نسيمې ويلې: ترور د ډنډ غاړې پورې به چكرو ووهو.

— بچۍ ډېر ليرې مې مه بيايه، چې زه دومره شيمه نه لرم. نسيمه چې ايله به د يارلسو كالو
وه، غوښنه مسته جلکۍ ښكارېده. سپينه ښکلې جينۍ وه، ودرېده ويلې ترورجانې د ډنډ
غاړه نږدې ده. لاس يې ونيوه، ويلې هاغه د پيپل ونې، چې ښكاري هلته د ډنډ غاړې بازار
دی.

ما وې لوركي راځه دلته به وگرځو، بېرته به كور ته ځو. د ماسپښين د لمانځه وخت
رانزدې دی، چې مونځ رانه قضا نه شي. هغې د ډنډ بازار سره علاقه وه، غلې يې وويل: بڼه ده
چې ته وايې نو....

يوه شېبه وگرځېدو، نزدې دوكانونه او بازار مو له سترگو تېر كړل (په زړه مې پخواني
وخت چې كوم وخت به له سهار سره جلال آباد ته راغلم، نو څومره به په دې بازار كې سره
وگرځېدو.) تير شول. نسيمې راته راوكتل، ويلې يې ترور څنگه ورو شوې؟ سترې ځونه
شوې؟

— نه نه لوري، هسې دا بازار راته نا اشنا ښكاري. په تلو تلو كې د كور دروازې ته
ورسېدو د نسيمې مور چې په اشپزخانه كې يې پخلی كاوه، راغله ويې ويل:
ترورجانې راغلي؟

— هولوري راغلو، وخت د لمانځه دی. دغه ورځ مې تر بېگه پورې په سوچونو كې تېره
كړه، ما وې چې د كلي شرايط به څنگه وي؟ څوك به راسره مرسته وكړي او كه نه؟ همداسې

نورې ډېرې پوښتنې به مې په زړه کې گرځېدې. ماخستن تېر سید خان او گل خان دوی دواړه کور ته رانوتل، مونږه د سالون په کوټه کې سره ناست وو، چې هغوی راغلل. سید خان راته وویل:

ترور خپه شوې خو به نه یې؟

ما وې نه نه وروړه زما خو دومره خیال ساتل کېږي، چې څه درته ووايم. د گل خان مېرمن دې رب ښاده لري، پوره پوره خیال مې ساتي.

سید خان او گل خان ته د گل خان مېرمن ډوډۍ تیاره کړه، دواړه په ډوډۍ کېناستل، زه د ماخستن لمانځه ته پاڅېدم. ما چې تر څو لمونځ خلاصاوه، د گل خان مېرمن راغږ کړ:

ترور که مونځ دې خلاص کړی وي، راځه چې سید خان لالا دې غواړي.

له دوعا کولو نه وروسته د سالون کوټې ته ورغلم، هغوی ته یې د چای پیالې ډکې کړې. ماته یې هم پیاله مخې ته کېښوده، سید خان وویل:

ترور سبا سهار ته به ستاسې د کلي یو تن راشي، وبه گورو چې هغه څه کولی شي؟ خبرې به ورسره وکړو، معلوماتونه به ترې واخلو. که ستا زړه ومنله او مشکل دې حل کېدی شو، ورسره لاړه به شې او که څه ستونزې موجودې وي، بیا به بله چاره گورو، ته هېڅ تشویش مه کوه.

نه وروړه تشویش ولې وکړم، خو هسې وایم چې زموږ په کلي کې به څوک وي که نه؟ زموږ د نزدې خپلوانو نه به څوک پاتې وي او که نه؟ نور خو شکر دی جنګ گړی نشته دي، داسې راته ښکاري چې ارامې ده.

گل خان وویل: ترور د امنیت په باب خو هېڅ فکر مه کوه، طالبانو په ټول ملک کې امنیت راوستی دی، هغه خبرې لاړې انشاء الله چې ټول کارونه به دې سم شي.

سید خان وویل: توکل په خدای دی، سبا ته به معلوم شي. ترور جانې که خوب درځي څه لاړه شه، بې غمه ویده شه. د گل خان مېرمن راته وویل: راځه ترور جانې ځای مې درته جوړ کړی دی، چې بیده شې.

له دواړو مې اجازه واخیسته او په بله وټه کې په بستره کې پرېوتم.

خوب نه راتلو، او بنستم را او بنستم، په زړه کې مې گرځېدل (سبا ته به څنگه سپری راځي او څه به وایي؟ او هغه زموږ کلا به ودانه وي؟ څوک به پکې وي او که...؟) رښتیا چې کلي ته ورسېدم، لومړی به د سهار د تره او ماما پوښتنه کوم، بیا به خپل کور ته ورشم، عجب ده زه به گنې بیا خپله کلا او کلی ووينم، خو چې سهار...؟ او ښکې مې وڅڅېدې، دغه شپه مې شوگير کړه، تر سهاره مې سترگه ورنغله. سبا یې وختي ټول ویده وو، چې زه پاڅېدم او

لمانځه ته پورته شوم. له کوټې نه ووتلم، رنایي لگېدلې وه، مالا اودس کاوه، چې لیرې له کوم جومات نه د ملا اذان غوږ ته راوړسېد. سید خان او گل خان دواړه کوم جومات ته جمعې ته لاړل، د گل خان مېرمن هم راپورته شوه، هغې هم د لمانځه بندوبس کاوه. ما چې لمونځ وکړو، د خپل خوب په ځای کې مې ډډه ووېله، په ځای مې سترگې ورغلې وې. یو وخت راته د گل خان مېرمن او از کړې:

ترور جانې! پاڅه چای تیار ادى. زه چې سالون ته ورغلم، سید خان او گل خان دوی سره د وړو په چایو ناست وو. دواړو وویل:

راځه ترور جانې دې برې غاړې ته راشه، دغې توشک باندې کېنه. موږ لا په چایو ناست وو، چې بیرون دروازه وټکول شوه، د گل خان یو وړوکی زوی ورغی، کتل مو چې په منډه بېرته راغی، خپل پلار ته یې وویل:

دادا څوک سړی راغلی دی، تا غواړي.

هغه په چالاکی دروازې ته ورغی، لږه شېبه پس چې راغی، ویې ویل: د ترور د کلي نه یو سړی راغلی دی، په حجره کې مې کېناوه، هله چای ورته تیارې کړئ.

گل خان وویل: زه به له هغه سره په حجره کې کېنم.

سید خان وویل: تاسو هغه ته چای مایي وروړئ، موږ به هم درشو.

لږه شېبه وروسته سید خان له خپل ځایه پاڅېد، ویې ویل: ترور جانې زه به ورشم او پوښتنې به ترې وکړم، ته به بیا وروسته ورسره وگورې.

په دې کې زه او د گل خان مېرمن سره په خبرو کې وو، چې سید خان راغی. ویل یې ترور جانې دا زلمی، چې راغلی دی دا زموږ ملگری دی، ما ترې ستاسې د کلي په باب پوښتنې وکړې، ویې ویل، چې کلی له خلکو ډک شوی دی، خو دا زلمی دی، د کلي هغه پخواني خلک نه پېژني. خودی وایي، چې په کلي کې هېڅ ډول مشکل نشته دی. ما ورته ستاد بیولو او په کلي کې ستاد خدمت کولو ویلي دي، د هر ډول منډې رامنډې خدمتگار دی. یوازې دا نه، بلکې په کلي کې به دده غونډې نور هم ستا په خدمت کې وي.

ما وې ښه ده، چې داسې وي، نو ستا په اجازه به ورسره لاړه شم. سید خان وویل:

هو ترور له ده سره به لاړه شې، زه به دې څو ورځې وروسته پوښتنه وکړم، هېڅ فکر ونه

کړې، چې گنې پوښتنه دې نه کوم.

خپل پنډکی مې راواخیست، د گل خان مېرمن نه مې د تلو اجازت واخیست، هغه خواره کى. بیا راغاړې وته، او ښکې یې تویې شوې، ما یې بچي ښکل کړل او هغه مې هم په سترگو سترگو ښکل کړه، د حجرې دروازې پورې یې راسره مخه ښه وکړه، حجرې ته ورننوتم. د

تورې ډیرې نری لور زلمی راپاڅېد ، ستړي مشي يي راسره وکړه ، هغه لاس نه راکاوه ، خالي د خولې د سر ستړي مشي يي وکړه. کټ ته کېناستم ، سيد خان هغه ته وويل:

وروره دا تروره خپل کلي ته رسوي ، هر خدمت چې يې و ، مرسته به ورسره کوي.

طالب زلمي وويل: څه چې د الله رضا وه ، هغسې به کيږي. تاسې ډاډه اوسئ. دې ادې ټول خدمت په وشي. په دې وخت کې سيد خان او گل خان دواړو جېب ته لاس تېر کړ ، پيسې يې راوويستي ، ويلې هن دا کرايه د موټر د رسره واخله.

ما وې شته راسره تاسو ځان مه په عذابوئ ، هر څو مې چې ورته وويل ، هغوی راته په جېب کې پيسې کېښودې. تر دروازي راسره راوتل او مخه ښه يې راسره وکړه.

زه او هغه زلمی روان شو ، هغه رانه مخکې شو يوازې دو مړه يې وويل: ادې ما پيسې راځه ، چې د موټرو ځای ته ځان ورسوو. هغه مخکې او زه ورپسې وم ، په بازار کې روان شو. په بازار کې تلو په يوه گڼ بازار ورغلو ، هر څه راته ناشنا ښکارېدل ، يو ځای ته چې ورسگدو ، د ميوو ډک ډک دوکانونه ، په دوکانونو کې د انگور و اښکي په تارونو کې راڅرېدلې وو. هر ډول وچې او تازه ميوې په دوکانونو کې لکه خروارونه ډېرې ډېرې پرتې وې ، سمدستي مې زړه کې تېر شول ، دا خوبه هغه دوکانونه وې ، چې کله به زه او سهار له کابله راغلو ، نو خامخا به مو پکې مالتې او سنترې رانيولې او بيا به د کلي په لور روان شو. په دې وخت کې لږه پېښه نيولې شوم ، د کلي نه راغلی زلمی رانه مخکې لاړ ، مخ يې راواړاوه ، ودرېد او ماته پي کتل ، زما زړه راډک شو ، ستونی مې ونيول شو ، ټيکری مې په سر راخور کړو ، ورو ورو مې گامونه واخستل ، هغه راته هم پښه نيولی شو. زه چې ورنزدې شوم ، وې ويل:

ادې څنگه په تکليف خوبه نه يې؟

— نه نه بچی هسې ددې بازار يوه پخوانی. خاطر ه مې زړه کې راوگرځېده ، ځکه ورته

ودرېدم.

هغه زما له حاله څه خبرو ، ويلې ادې په کرار کرار راځه لږه لاره تر هډې پاتې ده. زما په زړه همغسې د غم څپه زياتېدله.

د جلال آباد ښار ليدل نه و ، پخواني يادونه مې قدم په قدم يادېدل په تېره بيا هغه د لومړي ځل له سهار سره يو ځای دې ښار ته راغلم. هغه شېبې مې رايادې شوې ، گامونه مې ورو ورو اخيستل ، راغږ شو: ادې و ادې ، هله زراځه ، چې موټر تيار دی. هغه له لاسه ونيولم او موټر ته يې ورپورته کړم. کلينر په جگ او از ويل: څه له خيره.

گاډی روان شو ، د ښار او بازار دوکانونه يو پر بل پسې پاتې کېدل ، ترڅو موټر له بازاره

ووت. ښه شېبه وروسته کچه سرک مخې له راغی. کله به موټر په خاورو او دوږو کې پټ شو، خپل مخ او سترگې مې په ټيکري پټې کړې، موټر روان و، اوږده شېبه وروسته موټر ودرېد، خلک ترې ښکته شول. ماته طالب زلمي وويل:

ادې راځه کلي ته راوړسېدو. زما تلوسه وه ان له موټره مې پام وکړو، ما وې چې هماغه زموږ کلي دی او که...؟ هغه راسره مرسته وکړه، له لاسه يې ونيولم، له موټره ښکته شوم. خپل ټيکري او جامې مې له دوږو او خاورو نه وڅنډلې، خپله غوټه مې تخرگ کې ونيوله، سترگې مې وغړولې، وړاندې کلي ښکاره شو. موټر ودرېد، دوه موټرې نورې هم ولاړې وې، کلي ته راغلي خلک د کلي په لور و خوځېدل، زلمي راته کړه: ادې دغه کلي دی، اوس به نزدې ورشو. خپل کور به دې وپېژنې.

د هغه له دې خبرې سره، چې خپل کور به دې پکې وپېژنې، ښځه مې زړه ته سهار او د هغې مور (خوانې مې) سترگو ته ودرېدل، په سوچ کې شوم، هغوی به په کلا کې...؟ گمان کوم چې کلا به شاړه وي، هېڅوک به ورکې نه وي، د هغې وخت د کلا دننه دالان کوټي او د کلا برج راياد شو. پښې مې لنډې گنډې شوې، طالب زلمي راته ودرېد، پوه شو، چې زه نشوم تلای، راوگرځېد او خوا ته مې راغی، ويې ويل: ادې څنگه تکليف خو به نه لري؟

— نه نه بچی هسې پخوانی وخت مې راياد شو، رښتيا قربان دې شم ستا نامه څه ده؟

— ادې زما نوم گل نوردی، ددې کلي د پېروز خان زوی يم، پلار مې روسانو وژلی دی، پخوا چې روسانو په دې کلي بمبار کړی و، ددې کلي ډېر خلک پکې شهيدان شوي وو، ماته د هغې وخت جنگونه، نه دي معلوم، خو مشران وايي چې د کلي ډېر او سپدونکي په هغې وخت کې له منځه تللي دي.

په خبرو خبرو کې د کلي مخې ته راوړسېدو، د ماسپښين دوه بجې وې، چې مونږه د کلي مخې ته ورسېدو. گل نور راته وويل:

ادې پام وکړه دا کلي دې وپېژانده؟

ما ټول کلي له نظره تېر کړ، هغه زموږه کلا او د کلا لوړ بورج مې په نظر رانغی، د کلي د هر کور د بوالونه نږدلي وو.

— گل نوره بچی زموږ د کلا هغه لوړ بورج کوم دی؟

— ادې زه چې د کوم وخت نه دې کلي ته راغلی يم، دا کلي مې همدغسې وړان ليدلی دی، ما پکې لوړ بورج هېڅ نه دی ليدلی. له خلکو مې ځينې کيسې اورېدلي دي. په دې وخت کې د کلي په يوه کوڅه ورسم شو، خو ما پکې خپله کلا ونه لیده. گل نور وويل:

ادې جانې کېدای شي ستاسې کلا به د کلي هغه بل اړخ ته وي. دا سرک نوی دی کلي ته

راتبر شوی دی، پخوانی سرک د کلي بڼي اړخ ته و. ته راځه راځه زما د بابا نه به د هر څه حال احوال واخلو.

_ ستا بابا؟

هو زما بابا ددې کلي يوازينی پخوانی سپين ږيری پاتې دی، هغه ته به هرڅه معلوم وي. مور دواړه په خبرو خبرو کې د کلي په کوڅه کې وړاندې تللي وو. هغه يوې دروازې ته ودرېد او دروازه يې وټکوله. لږه شپه کې دروازه خلاصه شوه، په دروازه کې يوه پېغلوټې جينۍ راووتله، مور ته يې پام وکړو، ويلې لالا ستړی مشې. پوه شوم چې د گل نور خور ده. ماته يې غلي شان وويل: ستړې مشې ادې! هغې دروازه بڼه راخلاصه کړه، گل نور وې راځه ادې دا زموږ کور دی. دننه چې ننوتلو د کور په برنده کې يو بوډا سر پيه کت کې ناست و، بالښت ته يې تکيه وهلې وه، امسا يې د کت سر ته درولې وه. يو د پاڅه عمر سړی، چې بېره ږيره، خر پکول يې په سرو، د ږيرې زيات وينان يې سپين ښکار بدل. بڼه چارشانه سړی و، لگيا و خرڅکې يې تاواوه. د وړيو نه يې موتي ډک نيولی و. يوازې يې خرڅکې په لاس کې ونيو، ويل: گل نوره ستړی مشې. ماته يې کړه، ترور ستړې مشې، په خیر راغلي. يوه د عمر نه زړه بڼه د کوټې نه راووتله، زما خوا ته راغله، لومړی يې گل نور ته ستړي مشي وويله، بيا يې ماته لاس راوړد کړو، ويې ويل:

ترور ستړې مشې، په خیر راغلي. نوره بڼه گره بڼه يې راسره وکړه. بوډا چې په کت کې ناست و، يولاس يې په تندي کېښود، ماته يې راوکتل، په گينگرو اواز يې وويل:
خوري ستړې مشې. ما ويل خدای دې ژوندی لره کا کا څنگه يې؟ نور گل ټولو ته وروپېژندلم، يوازې دومره يې ورته وويل:

د خیر گل اکاله کوره مې دا ادې راوستله، دی وايې چې دا زموږ کلی دی، ماترې پوښتنه نه ده کړې، تاسې به ترې پوښتنه وکړئ، که کوم خدمت و، مونږ به ورسره مرسته کوو. نور گل خپل پلار ته، چې هغه لاهمغسې خرڅکی تاواوه، وويل. پلار يې د خرڅکې تاوول پرېښودل، زما خوا ته راښودل شو، نور گل وويل:

ادې دا دی خپل کور دی، چې خپه نه شې. مور ته يې ورغږ کړو مور دې ادې ته ډوډی تياره کړه، زه بيرون ته وځم.

مور يې ويل ترور دې بالښت ته ډډه ولگوه، چې دمه شې. زه به درته ډوډی تياره کړم، چې خپه نشې. د نور گل پلار په يوه بل کت کېگ مخامخ راته کېناست، ويې ويل:

ترور خپه نشې په دې کلي کې د چا څوک يې؟

ما وې وروره زه د سهار صاحب مېرمن يم.

هغه توري گڼي ورپځي پورته وارتولي، ورويي له خان سره وويل: سهار صاحب؟ كوم هغه سهار چې په كابل كې مامور و د برجوري كلا؟ په راډيو كې به يې د جمعې په شپه داستانونه ويل؟

_ هو هو هماغه سهار.

هغه بوډا ته مخ ورواړاوه، ويې ويل:

دادا! ستا ورته فكر دى؟ بوډا خپلې تسپې اړولې، ويې ويل: بچى ته څوك يادوي؟

_ هغه د كوندې زوى، چې په كابل كې مامور و، وروسته يې چې په كلي كې هغه لويه برجوره كلا جوړه كړه. دادا هغه نه و، چې د هرې جمعې په شپه به يې راډيو كې داستانونه ويل كېدل او مور به ورته ناست وو.

بوډا وويل: ومې پېژاند بچى، هغه خو...!

ته ودرېږه دادا. ددې لپاره چې بوډا د سهار صيب تېره كيسه كوله، خو زوى يې ورته په خبره كې ورو دانگل، له دې وجې چې زه پوه نشم او لومړى زما په حال خان پوه كړي. بوډا ماته كتل، خو سم نظر يې نه لگېد، زوى يې وويل:

ترور ته د هغې كورودانه يې؟

ما وي هو هغه زما خاوند و. بوډا او زوى يې دواړه په تعجب كې پاتې شول، په دې وخت كې بنځې لوټه او چيلمچي راوړل، ويلې ترور لاس وينځه چې ډوډى وخورې، څښتن يې هم راته كړه. ترور ته لومړى ډوډى وخوره بيا به نورې خبرې سره كوو.

زه د هغې له مېرمن سره لارم، په ډوډى كېناستم بوډا او زوى يې خپل منځ كې سره څه خبرې كولې، هغوى ډېر څه وويل، زه ورته متوجې وم. وروسته له ډوډى نه يې راته وويل:

ترور ستا به سودا وي، راځه چې ستاسې كلا ته ورشو، هرڅه به پخپله وگوري.

د كور بنځه او مېرپه يې دواړه راسره شول، د هغوى له كوره ووتلو او په كلي كې په يوه اوږده كوڅه كې ورسم شو. له كوڅې نه چې ووتو، د كلي بل اړخ ته ورسېدو. ما به د كلي هرې كوڅې او هر كور ته كتل، د خپل كور ليدو ته مې تلوسه وه، تلو تلو چې په يوه گوت ورواوبستو. سړي وويل: ترور هغه مخامخ ستاسو كلا ده، هغه بورج يې پخوا په ډزو كې نړېدلى دى.

په زړه كې مې تېرېدل، چې په كلا كې خو به سهار او زوى مې نه وي؟ كېداى شي چې په هغې وخت كې چا ژوندي له سينده راوبستلي وي. نه پوهېږم، چې په كلا كې به څوك وي نو؟ څو گامه لا كلا ته پاتې و، ودرېدم بنه مې شاوخوا ته وكتل، بيا مې مخامخ كلا ته وريام كړو، هېڅ باور مې نه راتلو، چې گڼي دا به هماغه كلي او زمونږ كلا وي؟

د سړي مېرمن هم راسره وه، هغې وويل:

ترور څنگه ودرېدي؟

— هسې لوري دا هرڅه راته ناشناښکاري.

— ترورد کلا دروازي ته چې ورسېدو، بيا درته پته لگېږي.

د کلا دروازي ته چې ورسېدو، مخامخ ودرېدم د کلا دروازي او ديوالونو ته مې پام وکړو و مې پېژندله د کلا بورج نږدلی و، دروازه يې ماته وه، د کلا دمخې بڼه و. پخواني خيال کې لارم، بدن مې ورپېده، ځای په ځای کېناستم. د کلا ديواله ته مې تکیه ووهله، سړي دروازه وټکوله، ښځې زما سر ونيو، ويلې ترور جانې ولې؟ زما له خولې غږ نه خوت، اندامونه مې له کاره ولوېدل، بې هوښه شوم، هېڅ په ځان نه وم پوه شوې. يو وخت مې سترگې وغړولې څه ډېر کسان ښځې واره سړي ناست دي، دوه ښځو په کراره سره په کت کې کېنولم، دوه بالبنستونه يې راته شاته کېښودل، يوې ښځې په گيلاس کې اوبه راکړې، سترگې مې شاوخوا ته واړولې، د هغې ښځې مېرمنه راته وويل:

ترور دا ستاسې کلا ده. يو زلمي ته يې لاس ونيو، چې توره پيره لوړه سړی و، ويلې دا ستا د خاوند د تره زوی دی. هغه راغی په ما رابښکته شو، له خولې يې ووتل: آخ تدار ته؟

ما په غېږ کې ونيوله، له غږه لوېدلې وم، خالي اوبښکې مې روانې وې. بيا د هغې مېرمن راغله راغارې وته، د سترگو په رپ کې د چم گاوند ښځې او سړي کلا ته راننوتل. کلا له خلکو ډکه شوه، په يوه پښه لوی واره کلا ته راننوتل. لکه د خوب غوندي پرېشانی. يووړم، څه مې نه ليدل، خودومره مې اورېدل چې هر چا به يو بل ته ويلې: د سهار صيب مېرمن راپيدا شوې ده. د سهار د نوم په اورېدو به مې په زړه چرې مندل کېدې. د خلکو شور او زوږ دومره زيات شو، چې چا د چا خبره نه اورېده. له يوې خوا هوا گرمه وه او د خلکو گڼه گونډه هم زياته وه. يو وخت چې مې سترگې وغړولې، يو چا په گيلاس کې اوبه راته ونيوې. مری مې لمده شوه، پخپل ځای کېناستم. پام مې کاوه د خدای مخلوق په کلا کې راټول شوی و. په کت کې راسره ناستې ښځې راته په سر ټيکری ساز کړو، ټولو ماته کتل او يو ډول د خپگان په حالت کې ليدل کېدل. يوه سړي په جگ او ازو ويل:

خوبندو وروڼو ښه به دا وي، چې دا بيرو بار کم کړو، دا بېچاره گۍ به لږه دمه شي، په کرار او نوبت سره به ورسره وگورئ، اوس همدومره بس دي، راځئ چې ځو.

دوې وويل: سمه ده. خلک په کرار سره له کلا نه ووتل، ښځې هم لارې، يوازي د کلا اوسېدونکي کسان پاتې شول.

د نور گل پلار او مور چې دواړه راته نژدې ناست وو، زما خوا ته نور هم نژدې شول، ويې

ويل: ترور بنه شو، چي ستا د خاوند د تره زوی شته دی، دا مېنه پرې ټينگه ده. نور دې له خيره تکليف نشته دی. اوس به ستا په اجازت سره درنه لار شو، بيا به دې احوال واخلو. والکه وراره مونږ به درنه ولاړ شو، بنه شوه زما زوی نور گل دا ترور کلي ته راوړسوله، بيا به سره گورو.

— نه نه کاکا جانه ډوډی، به راسره وخورئ بيا به ځئ.

— خیر یوسي دا زموږ خپل کور دیو بيا به شي. پاڅېدل له ما يې اجازت وغوښت او له کلا نه ووتل، د کلا لویو ورو ورسره مخه بنه وکړه، د کور بنځه او سرې، بچيان يې ټول رانه راتا و شول. د سهار د کاکا زوی شیر خان او مېرمن يې دواړه راسره په څنگ کې کېناستل، شیر خان وويل:

تندار کسم په خدای چې ستاسې د ټولو فاتحه موږ ته په همغه وخت کې شوې وه او دا دی، چې ته الله ناڅاپه په موږه راننوتې. دواړو خپل لاسونه غوږونو ته یوړل، خدایه توبه توبه مې ده، دا څنگه چل وشو. ای تندار دا دومره وخت نو ته چپرې ته وې، هله کیسه کوه، چې...

د شېر خان دوه پېغلې لونه او درې زامن هم په یوه ځای راتا وو، ما ورته خپله کیسه تېره کړه، ولې ماشومان ناست وو، هغه ځینې زیاتې چې راسره شوي وو، په اصل شکل مې ورته ونه ویلې، خو نوره ټوله کیسه مې ورته بیان کړه، ټولو لویو ورو سم په سلگو سلگو وژړل، هریوه ماته کتل او له سترگو يې اوښکو دارې وهلې، ټول مې له ځان سره بنه په ژړا سترې کړل. هغوی راته هم د روسانو د وخت جگړې او په کلي د بمبارۍ راته ټولې کیسې وکړې. د کلا د برج په توپونو وپشتل، د خپل پلار او د سهار د مور وژل او هم يې د کلي د هر کاله د مرگونو راته بېلابېلې کیسې وکړې. بيا يې راته وويل:

تندار راځه، چې د کلا په کوټو دې وگرځوم، هر دېوال د توپونو او راکټونو مرمۍ خوړلي دي، کلا هغه ډول نه ده پاتې، گر چې ما يې ځینې برخې دوباره جوړې کړي دي. د کلا بورج رانه نیمگړې پاتې دی، که ژوند و په خیر سره سړکال مې ورته نیت دیو چې ودان يې کړم.

شېر خان له لاسه ونيولم ورو ورو يې د کلا په بېلا بېلو کوټو وگرځولم، زموږ د خوب کوټې ته چې ننوتلم ستونی مې راډک شو، په دواړو تشو مې لاس کېښود، اوښکې مې وڅڅېدې، هغوی هم راسره اوښکې تويولې. د کوټې دیوالونه لاهما غسې لږ لږ سپین و. شېر خان په ژرغوني غږ وويل:

تندار په دې کوټه کې اوس مونږه ویده کيږو. ورمندېه يې کړل دیوال ته د سهار عکس

خوړند و، ویلي تندار دامې د سهار لالا عکس دی، ماته یې ونيو. ما چې عکس د کوټې په دروازه کې رڼا ته ونيو، د چوکاټ په شیشه مې اوښکې ډنډ شوي، هغه رانه عکس بېرته واخيست ماته یې وې تندار راځه چې په نورو کوټو کې وگرځو، د کلا په کوټو او بامونو وگرځېدو، د کلا هغه لوړ بورج نیمايي راکټونو غورزولي و. د دویم پور په کوټو کې هم وگرځېدو، زمونږ د وخت سامانونه د هغې وخت جهادي غلو لوت کړي وو، د کلا ترڅنګ بڼې و چې اوس پکې یوازې د سیترون ونه جگه ختلې وه او یوه ونه د نارنج ولاړه وه، چې ډېره زړه شوې وه. دلاندې ترې چرګان ګرځېدل. د کلي د وستل چيناران نه وو، زیات کورونه هماغسې لا وړان پراته وو.

دغه ورځ ټوله په ژړا انګولا تېره شوه، ما خستن له ډوډۍ نه وروسته چای ته ناست و، ما ویل:

شېر خانه بچی! لومړی دا خپله مېرمن دې راته راوپېژنه، دا بچیان دې بېل بېل په نومونو یاد کړه، بیا به نورې خبرې کوو.

هغه راته خپله ښځه یاده کړه، ویې ویل: دا د کلي حیدر خان لور ده ګلابه نومېږي. دامې میرخان مشر زوی دی او هغه خیرودی او دا وړوکی افضل دی. دا مشره لور مې غوتی. نومېږي او دا بله پانه نومېږي.

ډېر شکر دی زوی په تا او په دې اولادونو دې ډېره خوشحاله شومه، زړه نازړه د نور ګل د پلار و مور سره راتلمه ما وې چې په دې کلي کې به زما څوک پاتې وي او که نه؟ بچی په دې ساعت هم شکر دی.

شېر خانه زویه! بلا دې واخلم زه نورد ډېرو خبرو طاقت نه لرم، خو که ته راته د سهار او زما د زوی په باب یو څه ووايي... نوره پاتې کیسه او د سهار په باب شېر خان داسې پیل وکړ:

څلورم څپرکی

_ تندر! تاته خوبه معلومه وي، چې زه په هغې وخت کې ايله وخت رسينده وم، کوم وخت چې تاسو له کلي نه د تلو نيت کړی و او په جاله کې د شپې په سيند پورې وتلی. په همغه شپه له پلار سره دلته ستاسې کور ته راغلو. زړه ادې دې خدای وېښي (ستا خوانې) ځانله ناسته وه، ژړل يې. پلار مې ورته خبرې وکړې، ژړا يې بس کړه. د شپې تر ناوخته پورې هغوی دواړه مشغول بدل او زه ورته ناست وم. پلار مې ورته وويل:

سبا ته يا بل سبا ته په دې کلي روسان حمله کوي، ښه شوه چې سهار دوی ځانونه ووېستل. مونږ به چې د کلي خلکو څه حال و، هغه به زمونږه وي.

تر نيمې شپې پورې دواړه په همدې خبرو سره گډېدل، پلار مې بيا کور ته لاړ او زه له زړې ادې سره پاتې شوم. سهار وختي يې راوېښ کړم، ويل يې بچي پاڅېږه نن څه بل شان درنې ډزې کېږي. له بام نه مې پام کاوه، څو توپونه د کلي بر سر کې ولگېدل. له ځان سره مې وويل:

والکه! ته يو ځل پلار پسې دې ورشه، چې په احوال ځان پوه کړې. ماته به زر بېرته معلومات راوړي. ما خپلې سترگې موبلې او پلار پسې کور ته لاړم. د کلي په وستل کې هېڅوک نه و، د خپل کور په کوڅه چې ورسم شوم، پلار مې د څو تنو کليوالو سره ولاړ و. زه چې ورنزدې شوم، هغوی خپلو کې همدا خبرې کولې، چې د کلي بر سر يې ووېشتو، پلار مې هغوی ته وويل:

ځی خپلو کورونو کې کېښی، بيرون مه گرځی. ماته يې وويل: کور ته ننوزه هېڅوک بايد له کوره راونه وځي. زه به د سهار دوی کره ورنېکاره شم. زه چې کور ته ننوتلم، په تشناب کې خپل منځ او لاسونه مې پرېمېنځل، له نورو ورو سره چای ته کېناستم، مونږ لا چای نه و خلاص کړی، چې پلار مې وارخطا غوندې راننوت، ويلې هله زر کوئ، چې د سهار دوی کور ته لاړ شو، هغه لويه کلا ده ديوالونه جگ دي، که روسان حمله وکړي، کېدای شي چې بچ پاتې شو. ويل يې هله پاڅېږئ، چې کلي کې څو د هوان گلی ولگېدې، خدای دې خیر کړي، وضعه خرابه راته ښکاري. ماته يې وويل: ته او خور دې په کور کې پاتې شئ، وروسته به بيا احوال سره واخلو. مور مې او پلار مې له نورو ورو سره دلته راغلل.

شېبه په شېبه ډزې زياتېدلې، يو ميزايل د کلي په منځ کې ولگېد، زه په منډه بلۍ ته وختم، ما وې چې پام وکړم. زه چې بام ته وختم، په کلي کې دوړې پورته شوې، شور او

غالمغال ورسره سم پورته شو، چې غرزشو شو مېزایل غبرگ په کلي ولوبدل. په هوا کې جنگي الوتکې تېرې شوې، په کلي يې بمباري وکړه. ښه مې ورته کتل، چې د کلي په سر تېرې شوې. نورې ډزې د توپونو په کلي راډېرې شوې، اخرزه وډار شوم خور مې راغبر کړل: راکوز شه شېر خانه وبه لگېږې. زه له بامه رابښکته شوم، زه او خور مې د کور په برنډه کې غلي کېناستو، غوږ مو وینو چې له کلي نه ژر اگانې پورته کېدې. ډزې دومره زیاتې شوې، چې ما او خور مې خبرې سره نه اورېدلې. زموږ د کور شاوخوا ته توپونه ولگېدل، زه او خور مې وارخطا شو، په کوټه کې دوو کندوانو په منځ کې ورننوتلو او غلي کېناستو. په هوا کې د الوتکو کړنگا او بمباری او د توپونو او راکټونو ډزو دومره وارخطا کړو، چې زه او خور مې دواړو سره یو بل په غېږ کې ونیول او رېږدېدلو.

په کلي کې وړې ډزې هم پیل شوې. موږ دا فکر کاوه، چې گنې د کلي خلک به ډزې کوي، حال دا چې په کلي روسان رااوبستي وو. زموږ کور د کلي په منځ کې و، د کور دیوالونه خو لوړو، د دروازې زنجیر مې اچولی و، په دروازه کې د اوسپنې پټی اوبستي وه. ډېره کلکه دروازه وه. یوه شېبه وروسته دروازه وټکول شوه، ما وې چې گنې پلار مې راغلی دی، زه ورو ورو دروازې ته ورغلم، غوږ مې ونيو، چې بدلې خبرې کېدې، له دروازې راستون شوم، بېرته مې د کندوانو منځ خالیگاه ته ځان خواته ورنزدې کړو، هغې ویل څوک و، ما وې بل څوک دي، کېدای شي روسان راغلي وي.

مونږ دواړو له وېرې سپون نه کاوه، غټې او درنې ډزې غلې شوې، خو یوازې د کلاشینکوف وړې ډزې ډېرې کېدې. په هوا کې الوتکې تېرېدلې، خو بمباري يې نه کوله. دروازه په زوره ټک ټک شوه، مونږ ځان غلی نیولی و، په کلي کې گنې ډزې روانې وې. زموږ له دروازې نه راغلي کسان لارل، مونږه د کندوانو ترمنځ په ناسته سترې شو، کوټې نه راووتلو، چې غوږ مو ونيو په کلي کې همغسې شور او زوږ پورته کېده، ولې ډزې کمې شوې. له ځینو کورونو نه د ژر اغرونه راتلل. شېبه په شېبه ویر ژر زیاتېدل. ورځ زیاتې په وتووه، زه ورو شانې بام ته ورپورته شوم، ټول کلی ویر ژر اوسې اخیستی و. د کلي ځینو کورونو نه لوگي او لمبې پورته کېدې، وړاندې په سړک خړې عسکري موټرې روانې وې. په هوا کې یوه نیمه الوتکه او څرخي الوتکې هم گرځېدلې. زموږ د کور شاوخوا گاونډیان هېڅوک نه ښکارېدل، یوازې د ښځو ژر اگانې زیاتې وې، چې د کلي په هر کور کې اورېدل کېدې.

د کور د دروازې زنجیر مې خلاص کړ، دروازه مگې رابېرته کړه، په کوڅه کې مې شاوخوا ته وکتل، وړاندې یو نیم سړی په منډه تېرېده، زه دوباره کور ته ننوتلم. خور ته مې

وويل:

په كليې نوره جگړه غلې ده، خلك گرځي راگرځي، راځه چې دواړه په منډه د زړې ادې كلا ته لاړ شو، چې د هغوی احوال واخلو.

له كوره ووتلو او په يره يره په كوڅه كې راروان شو. د كلي په هر كور كې ژړا وه، په ځينو كورونو كې لا همغسې لمبې وې، ټول كلي لوگو او بوی نيولی و. ډېر كم كسان په كوڅو كې وارخطا وارخطا گرځېدل. مور له ويرې په يوه منډه تر كلا ورسېدو. د كلا بورج نيمايي راكتونو غورځولی و، د كلا لويه دروازه ماته وه، ديوالونو مرمی خورلې وې. په دروازه چې ورننوتلو د كلا په دلانه كې زما پلار مړ پروت و. مور او زړه ادې مې په برنډه كې مړې پرته وې. د كلا كوټې وړانې ويجاړې شوې وې، ټول سامانونه يې خراب كړي وو، بكسونه مات پراته وو، مور دواړو چيغې كړې، په ژړا مو پيل وكړ. د كلا دروازه كې ودرېدو او چيغې مو وهلې، بڼه شېبه وروسته درې تنه د كلي سړي راغلل، ويل يې مه ژاړئ، كلا ته ننوتل زما پلار او مور يې وليدل او زړه ادې يې وليده، چې ټول مړه دي. خوق خوق يې وكړ، لاس يې ورته پورته كړ، مور ته يې وويل:

تاسو چيغې مه وهئ، صبر وكړئ. هغوی يوازې مړي په كتونو كې پرېستل او سپينې روجايي گانې يې پرې خورې كړې. مونږ ته يې وويل:

په دې خبره د تندار (هوسۍ) له سترگو او بڼكې روانې شوې، خپل ټيكری يې سترگو ته ونيو، او بڼكې يې پاكي كړې، ما ويل تندار نو بيا ډېر ساعت وروسته زموږ نژدې خپلوان او د كلي څو تنه، چې ژوندي پاتې وو، كلا ته راننوتل، څو د چم گاونډ ځينې بڼخې هم راغلې، مونږ ته يې وويل: دا غم په ټول كلي دی، په هر كور كې درې او څلور وژل شوي دي، مونږ نورو وړاندې كليو ته استازي لېږلي دي، چې خلك راشي او د شپې د شپې ددې كلي ټول مړي بڼخ كړي، ځكه چې د ورځې كېداى شي بيا بمباري وشي بايد چې مړي د شپې بڼخ شي. ملا وايي چې غسل مړو ته مه وركوئ، ټول شهيدان دي، له خپلو جامو سره يې بڼخ كړئ. درې بڼخې او څو تنه سړي مونږ سره پاتې شول، زموږ له خپلوانو سره يې يوځای مړي په اب و تاب كړل، وينې يې پاكي كړې.

د ما بڼام خړه په لگېدو وه، د كلا په برنډه كې درې جنازې د لاتين رڼا ته كېښودل شوې، مور وورته په ويراخته وو. د شپې ناوخته خدا بڼده، چې څو بجې وې كلا ته خلك راننوتل او زرزيې دري واړه جنازې پورته كړې او هديرې ته يې يووړې. مونږ په جنازو پسې وروسته په چيغو چيغو ژړل او روان وو. خور مې خلكو راستنه كړه او زه ان تر هديرې پورې ورسره لاړم. په هديره كې خلكو نور مړي بڼخول. تر نيمې شپې پورې ټول مړي بڼخ شول، په پای كې

ملا دو عايه ولوستله د کلي خلکو او د نورو کليو خلکو عمومي دو عا وکړه او بيا يوه تن سپين ږيري په جگ او از وويل:

ددې کلي پاتې خلکو ته دا اعلان کوم، چې سهار وختي په خره کې له کلي نه ووځي او نورو کليو ته ولاړ شي، ځکه چې امکان شته چې روسان بيا بمبار وکړي، خداي ناخوآسته پاتې خلک مړه نه شي.

ټول خلک له هديرې نه خواره شول، د نورو کليو خلک خپلو کليو ته لاړل، زموږ د کلي پاتې کسان خپل کلي ته راستانه شول. زه چې کلا ته راغلم، خور او نور خپلوان مې ویده وو، يوازې زما د پلار خور چې زما ترور کېده، د لاتين رها ته ناسته وه او ژړل يې. زما په ليدو راپاڅېده، ويل يې: شپږخانه زويه څنگه چل شو؟

ما وې عمه جانې ټول مړي بنځ شول، خلک خواره شول، خو خلکو وويل، چې سبا ته وختي به کلي خالي کېږي او پاتې خلک به نورو کليو ته ورځي. په دې وخت کې زما د ترور خاوند هم رانوت، ډېر خپه او ستومانه و. هغه وويل:

ځينې ضروري سامانونه چې له ځان سره بي وړي شو، سر له اوس نه بايد برابر شي. نور سامانونه به په کوټو کې پرېږدو، دروازې به ورپسې راپورې کړو، د کلا دروازه به هم کلکه کړو، سهار وختي به له کلي نه وځو.

لږه شېبه مو سترگې لا ورغلې نه وې، چې راپاي څولو، ويل يې هلې روانېږئ. سهار وختي تورتم کې له کلا نه ووتلو او د درې لاره مو ونيوله. ترڅو چې لمر راځتو، د درې برسر کلي ته ورسېدو. هلته زما د پلار خپلوان و، د هغوی کره مو پوره لس ورځې تېرې کړې. بيا خبر راغی، چې کلي ته راشئ، امنيت دی. دوباره کلي ته لاړو، په مړو پسې مو خيرات وکړ، مگر په کلي کې دومره څوک نه وو، ځوانان خو بيخي نه وو، ځينې د پاڅه عمر خلک او سپين ږيري يو نيم چېرې په کومه کوڅه کې او سېدل، د لويو بنارونو نه په غير نور ټول کلي له مجاهدينو سره و.

تندار! زه خو په هغې وخت کې وړوکی وم، دا ټول غمونه ماته راپه غاړه شول. خپلوانو راسره لاس اړاوه، ولې دا ټولې ستونزې زما په سروې. تاسې مې بيخي له ياده وتلي وئ، يوازې دومره خبروم، چې په جاله کې له سينده پورې وتلئ او پاکستان ته تلئ، خو له هغې پېښې نه چې ستاسې په جاله يې ډزې کړې وې او دغه پېښه شوې وه، هډو معلومات مونه درلود. ډېرې ورځې وروسته يو تن، چې په جاله کې له تاسې سره ملگري و، هغه کلي ته راغلی و. موږ ته هغه دا خبر راوړ، چې ستاسې په جاله باندي حکومتی پوستو ډزې کړې وې. هغه داسې کيسه کوله:

کله چې په جاله ډزې پیل شوې، ما دستي سیند ته ځان وغورځاوه او د جالې پرې مې کلک ونيو، نور بدن مې په اوبو کې و، خالي سر مې خيگانو پورې نیولی و، چې ډزې به زیاتې شوې، ځان به مې په سیند کې غوږه کړو. په لومړي ځل ډزو کې سهار ولگېد او بیا ورپسې یو یو لگېده او اوبو ته به لوېدل. یوازې یو تن په جاله کې مې پروت و، خو څه وخت چې جاله وان مرمۍ وخوره، له خولې یې آخ و خوت، نوره نو هغه بیا لامبونشوای وهلی، تر یو وخته پورې یې پښې خوځولې، تورتم تیاره و، څه نه لیدل کېده، د جالې نه هم د چا غږ بیا کوم فریاد نه پورته کېده. ما فکر کاوه، چې یوازې همدا زه ژوندی يم، نور ټول مړه دي. جاله مې ورو ورو کښوله، ترڅو د سیند غاړې لوڅو ته ونښته څنگه چې جاله ودرېده، ما په چالاکۍ سره د سترگو په رپ کې ځان وچې ته ورساوه، خپلۍ او څادر مې رانه سیند وړي وو. څنگه چې وچې ته شوم بیا مې جالې ته نه دي کتلي، تورتم و څه نه لیدل کېده، په یوه خوا مې منډه واخیسته، له کمیښ او پرتوګ نه مې اوبه څڅېدلې او روان وم. هېڅ نه پوهېدم، چې په کومه ځم؟ بیلې پښې وم، په پښو کې مې غڼې لارې، زیږو تیرو مې پښې راته وینې کړې وې. زه له وېرې نه په ځان نه پوهېدم، دومره ډېر مزل مې وکړ، چې د اوبو کې لمدي جامې راباندې وچې شوې وې، نیمه شپه وه چې په یوه کلي ورپېښ شوم، هغه څنگه چې له لیرې مې د سپو غږا او اورېده. په هماغه د سپو غږا پسې تلمه تلمه چې یوه کلي ته ورسېدېم. کلی د غره په لمن کې اباد و، دومره لوی کلی هم نه ښکارېده، د کلي مخې ته څو گورې ونې ولارې وې، ما ځان ونو ته ورساوه. د ونو لاندې بیخي تورتم و، ډېر سترې شوی وم، مې پتېبله چې دمه وکړم. یوې تیرې ته کېناستم، د تیرې سر هوار و، خواته یې هماغسې نورې هوارې تیرې پرتې وې. پوه شوم، چې دا وستل دی، غلی کېناستم، کلي ته ځکه نه ور تلمه، چې ما وې نیمه شپه ده خلک ویده دي، څوک نه پېژني. وخت خراب دی ما وې چې هسې بوسو کې لار نه شم. د ونو لاندې وستل کېناستم، ترڅو چې د سهار سپیدې وچاودې او رنایي ولگېده. له کلي نه څه کسان په بېلابېلو کوڅو کې راوتل او پخپل کار پسې تلل. زه له ځایه پورته شوم او وړاندې په لاره یو تن سړی روان و، زه د هغه خواته ورغلم. د جومات پوښتنه مې ترې وکړه، هغه جومات راوښود، ویلې په دغه کوڅه سم مخامخ لار شه. جومات د کلي په منځ کې دی، هلته بیا له چانه پوښتنه وکړه دروبه یې ښایي.

زه لکه د لېوني غوندي چې نه مې خولۍ په سر پاتې وه او نه مې څادر درلود. د کلي منځ ته ور روان شوم، جومات مې پیدا کړو، زر زرمې اودس وکړو، د سهار جمعه تیاره وه، درې صغه خلک په امام پسې ودرېدل، زه په اخر صف کې ولاړ وم. کله چې لمونځ خلاص شو او

ملا دوعا وکړه، زه جگ شوم، ملا صیب ته مې وویل:

استاذه! زه یو مسافریم، نه پوهېږم چې دا کوم کلی دی؟ ماغزه مې لاپه ځای نه دي، په جالا راپورې وتلو، حکومتی پوستې راباندې ډزې وکړې، شپږ اووه تنه په جاله کې وو، ټول بېچاره گان ولگېدل، سیند ته ولوېدل، یوازې زه ژوندی پاتې شوم. خولی او خادر رانه سیند وړي دي، چې تاسې ته بل شان ښکاره نه شم، که څه کمک راسره وکړئ.

ملا وویل: وروره ته د کوم ځای یې؟

خپل نوم مې ورته یاد کړ او د خپل کلي نوم مې هم ورته وښود. په جومات کې ناستو خلکو ټولو وویل:

وروره سترې مشې هر یوه راته په اخلاص سره سترې مشې وویل. په لومړي صف کې یوه تن، بلکې درې څلورو کسانو غبرگ وویل: ستاسې کلی روسانو پروڼ بمباري کړې دی، طالع دې ښه ده، چې ژوندی پاتې شوی یې. یوه سپین ږيري ملا صاحب ته غږ کړ، ویې ویل: استاذه لاس پورته کړئ، چې ټول شهیدان الله وښيي. د جومات خلکو په گډه دوعا او فاتحه وکړه، یو تن وویل:

مېلمه راځه ما سره چې کور ته لاړ شو، هرڅه به خدای وکړي، ته مه وارخطا کېږه.

سړی مخکې او زه ورپسې وم، د لمر وړانگې راختلې وې، چې د سړي کور ته ورننوتو. په حجره کې یې کېنولم، هغه چای راوړو، لومړی مو چای وڅښلې، بیا هغه کور ته ننوت، یو پکول او خپل زور غوندې خادري راته راوړو، ما ترې مننه وکړه. بیا راته هغه زموږ د کلي لاره راوښوده او خپل کلي ته راوړسېدم. د کلي نور خلک خو پرېږده، چې زما پلار او دوه وروڼه هم شهیدان شوي وو. درې ورځې په خپل غم اخته وم، په څلورمه ورځ مې د کلي پاتې خلکو ته د جالي کیسه وکړه.

تندار زه د کلي د خلکو له خولې چې خبر شوم، دستي په دستي په دغه سړي پسې لاړم. هغه راته ټوله کیسه وکړه، ولې ستا د ژوندی پاتې کېدو او لیدلو یې څه ونه ویل، نو پس له هغې زه پوه شوم، چې تاسې ټول به سیند وړي یاست. له هغې ورځې نه وروسته زه او زموږه نور خپلوان خو کسان د جالي له ځایه ښکته د سیند د غاړې په لټولو کلي په کلي او بېله په بېله د سیند دواړه غاړې لټول پیل کړل. د سیند په دواړو غاړو به روان وو، ټوله ورځ به مو د سیند منع بېلې او غاړې کتلې او هم به دوه تنو په کلیو کې د مړو د پیدا کېدو او ښخېدلو پوښتنه کوله. شپې به مو د کلیو په جوماتونو کې تېرولې، څلورمه شپه مو د سیند د غاړې په یوه وړوکې کلي کې، چې د کلي مخې ته بېله وه او په بېله کې رنگی رنگی او به بهېدلې، تېره کړه.

مونږ په دغه ورځ ډېر سترې شوي وو، ځکه چې مونږه سره دوه ځيگان (شنازونه) هم موجود وو، بېله به چې مخې ته راغله په ځيگانو به بېلې ته ورپورې وتلو او مړي به مو کتل. دوه تنه لامبوزن راسره و، هره شيله، د سيند د منځ ټاپوگان او بېلې يې بڼې سمې لټولې. کله چې په دغه شپه مونږ د غې واړه کلي ته شپه راوړه، د ماښام لمونځونه قضا شوي وو. له جومات نه خلک وتلي وو، جومات کې مرغکي غوړ بدلې وه، د ملا په ممبر کې پوزی پروت و، په تاق کې د تيلو ډيوه پرته وه. مونږه ټول څلور سره پوره وړي شوي وو، يو بل ته مو سره د لوړې په باب ياده کړه. فيصله په دې وشوه، چې دوه تنه به په کلي کې خيرات راټولوي او دوه تنه به په جومات کې پاتې کېږي. همغه و، چې زه او ترورزی مې (نواز خان) کلي ته د خيرات راټولولو لپاره په يوه کوڅه ورسم شو، په کلي کې مونږه بڼه ډېر خيرات راټول کړو. جومات ته چې راغلو، هغو نورو دوو له کوم کور نه په چای جوش کې چای راوړی و، گوره ورسره وه. له چای او ډوډۍ نه وروسته په جومات کې څملاستو. سهار وختي پاڅېدو، لومړی مو او د سونه وکړل، ملا اذان وکړو، د کلي خلک جومات ته راغلل. ټول به دوولس تنه وو، په جمعه ودرېدل. د جمعې نه وروسته کله چې ملا دوعا وکړه، زه پاڅېدم او د کلي خلکو ته مې د خپلو مړو د پيدا کېدو او بښېدو وويل. له خلکو د جملې نه سمدستي يوه تن وويل:

وروره لومړی خو ځان دې مونږ ته راوپېژنه، چې د کوم ځای نه راغلی يې؟

خپل ځان مې ورته وروپېژاند، بيا مې ورته د خپلو مړو د نښو نښانو وويل، نوم او پته مې ورته وويله. ټولو خلکو وويل:

وروره يو مړی مور په بېله کې موندلی او په هديره کې موبنځ کړی دی او د ماشوم په باب معلومات نه لرو. په دې وخت کې وريندارې وويل:

بڼه بچي نو بيا څه وشول؟

ما د جومات خلکو ته په ډېره چټکۍ سره وويل:

وروره کله مو دغه مړی بښخ کړی دی؟

يوه د پاڅه عمر سړي وويل:

دا يوه جمعه به کېږي.

بل تن وويل: بڼه پنځه شپږ ورځې کېږي.

— وروره دغه مړي څه نښې درلودې؟

يو زلمي په داسې حال کې، چې نوی يې سلام وگرځاوه، لمونځ يې خلاص کړو، داسې يې وويل:

انډيواله په هغې ورځ زه سهار وختي له كوره ووتلم، د بېلې غاړې ته ورغلم، غوښتل مې چې په اوبو كې د سيند غاړې ته ولاړم. ما چې جامې وپوستې، اوبو ته روان شوم، وړاندې د بېلې په سر كې مړې نښتې و، ولي او سريې ښكارېده، نور په اوبو كې پټ و. زه دوباره د خپلو جامو خوا ته راغلم، خپل څادر مې لنگ كړو، په شيله وړپوې وتلم. د بېلې سر ته ورغلم، د مړې خوا ته ورو ورو ورتلمه، ترڅو چې ورو رسېدم. يوازې كميس او پرتوگ يې په تن كې وه، نسكور پروت و. له اوبو نه مې راووست، په بېله كې مې په كبلو واچاوه، ددې كلي نسيم اكا چې اوس به هم موجود وي، هغه له نغري غاړې نه غږ كړو: هوزه وم. ده ته مې له بېلې نه ورغږ كړل، ما وې چې د كلي نه يو څو تنه راوېږه، چې يو كټ هم راوړي، چې دا مړې راسره له بېلې نه پورې باسي. همغه و، چې پېنځه شپږ تنه هلکان راغلل او مړې موراپورې وېست او د كلي جومات ته مور اوږو. بيا مو چې وكوت راو كوت، داسې خاصې نښې يې نه معلومېدې، خو ځوان و مخ يې روغ و. د سيني په سريې دوه سوري و او يو وړوكي سوري يې په تشي كې و. ټول وويل چې حتمي په ټوپك ويشتل شوي دي. ولې مړې په هغې ورځ تازه ښكارېده، ډېرې ورځې پكې نه وې تېرې شوې.

يوه سړي د جومات له بل كونجه غږ كړ، ويې ويل:

وروره دا څوك و؟ د كوم كلي و؟

تندار په چټكۍ سره وويل:

تا ورته څه وويل، چې څوك دي؟

ما وې هغه زما د كاكا زوی و سهار نومېده. كاكا جانه دا هغه سړی و، چې د هرې جمعې په شپه به يې راډيو يې داستان په كابل راډيو كې خپرېده. ټولو په جومات كې ناستو كسانو وويل: اخ دا څه وايې؟ هغه سهار خو په كابل كې و، دلته يې څه كول؟

يوه تن داسې پوښتنه وكړه. د تندار فكر له سهار سره چې له كابل نه كلي ته راتلل شو او په چرت كې ډوبه لاړه. ما خلكو ته د هغه كيسه وكړه او د جالې مې ورته وويل. ټول په جومات كې ناست د كلي خلك خپه شول، يوه سپين ږيري وويل: وروڼو ښه به دا وي، چې ددې قبر معلومات وشي. قبر وسپړل شي، لومړی وكتل شي، دوی به يې پېژني.

ټولو په همدې خبره سلا وكړه، د كلي خلكو چاری او بېلونه راواخيستل او له موربه سره يوځای د قبر راسپړلو ته لاړل. تندار فكر دې دي؟ هغې مخامخ رراوكتل ويې ويل:

هو نو بيا څنگه چل وشو؟

— قبر چې مور ابرسېره كړ، لومړی مو ترې د سر تخته واړوله او كفن يې نه و، خلكو ويلې له يوې خوا شهيد دی او له بله خوا د جامو سره مو ځكه ښخ كړی و، چې مور ويلې كه څوك

خپلوان پي راشي او ويې پېژني، نو کله چې مې د قبر نه د سر تخته راپورته کړه او ومې ليد، سمدستي مې وپېژانده. نور زياتي ټينگ نه شوم، سلگو ونيولم، تخته مې پرې دوباره سمه کړه، خلکو له قبره راپورته کړم، بڼه شپبه له ځانه خبر نه وم. خلکو راته تسلي او ډاډ راکاوه، يو وخت کې مې چې اوسون پرځای شو، د کلي خلکو او په تېره ملا وويل:

وروره ټوله يو شان د خدای خاوره ده، څه دا کلي او څه ستاسې کلي، يو شان هديره ده، همدلته يې پرېږده، اوس خو بې له هغې وپېژندل شو. جنگ جگړه او نښته په زور کې ده، هرې خواته ډزې دې، توپونه ويشتل کيږي، د وړلو چاره يې گرانه ده. يوازې همدا کلي د حکومت او روسانو د بمبارۍ نه په امن دی، ځکه چې دومره غټ کلي نه دی، دا څو کورونه دي د چا ورته هډو پام هم نشته دی. که ژوند باقي و او په راتلونکي وخت کې شرايط برابر شول، بيا يې يوسئ. اوس يې همدلته پرېږدئ.

ما چې فکر وکړو تندر! رښتيا چې هرې خواته جگړه وه، د وړلو چاره يې نه کېده. د کلي خلکو يو بېرغ د هغه په قبر ودرولو، ټولو په گډه دوعا ورته وکړه او مونږ ترې کور ته راغلو. وروسته مې هم بيا څو ځلي د هغه د مړي د راوړلو نيت وکړو خو هر چا راته ويلې: ټوله يو شان خاوره ده، هملته دې وي. بس تر ننه لا پاتې دی او د وړو کي هلک په هکله هم ډېر د سيند په غاړو وگرځېد مه ان تر اخره پورې لارم، کلي په کلي مو پوښتنه وکړه، د سيند دواړو غاړو کلي او بېلې مې چان کړې، مگر هېڅ پته ونه لگېده. درې مړي نور هم پيدا شول، خو ستا د زوی هېڅ پته ونه لگېده.

له دې خبرې سره هوسۍ تندر خپل سر په بالنبت ولگاوه، يوازې يې له ستوني نه ژرغونۍ فرياد راوخوت، ډېره شپبه يې وسولې، مېرمن مې او زه هم ورسره په ژړا شو. دغه ورځ مو ټوله په ژړا او خپگان ووتله، په سبا ته هم د کلي ځينې بڼڅې او سړي مور کړه د هوسۍ تندر ليدو ته راتلل. د هغې وخت همزولي کليوال يې ټول زاړه شوي وو، په درېمه ورځ راته هغې وويل:

زما د پلارگنۍ معلومات به خو نه لري؟

نه تندر خدا پرېو دا يو کال کېږي، چې طالبان راپيدا شوي دي، په ملک کې لږه ارامي راغلې ده، له دينه پخوا دا کلي شاړ و. مور د باجوړ په کمپونو کې اوسېدلو، له پروسې کال راهيسې راغلي يو. زمور او ستاسو ټولې ځمکې شاړې پرتې وې، دا ستاسې باغ وچ پروت و. يوازې دا څو ناچوگان او توتان پکې پاتې دي، نورې ټولې ونې او مېوه دار بوټي له منځه تللي دي. د کلي وياله وچه وه، کلي بيخي کنډواله پروت و. سړکال په کې ايله بېله لږ لږ خلک راپيدا شوي دي. ستا د پلارگنۍ نه هېڅ معلومات نه لرم.

هغې سوړ اسويلی و یوست، ویل یې: بچی زما مور او پلار به حتمي مړه وي، خپل ورور نه لرم، چې پوښتنه یې زما کړې وای، پوهېږم چې کاکا به مې هم مړ وي، په هغې وخت کې لا سپین پیری و. د کاکا زامن مې خو وو، هغوی بې غبر تو هم زما پوښتنه ونه کړه.

— که رښتیا راباندې وایې تندر! نو هغوی بې چاره گان به چېرې ستا پوښتنه کړې وای؟ ستا د مرگ او ژوند نه هغوی څه خبر دي؟

— داسې مه وایه زویه! سړی په پوښتنه مکې ته رسگېدای شي، په ماله هره طرفه راتپتیه ده، هر څه مې له لاسه ورکړل، حالاتو رانه هرڅه واخیستل.

زما مېرمن سبرو ورته وویل: تندرې خدای دې تاته د زړه صبر درکړي، الله ته توبه اوباسه، ښه دی، چې ته په سر ژوندی یې.

— لورې زه به په دې ژوند څه وکړم، چې رب زه هم له سهار سره ملگري کړې وای.

— داسې مه وایه تندر! الله به درنه ناراضه شي، خدای ته صبر وکړه.

هغې ماته مخ راواړاوه ویې ویل:

د سهار قبر ته به مې کله بوځي؟

— سبا سهار وختي به زه د ترور او ماما زامن خبر کړم، چې هغوی هم راسره یوځای لار شي. بېرته چې روگرځېدو یو خیرات به وکړو. د هغې په مری کې لارې تېرې شوې ویې ویل: خدای دې سر لورې لره بچی! همدغسې به وکړو، خو ارمان چې....! هغه بیا ژړا و نیوله، ما وې تندر! څنگه ارمان چې؟

هغه غلې وه، ښه شپبه یې اوبنکې تویې کړې، وروسته یې په کراره وویل: د زوی مې څه پته ونه لگېده، د خاوند خو مې قبر معلوم شو. کله کله به دوعا ته ورځم، خوله زوی سره به څه وکړم؟

په خپلو وچو شونډو یې ژبه وگرځوله، زما مېرمن سبرو ته یې غبرکې، سبرو لورې یو گوت اوبه راکړه، خوله مې وچه شوه. سبرو ورته د اوبو گیلان و نیو، هغې د اوبو گیلان ترې واخیست، مننه یې ترې وکړه، اوبه یې په کرار کرار یو یو گوت څښلې، سبرو ته یې وویل: لورې خدای دې زما له حاله وساته. سبرو چې مخامخ ورته لکه د (نفر خدمت) غوندي تیارسی ولاړه وه، ویې ویل:

تندر دا ټول غمونه زمونږ شریک دي، زما د زړه نه هم یو الله خبر دی. دا ته چې څومره خپه ستومانه یې، دغسې مونږه هم یو او بیا خو ستا له حاله مونږ هډو خبر نه وو، چې گنې ته ژوندی یې، ټولو داسې گنله چې درې واړه تاسو سیند وړي یاست. مونږ ته یوازې نه، بلکې دې ټول کلي ته ستا ژوند او راپیدا کېدل د تعجب خبره ده. مونږ هم خپه یو او هم

خوشاله. خپه خو په دې يو، چې ټوله کورنۍ مو تباہ شوې ده او خوشاله ځکه يو، چې ته ژوندۍ راپيدا شوې.

تندار د سبرو په خبرو لږ څه په کټ کې و خوځېده، غاړه يې تازه کړه، ويې ويل: د ځينې ژوند نه مرگ بهتر دی او بيا لکه په ما چې تېر شو، خپلې سپينې څنې يې راو نيوې ويې ويل: دا وينبان مې چې گورئ، له سختۍ نه سپين شوي دي. زما خو دومره عمر نه دی شوی، انسان له گل نه نازک او له او سپينې نه کلک دی.

په دې وخت کې د کلي نه درې بنځې په دروازه کې راننوتلې، سبرو يې مخې ته ورغله، سترې مشي يې ورته وويلې، ما هم هغوی سره سترې مشي وکړه. درې واړو د تندار لاسونه ورموچي کړل، زه ترې بېرون ووتلم او هغوی په خبرو اترو بوختې وې. د کلي په منځ کې څو دوکانونه و، ورچکر شوم. په دوکانونو کې د کلي خلک ملک خوځېدل، هغه پخوانی کلی خونه و، خو بيا هم د کلي په هره کوڅه کې ځينې کډې د پره شوې وې. په جومات کې به د لمانځه پر مهال شل دېرش کسان بنکار بدل. د کلي دوکانونو په مخه سرک تېر شوی و، د صفدر موټروان موټر ولاړ و. هغه سره مې قبر ته د تلو درېست خبره وکړه. هغې ځای ته شل کيلومتره لاره وه، پخوا به همدغه لاره خلکو په پښو وهلې، زه چې د دوکانونو په مخه راتېرېدم، هر چا به رانه د تندار پوښتنه کوله او ويل به يې چې ترور څنگه ده؟ او په خبرو کې به هر يوه تعجب کاوه او په ټينگار سره به د کلي بنځو، نرو راته وويلې، چې د تندار خيال ساته او دا به يې ويل، چې په مونږ ټولو يې د خدمت کولو حق شته دی.

درې څلور ورځې تندار په ژړا تېرې کړې، د کور لويو ورو ورسره ژړل. د قبر ليدو او تللو نه مخکې يوه شپه مو د ماما او ترور زامن خپل کور ته راوستل، سبا يې وختي صفدر خان موټر زموږه د کلا خوا ته رانزدې کړی و، دروازه يې وټکوله، ترورزی دروازې ته ورغی، صفدر يې حجرې ته راوست. د چای څښلو نه وروسته تندار سبرو له لاسه ونيوله او موټر ته يې بوتله، موږ هم له حجرې نه ورووتلو. تندار مې په مخکې سيټ کې کېنوله سبرو هم ورسره خوا کې کېناسته. موټر ټول په موټر کې کېناستو. صفدر موټر ته حرکت ورکړ. سرک خامه و، کندې کوندې يې د پري درلودې، په کوم ځای کې به چې موټر په کرار شو، دورې به دننه موټر ته راننوتې، هر چا خپلې سترگې او مخونه پټ کړي وو، ما خپل ځادر له تندار نه تاو کړ او سترگې مې يې د ځادر په پيڅکله له دورو او گردونو نه پټ کړي وو.

کله چې هلته ورسېدو، هديره له سرک نه ليرې وه، موټر مو ودرولو او د هديرې په لوري روان شو. صفدر موټروان هم راسره روان شو، هغه زمونږه کليوال و. د هديرې په لور نری لاره په کش کې ورغلې وه، د کش په منځ کې مو د تندار په خاطر، چې هغه سترې شوې وه، دمه

و کړه. پوره یو ساعت لاره وه، ځای پر ځای په لاره کې د انځر او توت ونې ولاړې وې، مورډ
مخکې و، سبرو او تندار دوی ورو ورو راپسې راتلې. له کڅ نه ووتلو، وړاندې درې
کیلومتره لیرې کلی پروت و. د غره له یوې تپې څنګ کې په هوا محکمه هدیره بنکاره شوه. د
هدیرې بڼه نښه دا وه، چې په هدیره کې د شهیدانو بېرغونه له ورايه رپېدل. ځینې جګې
جګې شناختې هم له وړاندې بنکارېدې. له کلي نه یوه لاره هدیرې ته راغلې وه، مونږه د
هدیرې څنګ لاره ونيوله او ځان مو د سهار قبر ته ورساوه.

هدیره دومره لویه نه وه، ځینې بوټي او ترڅې په هدیره کې ولاړې وې. یو نیم قبر پکې پوخ
د سمټو هم معلومېده. وړاندې د هدیرې څنګ ته د غره لمنې ته ګډې او بزې په څر لګیا
وې، خو خره هم د هدیرې په یوه ګوټ کې خولې بنځې کړې وې، د یوه خره په شا خره مرغی
ناسته وه. تقریباً پنځوس ګامه مونږه له تندار دوی نه مخکې روان وو. د هدیرې نه لاندې پټو
کې بنځو وانبه کول، یو نیم سړی د پټیو په پولو ګرځېده. غرمه لا توده شوې نه وه، خو ګرمي
په زور کې وه. هر چا به د تندي خوله پاکوله، خو ځلې د ترور زوی په لښتې کې مخ ته اوبه
واچولې. پام مې کاوه چې له کلي نه څو تنه سړي مخ په هدیره راروان وو، کتل مې چې د
هدیرې په بر سر کې د سهار د قبر په بېرغ مو سترګې ولګېدې. بیا مې زړه کې د هغه ځوانی
او بنکلا او د ژوند کړه وړه راپه یاد شول، سوړ اسویلی مې خولې ته راغی. سبرو دوی ته مې
لاس اشاره کړو، ما وې راځئ، مورډرته ماتل یو.

هغوی چې مورډرته رانزدې شول، بیا روان شول د سهار قبر ته ورنزدې شو، هغوی ته مې څه
نه ویل تلو چې زه د سهار قبر ته ودرېدم. تندار دوی هم راوړسېدې، مورډرته ولاړ وو.
هغې وویل:

دا د سهار قبر دی؟

رنگ یې زېر و او بڼت، لومړی یې د قبر په شناختو خپل لاسونه وټپول، دوه ځلي هوسی.
تندار ګرده ګرده له قبره وګرځېده، بیا مخامخ قبر ته ودرېده، لاندینی شونډه یې ورپېده،
ټول بدن یې ولږزېده، ټیکری یې له سره ولوېد، په رپېدو او لږزېدو شوه، نسکوره په قبر
ولوېده. مونږ ټول په داسې حال کې چې لاسونه مو دوعا ته نیولي وو، د هر یوه له سترګو نه
اوبنکې روانې وې. سبرو هم په قبر غوړېدلې وه، د تندار د ژړا غږ نه پورته کېده، خود سبرو
د ژړا چیغې پورته شوې. د قبر په سرویر ګډو، هغه څو کسان چې له کلي نه هدیرې ته راتلل،
هغوی هم زمونږ خوا ته راغلل، لاسونه یې قبر ته پورته کړل، یو پکې ملا غونډې و. هغه
لومړی د قرآن شریف سورت قرات کړو، دوعا یې وکړه، سبرو همغسې چیغې وهلې او ژړل
یې. ملا وویل: دغه ترور راپوته کړئ، چې په قبر نسکوره پرته ده. ما چې د هغې سر راپورته

کړو، وینې یې له خولې نه تللي وې او د قبر په سر پرتې وې، سبرو یې خوله وریاکه کړه،
رنگ یې بیخي لکه د مړي هسې شوی و. سبرو یې سر په خپله غېږ کې کېښود، ورغږ یې
کړل:

تندار ای تندار!

هغې غږ نه کاوه، سترگې یې پټې وې، مونږ وار خطا شو، ملایې لاس ونيو او رگ یې
ورله وکوت، ویې ویل:

هله دا ډېر زرددغې کلي ډاکټر ته یوسی، چې له هونښه وتلې ده.
زما د ترور زوی، چې تکره زلمی و، هغه په شاه کړه او له قبر راروان شو.

پای

مننه

له خپل گران دوست بصير بيدار څخه ډېره ډېره مننه كوم، چې زما د كتابونو په چاپ او چاپ ته د سنبالولو په چارو كې يې خپلې هلې ځلې نه دي سپمولي.

د ښه شعر پېژندونكي او وتلي ليكوال ښاغلي زرین انځور سره دې خدای ډېر ښه وكړي، چې له مانه يې په ليكنو او د ليكوالۍ په سمونو كې خپل نظر او همكاري نه ده درېغ كړې.

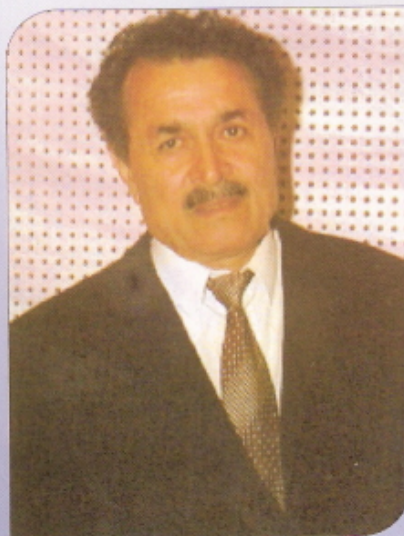
د ذبيح "شفق" نه ډېره مننه، چې د كتاب د چاپ او كمپوز چارې يې پرمخ يووړې.
په ادب
محمد ا جان يار

د محمد ا جان يار ليكلي اثار:

1_ كو كارې	شعري ټولگه
2_ سره ډولۍ	د لنډو كيسو ټولگه
3_ د كونړ تاتري	تحقيقي او تاريخي كتاب
4_ وير	شعري ټولگه
5_ ترلې كڅوړه	د لنډو كيسو مجموعه
6_ خانگه	ناول
7_ د ليلې دښته	ناول
8_ هوسۍ	ناول (همدا اثر)

ناچاپ اثار:

- 1_ شعري ټولگه
- 2_ ناول
- 3_ غرونه او ساحلونو سفرنامه

محمدنا جان يار د عبدالله جان زوی، د کونړ ولايت د وټه پور په کلي کې په ۱۳۲۸هـ ش کال کې زېږېدلی دی. په خټه د ماموندو ميرجانخېل پښتون دی. لومړنۍ او منځنۍ زده کړه يې په کونړ کې او لوړې زده کړې يې د کابل پوهنتون د تاريخ او فلسفې په پوهنځي کې کړي دي. لس کاله يې په بېلابېلو ولايتونو کې د هېواد د ژامنو پر ښوونه او روزنه تېر کړي دي. د ماموريت دولس کلنه دوره يې په کابل پوهنتون، فواید عامې او قبایلو وزارت کې تېره کړې ده. په ماموريت کې دويمې رتبې ته رسېدلی و، چې ماموريت يې پرېښود او المان ته يې سياسي پناه راوړه.

له زلميتوبه يې په شعر ويلو لاس پورې کړی دی او د شعر سره سره يې په نثر، لنډې کيسې او ناول ليکلو هم خپل ازمېښت کړی دی.

خپرنډوی: د پښتونخوا د پوهني دېره – پېښور

پښتانه

چاپچاري: د دانش خپرنډوي ټولني تخنيکي خانگه - پېښور
Tel/Fax:+92-91-2564513/E-mail:danish.2k2000@yahoo.com

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**